

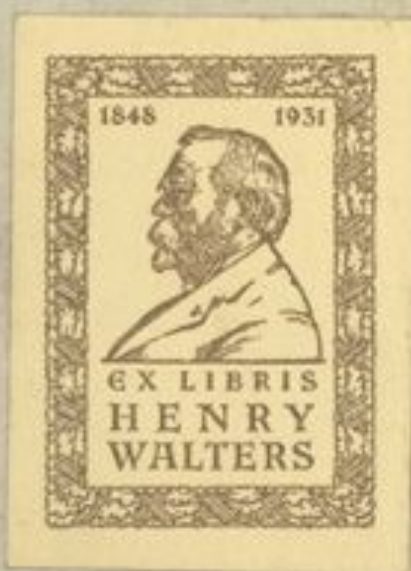
MATTHEVS

ex iudea sicut in or-
dine primus ponitur
ita euangelium in iudea primus scripsit. Cui
us itaque uocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit.
Duorum quippe in generatione christi presumens
principia unius cuius prima circumcisio in car-
ne alterius cuius secundum cor electio fuit. Et
ex utroque in patribus christi sic quater denario
numero in formiter posito principium acce-
dendi fide in electionis tempus porrigens
et ex electione usque in transmigrationis diem
dirigens atque a transmigrationis die usque in
christum deficiens decursa aduentus domini ostendit
generationem ut & numero satisfaciens et tem-
pori. Et se quod esset ostenderet & dominum in se opus
monstrans etiam in his quorum genus posuit christi

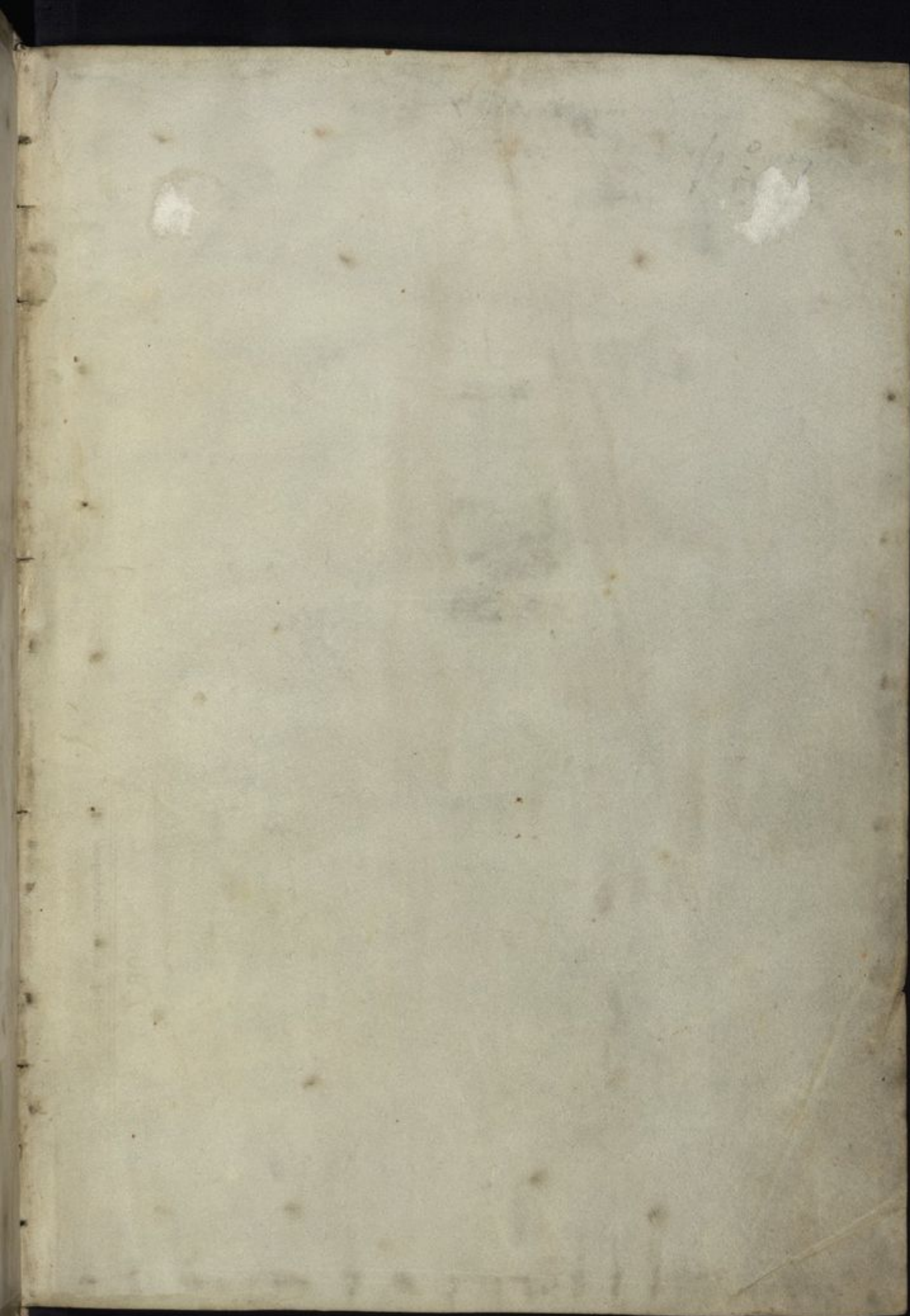
N. 1408

I. VII. 21

21

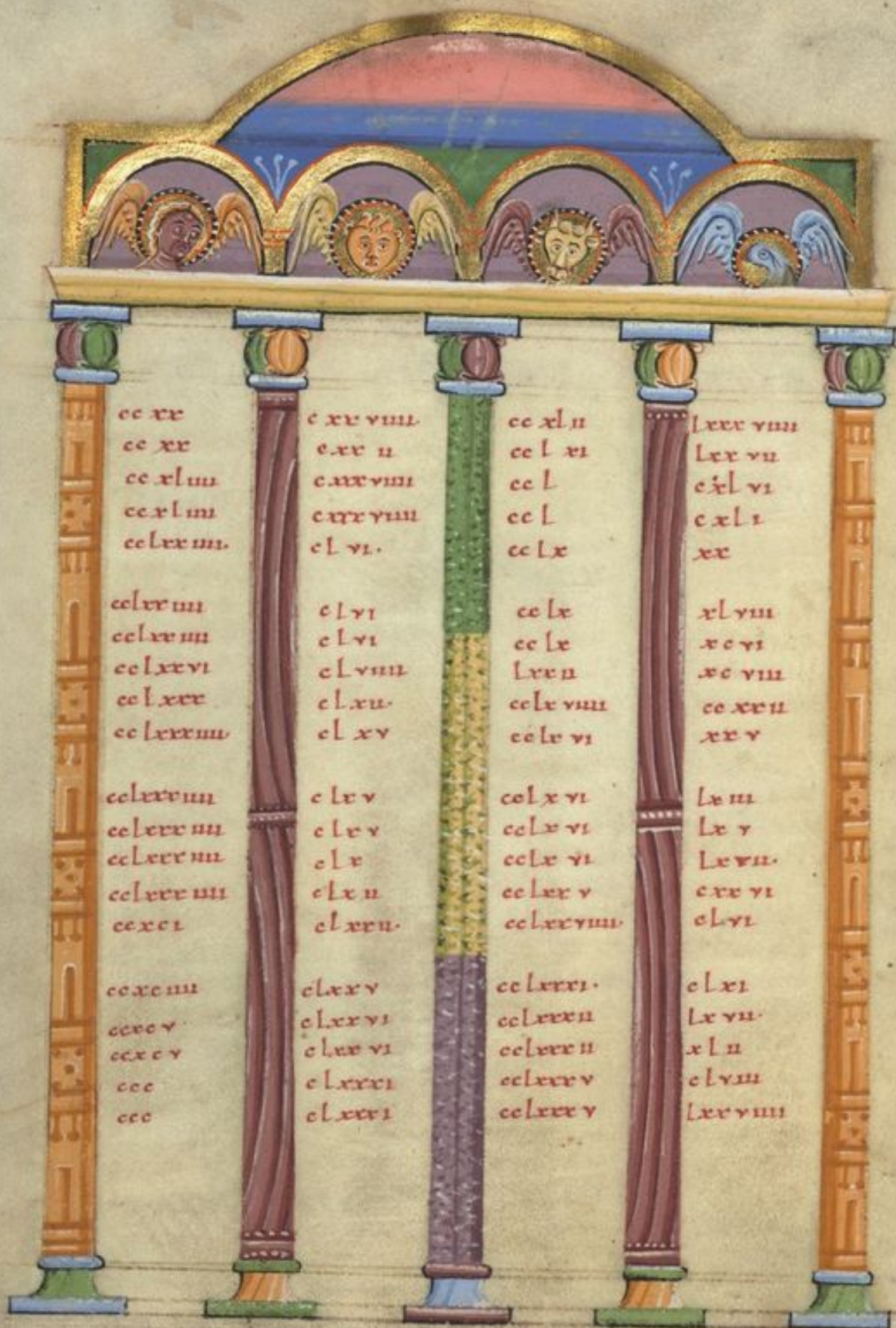

N. 7

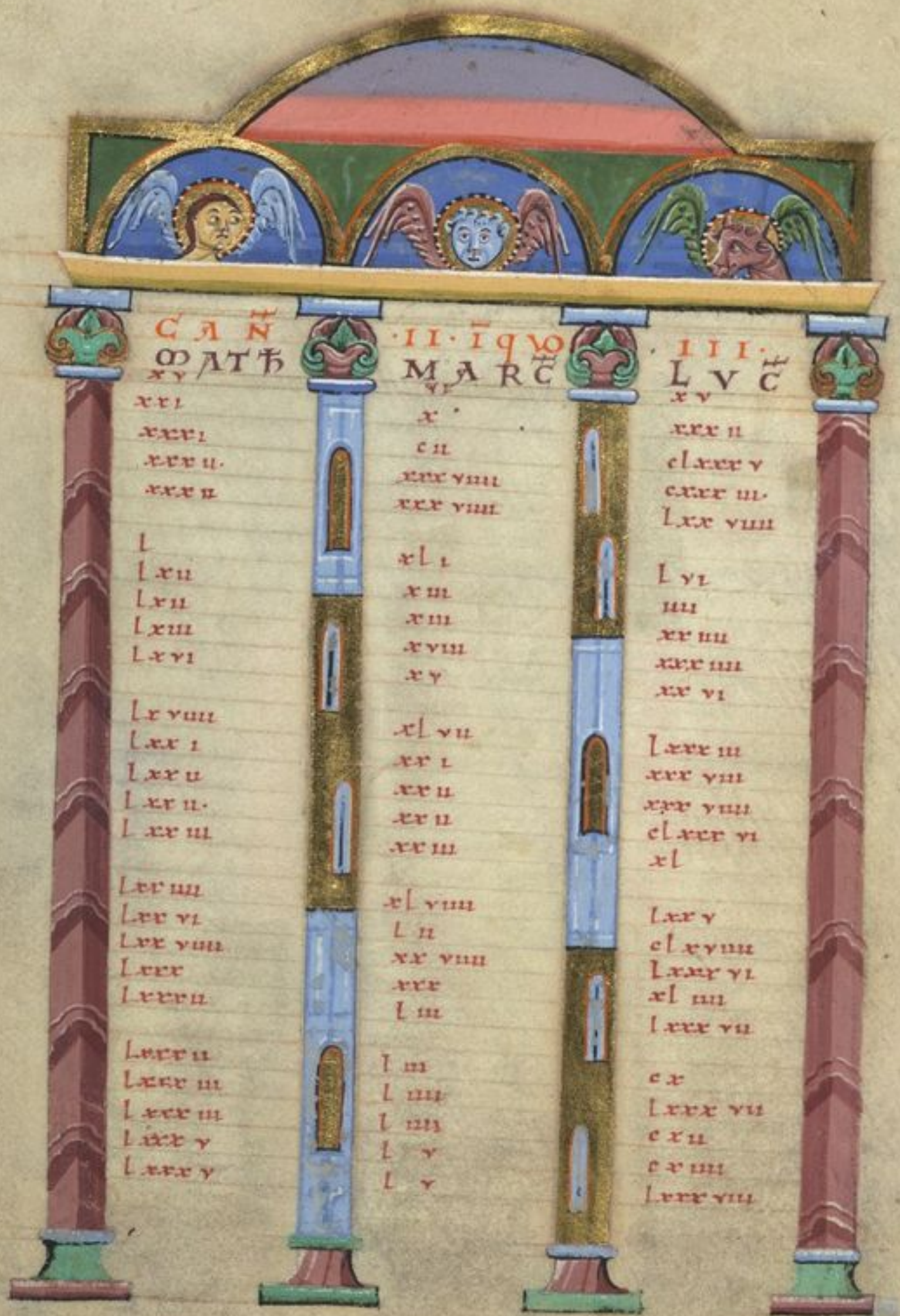

Handl. Buch aufgedruckt von No. 1
mit einem ganz neuen Blatt
203 Blätter.

					
CAN	I. IN	QUO	IIII		
MAT	MAR	LUC	IOH		
viii.	ii.	vii.	x.		
xj.	iii.	x.	xi.		
xi.	iii.	x.	xii.		
xi.	iii.	x.	xiii.		
xi.	iii.	x.	xxviii.		
xiii.	v.	xiii.	xv.		
xxiii.	xxvii.	xvi.	xlvi.		
xxiii.	xxvii.	xxii.	xlvi.		
xxiii.	xxvii.	xi.	xlvi.		
lxx.	xx.	xxxvii.	xxxviii.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	ccxx.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	cxii.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	xl.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	cxliii.		
xo viii.	xcvi.	cxvi.	cccvi.		
xcviii.	xcvi.	cxvi.	ccxxi.		
ccxxiii.	xxxvii.	lxxvii.	cxviii.		
cxli.	l.	xviii.	lviii.		
cxlii.	li.	xxi.	xxxv.		
cxlvii.	lxiii.	xviii.	xlvi.		
cxlvii.	lxxvii.	xcviii.	lxxviii.		
cxlvii.	lxxvii.	xcviii.	xviii.		
cxlvii.	cxviii.	ccxxviii.	c.		
cxlvii.	cxviii.	ccxxviii.	xxi.		
cxlvii.	cxviii.	ccxxviii.	lxxv.		

ccc ii	elxxx iii	celxxx vii	elx		
ccc iii	elxxxiiii	celxxxviii	elxx		
ccc vi	elxxxvii	celxx	elxxii		
ccc vii	elxxviii	celxxi	elxxxiiii		
ccc x	elxxviii	celxxvii	lxviii		
ccc xiii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xiiii	elxxv	celxxviii	elxxviii		
ccc xiiii	elxxv	celxxviii	elxxviii		
ccc xv	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xviii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxi	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxv	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxvi	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxvi	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxviii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxxi	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxxii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxxiiii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxxv	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxxvi	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxxviii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxxviii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc xxxviii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc l ii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		
ccc l ii	elxxviii	celxxviii	elxxviii		

			
lxxxviii		cxli	cxlviii
lxxxviii		cxli	ccli
xcii		xl	lxxx
xciii		lxxxvi	xcvii
xciiii		lxxxvi	cxlvi
cxiii		i	Lxx
cxiiii		xxiii	xli
cxvi		xxv	xlii
cxvii		xxxii	cxvii
cxviii		xxxiii	cxviii
cxix		xxxiiii	cxlix
cxviii		xxxv	lxxxii
cxvii		xxxvi	lxxvi
cxv		xxxviii	lxxviii
cxv		xlun	clxvi
cxliii		liii	xc
cxliii		liiiii	xii
cxlviii		lxi	xliii
cxlviii		lxvi	xxxv
cliii		lxviii	xxxvi
clxiii		lxxviii	cxliii
clxviii		lxxxiii	xcv
clxviii		lxxxiii	ccvi
clxx		lxxxv	xcvi
clxxii		lxxxvii	xcviii
clxxiii		xcii	xcviii
clxxvi		xciii	cl
clxxviii		xcv	clii
clxxviii		xcv	ccxvii
clxxviii		xcviii	ccvii

						
	<p>cxc cxii cxiii cxiiii cxv</p> <p>cxcvi cxvii cxviii cxviiii cxvi</p> <p>cciii ccv ccvi ccviii ccvii</p> <p>ccxviii ccxxiii ccxxv ccxxvi ccxxviii</p> <p>ccxxviii ccxlii ccxliii ccxliiii ccxlviii</p> <p>ccxlviii ccxlviii ccli ccliiii ccliiii</p>		<p>cvi cvi cvii cvii cviii</p> <p>cvi cviii cx cxii cxii</p> <p>cxiii cxvi cxvii cxviii cxvii</p> <p>cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii</p> <p>cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii</p>		<p>cxv ccxvi cxvii ccxviii clii</p> <p>ccviii ccxx ccxxi clxxiii ccxxii</p> <p>ccclxx ccxxiii ccxxvii ccxxviii cxli</p> <p>ccxli ccxliiii ccxlii ccxliiii ccxxvii</p> <p>ccxlii ccxxvii ccxliiii ccxliiii ccviii</p> <p>ccli ccli ccly ccliiii</p>	

cel viii
celviii
celxviii
celxxi
celxxviii

celxxxv
celxxxv
celxxxv
celxxxv
celxxxv

cel
celviii
celxii
celxvi
celxxvii

celxxii
celxxviii
celxxviii
celxl
celxli

celxliii
celxli vi
cel l iii
cel l iii

eli
elv
elnu
xl ii
elx

elxiii
elxvi
elxvi
elxxvii
elxxvii

elxxii
elxxviii
elxxiii
elxxvii
elxxviii

elxii
elxxviii
elxxviii
elxx
elxxii

elxxviii
elxxv
elxxvii
elxxviii

celviii
elvi
elxviii
elxx
celxiii

celxviii
celxv
celxvii
celxxx
celxxxviii

celxxvii
celxv
celxxvi
celxxiii
celxxv

celviii
celxxii
celxxv
celxxvii
celxxviii

celxxviii
celxxv
celxxvii
celxxviii

CAN MAT	III INQ LUC	III IOB
1	xiii	1
1	xiii	ii
1	xiii	v
vi	vi	ii
vii	vi	xxv
lxiii	lxiii	cxvi
lxiii	lxv	xxvii
xc	lxiii	cxviii
xc	lviii	cxviii
xcvii	ccxi	cy
cxl	cxviii	cxlviii
cxl	cxviii	xxv
cxl	cxviii	cxiii
cxvii	cxviii	lxxvii
cxvii	cxviii	xlvi
cxvii	cxviii	lxi
cxvii	cxviii	viii
cxvii	cxviii	lxvi
cxvii	cxviii	xc
cxvii	cxviii	cliii
cxvii	cxviii	cxlii
cxvii	cxviii	xlvi

CAN	III. IN	Q. III.
MATTH	MAR	IOH
xviii	viii	xxvi
cxvii	xxvi	xciii
cxvii	xxvi	xcv
cl	lxxvii	li
clxi	lxxvii	xxiii
clxi	lxxvii	liii
cciii	cxv	xxi
cciii	cxv	cxxxv
ccxvi	cxv	cl
ccxvi	cxv	cxxxviii
ccxvi	cxv	cxxxvii
ccxvi	cxv	cxxxiii
ccxvii	clviii	xcviii
ccclxxviii	clxi	lxxii
ccclxxviii	clxi	cxxi
ccclxxviii	clxi	clii
ccclxxviii	clxi	cvi
ccclxxviii	clxi	lxx
ccclxxviii	clxi	ciii
ccclxxviii	clxi	clxiii
ccclxxviii	clxi	clxxx
ccclxxviii	clxi	cxvii
ccclxxviii	clxi	clxxxiii
ccclxxviii	clxi	clxxxv
ccclxxviii	clxi	clxxxvii
ccclxxviii	clxi	clxxxviii
ccclxxviii	clxi	clxxxviii
ccclxxviii	clxi	clxxxviii
ccclxxviii	clxi	clxxxviii
ccclxxviii	clxi	clxxxviii
ccclxxviii	clxi	clxxxviii
ccclxxviii	clxi	clxxxviii
ccclxxviii	clxi	clxxxviii

			
			
cxl cxviii cxly cxli clxxvii		cxcvii ccxiii ccxvi ccxxviii ccxxvi	ccclxxii ccxxxv clxxx cxxxviii clxxviii
clxxxiii lxviii lxxi cxciii lxxiii		ccxxvi ccxxvii ccxxviii ccxxvi ccxxvii	ccxv cxlvi cxxxvi cxxxv cxxxviii
cxy cxviii clxy clxxvii cxxvi		ccxxxviii ccxl ccxli ccxlv cclyi	cxli cxlii clxxv ccii ccv
lxii cxcviii cxcvii cxxx lxxvi		cclyii ccxvi ccxvii ccxv ccxvi	ccxiii ccvii ccxii clvii clv
cxx clxxviii lyii ccxxvi clxi		ccclxxvii ccclxx ccclxxii	clvii ccxxviii cxxx
cc clxxxvii clxxxviii cxcviii cxcviii			

CAN	VI-IN	quo	IIII.
OATH	OAR		
viii	iii	celun	celviii
xvii	vii	cele	clii
xx	viii	cele m	cliii
xxii	xi	celxxv	clvii
xlvi	cxxvi	celxxvii	clxiii
lxxvii	lxi	celxxvii	clxvi
lxxvii	cxxxviii	celxxviii	clxxviii
c	xcviii	ceve	clxxi
cxxxviii	xlii	ceven	clxxiii
celv	lx	cexxviii	clxxviii
celviii	lxi	ceev	clxxv
clii	lxviii	ceeviii	clxxviii
cliii	lxxi	ceexi	clxxv
clvii	lxxii	ceexv	clxxviii
clviii	lxxiii	ceexviii	clxxviii
clv	lxxvi	ceexli	clxxvi
clvi	lxxviii	ceexliii	clxxvi
clv	lxxv	ceel	clxxviii
clviii	lxxv		
clvii	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		
clv	lxxviii		

CX·INQ
MA R

CA N

X·IN
LV C

Q U O

xviii
xxxi
xl iii
xl vi
lviii

lxii
lxx
lxxiii
lxxx i
lxxxviii

xc
xc ii
xc iii
xi
ciii

cxxiii
cxxxii
cxxxvi
ccxiii
ccxxviii

i
iii
v
viii
xviii

xx
xxii
xxviii
xxxi
l

li
lvii
lxxviii
lxxii
lxxv

ciii
cvi
cvii
cxiii
cxvii

cxxii
cxxxiii
cxxxvi
cxlui
cxlviii

eli
clui
clviii
clxiii
clxviii

clxvi
clxxiii
clxxvi
clxxviii
clxxx

clxxxiii
clxxxviii
cxc
cxii
cxvi

cc i
cciii
ccviii
ccx
ccxiii

ccxxiii
ccxxv
ccxxvii
ccxxvi
ccliii

ccxvi
cclviii
ccxiii
ccxxvi
ccxxviii

ccxxvii
ccxxviii
ccxxviii
ccxxviii
ccxxvi

ccxxviii
ccc i
ccc iii
ccc vi
ccc viii

ccc xvi
ccc xx
ccc xxvi
ccc xxxi
ccc xxxiii

ccc xxxviii
ccc xliii

fin

fin

9

17

MATTHEVS

ex iudea sicut in or-
dine primus ponitur
ita euangelium in iudea primus scripsit. Cui-
us itaque uocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit.
Duorum quippe in generatione christi presumens
principia unius cuius prima circumcisio in car-
ne alterius cuius secundum cor electio fuit. Et
ex utroque in patribus christi sic quater denario
numero in formiter posito principium acce-
dendi fide in electionis tempus porrigens
et ex electione usque in transmigrationis diem
dirigens atque a transmigrationis die usque in
christum deficiens decursa aduentus domini ostendit
generationem ut & numero satisfaciens et tem-
pori. Et se quod esset ostenderet & dominum in se opus
monstrans etiam in his quorum genus posuit christi

operantis a principio testimonium non negaret.
Quarum ergo omnium rerum tempus ordo numerus
dispositio uel ratio quod fidei necessarium est Dominus
Christus est qui factus est ex muliere. factus sub lege
natus ex uirgine. passus in carne. omnia in cruce
fixit. ut triumphans eam in semetipso. resur-
gens in corpore. & patris nomen in patribus filio
& filii nomen patri restituens. in filius sine prin-
cipio sine fine ostendens unum se cum patre esse.
quia unus est. In quo euangelio utile est deside-
rantibus dominum. sic prima sic media uel perfecta
cognoscere ut & uocationem apostoli & opus eu-
angelii & dilectionem dei in carne nascentis
per uniuersa legentes intellegant. atque in eo
in quo apprehensi sunt & apprehendere expetunt
recognoscant. Nobis enim hoc in studio argu-
menti fuit & fidei facte retradere. & operan-
tis dei intelligentiam diligentem esse dispositionem
querentibus non tacere.

11 21
Natiuitas xpi. Magi cum muneribus ueniunt. Et ioseph
ab anglo p[er]uisu[m] monitus. Cum puero & matre ei in
egyptu[m] fugit. Infantes interficiuntur.

Regressio ihu ex egypto in nazareth. De baptismo
iohannis in iordane. De xpi baptismo.

Ihu post ieiuniu[m] xl dieru[m] & xl noctiu[m] temptat[ur]
diabolo. Petru[m] & Andream iacobu[m] & iohanne[m]
piscatores uocat. Et circuei[en]s galileam uarios
languores hominu[m] curat.

Beatitude & cetera mandata. hoc est de homicidio
de oblatione. De adulterio. De oculo & manu
eruenda. Uxorē nisi ob adulteriu[m] n[on] dimitten
da. De iuramentis. De oculo & dente. Inimicos di
ligendos. De elemosinis.

Oratio ieiuniu[m]. De thesauro in celu[m]. Lucerna cor
poris est oculus. Et n[on] posse duobus dominis serui
re. Recogitandu[m] de terra & de uestimento uolatilib[us]
& lilis agri & sollicitudine dier[um].

Non est iudicandu[m]. De festuca & trabe in oculo.
De margaritis ante porcos petendu[m] queren

dū & pulsandū. Depseudo pphetis. Quia nō omīs
q̄ dicit mibi dñe dñe intrāb in regnū celox. Dēdo
mo edificata sup petra tarenā.

Descendens de monte lepsū mundat Puerū centu
rionis paralticū curat. Socerū petri a febrī li
berat. De plurimis curis. Et scribi uolentis sese
q̄ dicit n̄ habere filiū hominis ubi caput recl
net. Atq; ut alios relicto patris corpore sequa
tur precept.

In nauī eū dormientē excitant discipuli in tēpesta
tem sedaret. Et intra gerasenox doemonia eicit.

Ubi paralticus lectū ferret. Mat̄ ēuocat ac phari
seis murmurantib. De uiuio publicanox. Dicit
n̄ ēē opus sanis med. Discipulis iohannis int̄rogan
tib quare n̄ ieiunarent discipuli ei. Parabolā pan
ni & scissure & utriū & uini ponit. Filiā princi
pis mortuā dū uadit suscitare. Mulierē apflu
uio liberat. Cecis oculi aperiunt. Surdū & mu
tū doemoniū eicit. Et in principe doemonio
rum id facere dicitur.

Duo decem aptos p'mittit cū omī doctrina ac dicit.
qd n̄ uenit pacē mittere in terra sed gladium.

Iohannes de carcere ad ihm. & ihc de iohanne
ad turbas loquit' atq; incipit euuantes que
poenitent n̄ egerunt. Confessio ihu ad patrē
& iugū dñi leue ē.

Discipuli spicas uellunt. manū aridā sanat. Ho
minē ad demonio cerū & mutū curat. Et in prin
cipe demoniorū facere opinantes destruit.
Phariseis signū petentib' ione & ninentarū
signū tradidit. Matrē & fr̄s spernit.

Sedens in nauicula ihc. Turbis parabolas expo
nit. Idē de seminantis sem̄ centesimū sexage
simū & tricesimum.

De uania in tritico. De grano sinapis. De fermē
to abscondito in farina. Et exsoluit discipul
parabolā rianiorū. Parabolas de thesauro in
agro. De bona margarita. De rete misso in
mari. Prophetā in patria sua sine honore ē.
De iohannis capite in disco. De v. panib' & duob'

piscib' in quinq; milia uiros. Ihesu sup' mare am-
bulans. Et petru' mergente' alleuat. Et in terra
gennesar multos languores curat.

Oemarub' lauandis & debis que de ore exeunt
quia conquinant n' que intrant in homine
filia mulieris syrophenis ad demonio curat.
Et secus mare galilee claudos cetos & mutos sanat.

Deu panib' & paucis piscib'. iiii. milia hominu'
designo ioh' pph'e. Defermito phariseoru'
de piscopatu petri que increpat ac die cru-
ce sua debere tollere unu' queq; qui uelit
dm sequi. Et die n' uisuros quosda' morte donet
uideant filiu' hominis in regno suo uenire.

In monte cu' moysen & helia apparet. Et uox
de celo ad eu'. Vnde descendenti' helia ia ue-
nisse. & n' ee' susceptu' manifestat. Pueru' lu-
naticu' saluat. Et de fide granu' sinapis docet.
Et statere in ore piscis.

Ochumilitate sic pueru' & de manu & pede &
oculo eruendo. & nec minimu' scandalizandu'

13
28
Quorū anglos faciē patris in celis semp uidere tes-
tā. Correctio fratru qđ indulgeri debeat. ad al-
terutru usq: septuagies septies.

Qui cseruū suū ppr denarios suffocat. Uxorē nō
debere dimitti. Et de eunuchis infantes nō ē ar-
cendos ab benedictione. Diuitē difficile introire
in celū. Et centuplū recepturū qui omnibus suis
renuntiauerit.

De primis nouissimos fieri. Parabola operariorū
in uinea ē ductorū. De filio thebedei. Et de primis
accubitis cenę. De duob; ceteris secus uia sedentib;
Ocasina & pullo ei & ubi numularios eicit de te-
plo. Clamantib; pueris osanna. Deficiu que ari-
da facta ē. Introgitus in qua potestate faceret.
Ipse introgit de iohannis baptismo. Et sub-
iungens parabolā hominis qui filios suos in ui-
neā mittit. Et qđ publicani & meretrices in
regno dī nō sunt. Multos sacerdotū & scribarū
sunt p̄cessuri dicere.

Parabolā de uinitorib; qui interficiunt ad semis

26
fos. Parabolā ubi inuitati cōpēnunt uenire ad nuptias.

De inscriptione & imagine cesaris. De muliere que vi-
frs habuit. Leptatvs a phariseis. interrogat eos de po-
cui filius eet. Et discipulos ut que pharisei dicunt
fiant sed quia faciunt nō fiunt.

In erepat scribas & phariseos de p̄selito. De iuramento
Decamelo & culice. Et calice lauando. Et monumē-
tis dealbatis. & monumētis pphetarū & alius multis.

Hierusale hierusale. De structura tēpli. & signis no-
missimorū dierū. Et dieb' breuiatis. De pseudo-
xpis. Pseudo pphetis. De aduentu saluatoris. De oc-
casu elementorum. De uirginib'. De talentis
De uib' ad dextris & sinistris & de operib' eorū

De iudeorū cōsilio. De cōprehensione ihu. De muliere
que unguento pfudit ihm. Iudas p̄mū petiit.
ut tradat ihm. Cenans deinde traditione ad
discipulos loquit'. Oblatio eius.

Petro dicit qd̄ ter ante galli cantu abnegaturū
eū eet. Orationes ihu ad patrē. Iudas ihm oscu-
lo tradidit. Et petrus auriculā abscidit. Iste fal-

27
sus testib' condemnatur & traditur: Petrus tertio

abnegat & lacrimabatur:

Ih̄c pilato traditur: Et indas laqueo se suspendit
De agro figuli iudiciū pilati: Et de barabba latrone:

Passio ih̄v & sepultura: Et resurrectio ei'. Itēq; man
data & doctrina eius: De baptismo. AMEN.

INITIŪ S⁺C⁺I
EV⁺ ANGELII
SE⁺ CUNDUM
MA⁺ THEUM
LIBER
GENE
RATIONIS I⁺H⁺V⁺X⁺P⁺I

FILII DAVID. FILII ABRA
ham. Abraham genuit isaac. isaac autem ge
nuit iacob. Iacob autem genuit iuda & fra
tres eius. iudas autem genuit phares & zaram
& oethamar. Phares autem genuit esrom. es
rom autem genuit aram. Aram autem genuit
aminadab. aminadab autem genuit naason. Na
ason autem genuit salmon. salmon autem ge
nuit booh deraab. Booh autem genuit obeth
eruth. obeth autem genuit iesse. Iesse autem
genuit dauid regem. dauid autem rex genu
it salemonem ex ea que fuit uriae. Salemon
autem genuit roboam. roboam autem genuit
abia. Abia autem genuit asa. asa autem genu
it iosaphat. iosaphat autem genuit ioram. io
ram autem genuit oziam. Othias autem genu
it ioatham. ioatham autem genuit achah.
Achah autem genuit ezechia. ezechias autem
genuit manassen. Manasses autem genuit
amon. amon autem genuit iosiam. Iosias autem

17
33
genuit iechoniam & fr̃s eius in transmigratione
babylonis. Et post transmigrationem babylonis
iechonias genuit salathiel. Salathiel aut̃ genuit horo
babel. horobabel aut̃ genuit abiud. Abiud autem
genuit eliachim. eliachim aut̃ genuit azor. Azor
aut̃ genuit sadoch. sadoch aut̃ genuit achim. Achim
aut̃ genuit eliud. eliud aut̃ genuit eleazar. Elea
zar aut̃ genuit mathan. mathan aut̃ genuit iacob.
Iacob autē genuit ioseph virū marie. de qua na
tus est ih̃c qui uocatur xp̃c. Om̃s ergo genera
tiones ab abraham usq; ad dauid. generationes
quatuordecim. Et dauid usq; ad transmigra
tionem babylonis generationes xiiii. Et transmigra
tione babylonis usq; ad xp̃m generationes xiiii.
Xpi aut̃ generatio sic erat.

iii
ii
Cum eēt desponsata mater ih̃u maria ioseph ante quā
conuenirent inuenta est in utero habens desp̃u sc̃o.

iii
Ioseph autem uir eius cum eēt iustus. & nollet eā
traducere. uoluit occulte dimittere eā. Hanc aut̃
eo cogitante. ecce angelus dñi in somnis apparuit

ei dicens. Ioseph fili dauid noli timere accipere
mariam coniugem tuam. Quod enim in ea natum est
despū scō est. Pariet autē filium & uocabis nomen
eius ih̄m. Ipse enī saluum faciet populum suum
a peccatis eorum. Hoc autem totū factū est. ut ad
impleretur qđ dictū ē ad nō p̄phētā dicentē. Ecce
uirgo in utero habebit. & pariet filiū. & uocabunt
nomē eius emmanuel. qđ ē interpretatū nobiscū d̄s.
Exsurgens autē ioseph a somno fecit sic ei p̄ceptū an
gelus dñi. Et accepit coniugē suā & n̄ cognoscebat
eam donec peperit filiū suū primogenitū. & uoca
uit nomē ei ih̄m. Cum ergo natus ēt ih̄c in beth
leem iude. in diebus herodis regis ecce magi ab ori
entē uenerunt hierosolimā dicentes. Ubi ē q̄ natus
ē rex iudeorū? Vidimus enī stellā ei in oriente. & ueni
mus adorare eū. Audiens autē herodes rex turbatus
ē & om̄s hierosolima cū illo. Et congregans omnes
principes sacerdotū & scribas populi sciscitabat ab
eis ubi xp̄c nasceretur.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

At illi dixerunt ei. In bethleem iude. Sic enī scrip

tū ē p̄phetā Et tūberchem terra iuda nequaquam
minima es in principibus iuda. ecce enī exiet dux qui
regat populū meū israhel.

vi. **T**unc herodes clam uocatis magis diligenter didicit
ab eis tēpus stellę quę apparuit eis. & mittens illos
in bethleem dixit. Ite & interrogate diligenter de puero
& cū in ueneritis renuntiate mihi. ut & ego ueniens
ad orē eū. Qui cū audissent regē abierunt. Et ec
ce stella quā uiderant in oriente ante cedebat eis
usq; dū ueniens staret supra ubi erat puer. Uiden
tes autē stellā gauisi s̄ gaudio magno ualde. Et in
trantes domū in uenerunt puerū cū maria matre
eius. & p̄cidentes adorauerunt eū. Et aptis the
sauris suis obtulerūt ei munera. Aurū thus et
myrrā. Et responso accepto in somnis. ne redirent
ad herodē. Per aliā uia reuēsi s̄ in regionē suā. Qui
cū recessissent. ecce angelus dñi apparuit in som
nis ioseph dicens. Surge & accipe puerū & matrē
eius. & fuge in egyptū & esto ibi usq; dū dicam
tibi. Futurū ē enī ut herodes querat puerum.

ad p̄dendū eū. Qui ē surgens. accepit puerū & ma-
trē ei nocte & secessit in egyptū. & erat ibi usq; ad
obitū herodis. Ut adimpleretur qđ dictū est
ad nō p̄phetā dicentē. Ex egypto uocaui filium
meū. Tunc herodes uidens quō inlusus ēēt ama-
gis iratus ē ualde. & mittens occidit om̄s pueros
qui erant in bethleem & in om̄ib; finib; ei ab iheru-
salem & infra secundū tēpus qđ exquisierat amagis.
Tunc ad impletū ē qđ dictū ē p̄ hieremiā p̄phetā
dicentē. Vox in Rama audita ē ploratus & ulula-
tus multus. Rachel plorans filios suos & noluit
consolari quia non sunt.

DEFUNCTO AUTē BE

rode. ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph
in egypto dicens. Surge & accipe puerū & ma-
trē ei. & uade in terrā isrl̄. Defuncti s̄ enī qui
quererant animā pueri. Qui surgens. accepit
puerū & matrē ei. & uenit in terrā isrl̄. Audi-
ens autē qđ archelaus regnaret in iudea p̄ herode
patre suo. timuit illo ire. Et ammonitus in so-

nis secessit in partes galilee. Et tueniens habitauit
in ciuitate que uocat nazareth. Ut adimpleretur
qd dictum est per prophetas. quomodo nazarthus uocabitur.

In diebus illis. uenit iohannes baptista predicans in de-
serto iudee & dicens. Penitentiam agite ad propinquandum
enim regnum celorum.

Hic est enim qui dictus est per sanctam prophetam dicentem. Uox cla-
mantis in deserto. parate uiam domini rectas facite semi-
tas eius.

Ipse autem iohannes habebat uestimentum depilis camelorum &
zonam pelliciam circa lumbos eius. Esca autem eius erat locustarum
& mel siluestre. Tunc exiebat ad eum hierosolyma et
omnis iudea & omnis regio circa iordanem & baptiza-
bantur in iordane ab eo confitentes peccata sua.

Uidens autem multos phariseorum & sadduceorum uenientes ad
baptismum suum. Dixit eis. Progenies uiperarum. quis
demonstrabit uobis fugere a uentura ira? Facite er-
go fructum dignum poenitentiarum. & ne uelitis dicere
uius uos patrem habemus abraham. Dico enim uobis
quomodo poterit deus de lapidibus istis suscitare filios abra-

be. Iā enī securis ad radices arborū posita ē. Omīser-
go arbor quē nō facit fructū bonū. excidit & uignem
mittit.

xi
iii
x
xii

Ego quidē uos baptizo in aqua in poenitentia. qui autē
post me uenturus ē. fortior me ē. Cuius ego nō sū dig-
nus. calciamēta portare. ipse uos baptizat in spū scō & igni.

xii
xi

Cuius uentilabrū in manu sua. & p̄mondab̄ artā suam.
Et cōgregab̄ triticū suū in horreū. paleas autē cōburet
igni inextinguibili.

Tunc uenit ihc a galilea in iordanē ad iohannē ut bap-
tizaret̄ ab eo. Iohannes autē phibebat eū dīcēs. Ego autē
debeo baptizari. & tu uenis ad me? Respondens autē
ihc dixit ei. Sine modo. Sic enī deuet nos implere
omnē iusticiā. Tunc dimisit eū.

Baptizatus autē ihc. cēstī ascendit de aqua. Et ecce ap-
ti sūt ei celi. & uidit spm̄ descendente sicut colūbā. & ue-
niente sup̄ se. Et ecce uox de celis dīcēs. Hic ē filius
m̄s dilectus in quo mihi bene cōplacuit.

TUNC DVCTVS EST IN DE-
sertū aspū ut temptaretur a diabolo.

Et cū ieiunasse xl dieb' & xl noctib' postea esuruit.
Et accedens tēptator: dix' ei. Si filius dī es dic ut la-
pides isti panes fiant. Qui respondens dix'. Scriptū
ē n̄ in solo pane uiuet homo. sed in omī ūbo qđ p̄ce-
dit de ore dī. Tunc ad sup̄ sit cū diabolus in scām ei
uitatē. & statuit cū sup̄ pinnaculū tēpli & dix' ei.
Si filius dī es mitte te deorsū. Scriptū ē enī. Quia
angelis suis mandau' de te. & in manib' tollent te. ne
forte offendas ad lapidē pedē tuū. At illi ihe-
rursū. Scriptū ē n̄ tēptab' dñm dñm tuū. Iterū assūp-
sit cū diabolus in montē excelsū ualde. & ostendit ei
om̄a regna mundi. & glām eorū & dix' illi. Hec om̄a
tibi dabo si cadens adoraueris me. Tunc dix' ei ihe.
Uade satanas. Scriptū ē enī. Dñm dñm tuū adorab'.
his & illi soli seruiēs.

Tunc reliqđ cū diabolus. & ecce angeli accesserunt
& ministrabant ei.

Cū autē audisset ihe qđ iohannes traditus esset. se-
cessit in galileam.

Et relicta ciuitate natareth uenit & habitauit in

capbarnaū maritimā in finibz tabulon & neptali ut
adimpleretur qđ dictū ē p esaiā pphetā. Terra
habulon & terra neptali uia maris trans iorda
nen galilee gentiū. Populus qui sedebat in tene
bris uidit lucē magnā. & sedentibz in regione ūbre
mortis lux orta est eis.

Exinde coepit ihc p̄dicare & dicere. poenitentia
agite ad p̄pinquabz enī regnū celoz. Ambulans ihc
iuxta mare galilee. uidit duos fr̄s symonē q̄uocat^r
petrus & andrea fratre ei mittentes rete in mare.
Erant enī piscatores.

Erat illis. Venite post me. & faciam uos fieri pis
catores hominū. At illi c̄tinuo relictis retibus
secuti s̄ eum.

Excedens inde. uidit alios duos fr̄s iacobū & ioh̄m
& ioh̄m fratre ei in nauī cū iacobeo patre eoz re
ficiētes retia sua & uocauit eos. Illi aū statim re
lictis retibz & patre secuti s̄ eū.

Hircuibat ihc totā galileā docens in synagogis
eoz & p̄dicans euangeliū regni. & sanans omne

languore & omne infirmitate in populo. Et ab
 it opinio eius ut tota syria & obtulerunt ei omnes ma-
 le habentes uarias languoribus & tormētis cōphensos
 & qui demonia habebant & lunaticos & paralyti-
 cos & curauit eos. Et secute sunt eum multę de
 galilea & decapoli & hierosolymus & iudea & de
 transiordanen.

UIDENS AUTEM TUR

bas ihc ascendit in montē. Et cū sedisset accesserunt
 ad eum discipuli ei & aperiens os suū docebat eos
 dicens. Beati pauperes spū quō ipsi erunt regnū celorum
 Beati mites quō ipsi possidebunt terrā. Beati qui
 lugent. quō ipsi cōsolabuntur. Beati qui esuriunt
 & sitiunt ppter iusticiā quō ipsi saturabuntur. Bea-
 ti misericordes quō ipsi misericordiam cōsequentur. Beati
 mundo corde quō ipsi dñm uidebunt. Beati paci-
 fici quō filii dñi uocabuntur. Beati q̄ persecutionem
 patiuntur ppter iusticiā quō ipsi erunt regnū celorum.

Beati estis cū maledixerint uob homines. & persecu-
 ti uos fuerint & dixerint omne malū aduersū uos

mentientes ppter me. Gaudete & exultate quō
merces ur̃a copiosa ē in celis. Sic enī psecuti s̃ pphē
tas. qui fuerunt ante uos.

Vos estis sal terre. Qd̃ si sal euanuerit in quo saliet.
Ad nihilū ualet ultra. nisi ut mittat̃ foras & concul
tur ab hominibus.

Vos estis lux mundi. Non pot̃ ciuitas abscondi sup̃ mon
tē posita. neq; accendunt lucernā & ponunt eā sub
modio sed sup̃ candelabrū ut luceat omib; qui in domo
sunt. Sic luceat lux ur̃a corā hominib; ut uideant
opera ur̃a bona & glorificent patrē ur̃m qui in celis ē.
olite putare quō ueni soluere legem aut pphetas. Non
ueni soluere sed adimplere.

Amen quippe dico uob; donec transeat caelū & terra
iota unū aut unus apex n̄ p̃teribit a lege donec om̃a fiant.

Qui ergo soluerit unū de mandatis istis minimus & do
cuerit sic homines. minimus uocabit̃ in regno celorū.
Qui aut̃ fecerit & docuerit hic magnus uocabit̃ in
regno celorū. Dico enī uob; quia nisi abundauerit
iusticia ur̃a plusquā scribarū & phariseorū n̄ intrabi

21
tis in regnū celoz. Audistis quia dictū ē antiquis.
nō occides. Qui autē occiderit. reus erit iudicio. Ego autē
dico uob. Quia omīs q̄ iraserit fr̄i suo. reus erit iudicio.
Qui autē dixerit fr̄i suo racha. reus erit cecilio. Qui autē
dixerit fatue. reus erit gehenne ignis. Si ergo offers
munus tuū ad altare. & ibi recordatus fueris. quia fr̄i
tuus habet aliqd adūsū te relinque ibi munus tuū an
te altare. & uade prius reconciliari fr̄i tuo & tē ueniens
offers munus tuum.

Esto cōsentiens adūsario tuo cito dū es in uia cū eo. Ne for
te tradat te adūsarius iudici. & iudex tradat te minis
tro. & in carcerē mittaris. Am̄ dico tibi nō exies inde do
nec reddas nouissimum quadrante.

Audistis quia dictū ē antiquis nō moechaberis. Ego autē di
co uob. Quō omīs q̄ uiderit mulierē ad cōcupiscendā
eā iā mechatus ē eā in corde suo. Qd si oculus tuus dex
ter scandalizat te erue eū & pice abste. Expedi
tū tibi ut perdat unū m̄broz tuoz quā totū corpus
tuū mittat in gehennā ignis. Et si dextera manus tua
scandalizat te abseide eā & pice abste. Expedi tū

ut peccet unū mēbrū tuū quā totū corpus tuū erit
in gehennā. Dicitū ē autē. q̄cūq; dimiserit uxore suā
excepta fornicationis causa. fac̄ eā moechari. Et q̄ di
missā duxerit adulterat. Iterū audistis quia dictū
ē antiquis. n̄ p̄iurab. Reddes autē dño iuramēta tua. Ego
autē dico uob. n̄ iurare omnino. neq; p̄ celū. quia thronus
dī ē. Neq; p̄ terrā q̄a scabellū ē pedū ei. Neq; p̄ ier
osolimā q̄a ciuitas ē magni regis. Neq; p̄ caput tuū
iuraueris q̄a n̄ potes unū capillū albū facere aut ni
grū. Sic autē sermo ur̄ ē ē n̄ n̄. Qd̄ his abundanti
ē amalo ē. Audistis q̄a dictū ē. oculū p̄ oculo. dentē
p̄ dente. Ego autē dico uob. n̄ resistere malo.

Sed si quis te percusserit in dexterā maxillā tuā p̄be illi
& alterā. Et si quousq; tetū iudicio cōtendere. & tunica
tuā tollere. dimitte ei & palliū.

Et q̄cūq; angariauerit te mille passus. uade cū illo
alia duo. Qui petit acc̄ da ei. & uolenti mutuari acc̄
n̄ auertaris.

Audistis q̄a dictū ē. Diliges proximū tuū. & odies inimi
cū tuū. Ego autē dico uob. diligite inimicos ur̄os be

43
ne facite his q̄oder̃ uos. Et torate p̄sequentib; & ea
lunantib; uos. iustis filii patris ur̄i q̄ in celis est. Qui solē
suū oriri fac̄ sup bonos & malos. & pluit sup iustos & iustos.

Sic enī diligitis eos q̄ uos diligunt. quā mercede habebitis. Nonne & publicani hoc faciunt. Et si salutaueris fr̄s ur̄os tantū q̄d amplius facitis. Nonne ethnici hoc faciunt. Estote ergo uos p̄fecti. sic & pater ur̄i celestis p̄fectus est.

Attendite ne iusticiā ur̄am faciatis corā hominib; ut uideamini ab eis. Alioquin mercedē n̄ habebitis apud patre ur̄m. q̄ in celis est. Cū ergo facis elemosinā noli tuba canere ante te sic h̄ypocritę faciunt. in synagogis & in uicis ut honorificent̄ ab hominib;. Amen dico uob; receper̄ mercedē suā. Te autē faciente elemosinā nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua ut sit elemosina tua in absconso. Et pater tuus qui uidet in absconso reddet tibi.

ET CŪ ORATIS NON

eritis sic h̄ypocritę q̄ amant in synagogis & in angulis platrarū stantes orare ut uideant̄ ab homi

nub. Amen dico uob̄ receper̄ mercedē suā. Tu autē cū
oraueris intra cubiculū tuū. & clauso ostio ora pa-
trē tuū in abscondito & pater tuus quidē in abscondito reddet tibi.
rantes autē nolite multū loqui sic ethnici. Putant enī
quod in multiloquio suo exaudiantur. Nolite ergo assi-
mulari eos. Scit enī pater ur̄ quod opus sit uob̄ ante
quā petatis eū. Sic ergo uos orabitis.

Pater nr̄ q̄ es in celis scīficet nōm tuū. Ad ueniat reg-
nū tuū. Fiat uoluntas tua sic in celo & in terra. Pa-
nē nr̄m cotidianū da nob̄ hodie. & dimitte nob̄ de-
bita nr̄a. Sic & nos dimittimus debitorib̄ nr̄is Et ne
nos inducas in temptationē. Sed libera nos a malo. Am̄.

Si enī dimiseritis hominib̄ peccata eorū. dimittet & uob̄
pater ur̄ celestis delicta ur̄a. Si autē nō dimiseritis ho-
minib̄. nec pater ur̄ dimittet peccata ur̄a.

Cū autē ieiunatis nolite fieri sic hypocritę tristes. Ex-
mutant enī facies suas. ut appareant hominib̄ ieiunan-
tes. Am̄ dico uob̄. quia receper̄ mercedē suā. Tu autē
cū ieiunas. unge caput tuū & faciē tuā laua. ne
uidearis hominib̄ ieiunans. sed patri tuo q̄ ē in ab-

seconso. Et pater tuus qui uidet in absconso reddet
tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra
ubi erugo & tinea demolit^r. ubi fures effodiunt & furant^r.

Thesaurizate autem uobis thesauros in celo. ubi neque erugo
neque tinea demolit^r. & ubi fures non effodiunt nec fu-
rant^r. Ubi est enim thesaurus tuus. ibi est & cor tuum.

Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si fuerit oculus
tuus simplex. totum corpus tuum lucidum erit. Si autem ne-
qua fuerit. totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo
lum^{en} quod intus est tenebre sunt. Ipse tenebre quante erit?

Nemo potest duobus dominis seruire. aut enim unum odio
habebit. & alterum diliget. Aut unum sustinebit. & alte-
rum contemnet. Non potestis deo seruire & mammoni.

Ideo dico uobis. ne solliciti sitis anime ur^e quod mandu-
cetis. neque corpori ur^o quod induamini. Nonne ani-
ma plus est quam esca? & corpus plus quam uestimentum.
Respiciete uoluntaria celi. quoniam non serunt neque metunt.
neque egregant in horrea. & pater urⁱ celestis pascit
illa. Nonne uos magis plures estis illis? Quis autem
ur^m cogitans potest adicere deo staturam suam cubitum

unū. Et deuestimō qđ solliciti estis. Considera
te lilia agri quomodo crescunt. n̄ laborant neque
necunt. Dico aut̄ uob̄. quō nec salomōn in omī glā
sua cooptus ē sic unū existis. Si aut̄ fœnū agri qđ
hodie ē. & eras in clibanū mittit̄ d̄s sic uestis quan
to magis uos minime fidei. Nolite ergo solliciti
ēē dicentes. qđ manducabimus. aut qđ bibemus.
aut quo operiem̄. Hec enī om̄a gentes inquirunt.
Scit enī p̄t̄r ur̄. quia his om̄ib̄ indigetis. Queri
te ergo primū regnū dī & iusticiā ei. & hec om̄a
adiicient̄ uob̄. Nolite ergo solliciti ēē in grasti
nū. crastinus enī dies sollicitus erit sibi ipsi.
Suffic̄ diei malicia sua.

NOLITE IUDICARE

ut n̄ iudicemini. In quo enī iudicio iudicaveri
tis iudicabimini. Et in qua m̄sura m̄si fueritis.
remetietur uobis.

Quid aut̄ uides festucā in oculo fr̄is tui. & trabē in
oculo tuo n̄ uides. Aut quomodo dicis fr̄i tuo
sine cicā festucā de oculo tuo. & ecce trabis est.

25
47
in oculo tuo. Hypocrita: eice primū trabē de oculo
tuo. & tunc uideb eicere festucā de oculo fr̄is tui.

Nolite sc̄m dare canib. neq; mittatis margaritas ur̄as
ante porcos. ne forte cōculeent eas pedib suis & con
uersi disrumpan uos.

Petite & dabit uob. querite & inuenietis. pulsate &
aperiet uob. Om̄s enī q̄ petit accipit. & q̄ querit
inuenit. & pulsanti aperiet. Aut quis ē ex uobis
homo quē si petierit filius suus panē nūqd lapi
dē porriget ei. Aut si piscē petierit. nūqd serpen
tē porriget ei. Si ergo uos cū sitis mali. nostis bona
dare filius ur̄is. Quanto magis pater ur̄ de celo
dabit bona petentib se.

Om̄a ergo quocūq; uultis ut faciant uob homines et
uos facite eis. Haec ē enī lex & p̄phet̄.

Intrate ergo p̄ angustā portā. quia lata porta & spa
ciosa uia quē duc̄ ad p̄ditionē. & multi s̄ qui intrant
p̄ eā. Quā angusta porta & arcta uia quē duc̄ ad uitā.
& pauci s̄ qui inueniunt eam.

Atendite a falsis p̄phetis q̄ ueniunt ad uos in uesti

48
mētis ouium. intrinsecus autē sicut lupi rapaces. A fructibus
eorum cognoscetis eos.

Nūquid colligunt de spinis uinas aut de tribulis ficus.

Sic omnis arbor: fructus bonos facit. Mala autē arbor:
fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus
malos facere: neque arbor mala fructus bonos facere.
Omnis arbor que non facit fructum bonum. excidetur & in ignem
mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.

Non omnis qui dicit mihi dñe dñe. intrabit in regnum celorum.

Sed qui facit uoluntatem patris mei qui in celis est ipse intrabit
in regnum celorum.

Multi dicent mihi in illa die. Dñe. Dñe. nonne in nomine
tuo prophetauimus & in nomine tuo demonia eiecimus.
& in tuo nomine uirtutes multas fecimus. Et tunc
confortabor illis. quia nunquam noui uos. Discedite a me omnes
qui operamini iniquitatem.

Omnis ergo qui audit uerba mea hæc & facit ea. adsimulabitur
uiro sapienti qui edificauit domum suam super petram. Et descendent
pluuia. & uenerunt flumina. & flauerunt uenti & inruerunt
in domum illam & non cecidit. Fundata enim erat super

49
petrā. Et omīs q̄ aud̄ ūba mea hęc. & n̄ fac̄ ea. similis
erit uiro stulto. q̄ edificauit domū suā sup̄ harenā.
Et descendit pluuia. & uenerūt flumina. & flauerūt uenti
& irruerūt in domū illā. & cecidit. & fuit ruina ei magna.

ET FACTUM EST CUM CON

sūmasset ihc ūba hęc. & mirabant̄ t̄be sup̄ doctri
na ei. Erat enī docens eos sic potestate habens. &
n̄ sic scribe corū & pharisei.

Cū autē descendisset ihc de monte. secut̄ s̄ eū t̄be mul
te. Et ecce leprosus ueniens. adorabat eū dicens. Dñe
suis potes me mundare. Et extendens manū teti
git eū dicens. Uolo mundare. Et c̄ festi mundata ē
lepra ei. Et ait illi ihc. Vide nemini dixeris. sed
uade ostende te sacerdoti. & offer munus qd̄ p̄ce
pit moyses in testimoniuū illis.

Cū autē introisset capharnaū. accessit ad eū centu
rio rogans eū & dicens. Dñe. puer m̄s iacet in do
mo paralyticus. & male torquet̄. Et ait illi ihc
Ego ueniā & curabo eū. Et respondens centurio
ait. Dñe. n̄ sū dignus ut intres sub tectū meū sed

tantū die ūbo & sanabitur puer m̄s. Nā & ego homo sū
sub potestate habens sub me milites. & dico huic ua
de & uadit. & alio ueni & uenit. & seruo meo fac hoc
& facit. Audiens autē ihs miratus ē & sequentib; se dix.
Am̄ dico uob; n̄ inueni tantā fidē in isrl̄

Dico autē uob;. qđ multi ab oriente & occidente ueni
ent & recubent cū abrahā & isaac & iacob in regno
celoꝝ. Filii autē regni eicientur ut tenebras exteriores
ibi erit fletus & stridor dentium.

Et dix ihs centurioni. uade & sic credidisti fili tibi.
Et sanatus ē puer in illa hora.

Et cū uenisset ihs in domū petri uidit soerū cū febricitante & iacente. Et tetigit manū ei & dimisit eā febris.
Et surrex & ministrabat eis. Uespere autē facto
obtruler ei multos demonia habentes. Eticiebat spi
ritus ūbo. & om̄s male habentes curauit. Ut adimple
ret qđ dictū ē p̄ esaiā p̄phetā dicentē. Ipse infirmi
tates nr̄as accepit. & egrotationes portauit. Videns
autē ihs t̄bas multas circūse uisit ire trans fretū.

Et accedens unus scriba. ait illi. Magister sequar.

te quo cūq; ieris. Et dicit ei ihc Uulpes foucas habent
& uolucres celi nudos. filius autē hominis nō habet ubi
caput suū reclinet. Alius autē de discipulis ei ait illi.
Dñe. pmitte me primum ire. & sepelire patrē meū.
Ihc autē ait illi. Sequere me. & dimitte mortuos se-
pelire mortuos suos.

ET ASCENDENTE EO

in nauiculā. secuti sūt eū discipuli ei. Etece motus
magnus factus ē in mari. ita ut nauicula operiret
fluctib;. Erat autē illis uentus contrarius. Ipse uero dor-
miebat. Et accesserūt & suscitauerūt eū dicentes. Dñe.
salua nos pimus. Et dicit eis. Quid timidi estis modi-
ce fidei. Tunc surgens. imperauit uentis & mari. &
facta ē tranquillitas magna. Porro homines mi-
rati sūt dicentes. Qualis ē hic. Quia uenti & mare
oboediunt ei. Et cū uenisset trans fretū in regio-
nē gerasenorum. occurrerūt ei duo demonia habentes.
demonumque exeuntes seui nimis. ita ut nemo pos-
set transire per uiam illā. Etece clamauerūt dicen-
tes. Quid nob & tibi ihu fili di. Venisti huc ante

tempus perdere nos. Erat autem non longe ab illis grex porcorum multorum pascens. Demones autem rogabant eum dicentes. Siceis nos mitte nos ingregem porcorum. Erant illis. Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos. Et ecce impetu abiit totus grex precipitans in mare. & mortui sunt in aquis. Pastores autem fugerunt. Et uenientes in ciuitatem. nuntiauerunt omnia. & de his que demonia habuerant. Et ecce tota ciuitas erat obuiam ihesu. Et uiso eo rogabant ut transiret a finibus eorum.

ET ASCENDENS IN

nauiculam trans fretum & uenit in ciuitatem suam. Et ecce offerebant ei paraliticum iacentem in lecto. Et uidens ihesus fidem illorum dixit paralitico. Confide fili remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam describis. dixerunt intra se. Hic blasphematur. Et cum uidisset ihesus cogitationes eorum dixit. Ut quid cogitatis mala in cordibus uestris? Quid est facilius dicere dimituntur tibi peccata tua aut dicere surge & ambula? Ut scitis autem. quod filius hominis habet potestatem intra. dimittendi peccata. Tunc ait paralitico. Surge tolle

tuū. & uade in domū tuā Et surrex̄ & abiit in do
mū suā. Uidentes autē t̄b̄e timuer̄ & glorificauer̄
om̄ qui dedit potestātē talem hominibus.
Et cū transiret inde ih̄c. uidit hominē ut beloneo
sedentē matheū nomine: & ait illi. Sequere me. Et
surgens. secutus ē eum.

Et factū ē discūbente eo in domo. ecce multi publica
ni & peccatores uenientes discūbebant cū ih̄u & dis
cipulis ei. Et uidentes pharisei dicebant discipu
lis ei. Quare cū publicanis & peccatoribus mandu
cat magister uester?

At ih̄c audiens ait. Non ē op̄ ualentib̄ medicus. sed ma
le habentib̄. Euntes autē discite qd ē miām uolo &
n̄ sacrificiū. Non enī ueni uocare iustos. sed pecca
tores. Tunc accesser̄ ad eū discipuli iohannis dicen
tes. Quare nos & pharisei ieiunamus frequenter:
discipuli autē tui n̄ ieiunant. Et ait illis ih̄c. Nūqd
possunt filii sponsi lugere quā diu cū illis ē spon
sus. Venient autē dies cū auferet̄ ab eis sponsus. &
tē ieiunabunt. Nemo autē inmittit cōmissurā pan

54
ni rudis in uestimētū uetus. Tollit enī plenitudinē
ei auestimēto. & peior scissura fit. Neq; mittunt uinū
nouū in utres ueteres. alioquin rūpant^r utres & ui
nū effundet^r. & utres pereunt. Sed uinū nouū in
utres novos mittunt & ambo conseruant^r.

Hec illo loquente ad eos. ecce princeps unus accessit
& adorauit eū dicens Filia mea m̄ defuncta ē sed ue
ni impone manū sup eā & uiuet. Et surgens ih̄c se
quebat^r eū & discipuli ei. Et ecce mulier que san
guinis fluxū patiebat^r xii annis accessit retro. &
tetigit fibrā uestimēti ei. Dicebat enī intra se.
Si tetigero tantū uestimētū ei salua ero. At ih̄c
cūsus uidens eā dix̄. Confide filia. fides tua te
saluā fecit. Et salua facta ē mulier ex illa hora. Et
cū uenisset ih̄c in domū principis. & uidisset tibie
nes & t̄bā tumultuantē dicebat. Recedite. n̄ ē
enī mortua puella sed dormit. Et deridebant
eū. Et cū cietta cēt t̄bā intrauit & tenuit manū
ei. & surrex̄ puella. Et exiit fama hęc in uniuersā
terram illam.

Et transeunte inde ihu. secuti sunt eum duo cecii cla-
 mantes & dicentes. Misere nri fili dauid. Cum autem
 uenisset domum. accesserunt ad eum cecii. & dicebant eis ihu.
 Creditis quia possim hoc facere uobis. Dicunt ei.
 Utique domine. Tunc tetigit oculos eorum. Secundum
 fidem uestram fiat uobis. Et aperti sunt oculi illorum. Et
 comminatus est illis ihu dicens. Videte ne quis sciat. Illi
 autem exeuntes. diffamauerunt eum in tota terra illa. Egres-
 sis autem illis. ecce obtulerunt ei hominem mutum doemo-
 num habentem. Et iecto doemone locutus est mutus
 & mirantes sunt illi dicentes. Nunquam apparuit sic in
 israhel. Pharisei autem dicebant. In principe demoniorum
 eicit demones.

Et circuibat ihu ciuitates omnes & castella docens in
 synagogis eorum & predicans euangelium regni. & curans
 omnem languorem & omnem infirmitatem.

Uidens autem turbas misertus est eis quia erant uexati
 & iacentes sicut oves non habentes pastorem.

Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa opera-
 ri autem pauci. Rogat dominum messis ut mittat

operarios in messē suam.

ET CONVOCATIS DUO
decī discipulis suis. dedit illis potestātē spiritū
in mundō ut eicerent eos. & curarent omne lan
guorē & omne infirmitatē.

Quo decī autē apłō nomina hęc s̄. Primus symon q̄
dicit̄ petrus. & andreas fr̄ ei. iacobus hebedei
& iohannes fr̄ ei. philippus. & bartholomeus. tho
mas. & matheus publicanus. & iacobus alpheus. Ia
theus & symon chananensis. & iudas scariothes qui
& tradidit eum.

Eos. xii misit ihc p̄cipiens eis & dicens. In uia gentiū
ne abieritis & in ciuitatē samaritanorū ne intraueri
tis. Sed potius ite ad oues quę perierūt domus isrl̄.

Euntes autē p̄dicare dicentes. q̄a ad p̄pinq̄at̄ regnū
cēloꝝ. Infirmos curate. mortuos suscite. leprosos
mundate. demones eicite. Gratis accepistis gra
tis date. Nolite possidere aurū neq; argentū neq;
pecuniā in s̄onis ur̄is. neq; perā in uia neq; duas
tunicas. neq; calciamenta neq; uirgā. Dignus ē enī

57
operarius cibo suo.

In quacūq; aū ciuitate intraueritis aut castellū intro-
gite quis in ea dignus sit. & ibi manete donec exitis.

Interantes aū in domū salutate eā dicentes. Pax huic
domui. Et siquidē fuerit domus illa digna ueniet
pax ur̄a sup eā. Si aū n̄ fuerit digna pax ur̄a ad
uos reuertetur.

Et quēcūq; n̄ receperit uos neq; audierit sermones
ur̄os. exiites foras de domo & de ciuitate. excutite
puluerē de pedib; ur̄is. Am̄ dico uob. tollerabilis
erit t̄re sodomorū & gomorreorū idie iudicii quā illi ciuitati.

Ecce ego mitto uos sic oves ī medio luporū. Estote ḡ
prudentes sic serpentes. & simplices sic colūbe.

Cauete aū ab hominib;. Tradent enī uos in ceciliis & in
synagogis suis flagellabunt uos. Et ad reges & p̄-
sides ducemini p̄pt̄ me ī testimoniu illis & gentib;.

Cū aū tradent uos. nolite cogitare quomodo aut
qd loquamini. Dabit enī uob in illa hora qd lo-
quamini. Non enī uos estis q̄ loq̄mini. sed sp̄s patris
ur̄i q̄ loq̄t̄ in uob. Tradet aū fr̄ fr̄m ī mortē &

& pat̃ filiū. & insurgent filii in parentes. & morte
eos afficient. Et tunc odio omnibꝫ p̃pt̃ nom̃ meū.
Qui aut̃ p̃seuerauerit usqꝫ ī finē hic saluus erit.
Cū aut̃ p̃sequerent̃ uos in ciuitate ista fugite in alia.
Amen dico uobꝫ. n̄ c̃sumabitis ciuitates isrl̃. donec
ueniat filius hominis.

Non ē discipulus sup̃ magistrū. nec seruus sup̃
dominū suū. Suffic̃ discipulo. ut sit sic magister
ei. Et seruus sic dominus eius.

Sicut aut̃ familias beelzebub uocauer̃. quantoma
gis domesticos ei. Ne ergo timueritis eos.

Nihil enī optū ē qđ n̄ reuelat̃. & occultum qđ non
sciatur.

Quod dico uobꝫ in tenebris. dicite in lumine. Et qđ
in aure auditis. p̃dicite sup̃ tecta. Et nolite time
re eos qđ occidunt corpus. animā aut̃ n̄ possunt oc
cidere. Sed potius eū timete. qđ pot̃ & animā &
corpꝫ p̃dere in gehennā. Nonne duo passerēs as
se ueneunt & unus ex illis n̄ cadet sup̃ terrā sine
patre ur̃o. Ur̃i aut̃ & capilli capitis om̃s numera

ti sunt. Nolite ergo timere multis passerib' meliores
estis uos. Omnis ergo q' cōfitebit' me corā hominib'. cōfite-
bor & ego cū corā patre meo. q' in celis ē.

Qui autē negauerit me corā hominib'. negabo & ego cū co-
rā patre meo q' ē in celis.

Nolite arbitrari quia ueneri mittere pacē inter terrā. nūc
ni pacē mittere sed gladiū.

Ueni enī separare hominē adūsus patre suū. & filiā ad-
uersus matrē suā. & nurū adūsus soerū suā. & inimici
hominis domestici eius.

Qui amat patre aut matrē plus quā me nō ē me dignus.
Et qui amat filiū aut filiā sup me. nō ē me dignus. Et
qui nō accipit crucē suā & sequit' me. nō ē me dignus.

Qui inuenit animā suā. p'det illā. Et qui p'didit ani-
mā suā p'p' me inueniet eā.

Qui recipit uos me recipit. Et qui me recipit reci-
pit eū qui me misit.

Qui recipit pphetā in nomine pphete. mercedē pphete
accipiet. Et qui recipit iustū in nomine iusti merce-
dē iusti accipiet.

Et qui cūq; potū dederit uni ex minimis istis calicē
aque frigide tantū in nomine discipuli. Amen di
co uobis. n̄ perdet mercedē suā.

ET FACTUM EST CUM
cōsumasset ih̄c p̄cipiens xii discipulis suis. Transiit
inde ut doceret & p̄dicaret in ciuitatib; eorū.

Iohannes autē cū audisset in uinculis opera xp̄i. mittens
duos de discipulis suis ait illi. Tu es qui uenturus
es an aliū expectamus? Et respondens ih̄c ait illis.
Euntes renuntiate iohanni quē audistis & uidis
tis. Ceti uident. claudi ambulant. leprosi munda
tur. surdi audiunt. mortui resurgunt. paupe
res euangelizant. Et beatus est qui n̄ fuerit
scandalizatus in me. Illis autē ab euntib; coepit ih̄c
dicere ad turbas de iohanne. Quid existis inde
sertū uidere harundinē uento agitātā? Sed qd
existis uidere hominē mollib; uestitū? Ecce
q̄ mollib; uestiunt in domib; regū s̄. Sed qd exis
tis uidere p̄phetā? Etia dico uob. & plusquam
prophetam.

Hic ē enī de quo scriptū ē. Ecce ego mitto angelū
meū ante faciē tuā qui p̄parabit uia tuā ante te.

Amen dico uob̄. Non surrexit uir̄ natos mulierū
maior iohanne baptista. Qui aut̄ minor ē in reg
no celox maior ē illo.

Adieb̄ aut̄ iohannis baptiste usq̄ nē regnū celox uī pa
tit̄ & uiolenti rapiunt illud.

Om̄s enī p̄phete & lex usq̄ ad iohannē p̄phetauer̄. Et
si uultis recipere. ipse ē helias q̄ uenturus ē. Qui
habet aures audiendi audiat.

Cui aut̄ simile estimabo generationē istā. Similis ē
pueris sedentib̄ in foro q̄ clamantes eo equalib̄ di
cunt. Cecinimus uob̄ & n̄ saltaſtis. lamentauimus & non
plauristis. Uenit aut̄ iohannes neq̄ manducans neq̄
bibens. & dicunt demoniū habet. Ecce homo uerax
& potator uini publicanox & peccatorum amicus.
Et iustificata ē sapientia a filiis suis.

Tē coepit exprobrare ciuitatib̄ in quib̄ facte s̄ pluri
me uirtutes ei. quia n̄ egissent poenitentia. Ue
tibi corozhai. Ve tibi bethsaida. quia sum̄ yro

& sidone facte erant uirtutes que facte sunt in uobis olim
in cilicio & cinere poenitentiam egissent. Verum
dico uobis. Tyro & sydoni remissius erit in die iudi-
cii quam uobis. Et tu capharnaum. nunquam usque in celum
exaltaueris. usque in infernum descendes.

Quia si in sodomis facte fuissent uirtutes que facte
sunt forte mansissent usque in hunc diem. Verum
tamen dico uobis. quia terre sodomorum remissius erit
in die iudicii quam tibi.

In illo tempore. Respondens ihesus dixit. Confiteor ti-
bi pater domine celi & terre quia abscondisti haec
a sapientibus & prudentibus & reuelasti ea paru-
lis. Ita pater quoniam sic fuit placitum ante te.
omnia mihi tradita sunt a patre meo.

Et nemo nouit filium nisi pater. Neque pater quis
nouit nisi filius. & cui uoluerit filius reuelare.

Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis &
ego reficiam uos. Tollite iugum meum super uos & dis-
cite quia mitis sum & humilis corde. Et in uenie-
tis requiem animabus uestris. Iugum enim meum suauis

ē. & onus meū leue:

IN ILLO TEMP^{ore} **A**bit ihs p^{re}sa-
ta. discipuli autē ei esurientes coeper^{unt} uellere spicas
& manducare. Pharisei autē uidentes dixer^{unt} ei. Ec-
ce discipuli tui faciunt qd n̄ licet eis facere sabba-
tis. At ille dixit eis. Non legistis qd fecerit dauid
quando esuruit & qui cū eo erant. quomodo intrauit
in domū dī. & panes p^{ro}positionis comedit quos n̄ li-
cebat ei edere. neq; his qui cū eo erant nisi solis sa-
cerdotibus.

Aut n̄ legistis in lege quia sabbatis sacerdotes tem-
plo sabbatū uiolant & sine crimine s̄. Dico autē uob^{is}
quia templo maior ē hic. Si u^{os} sciretis qd ē miām
uolo & n̄ sacrificiū. Nūquā ēdenassetis innocentes.
Dñs ē cr̄ filius hominis etiā sabbati.

Et cū inde transisset uenit in synagogā eor^{um}. Et ec-
ce homo manū habens aridā. & interrogabant eū
dicentes. Silicet sabbatis curare. ut accusarent
eū. Ipse autē dixit illis. Quis erit ex uob^{is} homo qui
habeat ouē unā & sic ciderit h^{ec} sabbatis in foueā

Nonne tenebit & leuabit eam: quanto magis melior est
homo oue: Itaque licet sabbatis bene facere. Tunc autem
homini. Extende manum tuam. Et extendit. Et resti-
tuta est sanitas sic altera.

Exiuntes autem pharisei consilium faciebant aduersus eum
quomodo eum perderent.

Ihesus autem sciens necessitate inde. & secutus se cum multis. & cura-
uit eos omnes. Et percipiens eis neminem festum eum face-
rent. Ut adimpleretur quod dictum est per sanctam prophetam di-
centem. Ecce puer meus quem elegi. dilectus meus in quo
bene complacuit anime mee. Pone spiritum meum super eum
& iudicium gentibus nuntiabit. Non extendet neque clama-
bit neque audiet aliquis in plateis uocem eius. Harundinem
quassatam non confringet. & linum fumigans non extinguet.
donec eiciat ad uictoriam iudicium. & in nomine eius
gentes sperabunt.

Tunc oblatus est ei deemonium habens. cecus & mutus
& curauit eum. ita ut loqueretur & uideret.

Et stupebant omnes turbe & dicebant. Numquid hic est fili-
us dauid.

33
65
34
Pharisei autē audientes dixerūt: Hic nō eicit demones. nisi
in beelzebub principe demoniorū.

Ihesus autē sciens cogitationes eorū dixit eis. Omne regnū in se
ipsū diuisū desolabitur. Et omnis ciuitas et domus diuisa
contra se. nō stabit. Et si satanas satanam eicit. aduersus se di-
uisus ē. q̄modo ergo stabit regnū ei? Et si ego in beelze-
bub eicio demones. filii ur̄i in quo eiciunt? Ideo ip-
si iudices ur̄i erūt. Si autē ego in spū dī eicio demones
igit̄ puenit in uos regnū dī. Aut quomodo potest
quisquā intrare in domū fortis & uasa ei diripere
nisi prius alligauerit fortē. & tē domū illius diripiat.
ui nō ē mecum. contra me ē. Et q̄ nō egregat mecum spargit.
Ideo dico uob̄. Omne peccatū & blasphemia remitte-
tur hominib̄. sp̄s autē blasphemia nō remittet. Et q̄cūq;
dixerit ūbū contra filiū hominis. remittet̄ ei. Quia autē
dixerit contra sp̄m sc̄m. nō remittet̄ ei neq; in hoc sēto
neq; in futuro.

Aut facite arborē bonā. & fructū ei bonū. Aut faci-
te arborē malā. & fructū ei malū. Siquide ex fruc-
tu arbor agnoscit̄. Progenies uiperarū q̄modo

potestis bona loq̄ cū sitis mali. Ex abundantia enī cordis
os loquitur.

Bonus homo de bono thesauro p̄fert bona. & malus homo
de malo thesauro p̄fert mala.

Dico aut̄ uob̄. quā omne ūbū otiosū qđ locuti fuerint
homines. reddent r̄tione deo in die iudicii. Naberis.
Ex uerbis enī tuis iustificaberis. & ex uerbis tuis cōdēp̄

Tunc responder̄ ei quidā describis & phariseis dicentes.

Et respondens ait illis. Generatio mala & adultera sig
nū querit. & signū n̄ dabit̄ ei nisi signū ionę p̄phete. Si
cut enī fuit ionas in uentre coeti trib̄ dieb̄ & trib̄ noc
tib̄. sic erit filius hominis in corde terre trib̄ dieb̄ &
trib̄ noctib̄. Uiri nunc̄ surgent in iudicio cū gene
ratione ista & cōdēpnabunt eā quia poenitentia eger̄
in p̄dicatione ionę. Ecce plus quā iona hic. Regina
austri surget in iudicio cū generatione ista & cōdēpna
bit eā quia uenit a finib̄ terre. audire sapientia salomo
nis. Ecce plus quā salomon hic.

Cū aut̄ immundus spiritus exierit ab homine ambulat
p̄ loca inaquosa querens requiē & n̄ inuenit. Tunc dicit

34
677
revertar in domū meā unde exiui. Et tūc inuenit uacantē scopis mundatā & ornata. Tūc uadit & assumit septē alios spiritus secū nequiores se & intrantes habitant ibi. Et fiunt nouissima hominis illius peiora priorib. Sic erit generationi huic pessime.

Ad huc eo loquente ad turbas. Ecce mater ei & fr̃s stabant foris querentes loq̃ ei. Dixit autē ei quidā Ecce mater tua & fr̃s tui foris stant querentes te. At ipse respondens dicenti sibi ait. Quē ē mat̃ mea & q̃s fr̃s mei. Et extendens manū in discipulos suos ait. Ecce mat̃ mea & fr̃s mei. Quicūq; enī fecerit uoluntatē patris mei qui in celis ē. ipse m̃s & fr̃ & soror & mat̃ ē.

IN ILLO DIE Exiens ih̃s de domo sedebat secus mare. & cōgregatē s̃ ad eū turbe multe. ita ut in nāuiculā ascendens sederet. & om̃s turba stabat in littore. Et locutus ē eis multa in parabolis dicens. Ecce erit qui seminat seminare. & nō seminat. quedā ceciderūt secus uia & uenerūt uolucres & comederūt ea. Alia autē ceciderūt in petrosa ubi nō habebant terrā multā. Et tūc inuocauit eos quia nō

habebant altitudinē terre. Sole autē orto estiuauerūt
& quia nō habebant radicē aruerūt. Alia autē ceciderūt in spi
nas. & creuerūt spine & suffocauerūt ea. Alia autē ceciderūt in
terrā bonā. & dabant fructū aliud centesimū. aliud sexa
gesimū. aliud tricesimū. Qui habet aures audiendi au
dit. Et audientes discipuli dixerūt ei. Quare in para
bolis loqueris eis? Qui respondens ait illis. Quia uob
is datū ē nosse mysteria regni celōrum illis autē nō ē datū.
ui enī habet dabit ei. & abundabit. Qui autē nō habet. & qd
habet auferetur ab eo.

Ideo in parabolis loquor eis. quia uidentes nō uident. &
audientes nō audiunt. neq; intelligunt. & ut adimplet
in eis pphetia esaię dicens. Auditu audietis & nō intel
legeris. Et uidentes uidebitis. & nō uidebitis. In crassa
tū ē enī cor populi ei. & aurib; grauit̄ audierūt. & oculos
suos cēcluserūt. Nequando uideant oculis. & aurib; audi
ant. & corde intelligant. & cōuertant̄ & sanent̄ eos.
rī autē beati oculi quia uident. & aures ur̄e quia audi
unt. Amen quippe dico uob. quia multi pphete &
iusti cupierūt uidere quę uidetis & nō uiderūt. Et audi

re que auditis & non audierunt.

Vos ergo audite parabolam seminantis. Omnis qui audit uerbum regni & non intelligit. uenit malus & rapit quod seminatum est in corde eius. Hic est qui seminatus est secus uiam. Qui autem super petrosa seminatus est hic est qui uerbum audit. & continuo cum gaudio accipit illud. Non habet autem in se radicem. sed est temporalis. Facta autem tribulatione & persecutione propter uerbum continuo scandalizatur. Qui autem seminatus est in spinis. hic est qui uerbum audit & sollicitudo istius seculi & fallacia diuitiarum suffocat uerbum. & sine fructu efficitur. Qui uero in terram bonam seminatus est. hic est qui audit uerbum. & intelligit & fructum adfert. & facit aliud quidem centesimum aliud autem sexagesimum aliud uero tricesimum.

Aliam parabolam proposuit illis dicens. Simile factum est regnum celorum homini qui seminauit bonum seminum in agro suo. Cum autem dormirent homines uenit inimicus eius & super seminauit zizania in medio tritici & abiit. Cum autem creuissent herba & fructum fecisset. tunc apparuerunt & zizania. Accedentes autem serui patrisfamilias

miliaf dixerunt ei. Domine nonne bonum semen seminasti
in agro tuo. Unde ergo habet zizania. **E**t ait illis.
Inimicus homo hoc fecit. Serui autem dixerunt ei. Visimus
& colligimus ea. **E**t ait. Non. Ne forte colligentes
zizania eradicetis simul & triticum. **S**inite utraq; cres
cere usque ad messem. & in tempore messis dicite messoribus.
Colligite primum zizania & alligate ea fasciculis ad co
burnendum. Triticum autem congregate in horreum meum.

Alia parabola proposuit dies eis. Simile est regnum celorum gra
no sinapis. quod accipiens homo seminavit in agro suo. quod
minimū est quidem omnibus seminibus. Cum autem creverit maius
est omnibus herbarum. & fit arbor. ita ut volucres celi & ha
bitent in ramis eius.

Alia parabola locutus est eis. Simile est regnum celorum
fermento quod acceptum mulier abscondit in farinae
saccis tribus donec fermentum est totum.

Haec omnia locutus est ihesus in parabolis. ad turbas. & sine
parabolis non loquebatur eis. Ut impleret quod dictum erat
per prophetam dicentem. Aperiam in parabolis os meum & eru
tuabo abscondita a constitutione mundi.

Tē dimissis turbis uenit in domum. & accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. Dissere nobis parabolam Zihaniae agri. Qui respondens ait. Qui seminat bonum semē. ē filius hominis. Ager autē ē mundus. Bonum uero semē. his filii regni. Zihania autē. filius sēnequā. Inimicus autē. qui seminauit ex ē diabolus. Messis uero. cōsumatio sēti ē. Messores autē angeli sūt. Sic ergo colliguntur Zihania & igni cōburuntur sic erit in cōsumatione sēti. Mittet filius hominis angelos suos. & colligent de regno eius omnia scandala. Et eos qui faciunt iniquitate. mittent eos in camino ignis ibi erit fletus & stridor dentium. Tē iusti fulgebunt sic sol in regno patris eorum. Qui habet aures audiendi audiat.

Simile ē regnū celorum thesauro abscondito in agro. quē qui inuenit homo abscondit & p̄ gaudio illius uadit & uendit uniuersa quę habet & emit agrū illū. Iterum simile ē regnū celorum homini negotiatori querenti bonas margaritas. Inuenta autē una p̄tiosa margarita abiit & uendidit omnia quę habuit & emit eam. Iterū simile ē regnū celorum sagene misse in mari & ex omni genere piscium cōgreganti. Quā cū impleta ēt educen

tes. & secus latus sedentes elegerunt bonos in uasa malos
aut foras miserunt. Sic erit in consummatione seculi. Exibunt
angeli. & separabunt malos de medio iustorum & mittent
eos in caminum ignis ibi erit fletus & stridor dentium
Intellexistis hec omnia. Dicunt ei. Etiam. At illis.
Ideo omnis scriba doctus in regno celorum similis est homini
patri familias. qui profert de thesauro suo noua & uetera.
Et factum est cum consummasset ihesus parabolas istas transiit inde.

Et ueniens in patriam suam docebat eos in synagogis eorum
ut mirarentur & dicerent. Unde huic sapientia haec
& uirtutes. Nonne hic est fabri filius. Nonne mater eius
dicitur maria. & fratres eius iacobus & ioseph & symon & iu-
das & sorores eius. Nonne omnes apud nos sunt. Vnde ergo
huic omnia ista & scandalizabant in eo.

Ihesus autem dixit eis. Non est propheta sine honore. nisi in patria
sua. & in domo sua. Et non fecit ibi uirtutes multas propter
incredulitatem illorum.

IN ILLO TEMPORE. Audiuit herodes tetrar-
cha fama ihesu. & ait pueris suis. Hic est iohannes baptis-
ta ipse surrexit a mortuis. & ideo uirtutes operantur in eo.

erodes enim tenuit iohannem. & alligauit eum. & posuit in
carcere propter herodiadem uxorem fratris sui. Dicebat enim illi
iohannes. Non licet tibi habere eam. Et uolens illum occi-
dere timuit populum. Quia sic prophetam eum habebant.

Die autem natalis herodis salutaui filia herodiadis in me-
dio & placuit herodi. Unde cum iuramento pollicitus est ei
dare. quodcumque postulasset ab eo. Nulla premonita matre
sua. Da mihi inquit hic in disco caput iohannis bap-
tiste. Et constitutus est rex propter iuramentum & eos qui pariter
recubebant iussit dari. Misitque & decollauit iohannem
in carcere. & allatum est caput ei in disco. & datum est puelle
& tulit matri sue. Et accedentes discipuli ei tulerunt
corpus & sepelierunt illud. & uenientes nuntiauerunt ihesu.

Quod cum audisset ihesus secessit inde in nauicula. in locum de-
sertum seorsum. Et cum audissent iherosolimitani secutae sunt eum pedestres
decem milia. Et exiens uidit turbam magnam. & misertus
est ei & curauit languidos eorum.

Uespere autem facto. accesserunt ad eum discipuli ei dicentes.
Desertus est locus. & hora iam preterit. Dimitte turbas.
ut eum in castella emant sibi escas. Ihesus autem dixit eis

Non habent necesse ire. date illis uos manducare. Re-
sponderunt ei. Non habemus hic nisi quinque panes & duos
piscis. Qui ait eis. Asserte illos mihi huc. Et cum misisset
turba discubere super fenum. Acceptis quinque panibus &
duobus piscibus. aspiciens in celum. benedixit & fregit & de-
dit discipulis panes. Discipuli autem turbis. Et mandu-
caverunt omnes. & saturati sunt. Et tulerunt reliquias in copulas
fragmentorum plenas. Manducantium autem fuit numerus. v.
milia uirorum exceptis mulieribus & paruulis.

Et statim misit discipulos ascendere in nauiculam & prece-
dere eum trans fretum. donec dimitteret turbas.

Et dimissa turba. solus ascendit in montem orare.

Uespere autem facto. solus erat ibi. Nauicula autem in medio
mari iactabatur fluctibus. Erat enim contrarius uentus.
Quarta autem uigilia noctis. uenit ad eos ambulans super
mare. Et uidentes eum ambulantem super mare turbati
sunt dicentes quia fantasma est. Et pro timore clamauerunt.
Statimque ihesus locutus est eis dicens. Habete fiduciam. ego sum.
nolite timere.

Respondens autem petrus dixit. Domine. si tu es iube me uenire

75
adit sup aquas. At ipse ait. Veni. Et idescendens petrus
de nauicula. ambulabat sup aqua ut ueniret ad ihm. Vi
dens u uentu ualidu timuit. Et ita coepisset mergi cla
mabat dics. Dne. saluu me fac. Et continuo ibe. extendens
manu apphendit eu & ait illi. Modice fidei quare dubitasti.

Et cu asceudisset in nauicula. cessau uentus. Quia u in nau
cula erant uener & adorauer eu dicentes. Uere di filius es.

Et cu transiretassent uener in terra geniesar. Et ita cogno
uissent eu auri loci illi miser in uniuersa regione illa. & op
tuler ei omis male habentes. & rogabant eu ut uel fim
bria uestimti ei tangerent. Et quicunq; tetigerunt sal
ui facti sunt.

TUNC ACCESSERUNT

ad eu ab hierosolimis scribe & pharisei dicentes. Quare
discipuli tui transgrediuntur traditione senioru. Non
enim lauant manus suas cu pane manducant. Ipse au
respondens ait illis. Quare & uos transgredimini man
datu di ppt traditione uram. Na ds dix. honora pa
tre & matre. & q maledixerit patri uel matri morte
moriatur. Uos au dicitis. q cuq; dixerit patri t matri.

Munus quodcumque est ex me perdetur tibi. & non honorificabit patrem aut matrem. & irritum fecistis mandatum dei propter traditionem vestram. Hypocrite. bene prophetam de vobis esaias dicens. Populus hic labiis meis honorat. cor autem eorum longe est a me. Sine causa autem me colunt. docentes doctrinas & mandata hominum. Et vocatis eos tibi dixi eis. Audite & intellegite. Non quod intrat in os coingnat hominem. sed quod procedit ex ore hoc coingnat hominem.

Tunc accedentes discipuli ei dixerunt ei. Scis quia pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt. At ille respondens ait. Omnis plantatio quam non plantavit pater meus celestis eradicabitur.

Sunt illos ceteri sicut ducet cecum. Cecus autem sicco ductum praestitit ambo in foveam cadunt.

Respondens autem petrus. dixit ei. E dissere nobis parabolam istam. At ille dixit. A vobis & vos sine intellectu estis. Non intellegitis. quia omne quod in os intrat in ventrem vadit & in secessum emittitur. Quae autem procedunt de corde. de corde exeunt & ea quae coingnant hominem. De corde enim exeunt cogitationes male. homicidia. adulteria. fornicationes furtiva falsa testimonia. blasphemiae. haec sunt quae

coinquant hominē. Non locis autē manib' manducare nō
 coinquat hominē. Et regressus inde ihc secessit in partes
 tyri & sidonis. Et ecce mulier chanaanica a finib' illis egres
 sa clamaū dīc' ad eū. Misere mei dñe fili dauid filia
 mea male ad oemio uenit. Qui nō respondit ei uerbū.
 Et accedentes discipuli ei rogabant eū dicentes. Dimit
 te eā quia clamat post nos.

Ipse autē respondens ait. Nō sū missus nisi ad oues que pe
 rier' domus isrl.

At illa uenit & adorauit eū dīc'. Dñe adiuua me. Qui re
 spondens ait. Nō ē bonū sumere panē filiorū & mittere
 canib'. At illa dix'. Etia dñe. Nā & canelli edunt demu
 cis que cadunt de msa dominorū suorū. Tunc respondens
 ihc ait illi. O mulier magna ē fides tua. fiat tibi sic uis.
 Et sanata ē filia ei ex illa hora.

Et cū transisset inde ihc uenit secus mare galilee. Et
 ascendens in montē sedebat ibi. Et accesser' ad eū tbe
 multe habentes secū multos cecos & claudos debiles
 & alios multos. Et proiecer' eos ad pedes ei & curauit
 eos ita ut turbe mirarent'. Uidentes multos loquen

res claudos ambulantes cecos uidentes. Et magnifica
batur dñs israhel.

I H̄C AUTē C̄ VO CATIS

discipulis suis dixit. Misereor v^{os} t^{em}p^{or}e. quia triduo iⁿ
p^{re}sentorant mecum. & n^{on} habent q^{uod} manducent. Et dimittit
eos ieiunos nolo. ne deficiant in via. Et dicunt
ei discipuli. Unde ergo nob^{is} in deserto panes tantos
ut saturemus turbam tantam? Erant illis ihc. Quot pa
nes habetis? At illi dixer^{unt}. Septem. Et paucos pisce
culos. Et p^{re}cepit turbe ut discubarent sup^{er} terram.
Et accipiens vii. panes & pisces. & gr^{ati}as agens fregit
& dedit discipulis suis. & discipuli deder^{unt} populo.
Et comeder^{unt} omⁿes & saturati s^{unt}. Et q^{uod} sup^{er} fuit de
fragm^{en}tis. tuler^{unt} vii sportas plenas. Erant au^{tem} qui
manducauer^{unt} quatuor milia homin^{um} extra par
vulos & mulieres. Et dimissa t^{em}ba ascendit in na
uiculam & venit in fines magadan.

Et accesserunt cum pharisei & sadducei temptantes &
rogauerunt eum ut signum de celo ostenderet eis.

Atille respondens ait eis. Facto uespere dicatis

serenū erit. rubicundū ē enī celū. Et mane hodie
tēpestas. Rutilat enī tristis celū. Faciē ergo celi diu
dicant nōstis. signa autē tēporū nō potestis scire.

Generatio mala & aduētera signū querit. & signū nō da
bit ei nisi signū iōne. Et relictis illis abiit. Et cū ue
nissent discipuli ei trans fretū. oblitis panes accipere.

Qui dixit illis. Inuēmini & caute a sermōe phariseorū
& sadduceorum.

At illi cogitabant intēse dicentes. quia panes nō accepimus.
Sciens autē ihc dixit eis. Quid cogitatis intēse modice fidei
quia panes nō habetis. Nondū intellegitis. neque recorda
mini quinq; panū & quinq; milia hominū. Et quotto
phinos sup̄sistis. Neque septē panū & quatuor milia ho
minū. & quot sportas sup̄sistis. Quare nō intellegitis.
quia nō panes dixi uobis. Caute a sermōe phariseorū et
sadduceorū. Tunc intellexerūt quia nō dixerit cauendū a ser
mōe panū. sed a doctrina phariseorū & sadduceorū.

Venit autē ihc in partes cesarię philippi & interrogabat disci
pulos suos dicens. Quē dicunt homines ēē filiū hominis.
At illi dixerūt. Alii iohannē baptistā. alii autē heliā alii

u^o hieremia aut anu^o expphetas. Dicit illis ihs. Vos au^o
que me ee dicitis. Respondens symon petrus dixit. Tu es xpc
filius di uiui.

Respondens au^o ihs dixit ei. Beatus es symon bariona quia
caro & sanguis n^o reuelauit tibi s: pat^r mⁱ qⁱ in celis est. Ergo
dico tibi quia tu es petrus & sup hanc petra edificabo ec
clesia mea. Et porte inferi n^o p^o ualebunt ad u^osum ea^m. & tibi
dabo clauis regni celoru^m. Et q^{uod}cuq^{ue} ligaueris sup tra^{ra} terra
ligatu^m & in celis. Et q^{uod}cuq^{ue} solueris sup terra erit solu
tum & in celis.

Tunc p^{re}cepit discipulis suis ut nomini dicerent. quia ipse
est ihs xpc. Exinde coepit ihs ostendere discipulis suis
quia oporteret eu^m ire iherosolima^m. & multa p^{ar}ti aseno
rib^{us} & scribis & principib^{us} sacerdotu^m. & occidi & die ter
tia resurgere.

Et assumens eu^m petrus. coepit increpare illu^m dicens. Absu
rde d^{omi}ne. n^{on} erit tibi hoc. Qui euersus dixit petro. Utro
post me satanas. scandalu^m mihi es. quia n^{on} sapis ea que di
s^{ci} sed ea que s^{un}t hominu^m.

Tunc ihs dixit discipulis suis. Siquis uult post me uenire

abneget semetipsum & tollat crucem suam & sequatur me.

Qui enim uoluerit animam suam saluam facere perdet eam. Qui autem perdidit animam suam propter me inueniet eam. Quid enim prode homini si mundum uniuersum lucretur anime uel sius detrimentum patiat. Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua.

Filius enim hominis uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis. & tunc reddet unicuique secundum opera eius.

Amen dico uobis. Sunt quidam de his statim qui non gustabunt mortem donec uideant filium hominis uenientem in regno suo.

ET POST SEX DIES AD

supersternit petrum & iacobum & iohannem. & ducit illos in montem excelsum seorsum. & transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol. uestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illis moyses & helias cum eo loquentes. Respondens autem petrus dixit ad illum. Domine. bonum est nos hic esse. si uis faciamus hic tria tabernacula tibi unum & moysi unum & heliæ unum. Ad hoc eo loquente. ecce nubes lucida obumbravit eos. & ecce uox de nubibus. Hic est filius meus dilectus. in quo mihi bene est complacere.

cui ipsū audire. Et audientes discipuli ceciderunt in faciem
suā & timuerunt ualde. Et accessit ihc. & tenuit eos. Dixit
eis. Surgite. & nolite timere. Leuantes autē oculos suos.
neminem uiderunt nisi solū ihc. Et descendit illis de
monte. pręcepit ihc dicens. Neminem dixeritis uisionem. do
nec filius hominis a mortuis resurgat.

Et interrogauerunt eū discipuli dicentes. Quid ergo scribe
dicunt. quod helias oportet primū uenire. At ille respon
dens ait illis. Helias quidem uenturus ē. & restituet omnia.
Dico autē uobis. quia helias uenit iam & nō cognouerunt eū
si fecerunt in eo quicūque uoluerunt. Sic & filius hominis pas
surus ē ab eis. Tunc intellexerunt discipuli quia de iohanni
baptista dixisset eis.

Et cū uenisset ad bēthā. accessit ad eū homo genibus prostratus
ante eū dicens. Dñe miserere filio meo. quia lunaticus
est & male patitur. Nā sope cadit in ignem. & crebro
in aquā. Et obtuli eū discipulis tuis. & nō potuerunt cura
re eū. Respondens ihc ait. O generatio incredula &
perversa. quousque ero uobiscum. usquequo patiar uos. Adfer
te huc illū ad me. Et increpauit illū ihc. & exiit ab

eo demonium. & curatus est puer. ex illa hora.

Tunc accesserunt ad ihm discipuli secreto dicentes. Quare nos non potuimus eicere illum. Dixit illis. Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis. Si habueritis fidem sicut granum sinapis. dicetis huic monti tollere & mittere in mare & transibit. Et nihil impossibile erit vobis. Hoc autem genus non eicitur nisi per orationem & ieiunium.

Conuersantibus autem eis in galilea dixit illis ihc. Filius hominis tradendus est in manus hominum. & occident eum & die tertia resurget. Et tristati sunt vehementer.

Et cum uenissent capharnaum accesserunt qui didragma accipiebant ad petrum & dixerunt ei. Magister noster non solum didragma. Respondit etiam. Et cum intrasset in domum. pruenit eum ihc dicens. Quid tibi uidetur symon. Reges terre aquibus accipiunt tributum & censum. a filiis suis an ab alienis. Et ille dixit. Ab alienis. Dixit illi ihc. Ergo liberi sunt filii. Vtrum non scandalizemus eos uade ad mare & mitte hamum. & cum pisces qui primus ascenderit tolle. Et apertis illi. Et inuenies statere illum sumentis. dabis pueri etc.

IN ILLA HORA ACCESS

serunt discipuli ad ihm dicentes. Quis putas maior ē
in regno celox. Et aduocans ihc paruulū statuit eū in
medio eorū & dixit. Am dico uob. nisi cūuersi fueritis
& efficiamini sic paruuli n̄ intrabitis in regnū celox. Qui
cūq; ergo humiliauerit se sic paruulus iste. hic ē maior
in regno celox. Et q̄s suscepit unū paruulū talē in nomi
ne meo me suscipit.

Qui autē scandalizauerit unū de pusillis istis q̄ in me credunt.
expedit ei ut suspendat̄ ei mola asinaria in collo. & dimerget̄
in profundū maris. Uae mundo ab scandalis. Necessē ē enī
ut ueniant scandala. Verumtamē uel homini p̄ quē scanda
lū uenit.

Si autē manus tua t̄ pes tuus scandalizat te. abscide eū &
pice abste. Bonū tibi ē ad uitā ingredi debile t̄ claudū
quā duas manus t̄ duos pedes habentē mitti in ignē aet̄
nū. Et si oculus tuus scandalizat te. erue eū & pice abste.
Donū tibi ē cū uno oculo ad uitā intrare. quā duos ocu
los habentē. mitti in gehennā ignis.

Vultis necit̄nari unū ex his pusillis. Dico enī uob. quia
angeli celox in celis sēp uident facie patris mei. q̄ in celis ē.

85

Venit enim filius hominis saluare quod perierat.

Quid uobis uidetur si fuerint alicui centum oues & errauerit una ex eis. nonne relinquet nonaginta nouem in montibus & uadit querere eam quae errauit. Et si contigerit ut inueniat eam. amen dico uobis. quia gaudet super eam magis. quam super nonaginta nouem quae non errauerunt. Sic non est uoluntas patris uostri qui in caelis est. ut pereat unus de pusillis istis.

Si autem peccauerit inter fratres tuos. uade & corripe eum inter te & ipsum solum. Si te audierit. lucratus eris fratrem tuum.

Si autem te non audierit. adhibe tecum unum & duos. ut in nomine duorum & trium testium stet omne uerbum. Quod si non audierit eos dic ecclesiae. Si autem ecclesiam non audierit. sit tibi sicut ethnicus & publicanus.

Amen dico uobis. quaecumque alligaueritis super terram. erunt ligata & in caelo. Et quaecumque solueritis super terram. erunt soluta & in caelo.

Iterum dico uobis. quia si duo ex uobis consenserint super terram de omni re quaecumque petierint. fiet illis a patre meo qui in caelis est. Ubi enim sunt duo & tres congregati in nomine meo. ibi sum in medio eorum.

Tunc accedens petrus ad eum dixit. Domine. quocumque peccab

in me fr̄ m̄s & dimittā ei usq; septies. Dic illi ibe. Non
dico tibi usq; septies. s; usq; septuagies septies.

IDEO AD SIMILATU^m

ē regnū celō hominū regi q̄ uoluit rationē ponere cū
seruis suis. Et cū coepisset rationē ponere. oblatu^s ē
ei unus q̄ debebat x milia talenta. Cū autē n̄ haberet un
de redderet. iussit eū dominus ei uenundari. & uxore^m
ei & om̄a que habebat & reddi. Procidens autē seruus
ille orabat eū dicens. Patientiā habet me. & om̄a reddā
tibi. Misertus autē dominus serui illius. & debitū dimi
sit ei. Egressus autē seruus ille. inuenit unū de ser
uis suis. q̄ debebat ei centū denarios. Et tenens. suffo
cabat eū dicens. Redde qd̄ debes. Et procidens ē seruus ei.
rogabat eū dicens. Patientiā habet in me & om̄a reddā
tibi. Ille autē noluit. sed abiit. & misit eū in carcerē
donec redderet debitū. Uidentes autē ē serui ei que
 fiebant. tristati suade. & uener̄ & narrauer̄ domi
no suo. om̄a que facta fuerant. Tunc uocauit illū domi
nus suus & ait illi. Serue nequā om̄e debitū dimi
si tibi quō rogasti me. Non ergo oportuit & te mi

sereri ē serui tui sic & ego tui misertus sū. Et iratus
dominus ei tradidit eū tortorib; quo ad usq; redderet uni
uersū debitū. Sic & pater noster celestis faciet uob; siniremi
seruis unus quisq; fratri suo de uocidib; uris.

Et factū ē cū cōsumasset ih̄c sermones istos migravit
a galilea & uenit in fines iudee trans iordanē. & secu
te sūt eū turbe multe & curauit eos ibi. Et accesserūt ei
cū pharisei temptantes eū & dicentes. Silicet hominū uxo
rē suā dimittere ex quacūq; causa. Qui respondens ait
eis. Non legistis quia fecit ab initio dñs masculū & femi
nā fecit eos. Et dixit. Propter hoc dimittet homo patrē
& matrē & adheret uxori suę & erūt duo in carne una.
Itaq; iā nō sūt duo. s; una caro. Quid ergo dñs cōiungit hominē
separat. Dicunt illi. Quid ergo moyses mandauit
dari libellū repudi & dimittere. Et ait illis. Quō
moyses adduriciā cordis ur̄i p̄misit uob; dimittere
ur̄as. Ab initio autē nō fuit sic.

Dico autē uob; quia quicūq; dimiserit uxore suā nisi obfor
mationē & aliā duxerit moechatur. Et quī dimissa duxe
rit moechatur.

82
Dicunt ei discipuli ei. Sicut est causa homini cum uxorē nō ex-
pediat nubere. Qui dixit. Non omēs capiunt uerbū istud.
si quibī datū ē. Sunt enī eunuchi q̄ de matris utero sic na-
ti s̄ & s̄ eunuchi. qui facti s̄ ab hominibī. Et facti s̄ eunuchi q̄
se ipsos castrauerūt p̄p̄t regnū celōx. Qui potest capere capiat.

Tunc oblatis ei paruuli. ut manus eis imponeret & oraret.
Discipuli autē increpabant eos. Ihesus uero ait eis. Sinite paru-
ulos & nolite eos prohibere ad me uenire. Taliū ē enī reg-
nū celōx. Et cū inposuisset eis manus. abiit inde.

Et ecce unus accedens. ait illi. Magister bone. qd boni faciū
ut habeā uitā aeternā. Qui dixit ei. Quid me interrogas de
bono. Unus ē bonus d̄s. Si autē uis ad uitā ingredi serua
mandata. Dixit illi. Quae. Ihesus autē dixit. Non homicidiū fa-
cies. nō adulterabis. nō facies furtū. nō falsū testimoniū dices.
Honora patrē & matrē. & diliges proximū tuū sic te ipsū.
Dixit illi & uolenscens. Omnia haec custodiri. qd ad hoc mihi
uult.

Ait illi ih̄s. Si uis p̄fectus ēē. uade uende quae habes. & da
pauperibī. & habebis thesaurū in celo & ueni sequere me.

Cū audisset ūbū & uolenscens. abiit tristis. Erat enī habes

multas possessiones. Ite autē dicit discipulis suis. Amen dico vobis. quia diues difficile intrabit in regnū celorum. Et iterū dico vobis. Facilius ē camelū per forā acus transire. quā diuitē intrare in regnū celorum. Auditis autē his discipuli mirabantur ualde dicentes. Quis ergo poterit saluus ēē. Aspiēns autē ihc dicit illis. Apud homines hoc impossibile ē. apud omē autē omnia possibilia sūt. Tunc respondens petrus dicit ei. Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te. quid ergo erit nobis.

Ite autē dicit illis. Amen dico vobis. quod uos qui secuti estis me in re generatione cū sederit filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis & uos super sedes duodecim. iudicantes duodecim tribus israel.

Et omnis qui reliquit domū & fr̄s. aut sorores. aut patrē. aut matrem. aut uxorē. aut filios. aut agros. propter nomen meū. centuplū accipiet. & uitā eternā possidebit.

MULTI AUTEM ERUNT

primi nouissimi & nouissimi primi.

Simile ē regnū celorum homini patri familias. qui exiit primo mane educere operarios in uineā suā. Conuentione autē facta cū operariis ex denario diurno. misit eos in ui-

neā suā. Etegressus circa horā tertīā uidit alios stantes
in foro ociosos & illis dixit. Ite & uos in uineā & qđ iustu
fuerit dabo uob. Illi autē abierunt. Iterū autē exiit circa sextā
& horā nonā & fecit similit. Circa undecimā uero exiit
& inuenit alios stantes & dicit illis. Quid hic statis tota
die otiosi. Dicunt ei. Quia nemo nos ē dux. Dicit illis. Ite
& uos in uineā. Cū sero autē factū ē. dicit dominus uiner
pcuratori suo. Uoca operarios & redde illis mercedē.
Incipiens a nouissimis usq; ad primos. Cū uenissent er
go qđ circa undecimā horā uenerant. acceperunt singu
los denarios. Venientes autē & primi arbitratī s qđ plus
ēnt accepturi. Acceperunt autē & ipsi singulos denarios.
Et accipientes murmurabant cōsus patrē familias
dicentes. Hi nouissimi una hora fecerunt & parces illos
nob fecisti qđ portauimus pondus diei & estus. At ille
respondens uni eorū dixit. Amice. nō facio tibi iniuriā.
Nonne ex denario cōuenisti mecum. Tolle qđ tuū ē
& uade. Uolo autē & huic nouissimo dare. sic & tibi. At
nō licet mihi qđ uolo facere. an oculus tuus nequā ē
quia ego bonus sū. Sic et nouissimi primi & primi

91
nouissimi. Multi enim sunt uocati pauci autem electi.

Et ascendens ihc hierosolimam assumpsit duodecim discipulos secreto & ait illis. Ecce ascendimus hierosolimam & filius hominis tradetur ut crucifigatur & spuetur & tradent eum mortui & tertia die resurget.

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei cum filiis suis ad oras & petens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid uis? At illi. Dic ut sedeant hi duo filii mei unus ad dexteram tuam & unus ad sinistram in regno tuo. Respondens autem ihc dixit. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicunt ei. Possumus. At illis. Calicem quidem meum bibetis sedere autem ad dexteram meam & sinistram non est meum dare uobis sed quibus paratum est a patre meo.

Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus. Ihc autem uocauit eos ad se & ait. Scitis quia principes gentium dominantur eorum & qui maiores sunt potestate exercent in eos non ita erit in uos. Sed quicumque uoluerit ut uos maior fieri sit uos minister. Et qui uoluerit ut uos primus sit erit uos seruus.

Sic filius hominis non uenit ministrari sed ministrare. Et dare animam suam redemptionem pro multis. Uos autem queritis de

modico crescere. & de minimo maiores esse. Cū autē introieritis ad cenā uocati. nolite recubere in superiorib; locis. ne forte honoratior te sup ueniat. & accedens q̄ inuitauit te dicat tibi. Adhuc deorsū accede. & confundaris. Si autē recubueris in inferiori loco. & ad uenerit humilior te dicet tibi q̄ te ad cenā uocauit. Accede ad huc superius. & hoc tibi erit utilius.

Et egredientib; illis ab hiericho. secuta ē eū turba multa. Et ecce duo cecī sedentes secus uia. audierunt quia ih̄c transiret. & clamauerunt dicentes. Dñe. miserere nr̄i fili dauid. Turba autē increpabat eos ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes. Dñe. miserere nr̄i fili dauid. Et stetit ih̄c & uocauit eos ad se & ait. Quid uultis ut faciam uob;. Dñe. ut aperiantur oculi nr̄i. Misertus autē eorū ih̄c. tetigit oculos eorū. Et tūc festi uiderunt & secuti sunt eū.

ET CŪ AD P P I N Q U A S
fuerant hierosolimis & uenissent beth fage. ad montē oliueti. tūc ih̄c misit duos discipulos dicens eis. Ire in castellū qđ cūtra uos ē. & statim inuenietis asinā alligatā & pullū cū ea solutū & ad ducite mihi. Et si quis uobis

93

aliquid dixerit. dicitur quia dominus his opus habet. & c. festi di-
mittere uos.

Hoc autem totum factum est. ut adimpleretur quod dictum est per prophetam
dicentem. Dicite filie syon. ecce rex tuus uenit tibi man-
suetus. & sedens super asinam & pullum filium sub iugalis.
interf autem discipuli fecerunt sic preceptum illis iesu. Et tunc duxerunt
asinam & pullum. & imposuerunt super eos uestimenta sua. & cum de-
super sedere fecerunt. Plurima autem turba strauerunt uestimenta
sua in uia. Alii autem cedebant ramos de arboribus & ster-
nebant in uia.

Turbę autem quę precedebant & quę sequebantur clamabant
dicentes. Osanna filio dauid. benedictus qui uenit in
nomine domini. Osanna in altissimis.

Et cum intrasset hierosolimam commota est uniuersa ciuitas dicens.
Quis est hic? Populi autem dicebant. Hic est iesus propheta nazareth galilee.

Enterauit iesus templum dei & eiciebat omnes uendentes &
emittes in templo. Et mensas numulariorum & cathedras uen-
ditiu colubas eiecit. Et dicit eis. Scriptum est. quia domus
mea domus orationis est. Uos autem fecistis eam speluncam

Lactvnum

Et accesserunt ad eum cecum & claudum in templo & sanavit eos.

Uidentes autem principes sacerdotum & scribe mirabilia que fecit. Et pueros clamantes in templo & dicentes. Osanna filio dauid. indignati sunt & dixerunt ei. Audis quod isti dicunt. Ihesus autem dicit eis. Nunquam legistis. quia ex ore infantium & lactantium perfectisti laudem.

Et relictis illis. abiit foras extra ciuitatem in bethaniam ibique mansit. Mane autem reuertens in ciuitatem esurit. Et uidens ficum arborem unam secus uiam uenit ad eam & nihil inuenit in ea preter folia tantum. Et ait illi. Nunquam extra fructus nascitur in sepe tempore. Et tunc facta est continuo ficulnea. Et uidentes discipuli mirati sunt dicentes. Quomodo continuo aruit.

Respondens autem ihesus ait eis. Amen dico uobis. si habueritis fidem & non hesitaueritis. non solum deficulnea facietis. Sed & simoni huic dixeritis. tolle & iactate in mare fici.

Et omnia quecumque petieritis in oratione credentes accipietis.

Et cum uenisset in templum. accesserunt ad eum docentes principes

pes sacerdotū & seniores populi dicentes. Inqua potestate hæc facis. & quis tibi dedit hanc potestatem. Respondens ih̄c dixit eis. Interrogabo uos & ego inuicem sermone. Quæ si dixeritis mihi & ego uobis dicam. inqua potestate hæc facio. Baptismū iohannis unde erat. ex celo an ex hominibus. At illi cogitabant inter se dicentes. Si dixerimus ex celo dicet nobis. Quare ergo non credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus timeamus eum. Omnes enim habebant iohannē sic prophetā. Et respondente ih̄u dixerunt. Nescimus. At illis & ipse. Nec ego dico uobis. inqua potestate hæc facio.

Quod autem uobis uidetur. Homo quidam habebat duos filios. & accedens ad primum dixit. Fili. uade hodie operare in uinea mea. Ille autem respondens ait. Nolo. Postea autem poenitentia motus abiit. Accedens autem ad alterum dixit similiter. At ille respondens ait. Ego domine. & nunc. Quis ex duobus fecit uoluntatem patris. Dicunt ei. Primus. Tunc illis ih̄c. Amen dico uobis. quia publicani & meretrices. præcedunt uos in regno dei. Venit enim ad uos iohannes in uia iusticie. & non credidistis ei. Publicani autem

96
& meretrices crediderunt ei. Vos autem uidentes. nec poenitentiam habuistis postea ut crederetis ei.

ALIAM PARABOLAM

audite. Homo erat patrifamilias. qui plantauit uineam & sepe circumdedit ei. & fodit in ea torcular. & edificauit turrem & locauit eam agricolis. & peregre profectus est. Cum autem tempus fructuum adpropinquasset. misit seruos suos ad agricolas. ut acciperent fructus eius. Et agricolae apprehensis seruis eius. alium ceciderunt. alium occiderunt. alium uero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures prioribus. & fecerunt illis similia. Nouissime autem misit ad eos filium suum dicens. Verebuntur filium meum. Agricola autem uidentes filium dixerunt intra se. Hic heres uenit. occidamus eum & habebimus hereditatem eius. Et apprehensum eum eiecerunt extra uineam & occiderunt. Cum ergo uenerit dominus uinetae. quid faciet agricolis illis. Malos male proderunt. & uineam locabit aliis agricolis qui reddant ei fructum temporibus suis. Dicit illis Iesus. Numquam legistis in scripturis lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. Ad domino factum est istud & est mirabile in oculis nostris. Ideo dico uobis. quia auferet a uobis

regnū dī & dabit̃ genti facienti fructus ei. Et q̃ cecide-
rit sup lapidē istū c̃ fringet̃. Sup quē ū ceciderit con-
teret eum.

Et cū audissent principes sacerdotū & pharisei para-
bolis ei. cognouer̃ qđ de ipsis diceret. Et querentes
cū tenere timuer̃ turbas. quō sic ppheta cū habebant.

Et respondens ihe. dixit iterū in parabolis eis dicens. Simile
factū ē regnū celorū homini regi q̃ fecit nuptias filio suo.
Et misit seruos suos uocare inuitatos ad nuptias. & no-
lebant uenire. Iterū misit alios seruos dicens. Dicite
inuitatis. ecce prandiu meū parauit. tauri mei & atri-
lia occisa & om̃a parata uenite ad nuptias. Illi autē ne-
glexer̃. Et abier̃ alius in uillā suā. alius ū ad negotia-
tionē suā. Reliqui ū tenuer̃ seruos ei. & c̃tuelius
affectos occider̃. Rex autē cū audisset iratus ē & mis-
sit exercitib⁹ suis p̃didit homicidas illos. & ciuitatē
illoꝝ succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptie quidē
paratę s̃. sed q̃ inuitati erant n̄ fuer̃ digni. Ite ergo
ad exitus uiarū & quoscūq; inueneritis uocate ad
nuptias. Et regressi serui ei in uias. c̃gregauer̃ om̃s

quos inuenit malos & bonos. & implete s̄ nuptie discubentium.

Interit aut̄ rex ut uideret discubentes. & uidit ibi hominē n̄ uestitū ueste nuptiali. & ait illi. Amice quomodo huc intraisti n̄ habens uestē nuptiale. At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. Ligatis pedib; ei & manib; mittite eū in tenebras exteriores ibi erit fletus & stridor dentium. Multi aut̄ suocati pauci uero electi.

TUNC AB EUNTES PHA

soi c̄siliū ut caperent eū in sermone. Et mittunt ei discipulos suos cū herodianis dicentes. Magister. scimus quia uerax es & uia dī in ueritate doces. & n̄ est tibi cura de aliquo. Non enī respicis p̄sonā hominū. Dic ergo nob; qd tibi uidet. Licet censū dare cesari annon. Cognita aut̄ ih̄c nequitia eorū ait. Quid me tēp̄tatis hypocrite. Ostendite mihi numisma census. At illi optulerūt ei denariū. Et ait illis. Cui ē imago hec & sup̄ scriptio. Dicunt ei. Cesaris. Tunc ait illis. Reddite ergo que s̄ cesaris cesari & que s̄ dī dō. Et audientes mirati s̄. & relicto eo abierūt. In illo die accesserūt

ad eū sadducei qui dicunt nō ēē resurrectionē. & interrogauerunt eū dicentes. Magister moyses dixit. Siquis mortuus fuerit nō habens filiū. ut ducat fr̄ ei uxore illi & suscitet sem̄ fr̄i suo. Erant autē apud nos septē fr̄s. & primus uxore ducta defunctus ē & nō habens sem̄ reliquit uxore suā fr̄i suo. Similiter secundus & tertius usque septimus. Nouissime autē omnium & mulier defuncta ē. In resurrectione ergo cui erit de septē uxor? Om̄s enī habuerunt eā. Respondens autē ihs ait illis. Erratis. nescientes scripturas. neque uirtutē dī. In resurrectione enī neque nubent neque nubent sicut sic angeli dī in celo. De resurrectione autē mortuorum nō legistis. quod dictū ē adō dicente uobis. Ego sum d̄s abrahā & d̄s isaac & d̄s iacob. Nō ē d̄s mortuorum. sicut uiuentium. Et audientes t̄b̄e mirabantur in doctrina eius.

Pharisei autē uidentes quod silentiū imposuisset sadduceis conuerterunt in unū. Et interrogauit eū unus ex eis legis doctor temptans eū. Magister quid est mandatum magnū in lege? Ait illi ihs. Diliges dñm dñm tuū ex toto corde tuo. & in tota anima tua. & in tota m̄te tua. Hoc est maximū & primū mandatum. Secundū autē simile est huic. Diliges proximū tuū

100
sic te ipsū. In his duobus mandatis uniuersa lex pender & prophetæ.

Congregatis autē phariseis. interrogauit eos ihc dicens. Quid uobis uidetur de xpo. cuius filius est? Dicunt ei. Dauid. At illis. Quomodo ergo dauid in spū uocat eū dñm dicens. Dicit dñs dñs meo. sede ad dextris meis. Donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū.

Si ergo dauid uocat eū dñm. quomodo filius ei est? Et nemo poterat respondere ei uerbum. Neque ausus fuit quisquā ex illa die eū amplius interrogare.

Tū ihc locutus est. ad rēbas & phariseos dicens. Super cathedrā moysi. sederunt scribæ & pharisei. Omnia ergo quęcūque dixerint uobis seruare & facite. Secundū uero opera eorū nolite facere. Dicunt enī & nō faciunt.

Alligant autē onera graua & importabilia. & imponunt in humeros hominū. digito autē suo nolunt ea mouere.

Omnia uero opera sua faciunt. ut uideantur ab hominibus. Dilatant enī philacteria sua. & magnificant fibrias. Amant autē primos recubitus in cenis & primas cathedras in synagogis & salutationes in foro. & uocari ab hominibus rabbi.

Uos autē nolite uocari rabbi. Unus ē enī magister ur̄. Om̄s
autē uos fr̄s estis. & patre nolite uocare uob̄ sup̄ terrā.
Unus ē enī pat̄ ur̄ qui in celis ē. nec uocemini magis-
tri quia magister ur̄ unus ē xpc.

Qui maior ē ur̄m erit minister ur̄. Qui autē se exaltane-
rit humiliabit. Et q̄ se humiliat exaltabitur.

UE AUTē VOBIS SCRIBAE & PHARISEI HYPOCRITAE. quia clauditis regnū celorū an-
te homines. Uos autē nō intratis. nec introeuntes sinitis in-
trare.

Vae uob̄ scribe & pharisei hypocritae quia circumitis mare
& aridā ut faciatis unū psellitū. & cū fuerit factus factis
cū filiū geberne duplo quā uos. Vae uob̄ duces cæci
qui dicitis. q̄cūq; iurauerit p̄tēplū nihil ē. Qui autē iura-
uerit in auro tēpli debet. Stulti & cæci. qd enī maius ē
aurū antēplū. Quis sc̄ificat aurū. Et quicūq; iuraue-
rit in altari nihil ē. Qui autē iurauerit in dono qd ē sup̄
illud debet. Cæci. qd enī maius ē donū an altare. qd
sc̄ificat donū. Qui ergo iurat in altari. iurat & in eo
& in om̄ib̄ que sup̄ illud s̄. Et q̄cūq; iurauerit in tēplo.

102
iurat in illo & in eo q̄ habitat in ipso. Et q̄ iurat in celo
iurat in throno dī & in eo qui sedet sup eū.

Ve aū uob̄ scribe & pharisei hypocrite. q̄ decimatis mentā
& anetū & cuminū & reliquistis que grauiora s̄ legis.
iudiciū & miām & fidē. Hec oportuit facere & illa
non omittere.

Duces cecī excolemes culicē. camelū aū glutientes.

Vae uob̄ scribe & pharisei hypocrite q̄ mundatis q̄ de
foris s̄ calicis & parapsidis. intus aū s̄ pleni rapina &
immundicia. Pharisee ceterē munda prius q̄ intus
ē calicis & parapsidis ut fiat & id q̄ de foris ē & mundū.

Vae uob̄ scribe & pharisei hypocrite qui similes estis
sepulchris dealbatis. que a foris parent hominib̄ spe
ciosā. intus ū s̄ pleni ossib̄ mortuorū & omī spurritia.
Sic & uos a foris quidē parentis hominib̄ iusti. intus aū
pleni estis hypocrisi & iniquitate.

Ve uob̄ scribe & pharisei hypocrite qui edificatis se
pulebra p̄phetarū & ornatis monum̄ta iustorū. Et di
citis. si fuissetis iudicē patrū nr̄orū n̄ essemus socii eorū
in sanguine p̄phetarū. Itaq; testimonio estis uob̄met

52
1033
ipsis quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt.

Et uos implete mensuram patrum uestrorum: Serpentes gemina uiperarum quomodo fugietis iudicio gehenne:

Ideo ecce ego mitto ad uos prophetas & sapientes & scribas & ex illis occideris & crucifigeris & ex eis flagellabis in synagogis uestris & persequemini de ciuitate in ciuitatem: ut ueniat super uos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram a sanguine abel iusti usque ad sanguinem iacharie filii barachie quem occidistis in templo & altare. Amen dico uobis: uenient hec omnia super generationem istam.

HIERUSALEM. HIERUSA

lem que occidis prophetas & lapidas eos qui ad te missi sunt. Quotiens uolui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas & noluit. Ecce relinquet uobis domus uestra deserta. Dico enim uobis: non me uidebitis amodo donec dicatis: Benedictus qui uenit in nomine domini.

Eregressus ihesus de templo ibat. Et accesserunt discipuli eius ut ostenderent ei edificationes templi. Ipse autem respondens dixit illis: Videtis hec omnia? Amen dico uobis: non relinquet hic lapis super lapidem qui non destruatur.

103
Sedente autē eo sup̄ montē oliueti. accesserunt eū discipuli
secreto dicentes. Dic nob̄ quando hęc erūt & qđ signū ad
uentus tui & cōsumationis sc̄li. **R**espondens ih̄c dixit eis.
Uidete. ne quis uos seducat. Multi enī ueniunt in nomi
ne meo dicentes. Ego sū xp̄s & multos seducunt. Audi
turi enī estis p̄lia & op̄uones p̄liorū. uidete. ne t̄bimini.
Oportet enī hęc fieri. si n̄ dū ē finis. **C**onsurget enī gens
in gentē. & regnū in regnū. & erūt pestilentie & fames. &
terre motus p̄ loca. **H**ęc autē om̄a uenia s̄ doloꝝ.

Tē tradent uos in tribulationē & occident uos. & erunt uos
odio om̄ib̄ gentib̄ p̄pter nom̄ meum.
Et tē scandalizabunt multi & inuicē tradent & odio
habebunt inuicē. Et multi pseudo p̄phete surgent & se
ducent multos. Et quō abundauit iniquitas. refrigescet
caritas multorū. **Q**ui autē pseuerauerit usq; in finē hic saluus erit.
Et p̄dicabit hoc euangeliū in uniuerso orbe. in testimoniu
om̄ib̄ gentib̄. **E**t tē ueniet cōsumatio.

Cū ergo uideritis abominationē desolationis. quę dicta
ē. ad ambēle p̄pheta stantē in loco sc̄o q̄ legit̄ intellegat.

Tē q̄ in iudea s̄ fugiant ad montes. Et q̄ in ierico. n̄ descen

dat tollere aliquid de domo sua. Et qui magro n̄ cūtur
tollere tunicā suā.

Uae autē pregnantib⁹ & nutriendib⁹ in illis dieb⁹

Oratē autē ut n̄ fiat fuga ur̄a hinc uel sabbato

Erit enī tē tribulatio magna qualis n̄ fuit ab initio mun-
di usq; modo neq; fiet.

Et nisi breuati fuissent dies illi n̄ fieret salua om̄s caro
sed p̄pter electos breuiabunt⁹ dies illi.

Tunc si quis uob⁹ dixerit ecce hic xp̄s aut illuc
nolite credere.

Surgent enī pseudo xp̄i & pseudo p̄phete & dabunt sig-
na magna & p̄digia ita ut in errorem inducant⁹. Si fieri
potest etiā electi ecce uobis p̄dixi.

Si ergo dixerint uob⁹ ecce in deserto ē nolite exire. ecce
in penetrabilib⁹ nolite credere.

Sicut enī fulgur exiit ab oriente & patet usq; in occiden-
tē. ita erit & aduentus filij hominis.

Ubi cūq; fuerit corpus illuc cōgregabuntur aquilae.

Stati autē post tribulationē dierū illorū sol obscurabit⁹
& luna n̄ dabit lum̄ suū. Et cadent stelle de celo & ur-

146
tutes celorum commouebunt. & tunc parebit signum filii hominis in caelo.

Et tunc plangent omnes tribus terre & uidebunt filium hominis uenientem in nubibus celi cum uirtute multa & maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba & uoce magna & congregabunt electos eius a quatuor uentis a summis celorum usque ad terminos eorum. Ab arbore autem ficus discite parabolam cum iam ramus eius tener fuerit & folia nata scitis quia prope est aestas. Ita & uos cum uideritis haec omnia scitote quia prope est inuanius. Amen dico uobis quia non praeteribit haec generatio donec omnia fiant. Caelum & terra transibunt uerba uero mea non praeteribunt.

Oc die autem illa & hora nemo scit neque angeli celorum nisi pater solus.

Sic autem in diebus noe. ita erit & aduentus filii hominis. Sic enim erant in diebus ante diluuium comedentes & bibentes nubentes & nuptum tradentes usque ad eum diem qua introiit noe in arcam & non cognouerunt donec uenit diluuium & tulit omnes. Ita erit & aduentus filii hominis. tunc duo erunt in agro unus assumet. & unus relin-

54 107
quet. Duo molentes in mola una una assumet & altera
relinquet.

Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominus ur̄ uenturus sit.

Illud aut̄ sciote quō si sciret p̄f̄familias qua hora fur uen-
turus eēt. uigilaret utiq; & n̄ sineret p̄fodi domū suā. Ideoq;
& uos estote parati q̄a nescitis qua hora filius hominis uen-
turus est.

Quis putas ē fidelis seruus & prudens quē cōstituit dominus
suus sup̄ familiā suā ut det illis cibū cibū in tempore.

Occidit ille seruus. quē cū uenerit dominus ei. inuenerit sic
facientē. An̄ dico uob̄. quō ^{sup} om̄a bona sua cōstituet eū.

Si aut̄ dixerit malus seruus ille in corde suo. morā fac̄ domi-
nus m̄s uenire. & coeperit p̄cutere ēseruos suos. manducet
aut̄ & bibet cū ebriosis. Ueniet dominus serui illius in die
qua n̄ sperat. & hora qua ignorat. & ponet eū hypocrisis
ipsū & parit̄ ei. illic erit fletus & stridor dentium.

Tunc simile erit regnū cel̄ x. uirginib; quē accipientes
lāpades suas. eriet̄ obuiā sponso & sponse. Quinq; aut̄ ex eis
erant fatue & quinq; prudentes. Sed quinq; fatue accep-
tis lāpadib; n̄ sup̄ser̄ oleū secū. Prudentes uero acceper̄

oleū in uasis suis cū lāpadib. Morā autē faciente sponso dor-
muerūt omēs & dormierūt. Media autē nocte clamor factus ē.
ecce sponsus uenit exite obuiā ei. Tunc surrexerūt omēs uirgi-
nes illę. & ornauerūt lāpades suas. Fatue autē sapientib. dixerūt.
Date nob. de oleo urō. quia lāpades nrę extinguūt. Respon-
derūt prudentes dicentes. Nefortē n̄ sufficiat nob. & uob. ne
poti. ad uendentes & emite uob. Dū autē irent emere. uenit
sponsus. & que paratę erant intrauerūt cū eo ad nuptias. & clausa
ē ianua. Nouissime uero ueniunt & relique uirgines dicentes.
Dñe. dñe. aperi nob. At ille respondens ait. Am̄ dico uob.
Nescio uos. Vigilate itaq. quia nescitis diē neq. horā.

Sic enī homo p̄gre p̄ficiens. uocauit seruos suos. & tradidit
illis bona sua. Et unū dedit quinq. talenta. alii autē duo
alii uero unū. unicuiq. scđm p̄p̄riā uirtutē & p̄fectus est
statim. Abiit autē q̄ quinq. talenta acceperat. & operatus ē
in eis & lucratus ē alia quinq. Similit̄ q̄ duo acceperat
lucratus ē alia duo. Qui autē unū acceperat. abiens fodit
in terra & abscondit pecuniā domini sui. Post multū
uero tēporis. uenit dominus seruorū illorū & posuit rationē
cū eis. Et accedens q̄ quinq. talenta acceperat. obtulit

alia quinq; talenta dices. Domine quinq; talenta mihi tra-
 didisti. ecce alia quinq; sup lucratuſ ſu. At illi dominuſ ei.
 Euge ſerue bone & fidelis. quia ſup pauca fuiſti fidelis ſup
 multa te cōſtituā. Intra in gaudiū domini tui. Acceſſit autē &
 qui duo talenta acceperat & ait. Domine: duo talenta mihi
 tradidiſti. ecce alia duo lucratuſ ſu. At illi dominuſ ei. Eū-
 ge ſerue bone & fidelis. quia ſup pauca fuiſti fidelis. ſup mul-
 ta te cōſtituā. Intra in gaudiū domini tui. Accedens autē & q̄
 unū talentū acceperat & ait. Domine. ſcio quia duruſ homo
 eſ. metuſ ubi nō ſeminaſti. & cōgregaſ ubi nō ſparſiſti. & timenſ abu-
 & abscondi talentū tuū in terra. Ecce qđ tuū ē habes. Reſpon-
 dens autē dominuſ ei dixit ei. Serue male & piger ſciebaſ quia me-
 to ubi nō ſemino. & cōgrego ubi nō ſpargo. Oportuit ergo te com-
 mittere pecunia mea & nūmulariſ. ut & ueniens ego recep-
 ſe iriq; quē admodū cū uſura. Tollit itaq; ab eo talentū. & da-
 tit ei qđ habet decē talenta. Omī enī habenti dabit & abundat
 Et autē qđ nō habet. & qđ uidet habere auferet ab eo.

Et inutile ſeruū eiecit in tenebraſ exteriores. ibi erit fletuſ
 & ſtridor dentū.

Cū autē uenerit fili hominuſ in maieſtate ſua & omīſ angeli

cū eo. Tunc sedebit sup sedē maiestatis sue & congregabunt
ante eū omēs gentes. & separabit eos ab invicē sic pastor segre-
gat oves ab hēdis. Et statuet oves quidē ad dextris suis. hēdos
autē a sinistris. Tunc dicet rex ^{his} q̄ ad dextris ei erūt. Venite bene-
dicite patri mei. possidete paratū vobis regnū a cōstitutione
mundi. Esurivi enī & dedistis mihi manducare. Scivi &
dedistis mihi bibere. Hospes erā & collegistis me. Nudus
& operuistis me. Infirmus & visitastis me. Incarcerē erā
& venistis ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes.
Dñe. quando te vidim⁹ esurientē & pauperem. Scientē.
& dedimus tibi potū. Quando autē te vidimus hospite
& colligimus te. Aut nudū & cooperuimus te. Aut
quando te vidimus infirmū aut in carcere & venimus
ad te. Et respondens rex dic̄ illis. Amen dico vob. quā-
tū fecistis uni de his frīb⁹ meis minimis mihi fecistis.
Tunc dicet his q̄ a sinistris erunt. Discedite a me ma-
ledicti in ignē aeternū. qui paratus ē diabolo & angelis
ei. Esurivi enī & nō dedistis mihi manducare. Scivi
& nō dedistis mihi potū. Hospes erā & nō collegistis me.
Nudus & nō operuistis me. Infirmus & in carcere & nō vi-

1187
sitastis me. Tunc respondebunt ei & ipsi dicentes. Dñe. quan-
do te uidimus esuriēte aut sitiēte. aut hospite. aut nudū
aut infirmū uel in carcere & n̄ ministratumus tibi. Tunc
respondebit illis dicens. Amen dico uob. quādiu n̄ fecistis
uni de minorib. his. nec mihi fecistis. Erubunt hi in suppli-
ciū aeternū. iusti autē in uitā aeternā.

ET FACTUM EST CUM

consummasset ih̄e sermones hos om̄s dixit discipulis suis.

Scitis quia postbiduū pascha fiet. & filius hominis tradet̄
ut crucifigatur.

Tunc cōgregati s̄ principes sacerdotū & seniores populi ma-
triū principis sacerdotū qui dicebat̄ caiphas. Et cōsiliū
fecer̄. ut ih̄m dolo tenerent. & occiderent. Dicebant autē
Non in die festo. ne forte tumultus fieret in populo.

Cū autē eēt ih̄e in bethania uidua symonis lepsi. accessit ad eū mu-
lier habens alabastrū unguenti p̄tiosi & effudit sup̄ caput ip-
sius reuoluentis. Uidentes autē discipuli indignati s̄ dicentes.

Verū p̄ditio hec. Potuit enī istud uenundari multo & da-
re pauperib. Sciens autē ih̄e ait illis. Quid molesti estis mulieri.
Opus enī bonū. operata ē in me. Nā semp pauperes habetis

uobiscum me autem non semper habens.

Mittens enim hoc unguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me fecit.
Amen dico uobis ubi cumque predicatum fuerit hoc euangelium in toto mun-
do dicetur & quod hec fecit in memoria eius.

Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas scariot ad princi-
pes sacerdotum & ait illis. Quid uultis mihi dare & ego uobis eum
tradam. Illi constituerunt ei triginta argenteos. Et exinde querebat
opportunitatem ut eum traderet. Prima autem die animorum accesserunt
ad ipsum discipuli dicentes. Ubi uis paremus tibi comedere
pascha. At ille dixit. Ite inuicem ad quandam & dicite ei.
Magister die tempus meum prope est apud te facio pascha cum
discipulis meis. Et fecerunt discipuli sicut constituit illis ille & pa-
rauerunt pascha.

Vespere autem facto discubebat cum duodecim discipulis suis & eden-
tibus illis dixit. Amen dico uobis quia unus uestrum me traditu-
rus est.

Et tristati ualde coeperunt singuli dicere. Numquid ego sum dominus?

At ipse responderis ait. Qui utinguit meum manum in parap-
side hic me tradet. Filius quidem hominis uadit sicut scrip-
tum est de illo.

Uae autem homini illi. pro quo filius hominis tradetur. Bonum erat
ei si natus non fuisset homo ille.

Respondens autem iudas. qui tradidit eum dixit. Numquid ego sum
rabbi. At illi. Tu dixisti.

Cenantibus autem eis accepit ihesus panem. & benedixit ac fregit. deditque
discipulis suis & ait. Accipite & comedite. hoc est corpus meum.

Et accipiens calicem gratias egit. & dedit illis dicens. Bibite ex hoc
omnes. Hic est enim sanguis mei novi testamenti qui pro multis effunde-
tur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis. non bibam amodo de
hoc genere vineae usque in diem illud. cum illud bibam vobiscum no-
tum autem in regno patris mei.

Et ymnus dicto exierunt in montem oliveti.

TUNC DIXIT ILLIS IESUS

Omnes vos scandalum parietis in me in ista nocte.

Scriptum est enim. Percutiam pastorem & dispergent oves gregis.
Postquam autem resurrexero. precedam vos in galileam.

Respondens autem petrus ait illi. Etsi omnes scandalizaverint fuerint
inter. ego nunquam scandalizabor. At illi ihesus. Amen dico tibi
quia in hac nocte ante quam gallus cantet ter me negabis.

Ait illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecum. non nega-

bo. Similiter & omnes discipuli dixerunt.

Tunc uenit ihc cum illis in uillam que dicitur gethsemani.

Et dicit discipulis suis. Sedete hic donec uadam illuc & orem.

Et assumpsit petro. & duobus filiis hebedei coepit tristari & mestus esse.

Tunc ait illis. Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustinete hic & uigilate mecum.

Et processit pusillum. & cecidit in faciem suam orans & dicens. Mi pater. si possibile est transseat a me calix iste.

Uerumtamē non sic ego uolo. si sic tu. Et uenit ad discipulos. & inuenit eos dormientes.

Et dicit petro. Sic non potuisti una hora uigilare mecum. Uigilate & orate. ut non intretis in temptationem.

Spiritus quidem promptus est. caro autem infirma. Iterum secundo abiit & orauit dicens.

Pater mi. si non potest hic calix transire nisi bibam illud. fiat uoluntas tua. Et uenit iterum. & inuenit eos dormientes.

Erant enim oculi eorum grauati. Et relicta illis iterum abiit & orauit tertio eundem sermonem dicens.

Tunc uenit ad discipulos suos & dicit illis. Dormite iam &

requiescere. Ecce appropinquabit hora & filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite eamus. ecce appropinquabit qui me tradet.

Ad hunc ipso loquente. ecce iudas unus de duodecim venit & cum eo turba multa cum gladiis & fustibus missi a principibus sacerdotum & senioribus populi.

Qui autem tradidit eum dedit illis signum dicens. Quemcumque osculatus fuero. ipse est & teneat eum. Et tunc festinus accedens ad Iesum dixit. Ave rabbi. Et osculatus est eum. Dixitque illi Iesus. Amice. quid venisti. Tunc accesserunt & manus iniecerunt in Iesum & tenuerunt eum.

Et ecce unus ex his qui erant cum Iesu extendens manum exivit gladium suum & percussit servum principis sacerdotum amputavit auriculam eius.

Tunc ait illi Iesus. Convertere gladium tuum in locum suum. Omnes enim qui acceperunt gladium gladio peribunt. An putas. quia non possum rogare patrem meum & exhibeat mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum? Quomodo ergo implebuntur scripturae? Quia sic oportet fieri.

In illa hora dixit Iesus turbis. Tanquam ad latronem existis cum gladiis & fustibus comprehendere me. Cotidie apud vos

docons in templo. & nō me tenuistis.

Hoc autē totū factū ē. ut implerentur scripturę pphetarū. Tunc discipuli omēs relicto eo fugerunt.

Alli tenentes ih̄m duxerūt eo caiphan principē sacerdotū. ubi scribe & seniores conuenerant.

Petrus autē sequebatur eū a longe. usq; in atriū principis sacerdotū. Egrediens intro sedebat cū ministris ut uideret finē.

Principes autē sacerdotū & omēs cōciliū querebant falsū testimonium cōtra ih̄m. ut eū morti traderent. & nō inuenerunt.

Cū multi falsi testes accessissent.

Nouissime autē pōnerūt duo falsi testes & dixerūt. Hic dixit. Possum destruere templū dī. & post tridū reedificare illud. Etsurgens princeps sacerdotū ait illi. Nihil respondes ad ea quę isti aduersū te testificantur. Ih̄c autē tacebat. Et princeps sacerdotū ait illi. Adiuro te p̄ dñm uiuū. ut dicas nob̄ si tu es xp̄e filius dī. Dicit illi ih̄c. Indixisti.

Verūtam̄ dico nob̄. amodo uidebitis filiū hominis sedentē adexteris auitatis & uenientē in nubib; celi.

Tunc princeps sacerdotū. scidit uestimēta sua dicens. Quid adhuc egemus testibus.

167
Ecce nunc audistis blasphemiam quod uobis uidetur. Illi respondentes dixerunt. Reus est mortis.

Tunc expuerunt in faciem eius & colaphis eum ceciderunt. Alii autem palmas in faciem eius dederunt dicentes. Prophetiam nobis aperte quis est qui te percussit.

Petrus uero sedebat foris in atrio. Et accessit ad eum una ancilla dies. Et tu cum ihesu galileo eras. Illi negauit eam omnibus diebus. Nescio quid dicis.

Exeunte autem illo ianuam uidit eum alia ancilla & ait his qui erant ibi. Et hic erat cum ihesu nazareno. Et iterum eum in iram negauit quia non noui hominem. Et post pusillum accesserunt qui stabant & dixerunt petro. Uere & tu ex illis es. nam & loquela tua manifestum te facit. Tunc coepit detestari & iurare quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit.

Et recordatus est petrus uerbi ihesu quod dixerat prius quam gallus cantet ter me negabis. Et ingressus foras fleuit amare.

Mane autem facto consilium inierunt omnes principes sacerdotum & seniores populi aduersus ihm. ut eum morti traderent.

Et uinctū ducē eū. & tradiderē pontio pilato p̄sidi.
Tunc uidens iudas q̄ eū tradidit qđ damnatus ēēt poenitentia
ductus retulit triginta argenteos principib⁹ sacerdotū & se
niorib⁹ dieb⁹. Poceam tradens sanguinē iustū. At illi dixerū
Quid ad nos. Tu uideris. Et p̄iectis argenteis intēplo reces
sit. & abiens laqueo se suspendit. Principes autē sacerdotū
acceptis argenteis dixerū. Non licet mittere nob⁹ in corbanā
quia p̄tū sanguinis ē. Consilio autē inito emerūt illis ma
grū figuli in sepulturā p̄grinorū. Propter hoc ager ille
uocatus ē acheldomah hoc ē ager sanguinis usq; in hodiernū
diē. Tunc impletū ē qđ dictū ē p̄ hieremīā p̄phetā dicentē.
Et acciperē triginta argenteos. p̄tū ad p̄tā qđ ad p̄tā
uer⁹ a filius isrl. & dederunt eos in agrū figuli sicut con
stituit mihi dñs.

Ih̄c autē stetit ante p̄sidiē. & interrogauit eū p̄ses dieb⁹. Tunc
rex iudeorū. Dicit illi ih̄c. Tu dicis.

Et eū accusantē a principib⁹ sacerdotū & seniorib⁹ nihil re
spondit. Tunc dicit illi pilatus. Non audis. quanta ad
uersū te dicunt testimonia. Et n̄ respondit ei ad ullū
uerbū ita ut miraret⁹ p̄ses uehementer.

Per diē autē sollemne cōsueuerat p̄ses dimittere populo unū
uictū quē uoluissent.

Habebat autē tē insignē q̄ dicebat uictū barabbas. Congre-
gatis ergo illis dixit pilatus. Quē uultis uob̄ dimittā. barab-
ban an ihm̄ q̄ dicit xpc̄. Sciebat enī qd̄ p̄inuidiā tradidisset enī.

Sedente autē illo p̄ tribunali. misit ad eū uxōr ei dicens. Nihil
tibi & iusto illi. Multa enī passa sū hodie p̄ uisū p̄p̄r eū.

Principes autē sacerdotū p̄suaser̄ & seniores populi ut pete-
rent barabbā ihm̄ ū p̄derent. Respondens autē p̄ses ait
illis. Quē uultis uob̄ de duob̄ dimitti. Illi dixerunt.
Barabbā.

Dixit illis pilatus. Quid igit̄ faciā de ihm̄ q̄ dicit xpc̄.
Dicunt om̄s. Crucifigatur. Ait illis p̄ses. Quid enī ma-
li fecit. Illi magis clamabant dicentes. Crucifigat̄.

Uidens autē pilatus quia nihil p̄ficeret. s; magis tumultus
fieret. accepta aqua lauit manus corā populo dicens.
Innocens ego sū a sanguine iusti hui⁹ uos uidetis. Et
respondens uniuersus populus dixit. Sanguis ei sup̄ nos
& super filios nostros.

Tunc dimisit illis barabbā. ihm̄ autē flagellatū tradi

du eis ut crucifigeretur.

TUNC MILITES PRESI

dis suscipientes ihm in priorio. egregerunt ad eum antissa co
hortem. Et venientes cum clamide coccinea circumdederunt ei
Et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius & ha
rundinem in dexteram eius. & genu flexo ante eum inludabant
dicentes. Ave rex iudeorum.

Et repuentes in eum acceperunt harundinem & percutiebant ca
put eius. Et postquam inluserunt ei. exuerunt eum clamidem. & induerunt
eum uestimentis eius & duxerunt eum ut crucifigerent.

Exeuntes autem invenerunt hominem cyrenensem nomine symonem
hunc angariauerunt ut tolleret crucem eius.

Et venerunt in locum qui dicitur golgotha quod est calvarie locus.

Et dederunt ei vinum bibere. cum felle mixtum. Et cum gustasset
noluit bibere.

Postquam autem crucifixerunt eum. dividerunt uestimenta eius sorte mit
tentes. & sedentes servabant eum.

Et inposuerunt super caput eius causam ipsi scriptam hic
est ihu rex iudeorum.

Tunc crucifixus cum eo duo latrones unum ad dextris & unum

nū a sinistris.

Pertransientes autē blasphemabant eū mouentes capita sua & dicentes. Vab qui destruit templū dī & in triduo illud reedificat. Salua te met ipsū. si filius dī es descende de cruce.

Similiter & principes sacerdotū in ludentes cū scribis & seniorib; dicebant. Alios saluos fecit. se ipsū nō potē saluū facere. Sirex isrl ē descendat nō de cruce & credimus ei. Confidit indo liberet nō eū suuult. Dixit enī quia dī filius sum.

Ido ipsū autē & latrones qui crucifixi erant cū eo improperabant ei.

A sexta autē hora tenebre factę sūt sup̄ uniuersā terrā usq; ad horam nonam.

Et circa horā nonā clamauit ih̄c uoce magna dicens. Heli. Heli lemasabactham. Hoc est. Ds meus. Ds m̄s. utq; dereliquisti me. Quidā autē illuc stantes & audientes dicebant. Heliā uocat iste.

Et continuo currens unus ex eis. acceptā spongiā impleuit aceto. & imposuit arundini & dabat ei bibere.

Ceteri uero dicebant. Sine uideamus. an ueniat helias libe

rans eū. Ibc aut̃ iterū clamanſ uoce magna emisit spm̃.
tunc uelū tēpli scissū ē in duas partes a summo usq; de
orsum.

Et terra mota ē & petre scisse s̃. & monum̃ta apta s̃. & mul
ta corpora scōx q̃ dormuerant surrexer̃. Et exeuntes demo
num̃tis post resurrectionē ei uenerunt in sanctā ciuitatē
& apparuerunt multis.

Centurio aut̃ & q̃ cū eo erant custodientes ihm̃ uiso terre
motu & his q̃ fiebant timuer̃ ualde dicentes. Uere dī
filius erat iste.

Erant aut̃ ibi mulieres multe alonge que secute erant
ihm̃ a galilea ministrantes ei. Inter quas erat maria mag
dalene & maria iacobi & ioseph mat̃. & mat̃ filiox̃ hebedei.

Cū aut̃ sero factū eēt. uenit quidā homo diues ab arima
thia nomine ioseph. q̃ & erat ipse discipulus ihu. Hic
accessit ad pilatū. & petiit corpus ihu. Tunc pilatus
iussit reddi corpus.

Et accepto corpore ioseph inuoluit illud in sindone
munda. & posuit illud in monum̃to suo nouo qđ ex
ciderat in petra. Et uoluit saxū magnū ad hostiū

monumenti & abiit.

Erat aut̃ ibi maria magdalene & altera maria sedentes contra sepulchrum.

Altera aut̃ die que ē post parasceuen ē uener̃ principes sacerdotū & pharisei ad pilatū dicentes. Domine: recordati sumus. quia seductor ille dix̃ adhuc uiuens. post tres dies resurgā. Iube ergo custodiri sepulchrū usq; indie tertiū. Ne forte ueniant discipuli ei & furent eū & dicant plebi surrexit a mortuis. Erit nouissimus error: peior priori. At illis pilatus. Habetis custodia: ite custodite sic scitis. Illi aut̃ abeuntes munierunt sepulchrū. Signantes lapidē cū custodibus.

Uespere aut̃ sabbati quē luceffet in prima sabbati uenit maria magdalene & altera maria uidere sepulchrū. Et ecce terre motus. factus ē magnus. Angls enī dñi descendit de celo. & accedens reuoluit lapidē. & sedebat sup eū. Erat aut̃ aspectus ei sic fulgur: & uestimentū ei sic nix. Percutit aut̃ ei ceteros s̃ custodes. & facti s̃ uelut mortui.

Respondens aut̃ angls dix̃ mulieribus. nolite timere

uos. Scio enim quod Iesum quem crucifixus est queritis. Nonne hic
surrexit sic dixit. Venite & uidete locum ubi positus erat
corpus. Et tunc euntes dicite discipulis eius quia surrexit. Et
ecce praecedet uos in galileam. Ibi enim uidebitis ecce dixi uobis.

Et exierunt cito de monumento cum timore & gaudio magno cur
rentes nuntiare discipulis eius.

Et ecce Iesus occurrit illis dicens. Aue. Ille autem accesserunt
& tenuerunt pedes eius & adorauerunt eum. Tunc ait illis Iesus.
Nolite timere. Ite nuntiate fratribus meis. ut eant in galileam
ibi me uidebunt. Quae cum abissent. ecce quidam de custodibus
uenerunt in ciuitatem & nuntiauerunt principi sacerdotum
omnia quae facta fuerant. Et congregati cum senioribus consilio
accepto. pecuniam copiosam dederunt multis dicens. Dicit
te quia discipuli eius nocte uenerunt & furati sunt eum nobis dor
mientibus. Et si hoc auditum fuerit a praeside. nos suadebimus
ei & securos uos faciemus. At illi accepta pecunia fece
runt sic erant docti. Et diuulgatum est uerbum istud
eos usque in hodiernum diem. Unde et discipuli abierunt autem
in galileam in montem ubi constituerat illis Iesus. Et iuden
tes eum adorauerunt. quidam autem dubitauerunt. Et accedens Iesus

Locutus ē eis dicens. Data ē mihi omīs potestas in celo &
terra. Eantes ergo docete omīs gentes baptizantes eos
in nomine patris & filii & sps sci. Docentes eos seruire
omīa quęcūq; mandavi uob. Ecce ego uobiscū sū omib;
diebus usq; ad cōsummationem seculi.

MARCUS EVANGE

lita dī & petri in baptismo filius. atq; indi
uino sermone discipulus. sacerdotiū in isrl agens scdm
carne leuita. cūuersus ad fidē xpī euangelium in italia scrib
sit. Ostendens in eo. qd & generi suo deberet & xpō.
Nā initium in uoce pphetice exclamationis instituens
ordinē leuitice electionis ostendit. ut pdestinātū io
hannē filiū zacharię in uoce angeli adnuntiantis emis
sum. Non solū qd uerbū caro factū s; corpus dñi in omīa
puerbū diuine uocis animatū. Initio euangelice pdi
cationis ostenderet. ut q̄ hęc legens sciret cui initium
carnis in dō nrō & ihu ad uenientis habitaculū caro
deberet agnoscere. atq; in se uerbū uocis qd in cōsonan
tib; pdidit inueniret. Deniq; & pfecti euangelii opus

126
uitasset abaptisma dñi p̄dicare. dñi inchoans n̄ labora
uit. Natiuitatē carnis quā in priorib; uiderat dicere
sed totus in primis expruens expositionē deserti ieiun
niū numeri. Temptationē diaboli cōgregationē bestia
rū & ministeriū p̄tulit angelox; ut instituens nos com
tellegendū singula in breui cōpingens. ne auctoritatē
factę rei demeret. & p̄ficiendo operis plenitudinē n̄ ne
garet. Deniq; amputasse sibi post fidē pollicē dicit. ut
sacerdotio rebus haberet. Sed tantū ū cōsentientis fidei
p̄destinata potuit electio. ut nec sic in opere uerbi per
deret. qđ prius meruerat in genere. Nā alexandrie
ep̄s fuit. cui p̄ singula opus scire. & euangelii in se dic
ta exponere. & disciplinā in se legis agnoscere. & diui
nā in carne dñi intelligere naturā quę in nos primū
requiri debet. Dehinc inquisita uolumus agnosci. ha
bentes mercedē exortationis. quō qui plantat & q̄rigit
unū sunt. Qui aut incrementū prestat d̄s est.

De iohanne baptista & uictu & habitu ei. De baptismo
ih̄u & tēptatione ei. Petrū andrē iacobū & ioh̄m

127
sequi iubet. De homine qui spiritum imundum habuit sanato.

De socru petri a febris liberata & aliis multis quos ihu saluabit. De leproso. De paralitico. Iacobum alphi sequi iubet. apud quem cum buphicanus conuiuat. Murmurantibus iudeis dicit. non est opus sanis medicus. De ciuium discipulorum & filii sponsi. & de uiribus & deuino.

Despicias quas discipuli uellobant. De eo qui manum aridam habebat & ubi daemones ihu confitentur. De xii. apostolorum electione. De beelzebub principe daemoniorum & fortiore ligando. & peccatori in spiritu sancto non remitti.

De matre & fratribus eius. De parabola seminantis. Lucernam sub modio. De bona mensura. De parabola herbarum & spinarum & plenam fructum. De sinapis grano. ubi in nauis dormit. & exsurgens repente imperat. De daemone cui nomen legio fuit.

Archysynagogi filiam dum uir resuscitare. Mulierem apud flauio sanguinis liberat. Puellam suscitauit. Prophetam sine honore esse in patria sua. xii. discipulis precepta datur. Exmittit eis decapitem iohannes.

Regressi apostoli a iherosolymis. De xv. panibus & duobus piscibus.

Ihesus ambulans super mare. uenit ad discipulos. Dedit uersis
languoribus sanatis & manibus. Et quod intrat in hominem non eo
inquinans hominem.

Defilia syrophinisse. ad demonio saluata. Ubi surdum & mu-
tum curauit. De septem panibus in quatuor milia hominum.
Phariseis ab eo querentibus signum. Monet cauere a sermone
phariseorum & herodianorum. Desputo cecis oculos aperuit.
Petrus confitetur christum esse. Et idem petrus dicit satanas a negan-
tem se negaturum. & quosdam non uiuros mortem nisi uiderint
regnum dei. In monte cum moysi & helia loquitur unde descen-
dens interrogatus de helie. ad uentum. Dicit eum uenturum sedetiam
uenisse. Non eici posse spiritum immundum. nisi ieiuniis
& orationem.

Et qui uult primus esse fiat nouissimus. & non esse prohibendum
quod in nomine eius uirtute facit. Et de calice aque frigide
ac oculo manu & pede eruendo. & bonum est sal. Uxor enim
debere dimitti. Infantes non arguendos. Venditis omnibus ele-
mosinam dandam. Et difficile diuites intrare regnum dei.

Quod ei esset uentura predicit. De filio hebedei. De ceco
mendicante curato. De pullo asine. De nummularius etc.

plis eiectis. Dificulnea que arte facta ē. De peccatis. fratru
remittendis.

Interrogatus in qua potestate hec faceret. De iohannis bap
tismo interrogat. Parabola deuinea & colonis. De denario ce
saris. De muliere que vii frs habuit. Et scribitur die n̄ longe
a regno dī. Atq; interrogat quomodo dicitur xp̄c fili dauid
Monet cauendū ab scribis. De uidua & garophylatio. De te
pli structura.

O de pseudo xp̄i & passione martyru. Et cōmōtione scti & ex
uentu xp̄i. De arbore ficus parabolā. Et qd die iudicii
nemo sciat. ppter qd docet uigilandū.

De unguento sup caput ihu effuso. Iudas sacerdotib; dñm
p̄det. Apparatus pasche. Dñs die ab uno se tradendum
Petro p̄ die se negaturū. Orationes ihu. Traditio inde iudeis.

Principes interrogant ihm. & cōdemnant eū. Petrus tertio
negat. Ihc pilato tradit. Pilatus dimisso barabba. Ihm
flagellatū crucifigendū tradit. Passio ihu & sepultu
ra & resurrectio ei ex mortuis. Post resurrectionē ei
mandata & ascensio eius in caelis.

631

INITIŪ EUANGĒ

MAR CUS UDICIT

CCCE

MITTO

ANGELVM MEVM

ANTE FACIEM TUAM QUI
preparabit uiam tuam.

Uox clamantis in deserto. parat uiam dñi rectas
facite semitas eius.

Fuit iohannes in deserto baptizans & p̄dicans
baptismū poenitentię in remissione peccatorum.
Et egrediebatur ad illū omnis iudeę regio & hie
rosolimitę uniuersi. & baptizabantur ab illo in
iordane flumine. confitentes peccata sua.

ET ERAT IOHANNES.

uestitus pilis cameli. & zona pellicia circa lum
bos eius. & locustas & mel siluestre edebat & p̄
dicabat dicens. Veniet fortior me post me.
cuius n̄ sū dignus p̄cumbens. soluere corrigiā
calciamentorū eius. Ego baptizauī uos aqua.
ille uero baptizabit uos spū scō.

Et factū ē in dieb' illis. Venit ih̄c anazareth gali
lee. & baptizatus ē in iordane a iohanne. Et statim
ascendens de aqua. uidit celos ap̄tos. & sp̄m tā
quā columbā descendente. & manente in ipso.

Et uox facta ē de celis. Tu es filius mī dilectus
in te complacui.

Et statim spēs expulit eū in desertū. & erat in deser-
to quadraginta dieb; & quadraginta noctibus
& temptabatur a satana.

Eratq; cū bestis. & angeli ministrabant illi.
ost quā aū traditus ē iohannes uenit ih̄c in galileā.

Predicans euangelium regni dī & dīcēs. Quō imple-
tū ē tempus & adpropinquab; regnū dī. Poenite-
mini & credite euangelio. Et p̄teriens secus ma-
re galilee. uidit symonē & andrēā fr̄m ei mitten-
tes retia in mare. erant enī piscatores.

Et dixit eis ih̄c. Venite post me. & faciā uos piscato-
res hominū. Et p̄teriens relictis retib; secuti s̄ eum.

Et p̄gressus inde pusillū. uidit iacobū & rebedē et
iohanne fr̄m ei & ipsos in nauī cōponentes retia.
Et statim uocauit illos. Et relicto patre suo rebe-
deo in nauī cū mercennariis. secuti s̄ eū.

Et ingressi sunt capharnaū. & statim sabbatis ingres-
sus in synagogā docebat eos.

Et stupēbant sup doctrina ei. erat enī docens eos
quasi potestātē habens. & n̄ sic scribē.

Erat in synagoga ex homo in spiritu immundo
& exclamāū dīcēs. Quid nob̄ & tibi ih̄u nāharene:
uenisti p̄dere nos. Scio quis sis sc̄s dī. Et cōminat̄
ē ih̄e dīcēs. Obmutescē. & exi de homine. Et discer-
pens eū spiritus immundus & exclamans uoce mag-
na: exiit ab eo. Et mirati s̄ om̄s ita ut cōquererent ut
se dicentes. Quid nā ē hoc. quē doctrina ē noua hęc
quia in potestate. & spiritib̄ immundis imperat. &
oboediunt ei. Et processit rumor ei statim in om̄e
regionē galilee.

ET P R O T I N V S E G G R E D I
entes de synagoga uener̄ in domū symonis & andree
cū iacobo & iohanne. Decubebat aut̄ socrus symo-
nis febricitans. & statim dicunt ei de illa. Et accē-
dens eleuauit eā adphensa manu ei. & continuo dimi-
sit eā febris & ministrabat eis. Uespere aut̄ facto
cū occidisset sol. adferebant ad eū om̄s male haben-
tes. & demonia habentes. Et erat om̄s ciuitas con-

gregata adianuā & curauit multos qui uexabantur
uarius languorib. & demonia multa eiciebat.

Et n̄ sinebat ea loqui quō sciebant eū.

Et diluculo ualde surgens egressus abiit in desertū
locū ibiq; orabat. Et p̄secutus ē eū symon & quicū
illo erat. Et eū inuenissent eū dixer̄ ei. Quia om̄s
querunt te. Et ait illis. Eamus in p̄ximos uicos & ci
uitates & ut ibi p̄dicē. Ad hoc enī ueni. Et erat p̄
dicans in synagoga eorū & om̄i galilea & demonia eiciens.
t uenit ad eū leprosus dep̄cans eū & genu flexo dixit. Si
uis potes me mundare. Ih̄c autē misertus ei extendit
manū suā & tangens eū ait illi. Volo mundare. Et
cū dixisset. statim discessit ab eo lepra & mundatus
ē. Et cōminatus ē ei statimq; eiecit illū & dixit ei. Uide
nemini dixeris. sed uade ostende te principi sacer
dotū. Et offer p̄ emundatione tua quę p̄cepit moy
ses in testimoniu illis.

Atille egressus coepit p̄dicare & diffamare sermo
nē. Ita utiā n̄ possit manifeste in ciuitatē introire.
Sed foris in desertis locis ēē & cūueniebant ad eū undiq;

Et iterū intrauit capharnaū post dies. & auditū ē
qd̄ in domo eēt. Et uenerūt multi. ita ut n̄ caperet
neq; ad ianuā. Et loquebat̄ eis ūbū. Et uenerūt feren
tes ad eū paralyticū qui a quatuor portabatur. Et eū
n̄ possent offerre illi p̄t̄ba. nudauerūt tectū ubi erat
& pat̄ facientes sub miser̄ grabatū. in quo paraly
ticus iacebat. Cū uidisset aut̄ ih̄c fidē illor̄ dix̄ pa
ralitico. Fili dimittunt̄ tibi peccata. Erant aut̄ qui
dā illic describis sedentes & cogitantes in cordib; suis.
Quid hic sic loquit̄. Blasphemat. Quis pot̄ dimit
tere peccata nisi solus d̄s. Quo statī ih̄c cognito
spū suo. quia sic cogitarent intra se. Dix̄ illis Quid
ista cogitatis in cordib; ur̄is. Quid ē facilius dice
re paralytico. dimittunt̄ tibi peccata aut̄ dicere
surge tolle grabatū tuū & ambula. Ut aut̄ sciatis
quia potestātē habet filius hominis in terra dimit
tendi peccata. At paralytico. Tibi dico. surge tol
le grabatū tuū. & uade in domū tuā. Et statī ille
surrexit. & sublato grabatto abiit corā om̄ib; ita
ut ammirarent̄ om̄s. & honorificarent d̄m dicentes.

70
139
Quia nūquā sic uidimus.

Et egressus ē rursus ad mare. omēsque tēba ueniebat ad eū. & docebat eos. Et cū p̄teriret. uidit leuī alphi sedentē ad thelonē. Et ait illi. Sequere me. Et surgens. secutus ē eū.

Et factū ē cū accubaret in domo illius. multi publicani & peccatores simul discūbebant cū ih̄u & discipulis ei⁹. Erant enī multi qui sequebant eū. & scribe & pharisei uidentes quia manducauerat cū publicanis & peccatorib⁹. dicebant discipulis ei⁹. Quare cū publicanis & peccatorib⁹ manducat & bibit magister ur̄?

Hoc audito ih̄c ait illis. Non necesse habent sani me uico. sed q̄ male habent. Non enī ueni uocare iustos sed peccatores. Et erant discipuli ioh̄is & pharisei ieiunantes. & ueniunt. & dicunt illi. Quare discipuli ioh̄is & phariseorū ieiunant. tui autē discipuli nō ieiunant. Et ait illis ih̄c. Nūqd possunt filii nuptiarū quādiu cū illis ē sponsus ieiunare. Quanto tēpore habent secū sponsū. nō possunt ieiunare. Venient autē dies cū auferet ab eis sponsus. & tē ieiunabunt.

in illis dieb. Nemo assumentū panis rudis assuit ues-
tīto ueteri. Alioquin aufert supplementū nouū aue-
tere. & maior scissura fit. Et nemo mittit uinū no-
uū in utres ueteres. alioquin dirūpt uinū utres
& uinū effundet & utres pibunt. Sed uinū nouū
in utres nouos mitti debet.

ET FACTUM EST ITERUM

cū sabbatis ambularet p̄ s̄ta. & coep̄t discipuli eī p̄-
gredi & uellere spicas. Pharisei autē dicebant ei. Ecce
qd faciunt sabbatis qd n̄ licet. Et ait illis. Nūquā
legistis qd fecerit dauid quando necessitatē habu-
it. & esuruit ipse & q̄cū eo erant. Quomodo introi-
uit in domū dī. sub abithar principe sacerdotum.
& panes p̄positionis manducauit quos n̄ licebat man-
ducare. nisi sacerdotib. & deē eis qui cū eo erant.

Et dicebat eis. Sabbatū p̄pt̄ hominē factū ē. & n̄ ho-
mo p̄pt̄ sabbatū. Itaq; dñs ē filius hominis etiā
sabbati. Et introiit iterū in synagogā & erat ibi ho-
mo habens manū aridā & obseruabant eū si sabbā-
tis curaret. ut accusarent eū. Et ait homini haben-

71
141
ti manū aridā. Surge in mediū. Et dic eis. Licet
sabbatis bene facere animale. Animā saluā facere
an p̄dere. At illi tacebant. Et tūc spiciens eos cū
ira. tristatus sup cecitatē cordis eorū. Dic homini.
Extende manū tuā. Et extendit & restituta ē illi manū.
Exeuntes autē statim pharisei cū herodianis cōsiliū faciebant
adūsus eū quomodo eū p̄derent. Et tūc cū discipulis
suis secessit ad mare.

Et multa t̄ba agalilea & iudea secuta ē eū. & ab hiero
solumis. & ab idumea. & transiordanen. & qui circa ty
rū & sidonē multitudo magna. audientes que facie
bat. uenerūt ad eū. Et dixit discipulis suis. ut in nau
cula deseruirent p̄pter t̄bā. ne cōprimerent eū. Mul
tos enī sanabat. ita ut inuenerent in eū. ut illū tange
rent. Quotquot habebant plagas. & spiritus immun
di. cū illū uidebant p̄cidebant ei.

Et clamabant dicentes. Tu es filius dī. & uehementer
cōminabat̄ eis. ne manifestarent eis.

Et ascendens in montē. uocauit ad se quos uoluit ipse.
& uenerūt ad eū. & fecit ut essent xii cū illo & ut mitteret

eos p̄dicare. Et dedit illis potestatem curandi infir-
mitates. & eiciendi demonia.

Et inposuit symoni nom̄ petrus. & iacobū zebedi &
iohannē fr̄m iacobi. & inposuit eis nomina boanerges
qd̄ ē filii tonitru. & andrē & philippū & bartho-
lomeū. & mattheū. & thomā & iacobū alphei & tar-
theū. & simonē cananicū. & iudā scarioth quia
vendidit illum.

Et veniunt ad domū. & cū uenit iterū t̄ba. ita ut n̄ pos-
set neq; panē manducare. Et cū audissent sui ex-
ier̄ tenuer̄ eū. Dicebant enī quō in furore ūsus ē.

Et scribē qui ab hierosolymis discederent dicebant.
Quō beelzebub habet. & quia in principe demo-
niorū eicit demonia.

Et t̄ uocatis eis. in parabolis dicebat illis. Quomodo
potē satanas satanam eicere. Et si regnū in se diui-
ditur. n̄ potē stare regnū illud. Et si domus sup
semetipsā dispdat. n̄ poterit domus illa stare. Et
si satanas c̄surrexerit in semetipsū dispertitus. ē & n̄
poterit stare. sed finē habet. Nemo potē uasa

143
fortis ingressus in domū diripere: nisi prius fortem
alliget. & tū domū illius diripiet.

Am̄ dico uob̄. Quō dimittent om̄a filius hominū pecca-
ta & blasphemie quib̄ blasphemauerunt. Qui autē
blasphemauerit in sp̄m sc̄m. n̄ habet remissionē in e-
ternū. sed reus erit æterni delicti. Quō dicebant
sp̄itū imundū habet.

ET UENI VNT MATER
ei & fr̄s foris stantes. miser̄ ad eū uocantes cū Et
sedebat circa eū t̄ba. & dicunt ei. Ecce mat̄ tua
& fr̄s tui foris querunt te. Et respondens eis ait.
Quē ē mat̄ mea & fr̄s mei. Et circūspiciens eos
qui incircūti ei sedebant ait. Ecce mat̄ mea &
fr̄s mei. Qui enī fecerit uoluntatē dī. hic fr̄
meus & soror mea & mater est.

Et iterū coepit docere ad mare. & ēgregia ē ad eū
t̄ba multa ita ut in nauē ascendens sederet in ma-
ri. Et om̄s t̄ba circa mare sup̄ terrā erant. & do-
cebat illos in parabolis multa. Et dicebat illis
in doctrina sua. Audite. Ecce exiit seminans

to seminandū. & dū seminat. aliud cecidit circa uia.
& uenerūt uolucres. & comederunt illud. Aliud uero ceci
dit sup̄ petrosa ubi nō habuit terrā multā. & statim ex
ortū ē. quō nō habebat altitudinē terre. Et quando
exortus ē sol exestuan. & eo qđ nō haberet radicē ex
aruit. Et aliud cecidit in spinas. & ascenderūt spine &
suffocauerūt illud. & fructū nō dedit. Et aliud cecidit
in terrā bonā. & dabit fructū ascendentē & crescentē
& adferet unū triginta. & unū sexaginta & unū
centū. Et dicebat. Qui habet aures audiendi audiat.
Et cū ēēt singularis interrogauerūt eū. hi qđ cū eo erant
xii parabolā. & dicebat eis. Uobis datū ē scire myste
riū regni dī.

Illis autē qđ foris sūt in parabolis omnia fiunt. ut uidentes
uideant. & nō uideant. Et audientes audiant & nō in
tellegant. Nequando cōuertant. & dimittant eis pec
cata. Et ait illis. Nescitis parabolā hanc. & quomodo
parabolas cognoscetis.

Qui seminat. ubi seminat. Hi autē sūt qui circa uia. ubi
seminat ubi. Et cū audierunt. cōfestim uenit satanas.

& aufert uerbū qđ seminatū ē in cordibꝫ eorꝫ. Et hi
 sꝫ similes qui sup petrosa seminant. qđ cū audierint
 uerbū. statī cū gaudio suscipiunt illud. & radicē
 nō habent in se sed tēporales sꝫ. Deinde orta tribu-
 latione. & psecutione ppter ūbū. cōfesti scandalizant.
 Et alii sꝫ in spinis seminant. his qui audiunt ūbū
 & erūne scēli & deceptio diuitiarū. & circa reliqua
 cōcupiscentie introeuntēs suffocant ūbū. & sine fruc-
 tu efficiūt. Et hi sꝫ qui sup tertā bonā seminant sꝫ
 qui audiunt ūbū & suscipiunt. Et fructificant unū
 triginta. & unū sexaginta. & unū centū.

Et dicebat illis. Nūqđ lucerna uenit ut sub modio
 ponatꝫ aut sub lecto. nōne ut sup candelabrū ponatꝫ

Non enī ē absconditū aliqd. qđ nō manifestetꝫ. Nec fac-
 tū ē occultū. sed ut in palā ueniat. Siquis habet
 aures audiendi audiat.

Et dicebat illis. Videte qđ audiatꝫ. In qua mensura
 mensi fueritis. remetietꝫ uobꝫ. & adicietꝫ uobꝫ. Qui enī
 habet dabitꝫ illi. Et qđ nō habet etiā qđ habet aufe-
 retur ab eo.

Et dicebat. Cui adsimulabimus regnū dī. aut cui pa-
rabole ēparabimus illud. Sic grānū sinapis qđ cū se-
minatū fuerit int̄ra minus ē omnib; seminib; quē s̄
int̄ra. Et cū seminatū fuerit ascendet. & fit maior
omib; holerib;. Et fac̄ ramos magnos ita ut possint
sub umbra ei aues caeli habitare.

Et talib; multis parabolis. loquebat̄ eis ubi p̄ ut po-
terant audire. Sine parabola aut̄ n̄ loquebat̄ eis.

Secusū aut̄ discipulis suis diserebat omnia.

Et ait illis. In illa die. cū sero aut̄ factū ēēt transi-
mus c̄tra. & dimittentēs turbā. Assumunt cū ita
iterat in nauē. & alię naues erant cū illo. Et facta
ē p̄ cella magna uenti. & fluctus mittebat nauē ita
ut implet̄ nauis. Et erat ipse in puppi sup̄ cerui-
cal dormiens. Et excitant cū & dicunt ei. Magis-
ter. n̄ adit̄ p̄tinet quia perimus. Et exsurgens.
cōminatus ē uento. & dixit mari. Tace. obmutescet.
Et cessauit uentus. & facta ē tranquillitas magna.
Et ait illis. Quid timidi estis. Necdū habetis fidē.
Et timuer̄ timore magno. Et dicebant ad alter-

utrum. Quis putas es iste? quia uentus & mare obedunt ei.
Et uenerunt trans fretum maris in regionem gerasenorum.
 Et exiit de nauibus statim occurrit demonumtis ho-
 mo in spiritu immundo. qui domicilium habebat in monu-
 mentis. Et neque catenis iam quisquam eum poterat ligare.
 quod sepe compedibus & catenis uinctus. Dirupisset ca-
 tinas. & compedes comminasset. & nemo poterat eum do-
 mare. Et sepe die ac nocte in monumentis. & in montibus
 clamans erat & cecidens se lapidibus. Uidens autem ihesus
 a longe: cucurrit & adorauit eum. Et clamans uoce
 magna & dixit. Quid mihi & tibi ihesu fili dei sumus? Ad-
 iuro te neme torqueras per dominum. Dicebat enim illi. Eri
 spiritus immunde ab homine. & interrogabat eum. Quid
 tibi nomen est? Et dixit ei. Legio nomen est mihi quia mul-
 ti sumus. Et deprecabantur eum multum ne se expelleret
 extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex por-
 corum magnus pascens. & deprecabantur eum spiritus dicen-
 tes. Mitte nos in porcos. ut in eos introeamus. Et con-
 cessit eis statim ihesus. Et exiit spiritus immundi in-
 troierunt in porcos. Et magno impetu grex precipitatus est.

in mare ad duo milia. & suffocati s̄ in mari. Qui autē pas
cebant eos fugier̄ & nuntiauer̄ in ciuitatē & in agros.
Et ingressi s̄ uidere qd̄ eēt facti. & ueniunt ad ihm. &
uident illū q̄ ad demonio uexabat̄ sedente uestitū
& sane mentis. Et timuer̄ & narrauer̄ illis q̄ uide
rant qualiter factū eēt ei. q̄ demoniū habuerat &
deportis. Et rogare eū coeper̄ ut discederet a si
nib⁹ eorū

Cūq; ascenderet nauē cepit illū dep̄care q̄ ad demo
nio uexatus ē ut eēt cū illo. Et n̄ dimisit eū. s̄ ait
illi. Uade in domū tuā ad tuos. & adnuntia illis quanti
ta tibi dñs fecerit. & misertus sit tui. Et abiit & coe
pit p̄dicare in detapoli. quanta sibi fecisset ihc &
om̄s mirabantur

ET CŪ TRANSCENDIS

set ihc rursus trans fretū in nauē. & uenit t̄ba mul
ta ad illū. & erat circa mare. Et uenit quidā de
archisynagogis nomine iairus. & uidens eū. p̄ciat̄
ad pedes ei⁹. & dep̄cabat̄ eū multū dies. Quō filia
mea in extremis ē. ueni inpone manū sup̄ eā ut sal

ua sit & uiuat. Et abiit cū illo. & sequebat̃ cū t̃ba
 multa. & cōprimebant cū. Et mulier quę erat in
 pfluuiio sanguinis annis xii. & fuerat multa p̃pessa
 ac plurib; medicis. & erogauerat om̃a sua. Nec quic
 quā p̃ficerat. si magis deterius habebat. Cū audis
 set de ih̃u. uenit uerba retro & tetigit uestim̃tū ei.
 Dicebat enī quia si uel uestim̃tū ei tetigero salua ero.
 Et tēstē siccatus ē fluxus sanguinis ei. & sensit cor
 pori. qđ sanata ē aplaga. Et statim ih̃c cognoscens
 in semetipso uirtutē quę exierat de eo. Conuersus ad
 t̃bā aiebat. Quis tetigit uestim̃ta mea? & dicebant
 ei discipuli sui. Uides t̃bā cōprimēte te. & dicis quis
 me tetigit? Et tū respiciebat cā uidere cā quę hoc
 fecerat. Mulier autē timens & tremens sciens qđ factū
 ēt in se. uenit & p̃cidit ante eū. & dixit ei omne ueri
 tatē. Ille autē dixit ei. Filia fides tua te saluā fecit uade
 in pace. & esto sana aplaga tua. Ad huc eo loquente
 ueniunt ab archisynagogo dicentes. Quia filia tua
 mortua ē qđ ultra uexas magistrū. Ih̃c uero uerbo
 qđ dicebat̃ audito archisynagogo ait. Noli time

150
re tantūmodo crede. Et n̄ admisit quē quā sequi se
nisi petrū & iacobū & iohannē fr̄m iacobi. Et ue
niunt in domū arthi synagogi. Et uidet tumultū
& fientes & euulantes multū. & ingressus ait eis.
Quid turbamini & ploratis? puella n̄ ē mortua
s; dormit. Et tunc ridebant eū. Ipse ū eiectis om̄ib;
assumit patrē & matrē puellę & q̄ secū erant
Et ingrediunt̄ ubi erat puella iacens. Et tenens
manū puellę ait illi. Talitha chumi. qđ ē in̄pre
tatū puella tibi dico surge. Et cōfestī puella sur
rexit & ambulabat. Erat aut̄ annorū xii. Et ob
stupuer̄ parentes ei stupore maximo. Et p̄ceptū
illis uehem̄ ut nemo id sciret. Et iussit illi da
re manducare.

Etegressus inde abiit in patriā suā. & sequebant̄
illū discipuli sui. Et factō sabbato. coepit in syna
goga docere. Et multi audientes. ammirabant̄
in doctrina ei dicentes. Unde huic hęc om̄a. & quę
est sapientia quę data ē illi. & uirtutes tales quę
p̄ manus ei efficiuntur. Nonne iste ē faber fili

us marie fr̃ iacobi & ioseph & iude & simonis.
Nonne & sorores ei hic nobiscū s̃. Et scandaliza
bantur in illo.

Et dicebat eis ihc. Quia n̄ ē p̃ph̃a sine honore nisi
in patria sua & in cognatione sua & in domo sua.
Et n̄ potest ibi uirtutē ullā facere nisi paucos
infirmos inpositis manib⁹ curauit. & mirabant⁹
p̃pt̃ incredulitatē illorū.

Et truibat castella in circuitu docens.

Et uocauit xū & coepit eos mittere binos. & da
bat illis potestatē spiritū in mundorū. Et p̃ce
pit eis neqd tollerent in uia nisi uirgā tantū n̄
perā n̄ panē. neq; in zona aes. s; calcitros scanda
lus & ne induerent⁹ duab⁹ tunicis.

Et dicebat eis. Quocūq; uttroieritis in domū illuc
manete donec exatis inde.

Et quicūq; n̄ receperint uos. nec audierint uos
exentes inde excutite puluerē de pedib⁹ ur̃is
in testimoniu illis.

Et exentes p̃dicabant ut poenitentia agerent

152
& demonia multa eiciebant & unguebant
oleo multos egros & sanabantur.

Et ait illi herodes rex manifestū enī factū
ē nomē ei & dicebat. Quia iohannes baptista
resurrexit a mortuis. & propterea uirtutes ope
rant in illo. Alii autē dicebant quia helias ē.
alii uero dicebant quia propheta ē quasi unus ex
prophetis.

Quo audito herodes ait. Quē ego decollauio
hannē hic a mortuis resurrexit.

Ipse enī herodes misit ad tenentē iohannē & uinxit
eū in carcere propter herodias uxorē philippi
fratris sui quia duxerat eā.

Dicebat enī iohannes herodi. Non licet tibi habere
uxorē fratris tui. Herodias autē insidiabatur
illi & uolebat occidere eū nec poterat. Hero
des autē metuebat iohannē. sciens eū uirū iustū
& sanctum & custodiebat eū. Et audito eo multa
faciebat. & libentē eū audiebat. Et cū dies oportu
nus accidisset herodes natalis sui. cenā fecit

principib' & tribunis & primis galilee. Cūq; in-
 trouisset filia ipsius herodiadis. & saltasset &
 placuisset herodi simulq; recubentib'. Rex aut
 puellē. Petre ane qđ uis. & dabo tibi. Et iurauit
 illi quia petieris quicquā dabo tibi. Licet dimi-
 diū regni mei. Quē cū exisset dixit matri suā
 Quid petā. Et illa dixit. Caput iohannis baptis-
 te. Cūq; introisset statim cū festinatione ad regē
 petiuit dicens. Uolo ut p̄tinus des mihi in disco
 caput iohannis baptiste. Et cōtristatus ē rex
 p̄pter ius iurandū & p̄pter simul recubentes nolu-
 it eā cōtristare. Sed misso spiculatore. p̄cepit
 afferrī caput ei in disco. Et decollauit eū in car-
 cere. & attulit caput ei in disco & dedit illud
 puellē. Et puella dedit matri suē. Quo audi-
 to discipuli ei uenerūt & tulerūt corpus ei & posue-
 runt illud in monumento.

ET CONUENIENTES

apostoli ad ihm renuntiauerūt illi om̄ia quę ege-
 rant & docuerant.

134
tatt illis. Venite scorsū in desertū locū & re-
quiescite pusillū. Erant enī q̄ueniebant & redie-
bant multi & nec manducandi spaciū habebant.
Ascendentes in nauē abierū in desertū locū scor-
sū & uiderū eos abeuntes & cognouerū multi. Et pe-
destres de omnib; ciuitatib; cūcurrerū illuc & p̄uene-
runt eos. Et exiens ih̄c uidit turbā multā. & mi-
sertus eos sup̄ eos. quia erant sic oves n̄ habentes
pastorē & coepit docere eos multa.

Et cū iā hora multa fieret accesserū ad eū discipu-
li dicentes. Desertus ē locus hic etiā hora p̄terit.
Dimitte illos ut euntes in proximā uillā & uicos
emant sibi cibos quos manducent. Et respondens
ait illis. Date illis manducare. Et dixerū ei. Eun-
tes emamus denarius ducentis panes. & dabimus
eis manducare. Et dicit eis. Quot panes habetis?
Ite & uidete. Et cū cognouissent dicunt quinq;
& duos pisces. Et p̄cepit illis ut accūbere face-
rent om̄s scdm̄ c̄rūbia sup̄ uiride foenū. Et
discubuerū in partes p̄ centenos & p̄ quinquage

nos. Et acceptis quinque panibus & duobus piscibus
intuens celum. benedixit. & fregit panes & dedit
discipulis suis. ut ponerent ante eos. Et duos
piscis diuisit omnibus. & manducauerunt & saturati
sunt. Et sustulit reliquias fragmentorum. xii cophi
nos plenos & de piscibus. Erant autem qui manducauerunt
quinque milia uirorum.

Et statim coegit discipulos suos ascendere in na
uem ut praecederent eum trans fretum ad bethsaidam
cum ipse dimitteret populum.

Et cum dimisisset eos abiit in montem orare.
Cum sero esset. erat nauis in medio mari & ipse
solus in terra. Et uidens eos laborantes in remi
gando. erat enim uentus contrarius eis. Et circa quar
tam uigiliam noctis. uenit ad eos ambulans super mare.
& uolebat praeterire eos. Illi ut uiderunt eum ambu
lantem super mare. putauerunt fantasma esse & exclama
uerunt. Omnes enim eum uiderunt & terrebantur. Et statim locutus
est cum eis. & dixit illis. Confidite: ego sum nolite timere.

Et ad illos ascendit in nauem. & cessauit uentus. Et

plus magis utrase stupebant. Non enim intellexerant de parib. Erat enim cor illor. obcecatur. & cum transisset puenit in terram genesareth & multiplicet.

Cumq. egressi essent denarii. continuo cognouerunt eum. Et percurrentes uniuersam regionem illam coeperunt in grabatis eos quos male habebant circumferre ubi audiebant eum esse. Et quo cumq. introibat in uicos uel in uillas aut ciuitates. in plateis ponebant infirmos. Et deprecabantur eum. ut uel fimbriam uestimenti eius tangere rent. Et quotquot tangebant eum salui fiebant.

Et conueniunt ad eum pharisei & quidam de scribis uenientes ab hierosolymis. Et cum uidissent quosdam ex discipulis eius communibus manibus idem non lotis manibus manducare panes uituperauerunt. Pharisei enim & omnes iudei. nisi crebro lauent manus non manducant. tenentes traditionem seniorum. & a foro nisi ut baptizent non communi edunt. Et alia multa sunt que traditas illis seruare. Baptismata calicium & urceorum & ceramorum & lectorum. Et tunc interrogabant eum pharisei & scribe. Quare discipuli tui non ambulant iuxta

traditionē senuor. Sed cōmunib; manib; mandu-
cant panē. At ille respondens dixit eis. Bene pphe-
taū de uob; esaias. Ypotitis. sic scriptū ē. Populus
hic labus me honorat. cor autē eorū longe ē a me. In-
uanū autē me colunt docentes doctrinas & pcepta
hominū relinquentes enī mandata dī tenetis tra-
ditionē hominū. & alia mala facitis. Et iterū dicit
illis. Bene irritū facitis pceptū dī ut traditionē
urām seruetis. Moyses enī dixit. Honora patrē
tuū & matrē tuā. Et q̄ maledixerit patri uel ma-
tri morte moriat̄. Vos autē dicitis. Si dixerit ho-
mo patri aut matri corban qđ ē donū. qđ cūq;
p fuerit tibi ex me. & ultra nō dimittitis eū quic-
quā facere patri suo aut matri rescindentes
uerbū dī p traditionē urām quā tradidistis. &
similia huiusmodi multa facitis. Et aduocans
iterū turbā dicebat illis. Audite me omēs & in-
tellegite. nihil ē extra hominē introiens in eū
qđ possit eū co inq̄nare. Sed quę de homine p-
cedunt. illas quę cōmunicant hominē. Siquis

habet aures audiendi audiat.

Et cū introisset in domū aība interrogabant eū discipuli eī parabolā. Et ait illis. Sic & uos imprudentes estis. n̄ intelligitis quia om̄e extrinsecus introiens in hominē. n̄ potest eū cōmunicare. quia n̄ introit in cor eī s; in uentrē. & in secessū exit purgans omnes escas. Dicebat enī quō quē de homine exiunt illa cōmunicant hominē. Ab intus autē de corde hominū cogitationes male p̄cedunt. adūteria fornicationes homicidia furtā auaritiē nequitiē dolus impudicitia oculus malus blasphemia supbia stultitia om̄a hęc mala ab intus p̄cedunt. & cōmunicant hominē.

ET INDE SVRGENS AB
abit in fines t̄rra & sydonis. Et ingressus domū neminē uoluit scire. & n̄ potuit latere. Mulier enī statim ut audiuit de eo quē habebat filiā spiritu in mundo uexatā uisitauit & p̄cidit ad pedes eī. Erat enī mulier gentilis syrophenissa in genere suo.

159
Erogabat eū ut demoniū eiceret de filia ei. Qui
dixit illi. Sine p̄us saturari filios. Non ē enī bo
nū sumere panē filiorū & mittere canib. At illa
respondit & dixit ei. Utique dñe. Nā & canelli edunt
sub m̄sa de micis puerorū. Et ait illi. Propter hunc
sermonē uade. exiit demoniū de filia tua. Et
cū abisset domū suā. inuenit puellā iacentē sup
lectrū. & demoniū exisse.

Et iterū exiens de iūbi tyri. uenit p̄ sydonē ad ma
re galilee inter medios fines decapoleos. Et ad
ducunt ei surdū & mutū & deprecabantur eū ut in
poneret illi manū. Et accipiens eū de terba se
orsū misit digitos suos in auriculas ei & erpu
ens tetigit linguā ei. & suspiciens in celū inge
muit & ait illi. Effera qđ ē ad aperire. Et sta
tū aperit aures ei. & solutū ē uinculū lingue ei
& loquebat̄ recte. Et p̄cepit eis ne cui dicerent.

Quanto autē eis p̄cipiebat. tanto magis plus p̄dica
bant. & eo amplius admirabantur dicentes.

Oene om̄a fecit & surdos fecit audire & mutos loqui.

In illis diebus iterum cum turba multa esset. nec haberent
quod manducarent. Conuocatis discipulis ait illis.
Misereor super turbam quia ecce iam triduo sustinent
me nec habent quod manducent. Et si dimisero eos
ieiunos in domum suam deficient in uiam. Quidam enim
ex eis de longe uenerunt. Et responderunt ei discipuli
sui. Unde istos poterit quis hic saturare panibus
in solitudine? Et interrogauit eos. Quot panes habe-
tis? Qui dixerunt. Septem. Et precepit ihesus discubere
super terram & accipiens uii panes. gratias agens. fregit
& dedit discipulis suis ut apponerent. & appo-
suerunt ihesus. Et habebant pisciculos paucos. & ip-
sos benedixit. & iussit apponi. Et manducauerunt.
& saturati sunt. Et sustulerunt quod superauerat de
fragmentis septem sportas. Erant autem qui manduca-
uerunt quasi quattuor milia & dimisit eos. Et statim
ascendens nauem cum discipulis suis. uenit in par-
tes dalmanutha.

Et accesserunt pharisei. & coeperunt interrogare eum eo queren-
tes ab illo signum de celo temptantes eum.

Etingemiscens spū ait. Quid generatio ista signū que-
rit. Amen dico vobis. si dabit^r generationi istī signū.
Et dimittens eos ascendens iterū naue abiit trans
fretū. & oblati sumere panes. & n̄ habebant nisi unū
panē secū in nauē.

Et p̄cipiebat eis dicens. Videte. caute a sermōe pha-
riseorū & sermōe herodis.

Et cogitabant ad altitū dīcentes. quia panes n̄ ha-
bemus. Quo cognito ih̄c ait illis. Quid cogitatis.
quia panes n̄ habetis. Nondū cognoscitis nec intel-
legitis. ad huc cecitū habetis cor ur̄m. oculos ha-
bentes n̄ uidetis. & aures habentes n̄ auditis. nec
recordamini quando v. panes fregi in quinque milia
& quot cophinos fragmētōrū plenos sustulistis. Di-
cunt ei xii. Quando & vii. panes in iiii. milia ho-
minū quot sportas fragmētōrū tulistis. Et dicunt
ei vii. Et dicebat eis. Quomodo n̄dū intellegitis.

Et veniunt bethsaida. & adducunt ei cecū & ro-
gabant eū ut illū tangeret. Et apphensam manu
ceci eduxit eū extra vicū. & expuens in oculos ei

152
inpositis manib' suis interrogauit eū si aliquid uideret.
Et aspiciens ait. Uideo homines uelut arbores am-
bulantes. Deinde iterū inposuit manus sup oculos
ei & coepit uidere. Et restitutus ē ita ut uideret
clare omnia. Et misit illū in domū suā dicens. Uade
in domū tuā. Et si inuicē introieritis. nemini dicetis.

Et egressus ē & discipuli ei in castella cesarē philip-
pi. & interrogabat inuicē discipulos suos dies. Quē
me dicunt eē homines. Qui responderē illi dicen-
tes. Iohannē baptistā. alii heliā. alii uero quasi unū
ex prophetis. Tunc dicit illis. Vos uerē quē me dici-
tis eē.

Respondens petrus ait ei. Tu es xp̄s. Et cōminatus
ē eis. ne cui dicerent de illo. Et coepit docere il-
los quō oportet filiū hominis multa pati & re-
pbari a seniorib'. & a sumis sacerdotib' & scribis.
et occidi. & post tres dies resurgere. Et palam
uerbū loquebatur.

Et apphēdens cū petrus coepit increpare eum.
Qui ē uersus & uidens discipulos suos cōminatus

163
ē petro dicens. Uade retro me satanas quō n̄ sapi-
que dī s̄. sed que sunt hominū.

Et uocata t̄ba cū discipulis suis dixit eis. Siquis uult
me seq̄ deneget semetipsū & tollet crucē suā & se-
quat̄ me. Qui enī uoluerit animā suā saluā face-
re p̄det eā. Qui aut̄ p̄diderit animā suā p̄pt̄ me
& euangelii. saluā eā faciet. Quid enī p̄derit ho-
mini siluerit mundū totū & detrimentū faciet ani-
mę suę. Aut quiddā homo cōmutationis pani-
ma suā.

Quoniam me cōfessus fuerit. & mea ūba in generatio-
ne ista ad ultra & peccatrice. & filius hominis cō-
fitebit̄ eū cū uenerit in gl̄a patris sui cū angelis
sc̄is & dicebat illis.

Am̄ dico uob̄. Quia s̄ q̄dā debet statim q̄ n̄ gusta-
bunt mortē. donec uideant regnū dī ueniens
in uirtute. Et post sex dies assumpsit petrū & io-
hannē & iacobū & duc̄ illos in montē excelsum seor-
sū solos. Et transfiguratus ē corā ipsis. & uesti-
m̄ta ei facta s̄ splendentia. & candida nimis uelut

124
nix. Qualia fullo sup̄ terrā n̄ potest candida face-
re. Et apparuit illis helias cū moyse. & erant lo-
quentes cū ih̄u. Et respondens petrus ait ih̄u.
Rabbi bonū ē nos hic ēē. & faciamus tria tabna-
cula. Tibi unū & moyse unū & helie unū. Non enī
sciebat qđ diceret. Erant enī timore exterriti.
Et facta ē nubes obūbrans eos. & uenit uox de nube
dicens. Hic ē filius m̄s carissimus. audite illū. Et
statim circūspicientes. neminē amplius uiderū nisi
tantū ih̄m secū. Et descendētib; illis de monte
p̄cepit illis necui quē uidissent narrarent nisi
cū filius hominis a mortuis resurrexerit.

Et uerbū cōtinuēr apud se cōgrēntes qđ ēēt cum
a mortuis resurrexerit.

Et interrogabant eū dicentes. Quid ergo dicunt
pharisei & scribē. quia heliā oportet uenire
primū. Qui respondens ait illis. Heliā cū uene-
rit primo restituet om̄a. & quomodo scriptū ē
in filiū hominis ut multa patiat̄ & cōtēpnat̄. Sed
dico uob; quia helias uenit. & fecerit illi quē cūq;

105
uoluerunt sic scriptum est de eo.

Et ueniens ad discipulos suos uidit turbam magnam circa eos & scribas conquirentes cum eis. Et festinus omnis populus uidens Iesum stupefactus est & expauescit: & accurrentes salutabant eum. Et interrogauit eos quid uos conquiritis.

Respondens unus de turba dixit. Magister. attuli filium meum ad te habentem spiritum inmundum & mutum quicumque eum apprehenderit allidit eum & spumat & stridet dentibus & arescet. Et dixit discipulis tuis ut eicerent illum & non potuerunt. Qui respondens eis dicit. O generatio incredula quam diu apud uos ero quam diu uos patiar. Afferite illum ad me. Et adtulit eum. Et cum uidisset illum statim spiritus turbauit eum & elisus in terra uoluitabat spumans. Et interrogauit patrem eius quantum temporis est ex quo hoc ei accidit. At ille ait ab infanzia. Et frequenter eum & in ignem & in aquam misit ut eum perderet. Sed si quid potes adiuua nos miseratus nostri. Ihesus autem ait illi. Si potes credere omnia

possibilia sunt credenti. Et continuo exclamans pater
pueri cum lacrimis dicebat. Credo domine quia uia incre-
dultate mea. Et cum uideret ihesus ecurrentem turbam
comminatus est spiritum immundo. dicens illi. Surde
& mutus spiritus ego tibi precipio. exi ab eo & ampli-
ne intro eas in eum. Et clamans & multum discerpens
cum exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus. ita ut multi
dicerent quia mortuus est. Ihesus autem tenens manum eius ele-
uauit illum & surrexit.

Et cum introisset in domum. discipuli eius interrogabant
eum secreto dicentes. Quare non potuimus eicere eum? Et
dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire nisi in ora-
tione & ieiunio.

ET IN DE PERFECTI SUNT

per eum egrediebantur galileam nec uolebat quemquam scire.
Docerat autem discipulos suos. & dicebat illis. Quomodo fi-
lius hominis tradetur in manus hominum & occident
eum. & occisus & tertia die resurget. At illi ignora-
bant uerbum. & timebant eum interrogare.

Et uenerunt capharnaum. quod cum domi essent interrogabat

cos. Quid inuia tractabatis. At illi tacebant.

Siquidē intēse inuia disputauer. quis ēēt illoꝝ maior.
Et tꝛesidens uocau. xii. & ait illis. Siquis uult pꝛmus
ēē erit omnium nouissimus & omnium minister. Et ac
cipiens puerū. statuit eū in medio coꝝ. & dicit. Quis
quis unū ex huiusmodi pueris receperit in nomine
meo me recipit.

Et qꝛcumqꝫ me suscepert. nō me suscipit. sed eū
qui me misit.

Respondit illi ioh̃s dicens. Magister uidimꝫ quendā
in nomine tuo demonia eiecisse. qꝫ nō sequitꝫ nos &
pꝛhibuimus eū. Ihesꝫ autē ait. Nolite pꝛhibere eū. ne
mo ē enī qꝫ faciat uirtutē in nomine meo. & possit
cito loqui de me. Qui enī nō ē aduersꝫ uos pꝛ uob̃ ē.

Quisquis enī potū dederit uob̃ calicē aque in no
mine meo quia xpi estis. Am̃ dico uob̃ non pꝛdet
mercedē suā.

Et quisquis scandalizauerit unū ex his pusillis cre
dentibꝫ in me. bonū ē ei magis sicut tū daret mola
asynaria collo ei & in mare mitteretur.

108
Et si scandalizauerit te manus tua abscede a te. Bonū ē tibi debile utroque inuitā quā duas manus habentē ire in gehennā in ignē inextinguibile. Ubi uermes ei nō moriuntur & ignis nō extinguitur. Et si pes tuus te scandalizat. abscede illū. Bonū ē tibi claudū utroque inuitā eternā. quā duos pedes habentē mitti in gehennā ignis inextinguibilis. Ubi uermes ei nō moriuntur & ignis nō extinguitur. Qd si oculus tuus scandalizat te. eice eū. Bonū ē tibi luscū utroque in regnū dī quā duos oculos habentē mitti in gehennā ignis. Ubi uermes nō moriuntur & ignis nō extinguitur. Omnis enī igne saliet & omnis uictima sale salietur.

Bonū ē sal qd si sal euenerit. in qd illud ē dictis. Habete in uob sal. & pacē habete in uos.

Et inde exsurgens uenit in fines iudee ultra iordanem. & conueniunt iterū turbe ad eū. Et sic consueuerat iterū docebat eos. Et accedentes pharisei interrogabant eū. Scilicet uiro uxore dimittere temptantes eū. At ille respondens dixit eis.

Quid uobis precepit moyses? Quid dixerit. Moyses
promisit libellum repudii scribere & dimittere. Qui
bus respondens ihc ait. Ad duriciam cordis ur̄i scrip-
sit uobis preceptum istud. Ab initio autem creature
masculum autem & feminam fecit eos d̄s. Propter hoc re-
linquet homo patrem & matrem. & heret ad uxorem
suam. Et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo sed
una caro. Quod ergo d̄s coniunxit homo non separet.

Et tunc de domo iterum discipuli eius de eodem interrogauerunt eum.

Et dixit illis. Quicumque dimiserit uxorem suam & aliam
duxerit. ad alterum committit super eam. Et si uxor
dimiserit uirum suum & alium nupsit moechatur.

Et offerebant illi paruulos ut tangeret eos. Dis-
cipuli autem comminabantur offerentibus. Quos cum uide-
ret ihc indigne tulit & ait illis. Sinite paruulos
uenire ad me & ne prohibueritis eos. Talium est enim
regnum celorum. Amen dico uobis quisquis non recepe-
rit regnum dei uelut paruulus non intrabit in illud.
Et circumplexus eos & imponentis manus super illos
benedicebat eos.

170
Et cum egressus esset in uia: percurrentes quidam genua flexo
ante eum rogabant. Magister bone quid faciam: ut uitam
aeternam percipiam? Ille autem dixit eis. Quid me dicis bo
num? Nemo bonus nisi unus deus. Precepta nosti: ne
adultereris: ne occidas: ne fureris: ne falsum testimo
nium dixeris: ne fraude feceris. Honora patrem
tuum & matrem. At ille respondens ait illi. Ma
gister: haec omnia obseruaui a iuuentute mea.

Ille autem intusus eum dilexit eum & dixit illi. Unum tibi deeret.
Vade quaecumque habes uende & da pauperibus & ha
bebis thesaurum in celo: & ueni sequere me.

Qui tristatus in uerbo abiit merens. Erat enim ha
bens multas possessiones. Quam difficile quod pecu
nias habent in regnum dei introibunt. Discipuli
autem obstupebant in uerbis eius. At ille rursus re
spondens ait illis. Filioli quam difficile est confidentes
in pecuniis in regnum dei introire: Facilius est
camelum per foramen acus transire: quam diuitem in
troire in regnum dei. Qui magis admirabantur
dicentes ad semetipsos. Et quis potest saluus

fieri. Et tunc ens illos ihs ait. Apud homines impos-
sibile ē sed n̄ apud dñm. Om̄a enī possibilis s̄ apud dñm.
Et coepit ei petrus dicere. Ecce nos dimisimus om̄a
et secuti sumus te.

Respondens ihs ait illi. Am̄ dico tibi. nemo ē q̄ reli-
querit domū aut fr̄s aut sorores aut patrē aut matrē
aut filios aut agros p̄pter me & p̄pter euangeliū. Qui
n̄ accipiat centies tantū n̄ int̄pore hoc domos & fr̄s
& sorores & matres & filios & agros cū p̄secutionib;
& in sc̄lo futuro uitā eternā.

Multi autē er̄t primi nouissimi & nouissimi primi.

ERANT AUT E IN VIA

ascendentes in hierosolimā. & p̄cedebat illos ihs.
Et stupebant & sequentes timebant. Eo sumens
p̄teritū xii. coepit illis dicere que ēēnt ei euentura.
Quia ecce ascendimus hierosolimā & filius homi-
nis tradet̄ principib; sacerdotū & scribis & senio-
rib; & damnabunt eū morte. & tradent eū genti-
bus. & inludent ei & c̄spuent eū & flagellabunt
eū & interficient eū & tertia die resurget.

Et accedunt ad illū iacobus & iohannes filii rebedei
dicentes. Magister uolumus ut quācūq; petierimus
facias nob. Adille dixit eis. Quid uultis ut faciam uob. &
dixer. Da nob ut unus ad dexterā tuā & alius ad si
nistrā tuā sedeamus in glā tuā. Ihesus autē ait illis. Nes
citis quid petatis. Potestis bibere calicē quē ego bi
bo aut baptismū quo ego baptizor baptizari. At illi
dixer. Possimus. Ihesus autē dixit eis. Calicē quidē meū
quē ego bibo bibetis. & baptismū quo ego baptizor
baptizabimini. Sedere autē ad dexterā meā uel ad
sinistrā nō ē meū dare uob si quib; paratū est.

Et audientes. & coeper. indignari de iacobo & iohanne.
Ihesus autē uocans eos. ait illis. Scitis quia hi uidentur
quī principari gentib; dominant. eis. & principes eorū
potestate habent ipsorū. nō ita ē in uob. Sed quicūq; uo
luerit fieri maior erit minister ur. Et quicūq; uo
luerit in uob primus ē. erit omnium seruus.

Nā & filius hominis nō uenit ut ministraret ei. sed
ut ministraret. Et daret animā suā in redēptio
nē p multis.

Et ueniunt hiericho. & proficiscentem eo de hiericho & discipulis eius & plurima multitudo filius timei barthimeus cecus sedebat secus uiam mendicans. Qui cum audisset quia ihesus nazarenus esset. coepit clamare & dicere. Fili dauid ihesu miserere mei. Et comminabantur illi multi ut taceret. At ille multo magis clamabat. fili dauid miserere mei. Et stans ihesus iussit illum uocari. Et uocant eum dicentes ei. An iequior esto surge uocat te. Qui piecto uestimento suo exiliens uenit ad eum. Et respondens ihesus dixit illi. Quid tibi uis faciam. Cecus autem dixit ei. Rabboni ut uideam. Ihesus autem ait illi. Uade. fides tua te saluum facit. Et cecus festinus uidit & sequebatur eum in uia.

Et cum appropinquaret hierosolimam berhanie ad montem oliuarum. mittit duos ex discipulis suis & ait illis. Ite in castellum quod est contra uos. & statim introeuntes illuc. inuenietis pullum ligatum. super quem nemo adhuc hominum sedit. soluite & adducite illum. Et si quis uobis dixerit. quod facitis. dicite quia domino necessarius est. & continuo dimittet huc illum.

174
Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum ante ianuam foris
inbuium. & soluerunt eum. Et quidam de illis stantibus di
cebant illis. Quid facitis soluentes pullum. qui dixerunt
eis sic preceperat illis ihc & dimiserunt eos. Et adduxe
runt pullum ad ihm. & imponentes uestimenta sua. & se
derunt super eum. Multi autem uestimenta sua. strauerunt in uiam.
Alii autem cedebant de arboribus frondes. & sternebant
in uiam.

Et qui preibant & qui sequebantur clamabant dicentes.
Osanna. benedictus qui uenit in nomine domini. bene
dictum quod uenit regnum patris nostri dauid. osanna in
excelsis.

Et introiit hierosolimam in templum. & circumspexit omnibus
cum iam uespera esset hora exiit in bethaniam cum duodecim. Et
alia die cum exirent ab ethanua esurunt. Cumque uidisset
seculum longe ficum folia habentem. uenit siquidem forte
inueniret in ea. Et cum uenisset ad eam nihil inuenit
preter folia. Non enim erat tempus ficorum. Et respon
dens dixit ei. Iam non amplius quisquam in eternum fructum
ecce manducet. Et audiebant discipuli eius.

Eruenerunt hierosolimā. & cū introisset intēplū coe-
pit eicere uendentes & ementes intēplo & māsas nū-
mulariorū & cathedras uendentium colubas cūta. Et m-
sinebat ut quisquā transferret uas pēplū. & do-
cebat dicens eis. Nonne scriptū ē quia domus mea
domus orationis ē. Uos autē fecistis eā speluncā latronū
uo audito principes sacerdotū & scribe querebant
quomodo cū pderent. Timebant enī eū. quō uniuēsa
turba admirab. r sup doctrina ei.

Et cū uespera facta ēēt. egredieb. r decunat. Et cū
mane transirent. uider. r ficū aridā factā aradicib.
Et recordatus petrus dix. ei. Rabbi ecce ficus cui ma-
ledixisti aruit.

Respondens ihc ait illis. Habete fidē dī. Am dico
uob. quia q̄cūq; dixerit huic monti tollere & mitte-
re in mare. & n̄ hesitauerit in corde suo si crediderit
quia q̄d cūq; dixerit fiat fiet ei.

Proptēra dico uob. Omīa que cūq; orantes petitis. credite
quia accipietis. & euenient uob.

Et cū stabitis ad orandū. dimitte siqd habetis ad usus

aliquē. ut & p. p. ur̄ q̄ in celis ē. dimittat uob̄ pecca-
ta ur̄a. Qd̄ si uos n̄ dimiseritis. nec p. p. ur̄ q̄ in celis
ē dimittat uob̄ peccata ur̄a.

Et ueniunt rursus hierosolimā & cū ambularet intē-
plo accedunt ad eū summi sacerdotes & scribe & senio-
res & dicunt illi. Inqua potestate hec facis. & quis
tibi dedit hanc potestatem ista facias. Ihc autē re-
spondens ait illis. Interrogabo uos & unū ūbū. & respon-
detis mihi. Et dicā uob̄ inqua potestate hec faciām.
Baptismū ioh̄is de celo erat an ex hominib̄. Respon-
detis mihi. At illi cogitabant secū dicentes. Si dixerit
mus de celo. dicet nob̄ quare ergo n̄ credidistis ei.
Sed dicemus ex hominib̄ timebant populū. Om̄s enī
habebant ioh̄m. quia uere ppheta ēēt. Et responden-
tes dicunt ad ihm. Nescimus. Et respondens ihc ait
illis. Neq; ego dico uob̄. inqua potestate hec faciā.
Et coep̄ illis in parabolis loq̄ uincā pascuā homo &
circūdedit sepe & fodit lacū & edificauit turrē &
locuū cā agricolis & p̄ egre pfectus ē. Et misit ad
agricolas in tempore seruū. ut ab agricolis acciperet

de fructu vinee. Qui adprehensum eum ceciderunt & dimi-
serunt uacuum. Et iterum misit ad illos alium seruum & illum
in capite uulnerauerunt & etumclius affecerunt. Et rur-
sum alium misit & illum occiderunt. Et plures alios quosdam
ecedentes alios uero occidentes. Adhuc ergo unum habens
filium karissimum & illum misit ad eos nouissimum dies.
Quia reuerentur filium meum. Coloni autem dixerunt ad
inuicem. Hic est heres uenture occidamus eum & nostram erit
hereditas. Et adprehendentes eum occiderunt & eiecerunt
extra uineam. Quid ergo faciet dominus vinee? ueniet
& perdet colonos & dabit uineam aliis. Nec scripturam
legistis hanc? Lapidem quem reprobauerunt edificantes
hic factus est in caput anguli. Ad domino factum est istud
& est mirabile in oculis nostris.

Et querabant eum tenere & tumultuabantur turbam. Cogno-
uerunt enim quod ad eos parabolam hanc dixerat & relic-
to eo abierunt.

Et mittunt ad eum quosdam ex phariseis & herodianis
ut eum caperent in uerbo. Qui uenientes dicunt ei.
Magister. scimus quia ueraces & non curres quequam

178
Nec enī uides in facie hominū. s. in ueritate uia dī
uoces. Licet dari tributū cesari ann. dabimus.
Qui sciens uersutia eorū ait illis. Quid me tēpta
tis. Adferre mihi denariū ut uideā. At illi obtu
lerūt ei. Et ait illis. Cui ē imago hęc & inscriptio.
Dicunt illi. Cesaris. Respondens autē ihc dixit illis.
Reddite igitur quę s. cesaris cesari. & quę s. dī dō.
Et mirabantur sup eo. Et uenerūt eū sadducei q̄
dicunt resurrectionē n̄ cē. & interrogabant eū di
centes. Magister moyses nob̄ scripsit. ut si cuius
fr̄ mortuus fuerit & dimiserit uxore & filios
n̄ reliquerit. accipiat fr̄ ei uxore ipsius & re
suscitet sem̄ fr̄i suo. Septē ergo fr̄s erant. & p̄
mus accepit uxore & mortuus ē. n̄ relicto semi
ne. Et secundus accepit eā & mortuus ē. Et tunc
iste reliquit sem̄. Et tertius similiter. Et acceperūt
eā similiter septē. & n̄ reliquerūt sem̄. Nouissima
omniū defuncta ē & mulier. In resurrectione
ergo cū resurrexerunt. cui debuerit uxor.
Septē enī habuerūt eā uxore. Et respondens

190
Ite ait illis. Nonne ideo erratis nescientes scripturas
neq; uirtutē dī. Cū enī a mortuis resurrexerunt. neq;
nubent neq; nubent^r sed sⁱ sic angeli dī in caelis. De mor-
tuis autē qd̄ resurgant. Non legistis in libro moysi sup
rubū quomodo illi dixerit d̄s inquitens. Ego sū d̄s
abrahā. & d̄s isaac. & d̄s iacob. n̄ ē d̄s mortuorū. s; uiuorū.
Uos ergo multū erratis.

Et accessit unus de scribis. q̄ audierat illos cōfrentes. &
uidens quō bene illis responderet interrogauit eū qd̄
ēēt primū omniū mandatorū. Ite autē respondit ei. Quia
primū omniū mandatū ē. Audi isrl̄. dñs d̄s nr̄. d̄s
unus ē. Et diliges dñm dñm tuū ex toto corde tuo. & ex
tota anima tua. & ex tota mente tua. & ex tota uirtute
tua. Hoc ē maximū & primū mandatū. Secundū autē si-
mile ē huic. Diliges primū tuū tāquā te ip̄sū. Mand
horū aliud mandatū n̄ est.

Et ait illi scriba. bene magister ueritate dixisti
quia unus ē d̄s & n̄ ē alius p̄r eū. Et ut diligat^r ex to-
to corde. & ex toto intellectu. & ex tota anima. &
ex tota fortitudine. & diligere primū tāquā

180
se ipsū. manus ē omib; holocaustis & sacrificiis.
Ihe autē uidens qđ sapiens respondisset dixit illi. Non
es longe a regno dī.

Et nemo iam audebat eū interrogare.

Respondens ihe dicebat docens in templo. Quomodo di-
cant scribe xpm filiū dē dauid. Ipse enī dauid di-
xit in spū scō. Dixit dñs dñō meo sede ad extrēme-
is. Donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū. Ipse
ergo dđ dīc eū dñm. & unde ē filius ei. Et multatur-
ba libentē eū audiuit.

Et dicebat eis in doctrina sua. Cauete a scribis q̄ uolunt
in stolis ambulare. & salutare in foro & in prunis
cathedris sedere in synagogis & primos discubitus
in cenis.

Qui deuorant domos uiduarū sub obtentu plūre ora-
tionis. Hi accipient plūres iudiciū. Et sedens ihe extra
agorophiliū aspiciebat quomodo turba iactaret
aes in agorophiliū. Et multi diuites iactabant mul-
ta. Cū uenisset autē una uidua paup misit duo minu-
ta qđ ē quadrans. Et tūc uocans discipulos suos ait il-

184
lis. *Am̄ dico nob̄. quō uidua hęc paup̄ plus om̄ib̄ misit
q̄ miser̄ in gaophiliatū. Om̄s enī exeo qđ abundabat
illis miser̄. Hęc ū depenuria sua om̄a que habuit mi
sit totū uictū suū.*

*E*t cū egrederet̄ de tēplo. ait illi unus ex discipulis suis.
Magister. aspice quales lapides & quales structure
Et respondens ih̄c ait illi. Uides has magnas aedifica
tiones. n̄ relinquet̄ lapis sup̄ lapidē qđ n̄ destruat̄.

ET CŪ SEDERET IN
*monte oliuariū cētra tēplū. interrogabant eū separa
tī petrus. & iacobus & ioh̄s & andreas. Dic nob̄ quan
do ista fient. & qđ signū erit. quando hęc om̄a incipi
ent̄ cōsumari. Et respondens ih̄c coepit dicere illis.
Videte ne quis uos seducat. Multi enī ueniunt in no
mine meo dicentes. quia ego sū & seducent multos.
Cū audieritis aut̄ bella & opinionēs bellox̄ ne time
ritis. Oportet enī fieri sed n̄ dū finis. Exsurgēt aut̄
gens sup̄ gentē. & regnū sup̄ regnū. & erūt tēp̄ mors
p̄loca. & fames. initū doloꝝ hęc.*

*U*idete aut̄ uosmetipsos. Tradent̄ enī uos in conciliū.

182
& in synagogis uapulabitis. & ante p̄sides & reges stabitis p̄pter me in testimonium illis.

Et in om̄s gentes primū oportet p̄dicari euangelium.

Et cū dixerint uos tradentes. nolite cogitare qđ loquamini. sed qđ datū fuerit uob̄ in illa hora id loquamini. Non enī uos estis loquentes. sed sp̄s sc̄s. Tradet autē fr̄ fr̄m in morte. & pater filiū. & c̄surgent filii in parentes. & morte afficient eos. & eritis odio p̄pter nom̄ meū om̄ib̄. Quia autē sustinuerit in fine hic saluus erit.

Cū autē uideritis abominationē desolationis stantē ubi n̄ debet qui legit intellegat.

Tunc qui in iudea s̄ fugiant in montes. & q̄ sup̄ tectū ne descendat in domū. nec introeat ut tollat quicquid de domo sua. Et q̄ in agro erit. n̄ reuertat̄ retro tollere uestimentū suū.

Uerū autē pregnantib̄ & nutriendib̄ in illis diebus.

Orate uero ut hiemps n̄ fiat.

Erunt enī dies illi tribulationes tales quales n̄ fuerunt ab initio creature quā c̄didit d̄s usq; nunc neq; fiet.

Et nisi breuasset d̄s dies. n̄ fuisset salua om̄is caro.

92
183
Sed propter electos quos elegit breuiant dies.

Erit si quis dixerit. ecce hic est christus ecce illic ne erredideritis.

Exsurgent enim pseudo christi & pseudo prophete. & dabunt signa & portenta ad seducendos. si fieri poterit etiam electos. Vos ergo uidete. ecce pre dixi uobis omnia.

Sed in illis diebus post tribulationem illam. sol erit tenebra bit. & luna non dabit splendorem suum. Et stelle celi erunt decedentes & uirtutes que sunt in celis mouebuntur.

Erit uidebunt filium hominis uenientem in nubibus cum uirtute multa & gloria. Erunt mittet angelos suos & congregabit electos suos a quatuor uentis a summo terre usque ad summum celi. A ficu autem discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit. & nata fuerint folia. cognoscitis quia in proximo sit aestas. Sic & uos cum uideritis hec fieri. scitote quod in proximo sit uos estis. Amen dico uobis. quoniam non transibit generatio hec. donec omnia ista fiant. Celum & terra transibunt. uerba autem mea non transibunt.

Dedicat autem illa hora nemo scit. neque angeli in celo. neque filius nisi pater.

Vos igitur uigilate & orate. Nescitis enim quando tempus sit.

184
Sic homo q̄ peregre p̄fectus reliq̄ domū suā & dedit
seruis suis potestātē cuiq̄ operis & ianitori p̄cipiat uigilare.
Uigilate ergo. Nescitis quando dominus domus ueniat.
Sero. an media nocte. an galli cantu. an mane. necū ue
nerit repente inueniat uos dormientes. Qd̄ aut̄ uob̄
dico om̄ib̄ dico uigilate.

ERAT AUTĒ PASCHA
& abima post biduū.

Et querebant summi sacerdotes & scribe. quomodo ihm̄
uolo tenerent & occiderent. Dicebant enī. Non indie
festo. ne forte tumultus fieret populi.

Et cū ēēt bethanie in domo symonis leprosi & recūberet.
uenit mulier habens alabastrū unguenti nardi spi
cati p̄tiosi. & fracto alabastro effudit sup̄ caput ei.
Erant aut̄ quidā indigne ferentes uirga semetipsos
& dicentes. Ut qd̄ p̄ditio unguenti facta ē. potuit
enī istud uenundari plusquā trecentis denariis. &
dari pauperib̄ Et fremebant in eā. Ihe aut̄ dixit. Simi
te cā qd̄ illi molesti estis. Bonū opus operata ē in
me. Sēp enī pauperes habetis uob̄ eū. & cū uolueri

is potestis illis bene facere. Me autem non semper habetis.

Quod habuit hec fecit. Preuenit ungere corpus meum
in sepultura. Amen dico vobis. ubi cumque predicatum fuerit
euangelium istud in universo mundo. & quod fecit hec
narrabitur in memoria eius.

Et iudas scariothes unus de xii. abiit ad summos sacer-
dotes. ut perderet eum illis. Qui audientes gauserunt. &
promiserunt ei pecuniam se duros. Et querebat quomo-
do oportune illum traderet. Et primo die ab iudeis
quando pascha immolabant. dicunt ei discipuli.
Quo uis eamus. & paremus tibi ut manduces pas-
cha. Et mittit duos ex discipulis suis & dicit eis. Ire
in ciuitatem. & occurrat uobis homo languenam aquę ba-
uians. sequimini eum. Et quocumque introierit. dicit
domino domus. quia magister dicit. Ubi est refectio mea
ubi pascha cum discipulis meis manducet. Et ipse uo-
bis demonstrabit cenaculum grande stratum. & illic para-
te nobis. Et abiit discipuli eius & uenerunt in ciuitatem
& inuenerunt sic dixerat illis & parauerunt pascha.

Uespere autem facto. uenit cum duodecim. Et discubentibus

eis. & manducantib. ait ihs. Am̃ dico uob̃ quia unus
ex uob̃ me tradet qui manducat meū.

A illi coeper̃ tristari. & dicere ei singulari. Nūqd̃ ego?

Q uia ait illis. Vnus ex uob̃ qui trahit meū in extimo
Et filius q̃dē hominis uadit. sic scriptū ē de eo. Ue
aū homini illi. p̃ que filius hominis tradet̃.

B onū erat ei. si n̄ eēt natus homo ille.

Et manducantib. illis. accepit ihs panē. & benedicens
fregit & dedit eis. & ait. Sumite: hoc ē corp̃s meū.

Et accepto calice gr̃as agens dedit eis. Et biber̃ ex
illo om̃s. Et ait illis. Hic ē calix sanguinis mei noui
testam̃ti. q̃p̃ multis effundet̃. Am̃ dico uob̃. q̃d
iā n̄ bibā de genimine uitis usq; in diē illū. cū illud
bibā nouū in regno dī.

Et ymno dicto exier̃ in montē oliuarum.

Et ait eis ihs. Om̃s scandalizabimini in nocte ista
quia scriptū ē.

P ercutiā pastore. & disp̃ gent̃ oues. Sed postea quā
resurrexero p̃cedā uos in galileā.

P etrus aū ait ei. Et si om̃s scandalizati fuerint. sed

nēgo. Et ait illi ihc. Am dico tibi. q̄a tu hodie innoce
te hac priusquā bis gallus uocē dederit. ter me es
negaturus.

A t ille amplius loquebat̃. Et si oportuerit me simul
cōmori tibi. n̄te negabo. Simult̃ aut̃ & om̄s dicebant.

Et uenit in p̄diū cui nom̄ gethsemani.
tate discipulis suis. Sedete hic donec orē. Et ad
sumit petrū & iacobū & ioh̄m secū & coepit pane
re & cedere.

Et ait illis. Tristis ē anima mea usq; ad mortē. Sus
tinete hic & uigilate.

Et cum cessisset paulolū p̄cidit sup̄ trā & orabat
ut si fieri potē transiret abne hora. & dix̄. Abba
p̄t̄. om̄a tibi possibilia s̄. transfer calicē hunc a me.
ed̄ n̄ qđ ego uolo. sed qđ tu. Et uenit. & inuenit eos
dormientes. & ait petro. Symon dormis. n̄ potuisti
una hora uigilare.

Vigilate & orate. ut n̄ int̄tis uiteptationē.

Sēs quidē propt̄us. caro uero infirma.

Et iterū abiens. orauit eundē sermonē dies. Et re

uersus denuo inuenit eos dormientes. Erant enī ocli
li illoꝝ grauari. & ignorabant qđ responderent ei. Et
uenit tertio. & ait illis. Dormite iā & requiescite?

Sufficit. Venit hora. ecce tradet fili hominis uiuans
peccatoꝝ. Surgite cumus. ecce qđ me tradet ppe ei.

Et adhuc eo loquente. uenit iudas scariotb unus ex xii.
Et cū illo turba multa cū gladijs & lignis a sumis sacer
dotibꝫ & scribis & a senioribꝫ missi.

Oderat autē traditor ei signū eis dñs. Quēcūqꝫ oscula
tus fuero. ipse ē tenere eū & ducere caute. Et tūc
nisset. statim accedens ad eū ait. Rabbi. & osculatus
ē eū. At illi manus iniecerunt in eū & tenuerunt eū.

Unus autē de iurcūstantibꝫ educens gladiū percussit ser
uū summi sacerdotis amputauit illi auriculā.

Respondens ihs ait illis. Tamquā ad latrone existis
cū gladijs & lignis. cōphendere me? Cotidie erā
apud uos in tēplo docens. & nō me tenuistis. s. ut ad
impleantur scripture.

Tunc discipuli ei relinquentes eū omēs fugerunt.

Adullescens autē quidā sequebatur eū amictus sindo

96
189.
ne sup nudo & tenuerunt eū. At ille reiecta sindo
ne nudus p fugit ab eis.

Et tunc duxerunt ih̄m ad sum̄m sacerdotē. & cōuenerunt om̄s sa
cerdotes & scribe & seniores. *Ad ignē.*

Petrus autē a longe secutus ē eū usq; intro atrium sum̄i
sacerdotis. & sedebat cū ministris. & tunc faciebat se

Sum̄i uero sacerdotes & om̄e cōciliū querebant aduersus
ih̄m testimoniū ut eū morti traderent. nec inuenie
bant. Multi enī testimoniū falsū dicebant aduersus
eū. & testimonia conuenientia n̄ erant.

Et quidā surgentes falsū testimoniū ferebant aduersus
eū dicentes. Quō nos audiui eū dicentē. Ego dis
soluā tēplū hoc manu factū & per triidū aliud n̄ ma
nu factū edificabo. Et tū erat cōueniens testimoniū
illoꝝ. Et surgens sum̄us sacerdos in mediū. interrogā
uit ih̄m dicens. Non respondes quicquā ad ea que
tibi obiciuntur ab his. Ille autē tacebat. & nihil respondit.
Rursū sum̄us sacerdos interrogabat eū & dixit ei. Tu es
xp̄e filius benedicti.

Ih̄c autē dixit illi. Ego sū. Et uidebitis filiū hominis. & c.

150
tris sedente uirtutis & ueniente cū nubibus celi.

Sūmū autē sacerdos scindens uestimenta sua ait.

Quid adhuc desideramus testes. Audistis enī blasphemiam
quod uobis uidetur. Qui omnes cōdenauerunt eū esse reū mortis.

Et coeperunt quidā cōspicere eū & uelare faciem ei & eo lapidis
eū cedere & dicere ei. Prophetiza. & ministri eū a lapidibus
cedebant.

Et cū esset petrus in atrio deorsū uenit una ex ancillis
sūmi sacerdotis. Et cū uidisset petrū calefaciente se
aspiciens illū ait. Et tu cū istū nazareno eras. Nihil
negauit dies. Neque scio neque noui quid dicas.

Et exiit foras ante atrium. Rursus autē cū uidisset illū
ancilla. coepit dicere circumstantibus. quia hic ex illis est.
Nihil iterū negauit. Et post paululum. rursus qui ibi
stabant dicebant petro. Uere ex illis es nā & galileus
es. Ille autē coepit anathematizare & iurare quia nescio
hominem istū quem dicitis. Et statim iterū gallus cantauit.

Et recordatus ē petrus ubi quid dixerat ei ihc. Priusquā
gallus cantet bis ter me negabis. & coepit flere.

Et festi mane cōsilium facientes sūmi sacerdotes. eū se

191
morib & scribis & universo cōilio.

Uincientes ihm duxerunt & tradiderunt pilato.

Et interrogavit eum pilatus. tu es rex iudeorum? At ille respondens ait illi. Indicis.

Et accusabant eum summi sacerdotes multis. Pilatus autem rursus interrogavit eum dicens. Non respondes quicquam iude inquantis te accusant? Ille autem amplius nihil respondit. ita ut miraretur pilatus.

Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex uinctis quemcumque petissent.

Erat autem qui dicebatur barabbas. qui cum seditiosis erat uinctus qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba coepit rogare sic sepe faciebat illis. Pilatus autem respondens & dicens. Vultis dimittere uobis regem iudeorum? Sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes.

Pontifices autem contulerunt turbam ut magis barabbam dimitteret eis.

Pilatus autem iterum respondens ait illis. Quid ergo uultis facere regi iudeorum? At illi iterum clamauerunt. Crucifige eum. Pilatus uero dicebat eis. Quid enim mali

fecit. At illi magis clamabant. Crucifige eum.

Pilatus autem uolens populo satisfacere dimisit illis barabbam. Et tradidit ihesum flagellis cesum ut crucifigeretur.

Militibus autem duxerunt eum intro introitum portus. Et uocant totam cohortem. & induunt eum purpura. & imponunt ei plectentes spinam coronam. & coeperunt salutare eum. Auerat rex iudeorum. Et percutiebant caput eius harundine & espuerant eum. & ponentes genua adorabant eum.

Et postquam uoluerunt ei. exuerunt illum purpura. & induerunt illum uestimentis suis. & educunt illum ut crucifigeretur.

Et angariauerunt perire eum quem pia symonem cyrenensem ueniente de uilla patris alexandri & rufi ut tolleret crucem eius.

Et perducunt illum in golgotha locum. quod est interpretatum caluarie locus.

Et dabant ei bibere murratum uinum & non accepit.

Et crucifigentes eum. diuiserunt uestimenta eius sorte mittentes super eis quis quid tolleret.

Erat autem hora tertia & crucifixerunt eum.

Et erat titulus cause eius inscriptus rex iudeorum.

Et cum eo crucifigunt duo latrones unum ad extrinsecum & ali-

98
193
am a sinistris eius.

Et ad implenda scriptura que dicitur & cum iniquis reputatus est.

Impreuntes blasphemabant eum mouentes capita sua
& dicentes. Ua qui destruit templum & in tribus diebus
reificat. saluum fac te metipsum. descendens de cruce.

Similiter & summi sacerdotes in ludentes ad altitatem eum
scribis dicebant. Alios saluos fecit. se ipsum non potest sal
uare. Xpc rex isrl. descendat nunc de cruce. ut
uideamus & credamus. ¶ In hora nona

Et qui cum eo crucifigi erant conuiciebantur ei.

Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totam terram usque

Et hora nona exclamauit ihc uoce magna dies heloi.

heloi. lemarabathan. Quid est interpretatum. Ds meus.

Ds meus. ut quid dereliquisti me. Et quidam decursum

stantibus audientes dicebant. Ecce helias uocat.

Currens autem unus & implens spongiam aceto. circumpo
nensque chalamo potum dabat ei dicens. Sinite uideamus
si ueniat helias ad deponendum eum.

Ihc autem emissa uoce magna expirauit.

Et uelum templi scissum est in duo a sursum usque deorsum.

Uidens autem centurio qui ex aduerso stabat quia sic clamans expirasset ait. Vere homo hic filius dei erat.

Erant autem & mulieres de longe aspicientes. inter quas erat maria magdalene & maria iacobi minoris. & ioseph mat. & salome. Et cum esset in galilea sequebantur eum & ministrabant ei. Et alie multe que simul cum eo ascenderant ierosolimam.

Et cum iam sero factum esset quia erat parasceue quod est ante sabbatum. Venit ioseph ab arimathea nobilis decurio. qui & ipse erat expectans regnum dei. Et audacter introiit ad pilatum. & petit corpus ihu. Pilatus autem mirabatur suam obisset. Et accessit centurione interrogavit eum si iam mortuus esset. Et cum cognovisset a centurione donavit corpus ioseph.

Ioseph autem mercatus sindonem. & deponens eum inuoluit sindone. & posuit eum in monumento quod erat excisum de petra. Et aduoluit lapidem ad ostium monumenti.

Maria autem magdalene & maria ioseph aspiciebant ubi poneretur.

Et cum transisset sabbatum. maria magdalene &

195
maria iacobi & salome emer aromata ut uenientes
unquerent ihm

Et ualde mane una sabbatox ueniunt ad monumentū orto
iā sole. Et dicebant ad inuicē. Quis reuoluet nobis lapi
dē ab ostio monumenti. Et respicientes. uiderē reuolutū
lapidē. Erat quippe magnus ualde. Et introeuntes
in monumentū uiderē iuuenē sedentē in dextris. coop
tū stola candida & obstupuerunt.

Qui dicit illis. Nolite expauescere. Ihm queritis na
rarenū crucifixū surrexit nē hic. Ecce locus ubi
posuerē eū. Sedite dicite discipulis ei & petro. quia
p̄cedet uos in galileā. Ibi eū uidebitis sic dicit uob.

Atille exeuntes fugerē de monumento. Inuaserat enī
eas tremor & pavor. & nemini quicquā dixerē ti
mebant enī. Surgens autē mane prima sabbati ap
paruit primo marie magdalene de qua cicerat
vii demonia. Illa uadens nuntiavit his q̄ eū eo
fuerant lugentib; & flentib;. Et illi audientes quia
uiuere & uisus ēēt ab ea n̄ crediderunt. Post hec
autē duob; ex eis ambulantib;. ostensus ē in alia effi

138
gie euntib' in uilla. Et illi euntes nuntiauerunt ceteris
nec illis crediderunt. **N**ouissime.

Recubentib' undeci discipulis apparuit illis & exprauit
incredulitatē illoꝝ & duritiā cordis. Quia his qui uide
rant eū resurrexisse nō crediderunt. Et dixit eis. Eun
tes in mundū uniuersū p̄dicare euangeliū omī crea
ture. Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit.
Qui uero nō crediderit cōdēpnabitur. Signa autē eos q̄ credide
runt. haec sequentur. In nomine mēo demonia eici
ent. linguis loquentur nouis serpentes tollent. Et si
mortiferū qd biberint nō eos nocebit. Sup̄ egros ma
nus imponent & bene habebunt. Et dñs quidē post
quā locutus ē eis. assumptus ē in celū. & sedet adextris
p̄. **O**ī. Illi autē p̄fecti p̄dicauerunt ubiq̄. **O**no cooperan
te & sermone cōfirmante sequentibus **SIG H I S.**

197

XIII

108

XIIII.

LUCAS SYRUS AN

tio censis arte medicus discipulus apostolorum.

Postea paulum sequens usque ad confessionem eius seruens domino sine crimine. nuxorem uquam habens. neque filios. septuaginta annorum & quatuor obijt in bithynia. plenus spiritu sancto. Qui cum iam scripta essent euangelia per mattheum quidem in iudea. per marcum autem in italia sancto instigante spiritu uerba achae in partibus hoc scripsit euangelium. Significans etiam in principio ipse ante alia esse descripta cui extra ea quae ordo euangelice dispositionis exposcit. ea sibi maxime necessitas laboris fuit.

Ut primum grecis fidelibus omni prophetatione uenturi in carne christi manifestata humanitas. Ne iudaicis autem fabulis attenti in solo legis desiderio tenerentur. ne uel hereticis fabulis & stultis sollicitationibus seducti excederent ueritatem elaboraret. Dehinc ut in principio euangelii iohannis natiuitatem prescripta cui euangelium scriberet. & in quo electus

scriberet indicaret. Contestans in se cōpleta ēē que
ēēt ab alius inchoata. Cui ideo post baptismū filiū
dī affectione generationis in xpō implere repetende
a principio natiuitatis humane potestas pmissa ē ut
requerentib; demonstraret in quo ad p̄hendens erat
p̄ nathan filiū introitū recurrentis in dñm generatio
nis admissio in disparabolis dī p̄dicans in hominib; xp̄m
suū p̄fecti opus hominis redire in se p̄ filiū faceret.
q̄ p̄ dauid patrē uenientib; intr̄ p̄bebat in xpō. Cui lu
ce n̄ inmerito etiā scribendor; apl̄icor; actiū potes
tas in m̄ysterio datur ut dō in dñm pleno & filio p
ortionis extincto oratione ab apl̄is facta sorte dñi
electionis numerus cōpleret̄. Sicq; paulus cōsūma
tionē apl̄icis actib; daret quē diu c̄tra stimulū re
calentante dñs elegisset. qđ & legentib; ac requiren
tib; dñm & si p̄ singula expediri a nob; utile fuerat.
Sciens tam̄ qđ operante agricolā oportet destruc
tib; suis cedere. Unanimis publicā curiositatē ne
n̄ tā uolentib; dñm uideremur quā fastidientib; p̄dē.

Zacharias viso angelo quia n̄ credidit obmutuit. Eliza-
beth uxor ei c̄cepit. Maria q̄q; de spū scō foeta salu-
tauit elizabeth. Elizabeth saluata p̄phetaū & peperit.
Et nomen filii sui ioh̄s zacharias scripsit. Locutus ē
eo filiū p̄turū ante dñm p̄phetaū. Postea quā pepe-
rit maria ih̄m infante ī p̄sepio posuit. Quē pastores
iuxta anḡlorū indicia īueniunt. Quiq; octana die circūcidit
Symeon iustus x̄m manib; sup̄tū benedicit. Anna p̄-
phetis uidua multa de xp̄o p̄pheta. Ih̄c annorū xii.
intēplo cū doctotib; legi īuentus. ī patris se c̄e opor-
tere p̄nuntiat.

Anno quinto decimo Ioh̄s baptista p̄dic̄ poenitentia.
Et fortiorē xp̄m designat. Quo baptizato colūbe fi-
gura sēs descendit. Vox de celo filiū dī idic̄at. Quē pu-
tabant filiū ioseph.

Tactus in deserto ih̄c. a diabolo tēptat̄s uicit. Reūsus
ī galileā. Ingress̄s esaiā se signare. Ac nullū p̄pheta
ī patria dic̄ gratū. Incapharnaū hominē ad oem̄ia

liberat. Et soerū symonis a febris & alios curat. Et doemo
nia illū cōfirmata increpat. Denam alloq̃t de qua
piscos multos capi fac. Ubi etiā petrū ioh̃m & iacobū
elegit. Lep̃sū mundat in deserto orat.

Paraliticū dimissū p̃tētū. Ihe a peccatis & ab infirmi
tate liberat. Leui publicanū sequi iubet. Apud quē
murmurantib; phariseis conans dic. Sanus n̄ ēē op̃s
medicū. Et de ieiunia disputans parabolā panis &
inter pōit. Spicas uellentib; discip̃t. Panes p̃posi
tionis cōmemorat. Homine manu aridā hab̃ curat.
In oratione p̃noctat. Aptos elegit. Turbas alloq̃t.
Bem̃tudine aliorū p̃mittens. Parabolā p̃ferens cecī
& ductoris. Discip̃ sup̃ magistrū n̄ ēē. Et festuē in
oculo t̃ trāb. Et arboris boni fructus & mali. Et
homine q̃ domū sup̃ petrā t̃ sup̃ barenā edificauit.

Centurionis puerū curat. Vidue filiū resuscitat.
Ioh̃s discip̃t mittit ad ihm̃. Et xp̃c de ioh̃e loq̃t.
Sub nocte similitud̃ puerū in foro sedentū. Ma
lier peccatrix lacrimis ped̃ xp̃i lauat & unguet.
Propt̃ quā parabolā dic̃ creditoris q̃ parū t̃ multū

ē cedit. Intinere sequentib; se tibi & mulierib; que cu
rate erant. Similitud; seminantis dic. Lucernā n̄ sub uas
sed sup candelab; poni. Et matre & fr̄s repudiat. Nauigas
post sōmū tēpestatē sedat. Homine a maledictione liberat.

Iayri filiā dūiret resuscitare. Mulierē ap flumini li
berat. Puellā uiuificat.

Mattens discip̄s data eis om̄i potestate. Quib; herode mi
ramē reusis. In deserto v. panib; & duob; piscib; v. mi
lia uiroꝝ. satiat. Interrogans quē se dicerent turbe.
A petro xp̄e declaratis. & monet abnegatis om̄ib; cru
cē tolli & sequi. Designans ēē illic q̄ mortē n̄ gusta
rent ante uisionē gl̄e eius.

In monte assumpto petro iohanne & iacobo xp̄e trans
figurat; ut moysen & heliā uisus. Puerū lunaticū
liberat. Ac se tradi p̄nuntiat. Et cogitantes discipu
los quis eorū ēēt maior. Instruit n̄ p̄hiberi q̄ in no
mine suo uirtutē faciat. A samaritanis n̄ recipit.
Et uolentes aptos ignē sup eos descendere irrep̄at.
Sequi uolenti se n̄ habere ubi caput reclinet p̄
dicit. Alterū tam̄ ipsa etiā patris mortē ut mis

sa adsequendū eligit. Et alio uolentis uis primum re
nummare. Aratoris figurā ponit retro respicientis.

Elegit lxx. u. quos mittit ad p̄dicandū. Ipse uero incre
pat ciuitates. Et reusos discipulos ex eo diē feliciores
q̄d eorū nomina in celo eēnt scripta. Ob quā rē grās
agit patri quo bona sint paruulis reuelata. Et om̄a
sibi tradita a patre manifestat. quē neminē nisi fi
liū nosse declarat. Beatosq; oculos q̄ uiderunt id q̄d
p̄phetis n̄c̄tigit. Alcis p̄ro tēptatus quē fieri p̄ce
pit dñs. Parabolā uulnerati quē leuita & sacer
dote p̄tēuente samaritanus colligit. Apud marthā
marie partē collaudat.

Post orationē p̄priā docet orationē. Et parabolā po
nit ei q̄ p̄tēdū dat postulanti panē petendū
eē querendū & pulsandū exemplū asserens Doemo
niū eiciens in principē doemonio. Idē pharisei opi
nantes destruxit. Beatosq; diē q̄ audiunt ūbū & cus
todiant. Dant signū iōne & regine austru. & nune
uitas in iudicio diē fore beatos. Et lucernā sup
candelabrū poni. Et q̄d oculus sit lucerna corpo

rus. Apud phariseū inuitatus lauandū potius qđ unū
ē elemosinis p̄nuunt. In crepans phariseos & legis doctores.

Phariseis uolentib; cū eo cōtendere. Discipulos palā docet
ut eorū fallaciā caueant. & cū timeant qđ potē corpus &
animā mittere in gehennā. Et plures eē discipulos. v. pas
serib; di pondio ualentib;. Et negant se negaturū. & pec
canti in spū scō n̄ remittendū. & n̄ cogitari dū qđ ap̄
bensus loquat̄ petenti respondit se n̄ eē diuisorē he
reditatis. similitudinē ei cui multa nota s̄. Cui anima
eadē nocte peteret̄ ac docet exemplis n̄ cogitandū de
crastino faciendāq; elemosinā omib; uenditis & uigi
landū. dicit petro. felice ē bonū dispensatorē. Inde
dicē ueni mittere in terrā n̄ pacē. Turbis quoq; dicit
qđ faciē celi cognoscerent tēpora n̄ intellexerent
quos monet ut dū in uia eēnt recubarent ad usario
nē reclusi n̄ erirent donec nouissimū quadrante
redderent.

Cū ei nuntiātū fuisset galileos occisos monet agenda
poenitentia. Parabolā fici subiungens quā dñs cū
infructuosā uellet excidi cultor postulauit. Cū mu

lietē annis x. & octo curuā crexisset. Indignantē ar-
chi sinagogē increpat. Unde similitudinē grani
sinapis sub iungit. ex quo arbor maior holeribus
nascit^r. Et fermtā qđ absconditū mulier in farina
& introcat^r portā n̄ cludat^r. Phariseis ei dicentib^z
quia herodes eū uellet occidere dicit eū uulpē
& pphetā extra hierusalē n̄ p̄ire & ierapat hierustin.

Sabbatis curat hydropicū discubendi dat ordinē
Inuitatū hortat^r pauperes pascere: similitudinē
iungens hominis. qđ excusantib^z inuitatis ceros elo-
uos debiles nocant. Et r̄bas de platcis hortat omnē
affectionē p̄p̄ se relinquendā parabolā ponens
turres edificare uolentis regis.

Sal fatuū n̄ debere murmurantib^z phariseis. Deē
uino pastox dat similitudinē. Pastoris p̄p̄ unā
ouē nonaginta nouē relinquentis. Et mulierē que
unā dragmā p̄ditā inueniens gaudet. Sed & homi-
nis qđ duob^z filius suis substantiā diuisit. De dispensa-
tore p̄digo qđ sapientē fecit. Et ideo exemplis horta-
tur operandū. Et deridentes eū phariseos incre-

104 207
pat. Legē & pphetas usq; ad iohm dies. Ac moe
chari eū ostendit qui sua dimissa alterā accepit
uxorē & ab alio dimissā ducit.

Parabolā deducit & lazaro & nec minimū de cre
dentib; scandalizandū atq; omīa accepta frī remit
tenda. Et qd fides ut granū sinapis transserat arbo
rē mori. in mare quoq; seruitiū debitū exhibendū
Dece lepsi curant ex quib; unus reūsus ihm sequit
grās agens dō. Intra nos ēē regnū dī. Regnū aut
ipsū iuxta exemplū noe & loth subito venire. Actū
aliū ad sumi & aliū relinqui. Et ubi fuerit corpus
illie aquile. Similitudinē uidue rogantis & iudi
cis iniqui. Et duos in tēplo orantiū. Et infantes nō
phibendos. Similitudo diuitis & cameli facilius p
foramen acus transiri. Et omīa hic relinquenda.

Cū discipulis ad uentura sibi indicaret. Ceterū sibi men
dicantē curant. Zacheū ē laudat. Et similitudinē
de eo qd xmnas ad regē iturus seruis suis distribu
it. Et decemio eorū qd eū recensauerūt. Sup pullū asine
sedit. Et sup hierusale fleuit & uentura ei p dicit.

Ibi de templo māsas eiecit. & uendentes colubas eiecit.
Phariseos interrogans in qua potestate hec face
ret. De baptismo iohis interrogat. Parabolā subiun
gens q̄ cū misisset seruos ad uineā. Postea filiū mi
sit. Et de lapide ab edificantiū reprobo.

Temptatus de tributo respondit. De muliere que vi
uiros habuit. Et monet ab scribis cauendū. Viduā
laudat que in donario duo minuta misit. De templi
structura & de futura psecutione. Et de exitu ieru
sale & fine scli. De aduentu xpi in maiestate. Et si
multitudinē ficulnē. Et monet uigilandum.

Occurrit die appropinquante Iudas de mone reple
tus. De tradendi tēpus pecunia sibi pmissa. Et dis
cubentib; secū discipulis. Sacramētū panis & calicis
ostendit. Ad traditorē designat. Certantib; de gra
du cū pfectū q̄ ministrat. Et petro dicit qd cū ēēt
negaturus. Ac monitis discipulis ut uendito uesti
mēto emant gladiū. Perget ad montē oliueti. Qui cū
orasset discipulos exeat dormientes.

Agre cedente iuda uenit turba. Et osculo traditur.

xpc. Et petrus auriculā seruo absceidit. Ducto ihe
ad domū principis phariseorū Petrus ibi iter negavit.
Xpc deludit interrogatus a iudeis apilato & ab herode

Factū in amicitia pilatus & herodes redeunt. Barab
bas dimittit. Et ihe a iudeis sufficiens tradit. Qui
plangentib; eū mulierib; ut se se magis plangeret
dixit. Et ut latrones fixus. ac oeto potū accepit.
Titulo rex designat. A quo unus ex latronib; ere
dens ad paradisu ducit. Ab hora sexta usq; ad nonā
dies obscuratus ē. Et ihu sēp emittente uelū tem
pli scissū ē. Quib; uisis centurio & q; ad erant dñm
magnificant. Ioseph postulat corpus ihu & sepe
lit. Qd mulieres relinquentes n̄ inueniunt.

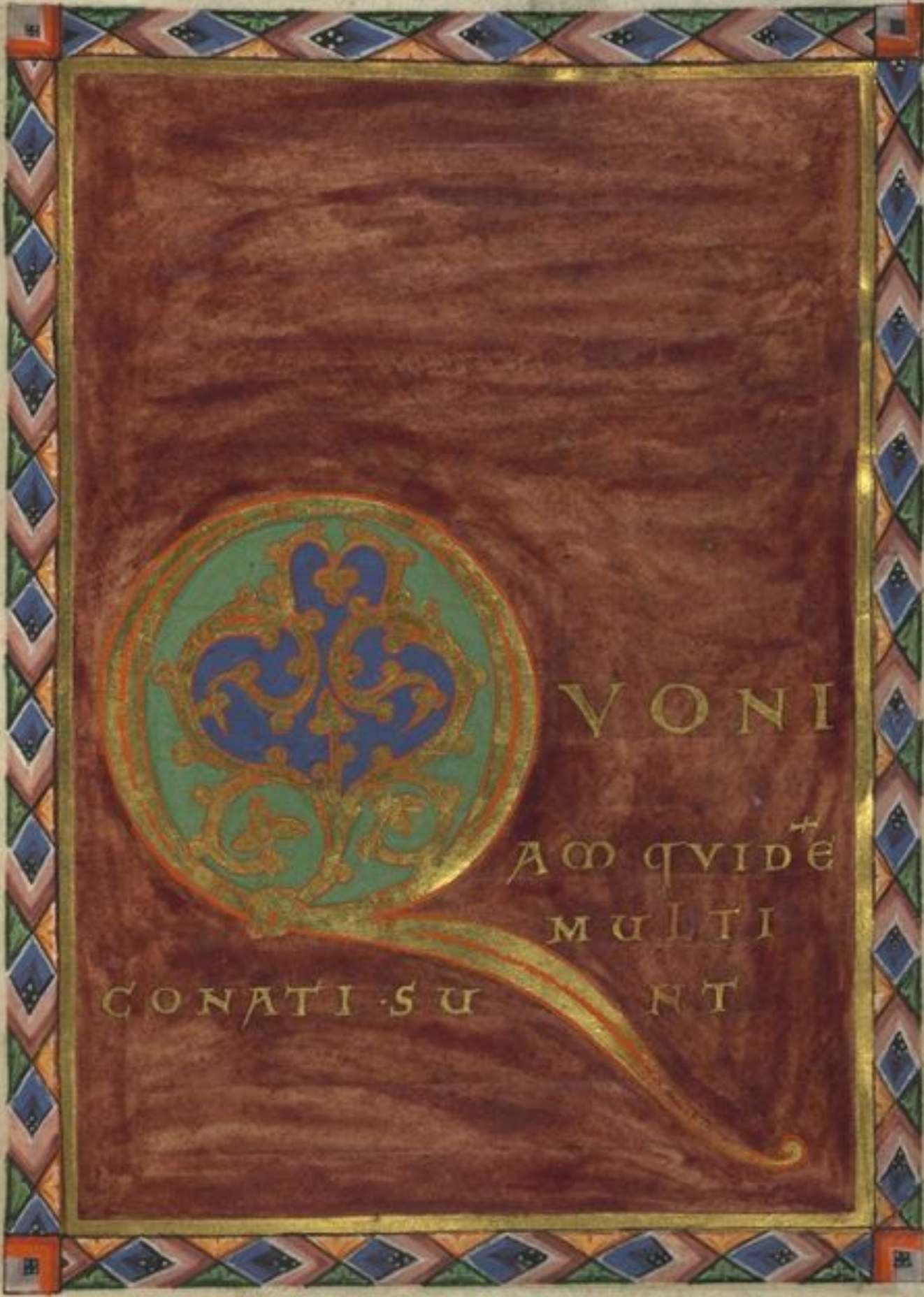
Nuntiant mulieres angloꝝ uisione nec credunt
Discipuli cunctes duo ad castellū in panis fractione
xpm cognoscunt. Et reuēsi discipulis indicant q̄b;
ihe apparuit & plagas n̄ credentib; ostendit. Ac
piscē & fauū edendū accepit. Alloquit̄ aptos. &
cor eoꝝ aperit ad intelligendū. qd hoc c̄p̄m
oportuit. & ut illie c̄nt donec meos ueniret uir

tus ammonuit. Tunc benedixit eos & recessit. Re-
liquit laudantes dñm in templo. AMEN.

211

PONI
AM QUIDE
MULTI
CONATI SU NT

ORDINARE NARRATIO

ne quoniam nobis coplate sunt rerum sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi uiderunt & ministri fuerunt sermonis. Visum est mihi affectu apud principio omnibus diligenter ex ordine tibi scribere optime theophile. ut cognoscas eorum uerborum de quibus eruditus es ueritatem.

FUIT IN DIEBUS HE

rodas regis iudee sacerdos quidam nomine zacharias de uice abia. & uxor illi de filiabus aaron. et nomen ei elisabeth. Erant autem iusti ambo ante dominum. incedentes in omnibus mandatis & iustificationibus domini sine querela. Et non erat illis filius eo quod esset elisabeth sterilis. & ambo processissent in diebus suis. Factum est autem cum sacerdotio fungeret zacharias in ordine uicis sue ante dominum secundum consuetudinem sacerdotum. sorte erit ut incensum poneret. Ingressus in templum domini. & omnis multitudo populi erat orans foris hora incensi. Apparuit autem illi angelus domini. stans ad dex-

tris altaris incensi. Et zacharias turbatus ē uidens
 & timor inruit sup eū. At aū ad illū angelus. Ne
 timeas zacharia. quō exaudita ē deprecatio tua. Et
 uxor tua elisabeth pariet tibi filiū. & uocabis nomē
 ei iohannē. Erit gaudiū tibi & exultatio. & multi
 in natiuitate ei gaudebunt. Erit enī magnus corā
 dño. & uinū & sicerā nō bibet. Et spū scō replebitur ad
 huc. ex utero matris sue. Et multos filios isrlt euer
 tet addnū dñi ipsos. & ipse pcedet in spū & uirtute
 helie. Ut conuertat corda patrū in filios. & incredibi
 les ad prudentiā iustos. Parare dño plebē pfectā
 nullo temp. Dix zacharias ad angelū. Vnde hoc sciū
 Ego enī sū senex. & uxor mea pcessit in dieb' suis.

Et respondens angelus dix ei. Ego sū gabriel qui ad
 sto ante dñm. & missus sū loqui ad te & hec euangelizare.

Et ecce eris tacens. & nō poteris loqui usq; in diē quo
 hec fiant. Pro eo qđ nō credidisti uerbis meis. que
 implebuntur in tempore suo. Et erat plebs expectans
 zachariā. & mirabantur qđ tardaret ipse in tem
 plo. Egressus aū nō poterat loqui ad illos. Et eo qđ

215
nouerunt quod uisionem uidisset in templo. Et ipse erat
inuens illis. & permansit mutus. Et factum est in templo
trans dies officii eius. abiit in domum suam. Post hos autem
dies concepit Elisabeth uxor eius. & occultabat semen
sibi quinq; dicens. Quia sic fecit mihi dominus in diebus
quibus respexit auferre obprobrium meum in homines.
In mense autem sexto. missus est gabriel angelus ad uirginem
in ciuitate galilee cui nomen nazareth ad uirginem desponsa-
tam uiro. cui nomen erat ioseph. de domo dauid & nomen
uirginis maria. Et ingressus angelus ad eam dixit. Hanc
gratia plena. dominus tecum benedictum in mulieribus. Que
cum audisset turbata est in sermone eius. & cogitabat qua-
lis esset ista saluatio. Et ait angelus ei. Ne timeas ma-
ria inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in
utero & paries filium. & uocabis nomen eius iesum. Hic
erit magnus & filius altissimi uocabitur. Et dabit illi
dominus deus sedem dauid patris eius. & regnabit in domo iacob
in eternum. & regni eius non erit finis. Dixit autem maria ad
angelum. Quomodo fiet istud. quoniam uirum non cognosco.
Et respondens angelus. dixit ei. Spiritus sanctus super ueniet in

te. & uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideo q; &
 qđ nascetur ex te scđm. uocabit' filius dī. Et ecce
 elisabeth cognata tua. & ipsa concepit filiū in se-
 nectute sua. Et hic m̄sis ē sextus illi quē uocat'
 sterilis. quia n̄ erit impossibile apud dñm omne
 uerbū. Dixit autē maria. Ecce ancilla dñi. fiat mi-
 hi secundū ūbū tuū. Et discessit ab illa angls.

Exurgens autē maria in dieb' illis. abiit in montana
 cū festinatione in ciuitatē iuda. & intrauit in do-
 mū zacharie & salutauit elisabeth. Et factū ē ut
 audiret salutationē marie elisabeth. exultauit
 infans in utero ei. Et repleta ē spū scō elisabeth
 & exclamauit uoce magna & dixit. Benedicta tu in
 mulieres. & benedictus fructus uentris tui. Et
 unde hoc mihi ut ueniat mat' dñi mei ad me. Ec-
 ce enī uisita ē uox salutationis tue in aurib' meis
 exultauit infans in utero meo. Et beata quę credi-
 disti. quō pficiet' ea quę dicta sūt a dño. Et ait
 maria. Magnificat anima mea dñm. Et exultauit
 sps m̄s in dō salutaris meo. Quia respexit humili

tate ancille sue. ecce enim ex hoc beatā me dicent
omēs generationes. Quia fecit mihi magna qui po
tens ē & scō nomē ei. Et mīa ei ap̄ genies in p̄ genies
timentib; eū. Fecit potentia in brachio suo disp̄sit
sup̄bos mente cordi sui. Deposuit potentes de
sede & exaltauit humiles. Esurientes impleū bonis.
& diuites dimisit inanes. Suscepit isrl̄ puerū suū
recordatus m̄e sue. Sic locutus ē ad patres nr̄os.
abrahā & semini ei in secula. Mansit autē maria cū
illa quasi mensib; trib; & r̄tusa ē in domū suā.
Elisabeth autē impleū ē tēpus parienti & peperit
filiū. Et audier̄ uicini & cognati ei quia magnifi
cauit dñs m̄am suā cū illa & ēgratulabant̄ ei.
Et factū ē in die octauo. uener̄ circūcidere pue
rū & uocabant eū nomine patris sui zachariā.
Et respondens māt̄ ei dix̄. Nequaquā. sed uocabit̄
iohannes. Et dixer̄ ad illā. Quia nemo ē in cogna
tione tua quocet̄ hoc nomine. Innuebant autē pa
tri ei quē uellet uocari eū. Et postulans pugil
larē scripsit dices. Iohannes ē nomē ei. Et mirati

sunt uniuersi. Apertum est autem illico os eius & lingua eius
 & loquebatur benedicens dominum. Et factus est timor
 super omnes uicinos eorum & super omnia montana iudee
 divulgabantur omnia uerba haec. Et proposuerunt omnes qui au-
 dierant in corde suo dicentes. Quid putas puer
 iste erit? & enim manus domini erat cum illo. Et thacha-
 rias pater eius impletus est spiritu sancto & prophetauit dies.
 Benedictus dominus deus israel quia uisitauit & fecit re-
 deptionem plebi suae. Sterexit cornu salutis nobis
 in domo dauid pueri sui. Sic locutus est per os sanctorum
 quia seculo prophetarum eius. Salutem inimicis nostris
 & de manu omnium qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam
 cum patribus nostris & memorari testamenti sui sancti. Ius iu-
 randum quod iurauit ad abraham patrem nostrum daturum
 se nobis. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum
 liberati seruamus illi. In sanctitate & iusticia coram
 ipso omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altis-
 simi uocaberis praeibis enim ante faciem domini parare
 uias eius. Addendam scientiam salutis plebi eius in re-
 missionem peccatorum eorum. Per uiscera misericordiae dei nostri

in quibus uisitauit nos oriens ex alto. Inluminare
his qui in tenebris & in umbra mortis sedent addi
rigendos pedes nostros in uiam pacis. Puer autem cresce
bat & confortabatur spiritu & erat in desertis usque in die
ostensionis sue ad israhel. Factum est autem in diebus illis
exiit edictum a cesare augusto ut describeretur uni
uersus orbis. Hanc descriptio prima facta est apud
de sirie cirino. Et ibant omnes ut persisterent singuli
in suam ciuitatem. Ascendit autem & ioseph a galilea de
ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid que uo
catur bethleem. eo quod esset de domo & familia dauid
ut persisteret cum maria desponsata sibi uxore preg
nante. Factum est autem cum essent ibi impleti sunt dies ut pa
reret & peperit filium suum primogenitum. Et puerum
cum inuoluit & reclinauit in praesepe. quia non erat ei
locus in diuersorio. Et pastores enim erant in regio
ne eadem uigilantes & custodientes uigiliis noctis
super gregem suum. Et ecce angelus domini stetit iuxta illos
& claritas dei circumfulsit illos & timuerunt timore mag
no. Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce enim

euangelizo uobis gaudiū magnū. qđ erit omī popu-
lo. Quia natus ē uobis hodie saluator. qui ē xp̄c dñs
incunat dāto. Et hoc uobis signū. Inuenietis in
fantē pannis inuolutū. & positū in p̄sep̄io. Et subito
facta ē cū angelo multitudo militie cælestis. lau-
dantiū dñm & dicentiū. Gloria in altissimis dō. & in
terra pax hominib; bonę uoluntatis. Et factū ē
ut discesser̄ ab eis angeli in celū. Pastores loque-
bant̄ ad inuicē. Transcāmus usq; bethleē. & uideāms
hoc ūbū qđ factū ē qđ dñs ostendit nobis. Et uener̄
festinantes. & inuener̄ mariā & ioseph. & infantē
positū in p̄sep̄io. Uidentes aut̄ cognouer̄ de uerbo
qđ dictū erat illis de puero hoc. Et om̄s q̄ audie-
runt mirati s̄. & de his quę dicta erant a pastorib;
ad ipsos. Maria aut̄ c̄seruabat om̄a ūba hæc c̄fe-
rens in corde suo. Et cū s̄ pastores glorifican-
tes & laudantes dñm. In omnib; quę audierant & ui-
derant sic dictū ē ad illos. Et postquā c̄sūmati s̄
dies octo ut uirtūcideret̄ puer. uocātū ē nom̄ eius
ih̄c. Quod uocātū ē ab angelo. priusquā in utero

ēciperetur. Et postquā impleti s̄ dies purgationis
cū secundū legē moysi tuler̄ illū in hierusalē ut sis
terent cū dñō sic scriptū ē in legē dñi. Quia om̄e
masculinū ad aperiens uulvā sēm dñō uocabit̄. Et
ut darent hostiā secundū qđ dictū ē in legē dñi par
turturū aut duos pullos colubarū.

ET ECCE HOMO ERAT

in hierusalē cui nom̄ symeon. Et homo iste iustus
& timoratus. expectans cōsolationē isrl̄ & sp̄s sc̄s erat
in eo. Et responsū acceperat aspū scō. n̄ uisurū se mor
tē nisi prius uideret xp̄m dñi. Et tunc in spū in
tēplū. Et cū inducerent puerū ihm̄ parentes eius.
ut facerent sec̄d̄m cōsuetudinē legis p̄ eo. Et ipse acce
pit eū in ulnas suas. & benedix̄ dñm & dix̄. Nunc di
mittis seruū tuū dñe sec̄d̄m ūbū tuū in pace. Quia
uider̄ oculi mei salutare tuū. qđ parasti ante fa
ciē omniū populorū. Iam̄ ad reuelationē gentiū
& gl̄am plebis tue isrl̄. Eterat p̄r ci & mat̄ mi
rantes sup̄ his quē dicebant̄ de illo. Et benedixit
illis symeon. & dix̄ ad mariā matrē ei. Ecce posuē

hic in ruina. & resurrectione multos in istis & in
 signum cui etiam dicitur: Et tuam ipsius animam peras
 ibi gladius. utruclent ex multis cordibus cogita
 tiones. Erat anna prophetissa filia phanuel de tri
 bu aser: hec precesserat in diebus multis. & uixerat
 cum uiro suo annis septem a uirginitate sua. Et hec
 uidua usque ad annos octoginta uir. que non discedebat
 de templo ieiunans & obsecrationibus seruens nocte ac
 die. Et hec ipsa hora superueniens confitebatur domino &
 loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem
 hierusalem. Et ut proficeret omnia secundum legem domini
 reuisit in galileam in ciuitate sua nazareth. Puer autem
 crescebat & confortabatur. plenus sapientia. & gratia dei
 erat cum illo. Et ibant parentes eius per omnes annos in
 hierusalem in die sollempni pasche. Et cum factus esset
 ihesus annorum xii. ascendentibus illis in hierosolimam. secundum
 consuetudinem diei festi. Consumatisque diebus cum redirent
 remansit puer ihesus in hierusalem. & non cognouerunt paren
 tes eius. Existimantes autem illum esse in comitatu. uenerunt
 post dies. & requirentes eum ut cognatos & notos. Et non

224
inuenientes. regressi s̄ in hierusalē requirentes eū.
Et factū ē post triduiū inuener̄ illū in tēplo seden-
tē in medio doctorū audientē illos. & interrogantē eos.
tupēbant autē om̄s qui cū audiebant. sup̄ prudentia
& responsis ei. & uidentes. ammirati s̄.

Et dixit mat̄ ei ad illū. Fili. qđ fecisti nob̄ sic. Ecce pat̄
tuus & ego. dolentes querebamus te. Et ait ad illos.
Quid ē qđ me querebatis. nesciebatis. quia in his que
patris mei s̄ oportet me ēē. Et ipsi n̄ intellerūt ūbū
qđ locutus ē ad illos. Et descendit cū eis. & uenit na-
zareth. & erat subditus illis. Et mat̄ ei c̄seruabat om̄a
ūba hęc. in corde suo. Et ibi p̄ficiēbat sapientia & eta-
te & grā apud dñm & homines.

ANNO AUTē QVINTO

decimo imperii tiberii cesaris p̄curante pontio pilato
iudeā. tetrarcha autē galilee herode. philippo autē fr̄e
ei tetrarcha iurte & draconitidis regionis. & lisania
abiline tetrarcha sub principib̄ sacerdotū anna & cu-
pha Factū ē ūbū dñi sup̄ iohannē zacharię filiū i deserto.

Et uenit in omnē regionē iordanis p̄dicans baptismū

113 225
poenitentiae in remissione peccatorum. Sic scriptum est in
libro sermonum esaię pphete. Vox clamantis in deser-
to. parate viam dñi rectas facite semitas ei. Omnis val-
lis implebitur. & omnis mons & collis humiliabitur. & erunt
prava indirecta & aspera in vias planas. Et tudebit
omnis caro salutare dñi.

Dicebat ergo ad iudas. quę exiebant ut baptizarentur ab
ipso. Genimina iuperarum. quis ostendit vobis fugere
auentura ira. Facite ergo fructus dignos poeniten-
tię. Et tunc coeperunt dicere. patrem habemus abrahā.
Dico enim vobis. quia potest deus de lapidibus istis suscita-
re filios abrahe. Iam enim securis ad radices arborum po-
sita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum. exci-
detur & in ignem mittetur.

Et interrogabant eum turbe dicentes. Quid ergo faciemus?
Respondens autem dicebat illis. Qui habet duas tuni-
cas. det non habenti. Et qui habet escas. similiter faciat.
Venierunt autem & publicani ut baptizarentur. & dixerunt ad il-
lum. Magister quid faciemus? At ille dixit ad illos.
Nihil amplius. quam quod constitutum est vobis faciatis. Int

226
rogabant autē eū & milites dicentes. Quid faciemus & nos? Et ait illis. Nemine ēcutiatis. neq; calūniā faciat. & ceteri estote stipendius ur̄is. Existimant autē populo. & cogitantib; in cordib; suis omnib; de iohanne ne forte ipse ē xp̄c. Respondit iohannes dicēs om̄ib;.

Ego quidē aqua baptizo uos. ueniet autē fortior me cuius n̄sū dignus soluere corrigiā caltamentorū eius.

Ipse uos baptizabit in spū scō & igni.

Cuius uentilabrū in manu ei. & purgabit arēā suā & ēgregabit triticū in horreū suū. Paleas autē cōburret igni inextinguibili. Multa quidē & alia exhortas euangelizabat populo.

Herodes autē tetrarcha. cū corripere ab illo de herodia uxore fr̄is sui. & de omnib; malis quę fecit herodes.

Adiecit & hoc sup̄ om̄a & inclusit iohannē in carcerē.

Factū ē autē cū baptizaret om̄is populus. & ihu baptizato & orante ap̄tū ē celū. Et descendit sp̄s sc̄s corporali specie sic colūba in ipsū. Et uox de celo facta est. Tu es filius m̄s dilectus. inter cōplacuit mihi.

Et ipse ihc erat incipiens quasi annorū triginta ut

114
putabatur filius ioseph.

Qui fuit heli.

Qui fuit mathat.

Qui fuit leui.

Qui fuit melchi.

Qui fuit ianne.

Qui fuit ioseph.

Qui fuit mathathie.

Qui fuit naum.

Qui fuit hesli.

Qui fuit nagge.

Qui fuit math.

Qui fuit mathathie.

Qui fuit semel.

Qui fuit ioseph.

Qui fuit iuda.

Qui fuit iohanna.

Qui fuit amos.

Qui fuit resa.

Qui fuit iorobabel.

Qui fuit salathiel.

Qui fuit nerti.

Qui fuit melchi.

Qui fuit aodi.

Qui fuit coran.

Qui fuit helmudan.

Qui fuit her.

Qui fuit hiesu.

Qui fuit hercher.

Qui fuit iorim.

Qui fuit mathad.

Qui fuit leui.

Qui fuit symeon.

Qui fuit iuda.

Qui fuit ioseph.

Qui fuit iona.

Qui fuit eliachim.

Qui fuit melca.

Qui fuit menna.

Qui fuit mathata.

Qui fuit nathan

Qui fuit dauid.

Qui fuit iesse.

Qui fuit oberth

Qui fuit booz.

Qui fuit salmon.

Qui fuit naason

Qui fuit aminadab

Qui fuit aram.

Qui fuit esrom.

Qui fuit phares

Qui fuit iude.

Qui fuit iacob.

Qui fuit isaac.

Qui fuit abrahe

Qui fuit thare

Qui fuit nachor

Qui fuit seruch.

Qui fuit ragau.

Qui fuit falech.

Qui fuit eber.

Qui fuit sale.

Qui fuit caman.

Qui fuit arfaxit

Qui fuit sem

Qui fuit noe

Qui fuit lamerch

Qui fuit marufale.

Qui fuit enoch

Qui fuit iareth.

Qui fuit macleel.

Qui fuit caman.

Qui fuit enos

Qui fuit seth.

Qui fuit adam.

Qui fuit di.

I **H** **C** **A** **U** **T** **E** **P** **L** **E** **N** **V** **S** **S** **P** **U**

scō regessus ē a iordane. & agebatur in spū inde

115 229
setto dieb' quadraginta & tēptab' ad diabolo.

Et nihil manducauit in dieb' illis. & cōsumatis illis esu-
runt. Dixit autē illi diabolus. Si filius dī es. dic ut lapi-
di huic panis ut fiat. Et respondit ad illū ihc. Scrip-
tū ē quia nō in pane solo uiuit homo. s. in omni uerbo
dī. Et duxit illū diabolus. & ostendit illi omnia reg-
na orbis terrę in momēto tēporis & ait illi. Tibi dabo
potestātē hanc uniuersā & glām illorū. quia mihi tradi-
ta sūt. & cui uolo do illa. Tu ergo si adoraueris corā me.
erūt tua omnia. Et respondens ihc dixit illi. Scriptū ē
Dnīm dīm tuū adorabis. & illi soli serues. Et duxit
illū in hierusalē. & statuit eū supra pinnā tēpli. &
dixit illi. Si filius dī es. mitte hinc deorsū. Scriptū
ē enī qd' angelis suis mandauit de te. ut cōseruent te
& quia in manib' tollent te ne forte offendas ad la-
pidē pedē tuū. Et respondens ihc ait illi. Dictū ē
nō tēptabis dīm dīm tuū. Et cōsumata omī tēptatio-
ne diabolus recessit ab illo usq; ad tempus.

Et regressus ē ihc in uirtute sps in galileā & fama exiit
per uniuersā regionē de illo. Et ipse docebat in synago

236
gis eorum & magnificabat ab omnibus.

Et uenit nazareth ubi erat nutritus & intrauit se-
cundū cōsuetudinē suā die sabbati in synagogā &
surrexit legere. Et traditus ē illi lib. isaię pphę.
Et ut reuoluit librū inuenit locū ubi scriptū
erat. Sp̄s dñi sup me. p̄pt̄ qđ unē me euangeliza-
re pauperib. misit me. Sanare c̄rptos corde. p̄-
dicare captiuis remissionē & c̄ctis uisū. Dimitte-
re c̄fractos in remissionē. p̄dicare annū dñi ac-
ceptū & diē retributionis. Et cūp̄licauisset librū
reddidit ministro & sedit. Et omniū in synagoga
oculi erant intendentis in eū. Coepit autē dicere
ad illos. Quia hodie impleta ē hęc scriptura in au-
ribus uestris.

Et om̄s testimoniuū illi dabant & mirabant̄ in uerbis
gr̄e quę p̄cedebant de ore ipsius. Et dicebant.
Nonne hic ē filius ioseph.

Et ait illis. Uniq. dicetis mibi hanc similitudinē.
medice cura te ipsū. Quanta audimus facta
in capharnaū fac & hic in patria tua.

116 231
117
Aut au. Am dico uob. quia nemo ppheta acceptus
ē in patria sua.

In ueritate dico uob. Multe uidue erant in dieb
helie in isrl. quando clausū ē celū annis trib & mēsi
sex. Cū facta ēēt fames magna in omni terra. & ad
nullā illarū missus ē helias nisi in sareptha sydo
nie. ad mulierē uiduā. Et multi leprosi erant in isrl
sub helisco ppheta. & nemo eorū mundatus ē nisi
neaman syrus. Et repleti sōm in synagoga ira
hēt audientes. Et surrexerūt & eiecerūt illū extra ci
uitatē. Et duxerūt illū usq; ad sup ciliū montis sup
quē ciuitas illoꝝ erat edificata ut precipitarent eū.
Ipse au transiens p mediū illoꝝ ibat.

Et descendit in capharnaū ciuitatē galilee
ibiq; docebat eos sabbatis.

Et stupebant in doctrina ei quia in potestate
erat sermo ipsius.

Et in synagoga erat homo habens demoniū inmundū
& exclamauit uoce magna dicens. Sine qd nob &
tibi ihu natharene. uenisti p dere nos. scire quia

sis dī. Et tunc repaū illū ihc dicens. Obmutesce & exi
 ab illo. Et cū percussisset illū doemoniū in mediū exiit
 ab illo nihilq; illū nocuit. Et factus ē pavor in omib;
 & loquebant^r ad inuicē dicentes. Qd ē hoc ūbū. quia
 in potestate & uirtute imperat inmundis spiritib;
 ut exeant. Et diuulgab^r fama de illo in omne locū
 regionis.

Surgens autē de synagoga introiit in domū symonis.
 Socrus autē symonis tenebat^r magnas febris. & rogauer^t
 illū p̄ ea. Et stans sup illā imperauit febrī & dimi
 sit illā. Et cōtinuo surgens ministrabat illis. Cū sol
 autē occidisset. om̄s q̄ habebant infirmos. uariis lan
 guorib; ducebant illos ad eū. At ille singulis manus
 imponens & curabat eos.

Exiebant autē demonia a multis clamantia & dicentia
 quia tu es filius dī. Et tunc repans n̄ sinebat ea loqui.
 quia sciebant ipsū ēē xp̄m.

Facta autē die. egressus ibat in desertū locū. Et turbe
 requirebant eū & uener^t usq; ad ipsū. Et detinebant
 illū ne discederet ab eis. Quib; ille ait. Quia & alius

ciuitatib' oportet me euangelizare regnū dī.

Quia ego missus sū. Et erat p'dicans in synagogis galilee.

Factū ē. aū cū turbe inruerent in eū ut audirent ūbū
oī & ipse stabat secus stagnū genesareth. Et uidit
duas naues stantes secus stagnū. Piscatores enī descen-
derant & lauabant retia. Ascendens aū in unā nauē
que erat symonis. rogauit eū a terra reducere pu-
sillū. Et sedens docebat de nauicula turbas.

Vt cessauit aū loq' dixit ad symonē. Duc in altū. & laxate
retia urā in capturā. Et respondens symon dixit illi.
Preceptor p' totā noctē laborantes nihil coepimus.
In uerbo aū tuo laxabo retia. Et cū hoc fecissent con-
cluserunt multitudinē copiosā pisciū. Rūpebat aū rete
eorū & annuerunt sociis ut uenirent & adiuuarent eos.
Et uenerunt & impleuerunt ambas nauiculas ita ut mer-
gerentur.

Qd cū uideret symon petrus prostratus ad gēua ihu di-
cens. Exi a me quia homo peccator sū dñe. Stupor
enī circūdederat eū. & omēs q' cū illo erant. in captu

234
ra piseum quā coeperant. Similit̄ aut̄ iacobū & iohan-
nē filios hebedei. qui erant socii symonis.

Et ait ad symonē ih̄c. Noli timere. ex hoc iā homines
eris capiens. Et subductis ad terrā nauib. relictis om-
nibus secuti s̄ eum.

Et factū ē cū ēēt in una ciuitatē. & ecce uir plenus
lepra. & uidens ih̄m. & proci dens in facie rogauit eū
dicens. Dñe si uis potes me mundare. Et extendens
manū tetigit eū dicens. Uolo. mundare. Et confectā
lepra discessit ab illo. Et ipse p̄cepit illi ut nemini
diceret. Sed uade ostende te sacerdoti. & offer
per mundatione tua sic p̄cepit moyses in testimoniu
illis.

Perambulabat aut̄ magis sermo de illo. & conueniebant
turbe multe ut audirent & curarentur ab infirmi-
tatibus suis.

Ipse aut̄ secedebat in desertū & orabat.

ET FACTUM EST IN UNA
dierū. & ipse sedebat docens. Erant pharisaei se-
dentes & legis doctores quenerant ex omni castel

lo iudee & hierusalē. & uirtus dñi erat ad sanandū eos.

Et ecce uiri portantes in lecto hominē qui erat paraliticus. Et querēbant cū inferre & ponere ante eū & n̄ inuenientes qua parte illū ponerent p̄ turba. Ascender̄ supra tectū. & p̄ tegulas sub miser̄ illū cū lecto. in mediū ante iēm. Quoꝝ fidē ut uidit dixit. Homo remittunt̄ tibi peccata tua. Et eoꝝ per̄ cogitare intra se scribe & pharisei dicebant. Quis ē hic q̄ loq̄t̄ blasphemias. Quis potē dimittere peccata nisi solus d̄s. Ut cognouit autē iēs cogitationes eoꝝ dixit. Quid cogitatis in cordibꝫ ur̄is. Quid ē facilius dicere dimitunt̄ tibi peccata an dicere surge & ambula. Visceratis autē quō fili hominis habet potestātē in terra. dimittere peccata. At paralitico. Tibi dico surge. Tolle lectū tuū & uade in domū tuā. Et tē festi surgens corā illis. & tulit in quo iacebat. & abiit in domū suā magnificans dñm. Et stupor app̄hendit om̄s. & magnificabant dñm. Et repleti s̄ timore dicentes. quia uidimus mirabilia hodie.

286
Et post hæc exiit & uidit publicanū nomine leui seden-
tē ad theloneū & ait illi. Sequere me. Et relictis
omnib' secutus ē eū.

Et frē ei cū uiuū magnū leui in domo sua. Erat turba
multa publicanorū & aliorū q̄ cū illis erant discubentes.
Et murmurabant pharisei & scribe eorū dicentes. Ad
discipulos ei. Quare cū publicanus & peccatorib' man-
ducatis & bibitis.

Et respondens ih̄c dixit ad illos. Non egent q̄ sanis medi-
co. s; qui male habent. Non ueni uocare iustos s;
peccatores. in poenitentia. At illi dixerūt ad eū. Qua-
re discipuli iohannis ieiunant frequentē & obse-
rationes faciunt. similiter & phariseorū. tua autē edunt
& bibunt. Quib' ipse ait. Nūquid potestis filios spon-
si dū cū illis ē sponsus facere ieiuniū. Venient autē
dies. & cū ablatas fuerit ab illis sponsus tū ieiunabunt
in illis dieb'. Dicebat autē & similitudinē ad illos. Quia
nemo cōmissurā a uestimēto nouo mittit in uesti-
mentū uetus. Alioquin & nouū rūpit. & ueteri nō
ē uent. cōmissura a nouo. Et nemo mittit uinū no-

uū in uires ueteres. Alioquin rūpet uinū nouū uires
& ipsū effunderē & uires peribunt. Sed uinū nouū in
uires nouos mittendū ē & utraq; cōseruant. Et nemo
bibens uetus statim uult nouū. Dicit enī uetus melius ē

Factū ē autē in secundo sabbato primo cū transisset p
sata. uellebant discipuli ei spicas & manducabant
cōfruentes manib. Quidā autē phariseorū dicebant il
lis. Quid facitis qđ n̄ licet in sabbatis. Et respondens
ihc ad eos dixit. Non hoc legistis qđ fecit dauid cū esu
risset ipse & qui cū eo erant. quomodo intrauit in
domū dī & panes propositionis sūpsit & manducauit
& dedit his qui cū ipso erant quos n̄ licet manduca
re nisi solis sacerdotib. Et dicebat illis. Quia dñs
ē filius hominis die sabbati.

Factū ē autē & in alio sabbato ut intraret in synagogā
& doceret. Et erat ibi homo & manus ei dextera erat
arida. Observabant autē scribe & pharisei si in sabba
to curaret. ut inuenirent unde accusarent illum.
Ipse uero sciebat cogitationes eorū & ait homini q̄ habe
bat manū aridā. Surge & sta in mediū. Et surgens

stetit. At autem ad illos. Sicut sabbatis uos introibo bene-
facere animale. animam saluam facere anperdere. Et cir-
cu spectis omnibus. dicit homini. Extende manum tuam & ex-
tendit. Et restituta est manus eius. Ipsi autem repleti sunt insipi-
entia & eloquebantur ad inuicem quidnam facerent ihu.

Factum est autem in illis diebus. Exiit in montem orare & erat
pernoctans in oratione dei.

Et cum dies factus esset uocauit discipulos suos. Et elegit
ex ipsis quos & apostolos nominauit. Symonem quem cog-
nominauit petrum & andream fratrem eius. iacobum & iohannem
philippum & bartholomeum. mattheum & thomam iacobum
alphai & symonem quem uocat zelotes. iudam iacobi & iudam
scarioth qui fuit proditor.

Et descendens cum illis. stetit in loco capestri. & turba
discipulorum eius & multitudo copiosa plebis ab omni iu-
dea & hierusalem & maritima & tyri & sydonis. que-
nerant ut audirent eum & sanarentur a languoribus
suis. Et qui uecebantur ab spiritibus inmundis cura-
bantur. Et tota turba querebat eum tangere quia
uirtus de illo exiebat & sanabat omnes.

Et ipse elevatis oculis in discipulos suos dicebat.

Beati pauperes quia ur̄m ē regnū dī

Beati qui nē esuritis quia saturabimini.

Beati qui nē fletis quia ridebitis.

Beati eritis cū uos oderint homines & cū separauerint uos & exprobrauerint & eiecerint nom̄ ur̄m tāquā malū p̄p̄t filiū hominis. Gaudete & exultate in illa die. ecce enī merces ur̄a multa ē in celo. Secundū hęc enī faciebant p̄ph̄is p̄t̄res eor̄.

Ueruntam̄ nē uob̄ diuitib̄. q̄a habetis cōsolationē ur̄am

Uē uob̄ q̄ saturati estis quia esuritis. Vē uob̄ q̄ ridetis nē quia lugebitis & flebitis.

Vac̄ cū bene dixerint uob̄ om̄s homines. secūdm̄ hęc faciebant pseudop̄phetis p̄t̄res eor̄.

Sed uob̄ dico. qui auditis. Diligite inimicos ur̄os. benefacite his q̄ uos oder̄. Benedicite maledicentib̄ uos & orate p̄ calūniantib̄ uos.

Et qui percutit ur̄ maxillā p̄be illi & alterā. & ab eo q̄ aufert tibi uestimētū etiā tunicā noli prohibere. Om̄i aut̄ petenti tribue. & q̄ aufert quē tuā s̄ nō repetas.

240
Et prout uultis ut faciant uobis homines. & uos facite
illis similiter.

Et si diligitis eos qui uos diligunt. quæ est uobis gratia. Nam
& peccatores diligentes se diligunt. Et si bene fece-
ritis his qui uobis bene faciunt. quæ uobis est gratia. siquidem
& peccatores hoc faciunt. Et si mutuū dederitis his
a quibus speratis accipere. quæ gratia est uobis. nam & pec-
catores peccatoribus fenerant. ut recipiant equalia.
Ueruntamen diligite inimicos uros & bene facite: &
mutuū date. nihil inde sperantes. Et eritis merces
ura multa. & eritis filii altissimi. Quia benignus ipse
est super ingratos & malos. Estote ergo misericordes.
sic & pater ur̄ misericors est.

Nolite iudicare & non iudicabimini. Nolite cōdenare
& non cōdenabimini. Dimittite & dimittimini. Date
& dabit uobis. Mensurā bonā & cōfertā & coagulatā
& super effluentē dabunt in sinu ur̄m. Eadē uero mēsu-
ra qua mēsi fueritis. remonet uobis.

Dicebat autē illis & similitudinē. Nūquid potest cecus
cecu ducere. nunc ambo in foueā cadunt.

Non ē discipulus sup magistrū. Perfectus aut̃ om̃is
erit. sicut sic magister ei.

Quid aut̃ uides festucā in oculo fr̃is tui. trabē aut̃ que
in oculo tuo ē n̄ cōsideras. Aut quomodo poteris di
cere fr̃i tuo. fr̃ sine cicā festucā de oculo tuo ipse
in oculo tuo trabē n̄ uidens. Hypocrita. ecce primū
trabē de oculo tuo. & tū p̃spicies ut ecludas festucā
de oculo fr̃is tui.

Non ē enī arbor bona que facit fructus malos. neq; ar
bor mala faciens fructū bonū. Una queq; arbor
de fructu suo cognoscitur.

Neq; enī despinis colligunt ficus. neq; de rubo uin
demant uinam.

Bonus homo de bono thesauro cordis sui p̃fert bonū.
Et malus homo de malo thesauro p̃fert malū. Ex
abundantia enī cordis os loquit̃.

Quid aut̃ uocatis me dñe dñe. & n̄ facitis que dico?

Omñs. q̃ uenit ad me & audit sermones meos & facit
ostendā uob̃ cui similis sit. Similis ē homini edi
ficanti domū q̃ fodit maltrū. & posuit fundamenta

242
supra petra. Inundatione aut facta inlusu e flum
domui illi & n potuit ea mouere. Fundata eni erat
supra petra. Qui au audit & n fac. similis e homini
aedificanti. domum suam supra terram sine fundamento in
qua inlusu e flauus. & continuo cecidit & facta e ruina
domus illius magna.

CUM AUTEM IMPLESS ET

omnia uerba sua in aures plebis intrauit capharnaum. Cen
turionis aut euidam seruus male habens erat mortuus
qui illi erat prius. Et cum audisset de ihu. misit ad
eum seniores iudeorum rogans eum ut ueniret & saluaret
seruum ei. At illi cum uenissent ad ihm. rogabant eum sol
licite dicentes ei. Quia dignus e ut hoc illi prestes.
Diligit enim gentem nostram & synagogam ipse aedifica
uit nobis. Ihesus aut ibat cum illis. Et cum iam non longe esset
a domo. misit ad eum centurio amicos dicens. Domine noli
uerari non enim dignus sum ut sub tectum meum intres. Prop
ter quod me ipsum non sum dignus arbitratus ut uenire ad
te. sed dic uerbo & sanabitur puer meus. Nam & ego ho
mo sum sub potestate constitutus. habens sub me mu

litet. & dico huic uade & uadit. & alio ueni & uenit. & ser-
uo meo fac hoc & fac. Quo audito ihs miratus ē & sequen-
tib; se dix. Am dico uob. n̄ uisistis tantā fidē in ueni.

Et rēsi q̄missi fuerant domū inuener̄ seruū
q̄ languerat sanū.

Et factū ē deinceps ibat in ciuitatē quē uocat̄ nāi & ibat
cū illo discipuli ei & rēba copiosa. Cū autē appropinquaret por-
tę ciuitatis. ecce defunctus efferebat̄ filiū unicus matris sue.
Et hęc uidua erat. & rēba ciuitatis multa cū illa. Quā cū
uidisset dñs miā motus ē. sup̄ ea. Dix̄ illi. Noli flere. Et
accessit. & tetigit̄ loculū. Hi autē q̄ portabant steter̄. Erant.
Adulescens. tibi dico surge. Et resedit q̄ erat mortuus &
coepit loqui. Et dedit illū matri sue. Accepit autē om̄s
timor. & magnificabant̄ dñm dicentes. Quia ppheta mag-
nus surrexit in nob̄. & quia dñs uisitauit plebē suā.

Exit hic sermo in uniuersā iudeā de eo & omne circa regionē.
& numerant̄ iohanni discipuli ei de omnib; his. Et t̄n uocauit
iohannes duos de discipulis suis. & misit ad ihm dies. Tues
q̄ uenturus es ad aliū expectamus. Cū autē uenissent ad eū
uiri dixer̄. Iohannes baptista misit nos ad te dies. Tues

244
quēturus es an aliu expectamus. In ipsa autē hora curauit
multos a languoribus & plagis & spiritibus malis & ceteris multis
donauit uisum. Et respondens dixit illis. Euntes nuntiate iohanni
in quē uidistis & audistis. Quia ceteri uident. claudi ambulant
leprosi mundantur. Surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes
euangelizantur. Et beatus ē quī nō fuerit scandalizatus in
me. Et cū discessissent nuntii iohannis. coepit dicere uer-
bas de iohanne. Quid existis in deserto uidere harundinem
uento agitantam. si quid existis uidere hominem molli-
bus uestitum. Ecce quī ueste priosa ē & delicias in domibus regum ē. Sed quid
existis uidere prophetam. Utrique dico uobis. & plusquam prophetam.

Hic ē de quo scriptum ē. Ecce mitto angelum meum qui praeparabit
uiam tuam ante te. & faciem tuam.

Dico enim uobis maior uir natus mulierum prophetam iohanne nemo
est. Qui autē minor ē in regno dei maior ē illo.

Et omnis populus audiens. & publicani iustificauerunt deum bap-
tizati baptismo iohannis. Pharisei autē & legis periti cōsiliū
dei spreuerunt in semetipsos nō baptizati ab eo.

Cui ergo similes dicā homines generationis huius. & cui simi-
les sūt. Similes sūt pueris sedentibus in foro. & loquentibus to-

in uice & dicentib. Cantauimus uob. tibis & n̄ saltastis.
 Lamentauimus & n̄ plorastis. Venit enī iohannes n̄ mandu-
 cans neq. bibens uinū & dietis doemoniū habet. Venit enī
 filius hominis manducans & bibens & dietis. Ecce homo
 deuorator & bibens uinū. amicus publicanorū & peccatorū
 Et iustificata ē sapientia ab omīb. filius suis.

Rogauit aut illū qdā phariseus ut manducaret cū illo. Et
 ingressus domū pharisei discubuit. Et ecce mulier que
 erat inimica peccatrix. ut cognouit qd accubuit in domo
 pharisei. attulit alabastrū unguenti. & stans retro secus
 pedes ei. & capillis capitis sui tergebat. & osculabat pe-
 des ei. & unguento unguebat. Videns aut phariseus q̄ uoca-
 uerat eū. ait intra se dicens. Hic fiet ppheta. sicut utiq.
 que & qualis mulier eet que tangit eū. quia peccatrix ē.
 Respondens ihs dixit illū. Simon habeo tibi aliqd di-
 cere. At ille ait. Magister dic. Duo debitores erant
 euidā feneratori unus debebat ei denarios quingentos. &
 alius quinquaginta. Non habentib. illis unde redderent.
 donauit utrisq. Quis ergo eū plus diligit. Respondens
 symon dixit. Aestimo. quia is omi plus donauit. At ille dixit ei.

Recte iudicasti. Et cūuersus ad mulierē. dixit symoni. Uides hanc mulierē. intraui in domū tuā. aquā pedib' meis nō dedisti. Haec autē lacrimis rigauit pedes meos. & capillis suis terxit. Osculū mibi nō dedisti. haec autē ex quo intraui nō cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meū nō unxit. haec autē unguento unxit pedes meos. Propt̄ qđ dico tibi. Remittunt̄ ei peccata multa. quō dilect̄ multū. Cui autē minus dimittit̄. minus diligit. Dixit autē ad illā. Remittuntur tibi peccata. Et coeperūt q̄ simul accūbebant dicere intrase. Quis ē hic qui etiā peccata dimittit. Dixit autē ad mulierē. Fides tua te saluā fecit. uade in pace. et factū ē deinceps. & ipse it̄ faciebat penitentē & castellā p̄dicans & euangelizans regnū dī & eu. cū illo. & mulieres aliquē. quē erant curat̄ ab spiritib' malignis & infirmitatib' Maria quē uocat̄ magdalene. de qua demonia vii exierant & iohanna uxor chūze p̄curatoris herodis & susanna & alię multę quę ministrabant eis de facultatibus suis.

Cū autē t̄ba plurima ē ueniret & decemtarib' p̄perarent ad eū dixit p̄ similitudinē. Exiit q̄ seminat seminare sepi

suū. Et dū seminat. aliud cecidit secus mā & ē euleatū ē
 & uolueres caeli comederūt illud. Et aliud cecidit sup petra
 & natū aruit q̄a n̄ habebat humore. Et aliud cecidit int̄
 spinas. & simul exorte spine suffocauerūt illud. Et aliud
 cecidit int̄ bonā & ortū fecit fructū centuplū. Hec
 dies clamabat. Qui habet aures audiendi audiat. Intro
 gabant eū discipuli ei quē ēēt hec parabola. Quib̄ ipse dixit.

Uob̄ dictū ē nosse mysteriū regni dī. ceteris aut̄ in para
 bolis. ut uidentes n̄ uideant. & audientes n̄ intellegant.

Est aut̄ hec parabola. sem̄ ē uerbū dī. Qui aut̄ secus mā
 hi s̄ q̄ audierūt. deinde uenit diabolus. & tollit ūbū de
 corde eorū. ne credentes salui fiant. Nā qui sup petra
 q̄ eū audierūt eū gaudio suscipiunt ūbū. & in radices
 n̄ habent quia ad tēpus credunt. & in tēpore tēptationis
 recedunt. Qd̄ aut̄ in spinis cecidit. hi s̄ q̄ audierūt. & a solli
 citudinib̄ & diuitis & uoluptatib̄ uite euntes suffocan
 tur & non referunt fructū. Qd̄ aut̄ in bonā terrā. hi s̄ qui
 in corde bono & optimo audientes ūbū retinent. Et fruc
 tū ad ferunt in patientia.

Nemo aut̄ lucernā accendens. operit eā uase. aut subtus

212
lectū pontē. si sup candelabrū pontē ut intrantes uideant lumē.

Non enī ē occultū qđ n̄ manifestet. nec absconditū qđ n̄ sciāt.
& in palā uenit.

Utere ergo quomodo auditis. Qui enī habet dabit illi. Et
q̄cūq; n̄ habet. etiā qđ putat se habere auferet ab illo.

Venerūt autē ad illū mat̄ & fr̄s ei. & n̄ poterat adire eū p̄ turba.
Et nuntiātū ē illi mat̄ tua & fr̄s tui stant foris uolentes te
uidere. Qui respondens. dixit ad eos. Mat̄ mea & fr̄s mei hī
s̄ qui audiunt uerbum dī & faciunt.

Factū ē autē in una die r̄ū & ipse ascendit in nauiculā & discipu-
li ei. Erant ad illos. Transfretum est trans stagnū. & ascendit.
Nauigantib; autē illis obdormiunt. Et descendit p̄ cella uen-
ti in stagnū. & ēplebant & periclitabant. Accedentes autē susci-
tauerūt eū dicentes. Preceptor perimus. At ille surgens.
incredpauit uentū & r̄pestauit aquę. & cessauit. Et facta
ē tranquillitas. Dixit autē illis. Ubi ē fides ur̄a? qui timentes
mirati s̄ dicentes. ad inuicē. Quis putas hic ē quia & uen-
tus imperat & mari & oboediunt ei. Et nauigauerūt autē ad
regionē gerasenox quę ē c̄tra galileā. Et cū egressus
ēet ad trā occurrit illi uir qđā q̄ habebat demoniū iū

temporibus multis. & uestimento non inducitur neque in domo manebat
 sed in monumentis. Is ut uidit ihesum. prostratus ante illum. Et exclamans
 uoce magna dixit. Quid mihi & tibi est ihesu fili dei altissimi?
 Obsecro te neme torqueras. Precipiebat enim spiritui immundo.
 ut recederet ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum.
 Et uinciebat eum catenis & compedibus custoditus. & ruptis uinculis
 agebat ad oemonio in deserto. Interrogauit autem illum dominus. Quod
 tibi nomen est? At ille dixit. Legio. quia intrauerant oemo-
 nia multa in eum. Et rogauit illum ne imperaret illis ne
 in abyssum irent. Erat autem ibi grex porcorum multorum pascen-
 tium in monte. Et rogabant eum ut permitteret eis uillos in-
 gredi. Respondit illis. Exierunt ergo oemonia ab homine
 & intrauerunt in porcos. Et impetu abiit grex per precipitum
 & suffocatus est. Quod ut uideret factum quod pascebant fugi-
 erunt & nuntiauerunt in ciuitate & in uillis. Exierunt autem uide-
 re quod factum est. & uenerunt ad ihesum & inuenerunt hominem sedentem
 a quo oemonia exierant uestigium ac sana mentem ad pedes
 eius & timebat. Nuntiauerunt autem illis & qui uiderant quomodo sa-
 nus factus esset a legione. Et rogauerunt illum omnis multitu-
 do regionis gerasenorum ut discederet ab ipsis quia timore

250
magno tenebantur.

Ipsē autē ascendens nauē reuēsus ē. Et rogabat illū q̄ ad dormonib⁹
uerabatur. ut cū eo eēt. Dimisit autē eū ihc die. Redi domū
tuā. & narra quanta tibi fecit dñs. Etabit p̄mūsa ciuitatē
p̄dicans quanta illi fecisset ihc.

FACTUM EST AUTEM CUM
redisset ihc excoepit illū turba. Erant enī omēs expectan
tes eū. Et ecce uenit uir cui nomē iairus. & ipse princeps
synagoge erat. Et cecidit ad pedes ihu. rogans eū ut in
traret in domū ei. quia unica filia erat illi fere annorū xii.
& hec moriebat⁹. Et cū dū iret. turba cōprimebatur.
Et mulier quedā erat in fluxu sanguinis ab annis xii. que
in medicos erogauerat omnē substantiā suā nec ab ullo
potuit curari. Accessit retro & tetigit fibrā uestimēti
ei. Et cū festi stetit fluxus sanguinis ei. Erat ihc. Quis ē
q̄ me tetigit. Negantib⁹ autē omib⁹. dixit petrus & q̄ cū illo
erat. Preceptor turbe te cōprimunt & affligunt &
dixit quis me tetigit. Et dixit ihc. Tetigit me aliquis. Nā
& ego noui uirtutē de me exisse. Videns autē mulier quia
nō latuit. tremens uenit & prostrata ante pedes illius. Et ob

125 256
quā causa tetigerit eū in dicant corā omī populo. Et quē
admodū cēfēti sanata sit. At ipse. dixit illi. Filia fides tua te
saluā fecit. nade in pace. Ad huc eo loquente. uenit ad primi
pē synagoge quidā dicit illi. Quia mortua ē filia tua. noli
uerare illū. Ille autē audito hoc ūbo respondit patri puel
le. Noli timere. Crede tantū. & salua erit. Et cū uenisset
domū nō pmissit intrare secū quēquā nisi petrū & iohannē
& iacobū. & patrē & matrē puellę. Flebant autē omēs & plan
gebant illā. At ille dixit. Nolite flere. nē mortua si dor
mit. Et deridebant eū. Sciētes. quia mortua ē. Ipse
autē tenens manū eī clamauit dicens. Puella surge. Et cū
ē sps eī. & surrexit otinno. Et iussit illi dare manduca
re. Et stupuerunt parentes eī. quibz pcepit ne alicui dice
rent qd factū erat.

CONUOCATIS AUTē

xu apłis. dedit illis uirtutē & potestātē sup omīa doe
monia. & ut languores curarent. & misit illos pđicare
regnū dī. & sanare infirmos.

Et ait ad illos. Nihil tuleritis in uia. neq; uirgā neq; perā
neq; panē neq; pecuniā. neq; duas tunicas habetis. Et

in quā cūq; domū intraueritis ibi manete. & inde ne exeatis.

Et qui cūq; n̄ receperint uos. exeuntes decutite illa. etiā puluerē pedū ur̄orū excutite in testimoniu sup̄a illos.

Egressi autē ibant per castella euangelizantes & curantes ubiq;

Audiuit autē herodes tetrarcha om̄a que fiebant ab eo & he-
sitabat. eo qđ diceret aq̄b̄dā quia iohannes surrexit mor-
tuus. Aq̄b̄dā uero quia helias apparuit. Abalus autē quia
pp̄heta unus ex antiquis surrexit. Et ait herodes. Iohan-
nē ego decollavi. quis autē ē iste. de quo ego talia audio?
Et querebat uidere eū.

Et cūsi apti narrauer̄ illi quēcūq; fecer̄.

Et ad sup̄as illis secessit seorsū in locū desertū quē bechsaide.
Qđ cū cognouissent turbę. secute s̄ illū. Et recepit illos
& loquebat̄ illis de regno dī & eos qui cura indigebant sanabat.

Dies autē cooperat declinare. & accedentes xii dixer̄ illi. Di-
mitte turbas ut timentes in castella uillasq; quecūq; s̄ dixer̄
tanti. & inueniant escas quia hic in loco deserto sumus. At
autē r̄o illos. Uos date illis manducare. Ait illi dixer̄. Nō s̄
nob̄ plusquā. v. panes & duo pisces. Nisi forte nos edamus &
emamus in omne hanc t̄bā escas. Erant autē fore uiri quinq;

127 283
milia. At autem ad discipulos suos. Facite illos discubere per
milia quinquagenos. & ita fecerunt. Et discubuerunt omnes. Accep-
tis autem v. panibus & duobus piscibus respexit in celum & benedixit illis.
Et fregit. & distribuit discipulis suis. ut ponerent ante tur-
bas. Et manducaverunt omnes & saturati sunt. Et sublatus est qui supererat
illis fragmentorum copiam duodecim.

Et factum est cum solus esset orans. erant cum illo & discipuli. Et interrogavit
eos illos dies. Quos me dicunt esse turbe? Illi responderunt
& dicebant. iohanne baptista. alii autem heliam. alii quia propheta unus
de prioribus surrexit. Dixit autem illis. Vos autem quos me esse dicitis?
Respondens symon petrus dixit. Christe domine.

At ille increpans illos. ne cui dicerent hoc. Dicit quia oportet
filium hominis multa pati. & reprobari a senioribus & principibus
sacerdotum. & scribis. & occidi. & tertia die resurgere.

Dicobat autem ad omnes. Siquis vult post me venire. abneget se
metipsum & tollat crucem suam cotidie & sequatur me. Qui enim
voluerit animam suam salvam facere. perdat illam. Nam qui perdidit
animam suam propter me salvam faciet illam. Quid enim proficere ho-
mini siluerit universum mundum. se autem ipsum perdat. & detrimentum
suum faciat?

254
Nā q̄m̄ erubuerit & meos sermones hanc filius hominis erubes-
cet cū uenerit maiestate sua & patris & scōꝝ angelōꝝ.

Dico aut̄ uob̄. uere s̄ aliqui hic stantes q̄n̄ gustabant mortē donec
uideant regnū dī.

FACTUM EST AUTEM

post hec ūba fere dies octo. Et assumpsit petrū & iacobū &
iohannē. & ascendit in montē orare. Et factū ē dū oraret
species uultus ei altera & uestitus ei albus refulgens. Et
ecce duo uiri loquebant̄ cū illo. Erant aut̄ moyses & helias
uisi in maiestate. Et dicebant excessū ei. quē cōpleturus
erat in hierusalē. Petrus ū & q̄ cū illo erat grauati sono.
Et uigilantes. uider̄ maiestātē ei. & duos uiros q̄ stabant
cū illo. Et factū ē cū discederent ab illo ait petrus ad ih̄m.

Preceptor: bonū ē nos hic ēē. & faciamus tria tabernicu-
la. Unū tibi. & unū moysi. & unū helie. Nesciens qd̄ di-
ceret. Hæc aut̄ illo loquente. facta ē nubes & obumbra-
bit eos & tinnuer̄. Intrantib̄ aut̄ illis in nubē. & uox facta
ē donube dies. Hic ē filiū mē dilectus ipsū audite. Et dū
fieret uox. inuentus ē ih̄s solus. & ipsi tacuer̄. Et memini
uider̄ in illis dieb̄ quicquā ex his quos uiderant.

Factū ē autē in sequenti die descendenti illis domum. occur-
rit ei rēba multa. Et ecce uir dicta exclamauit dicens. Magister
obsecro te respice in filiū meū. quia unus est mihi. Et ecce
spiritus apprehendit illū. & subito clamat & elidit. Et dissi-
pat eū cū spuma. & uix discessit dilanians eū. Et rogauit disci-
pulos suos ut uiderent illū & nō potuerunt. Respondens autē ihē-
sū. O generatio infelix & pūsa usque quo ero apud uos. & pa-
tiar uos. Ad huc huc filiū tuū. Et cū accederet. elisit eū
demoniū. & dissipauit. Et in ore patris ihē spiritū immundū
& sanauit puerū. & reddidit illū patri ei.

Stupebant autē omēs in magnitudine di.

Omīb; q; mirantib; in omib; que faciebat. dixit ad discipulos
suos. Ponite uos in cordib; uris sermones istos. Filius enī
hominis futurū ē ut tradat in manus hominū. Nulli ig-
norabant ūbū istud & erat uelatū ante eos ut nō senti-
rent illud. Et timebant eū interrogare de hoc uerbo.

Intrauit autē cognitatio in eos. quis eorū maior ēēt. At ihē in-
uens cogitationes cordis illorū adprehendens puerū statuit
illū secus se & ait illis. Qui cūq; susceperit puerū istū
in nomine meo me recipit. Et qui cūq; me receperit.

recipit eū qui me misit. Nā q̄ maior ē uix̄ am̄s uos. hic maior ē.

Respondens aut̄ ioh̄s dī. Preceptorū indomus quendā in nomine
tuo demonia eicient & phibemus eū quia n̄ sequit̄ nob̄eū. Et
ait ad illū ih̄c. Nolite phibere. Qui enī n̄ ē adūsū uos. puob̄ ē.

Factū ē aut̄ dū cōplerent̄ dies assūptionis ei⁹ & ipse facie sua fir-
mā ut̄ inbr̄m. Emisit nuntios ante cōspectū suū. Et
uix̄ intrauer̄ in ciuitatē samaritanorū ut pararet illi. Et
recepit eū quasi facies ei⁹ cunctis erat inbr̄m. Cū uidissent
aut̄ discipuli ei⁹ iacobus & ioh̄s dixer̄. Dñe. uis dicimus ut ig-
nis descendat de celo & cōsumat illos. & cūuersus increpauit
illos dī. Nescitis cui sp̄s estis. Fili hominis n̄ uenit animas
p̄dere s; saluare. Et abier̄ in aliud castellū.

Factū ē aut̄ ambulantib; illis in uia. dī quidā ait illū. Sequar-
te quo cūq; ieris. Et ait illi ih̄c. Uulpes foueas habent. & uo-
lucres celi nidos. fili aut̄ hominis n̄ habet ubi caput suū redi-
net. Ait aut̄ ad alterū. Sequere me. Ille aut̄ dī. Dñe. p-
mitte mihi. primū ire & sepelire patrē meū. Dixq; ei ih̄c.
Sine ut mortui sepeliant mortuos suos. Tu aut̄ nade conun-
tia regnū dī.

Et ait alt̄. Sequar te dñe. si primū p̄mitte mihi renuntiare

his q̄ domi s̄. At̄ ad illū ibe. Nemo mittens manū suā in ara-
trū & aspiciens retro. aptus ē regno dī.

POST HEC AUTEM

signavit dñs & alios septuaginta duos misit & illos binos an-
te facie suā in omne civitate & locū quo erat ipse venturus.
& dicebat illis.

Messis quidē multa. operarii aut̄ pauci. Rogate ergo dñm
messis. ut mittat operarios in messe.

Ite. ecce ego mitto uos. sic̄ agnos ut lupos.

Nolite portare sacculū neq; perā. neq; calciam̄ta. & neminē
p̄ uia salutaueritis.

In quācūq; aut̄ domū intraueritis. prīmū dicite. Pax huic
domui. Et si ibi fuerit filius pacis. requiescet sup illā
pax ur̄a. Sin aut̄ ad uos reuertatur.

In eadē aut̄ domo manete. edentes & bibentes quē apud illos
sunt. Dignus ē enī operarius mercede sua.

Nolite transire de domo in domū. & in quācūq; ciuitatē intra-
ueritis & susceperint uos. manducate quē apponunt vobis.
& curate infirmos qui in illa s̄. & dicite illis. Adpropinqua-
uit in uos regnū dī.

In quacūq; ciuitate intraueritis. & nō receperint uos erunt
in plateas ei dicite. Etia puluerē qui ad hēsit nob ciuitate
extrā extergimus in uos. Tam hoc senote. quia ad p̄p̄inqua
bit regnū dī. Dico uob. quia sodomus indie illa remissius
erit quā illi ciuitati.

Uae tibi corozhai. uē tibi bethsaida. Quia si in tyro & sydo
ne facte fuissent uirtutes quē in uob facte s̄oli in iudicio &
cinere sedentes peniterent. Uerū tam tyro & sydoni re
missius erit in iudicio quā uob. Et tucapharnaū usq; ad ce
lū exaltata. usq; in fornū dimergetis.

Qui uos audit me audit. Et qui uos spernit me spernit. Qui
aū me spernit cū spernit q̄me misit.

Rēs si s̄ aū duo septuaginta cū gaudio dicentes. Dñe. etiā doe
monia subiciunt nob in nomine tuo. Erat illis. Uidebam
satana. sic fulgur de celo cadentē. ecce dedi uob potestātē
calcandi sup serpentes & scorpiones. & sup omne uirtutē
inimici. & nihil uos nocbit. Verū tam in hoc nolite gau
dere. quia spiritus uob subiciunt. Gaudete aū qđ nomi
na nr̄a scripta s̄ in celis.

In ipsa hora exultau spū scō & dix. Confiteor tibi p̄t dñe

130 130 259
caeli & terre quia abscondisti haec a sapientibus & reuelasti ea
parvulis. Et nā pater quia sic placuit ante te.

Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit quis sit filius.
nisi pater & quis sit pater nisi filius & cui uoluerit filii reuelare.

Et conuersus ad discipulos suos dixit. Beati oculi qui uident quae
uos uidetis. Dico enim uobis. quod multi prophetae & reges uoluerunt
uidere quae uidetis & non uiderunt & audire quae auditis & non audierunt.

Et ecce quidam legis peritus surrexit & temptans illum & dixit. Magister
ter. quod faciendo uitam aeternam possidebo. Illi dixit. ad eum.
In lege quod scriptum sit quomodo legis. Ille respondens
dixit. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo & ex tota ani
ma tua & ex omnibus uiribus tuis & ex omni mente tua & proximum
tuum sicut te ipsum. Dixitque illi. recte respondisti. hoc fac & uiues.

Ille autem uolens iustificare se ipsum dixit illi. Et quis es mihi
proximus. Suspiciens autem ihesus dixit. Homo quidam descende
bat ab hierusalem in hiericho & incidit in latrones. Qui
etiam dispolauerunt eum & plagis impositis abierunt semi uiuo
relieto. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem
uia & uiso illo praeteriit. Similiter & leuita cum esset secus locum
& uidere eum praeteriit. Samaritanus quidam iterum autem faciens.

260
uenit secus mām. & uidens cū mām motus ē. Et ad ppians al
ligauit uulnera ei & infundens oleū & uinū. & imponens illū in
uimentū suū. duxit in stabulū & curā ei egit. Et altera die pui
lit duos denarios. & dedit stabulario & ait. Curā illi habe
& qđ cūq; sup erogaueris. ego cū rediero reddā tibi. Quis
hōx triū uidet tibi pximus fuisse illi q̄ incidit in luro
nes. At illi. Qui fecit mām nullū. Et ait illi ihc. Vade.
& tu fac similiter. Factū ē autē dū irent. & ipse intrauit in
quodā castellū. & mulier quedā nomine martha. excoepit
illū in domū suā. Et tunc erat soror nomine maria. Que
etiā sedens secus pedes dñi. audiebat ūbū illi. Martha
autē satagebat circa frequens ministeriū. Que stetit & ait.
Dñe. nē tibi cure. qđ soror mea reliquit me solā minis
trare. Dic ergo illi ut me adiuuet. Et respondens dixit
illi dñs. Martha. martha. sollicita es & turbaris erga
plurima. Porro. unū ē necessariū. Maria optimā
partē elegit. que nō auferet ab ea.

ET FACTUM EST CUM

esset in loco quodā orans. Ut cessauit. dixit unus ex discipu
lis ei ad eū. Dñe. doce nos orare: sic & iohannes docuit

discipulos suos. Et ait illis. cum oratis dicite.

Pater noster. sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Panem nostrum cotidianum. da nobis cotidie. Et dimitte nobis peccata nostra. siquidem & ipsi dimittimus omni debent nobis. Et non nos inducas in temptationem.

Et ait ad illos. Quis vestrum habebit amicum & ibit ad illum medio nocte & dicet illi. Amice. comoda mihi tres panes. quoniam amicus meus venit de via ad me. & non habeo quod ponam ante illum. & ille respondens dicat deintus. noli mihi molestus esse. iam ostium clausum est & pueri mei mecum sunt in cubili. & non possum surgere & dare tibi. Et ille si perseveraverit pulsans. dico vobis. Et si in dabit illi surgens eo quod amicus eius sit propter importunitatem. tam enim ei surget. & dabit illi quotquot habet necessarios. Et

Et ego vobis dico. Petite. & dabitur vobis. Querite. & invenientis. Pulsate. & aperietur vobis. Omnis enim qui petit accipit. & qui querit invenit. & pulsanti aperietur. Quis autem ex vobis patrem petit panem. nunquid lapidem dabit illi. Aut pisces. nunquid pro piscibus serpentem dabit illi. Aut si perierit ovum. nunquid porriget ei scorpionem. Si ergo vobis

262
cū scitis malū: nostis bona data dare filiis ur̄is. Quanto ma-
gis pater ur̄ de celo. dabit sp̄m bonū petentib; se.

Et erat eiciens demoniū. & illud erat mutū. Et cū eiecisset
demoniū. locutus ē mutus. & admirare s̄ turbe.

Quidā autē ex eis dixerūt. In beelzebub principe demoniorū
eicit demonia.

Et alii rep̄tantes signū de celo querebant ab eo.

ipse autē ut uidit cogitationes eorū. dixit eis. Om̄e regnū in se
ipsū diuisū desolabit. & domus sup̄ domū cadet. Si autē
& satanas in se ipsū diuisus ē. quomodo stabit regnū ipsius?

Quia dicitis in beelzebub eicere me demonia. Si autē ego
in beelzebub eicio demonia. filii ur̄i in quo eiciunt. Ioco
ipsi iudices ur̄i erūt. Porro. si in digito dī eicio demonia.
perfecto puenit in uos regnū dī. Cū fortis armatus custo-
dit atriu suū. in pace s̄ ea que possidet. Si autē fortior il-
lo sup̄ ueniens uicerit eū. uniuersa arma ei aufert in quib;
confidebat. & spolia ei distribuet. Qui n̄ ē mecum. conuersū
me ē. & q̄ n̄ colligit mecum dissipat.

Cū immundus spiritus exierit ab homine. p̄ambulans p̄
loca iniquosa querens requiē & n̄ inueniens dicit Re-

132 263
uertat in domū meā unde exiui. Et tū uenerit. inuenit
scopis mundatā. Et tū uad. & assumit septē alios spiritus
nequiores se. & ingressi habitant ibi. Et nouissima ho
manus illi peiora prioribus.

Factū ē. aū cū hec diceret extollens uocē quēdā mulier
deturba. dī illi. Beatus uenit quī te portauit. & ubera
quesuristi. At ille dī. Quin immo. beati q̄ audiunt
ūbū dī & custodiunt illud.

Turbis aū cōcurrentib; coepit dicere. Generatio hec ge
neratio nequā ē. Signū querit. & signū n̄ dabit ei nisi
signū ionē. Nā sic fuit ionas signū nūc uitis. ita erit
filiū hominis generationi isti. Regina austri surget in
iudicio cū generatione ista. & cōdēpnabit illos. Quia uenit
a finib; t̄rē audire sapientiā salomonis. Et ecce plusquā
salomon hic. Viri nūc uis; surgent in iudicio cū ge
neratione ista. & cōdēpnabunt illā. quia poenitentia
egerat ad p̄dicationē ionē. Et ecce plusquā iona hic.

Nemo lucernā accendit. & in absconso ponet neq; sub mo
dio. si sup candelabrū. ut qui ingreditur lūm uideant.

Lucerna corporis tui ē oculus tuus. Si oculus tuus fue

1564
rit simplex totū corpus tuū lucidū erit. Si autē nequā fuerit.
etiam corpus tuū tenebrōsū erit. Uide ergo nolum
qd̄ intus ē tenebrę sum. Si ergo corpus tuū totū lucidū
fuerit: n̄ habens partē aliquā tenebrarū erit lucidū totū.
Et sic lucerna fulgoris inluminabit te.

Et cū loqueret̄. rogauit qdā phariseus illū. ut pranderet apud
se. Et ingressus recubuit. Phariseus autē coepit intrase
reputans dicere. quare n̄ baptizatus ē ante prandiu.
Et ait dñs ad illū. Nunc uos pharisei qd̄ de foris ē calicis
& ceteri mundatis. qd̄ autē intus ē ur̄m plenū ē rapina & ini-
quitate. Stulti n̄ne q̄ fec̄ qd̄ de foris ē. etiā id qd̄ de intus
ē fec̄. Verūtam̄ qd̄ sup̄ ē dare elemosinā. & ecce om̄a mun-
da s̄ uob̄.

Sed et uob̄ phariseis q̄ decimatis mētā & rutā & om̄e holus
& p̄teritis iudiciū & caritātē dī. Haec autē facere oportet
& illa n̄ omittite.

Vae uob̄ phariseis. quia diligitis primas cathedras in syna-
gogis & salutationes in foro.

Vae uob̄ quia estis ut monum̄ta quę n̄ apparent. & homi-
nes ambulantes sup̄ nesciunt.

133
265
Respondens autē quidā ex legis peritis ait illi. Magister hec
dies etiam nobis etumeliā facis. Ille ait. Et vobis legis peritis
vae quia honoratis homines oneribus quae portari non possunt
& ipsi uno digito vō non tangitis sarcinas.

Vae vobis quia edificatis monumenta prophetarū. patres autē vři
occiderunt illos. Profecto testificamini quod essetis operibus
patrū vřorū quō quidē ipsi eos occiderunt. nos autē edificatis
eorū sepulchra.

Propterea & sapientia dī dicit. Mittā ad illos aptos & pphe-
tas. & erunt illis occident & persequentur. Urinquantur sanguis
omnium prophetarū qui effusus ē a constitutione mundi age-
neratione ista. A sanguine abel iusti usque ad sanguinem
zacharie qui perit int̄ altare & cetera. Ita dico vobis. re-
quiem ageneratione hac.

Vae vobis legis peritis quia tulistis clavem scientie. Ipsi non
trovistis & eos qui introibant prohibuistis.

CUM HEC AD ILLOS
diceret. coeperunt pharisei & legis periti graviter insistere
& eos ei opprimere de multis insidiantes ei. Et queren-
tes capere aliquid ex ore ei ut accusarent eum. Multis

206
aũ turbis circũstantib. ita ut se cõcularent coepit dicere
ad discipulos suos.

Attendite a sermone phariseorũ qd̃ e hypocrisis.

Nihil aũ optũ e qd̃ n̄ reuelat. neq. absconditũ qd̃ n̄ sciat. Quo
que in tenebris dixistis. in lumine dicentur. Et qd̃ in aure
locuti estis in cubiculis p̄dicabit in tectis. Dico aũ uob. ami
cis meis. ne timeamini ab his q̄ occidunt corpus. & post hec
n̄ habent amplius qd̄ faciant. Ostendã aũ uob. quẽ timea
tis. Timeate eũ q̄ postquã occiderit. habet potestatem mit
tere in gehennã. Ita dico uob. hunc timeate. Nonne. v.
passeres uenunt dipondio. & unus ex illis n̄ e in obliuio
ne corã dõ. Sed & capilli capitis ur̄i om̄s numerati s̄.
Nolite ergo timeate. multis passerib. plures estis. Dico
aũ uob. om̄s q̄cũq. cõfessus fuerit me corã hominib. &
fili hominis cõfitebit̄ illũ corã angelis d̄i.

Qui aũ negauerit me corã hominib. denegabitur corã
angelis d̄i.

Et om̄s q̄ dicũt uerbum in filium hominis remittetur ei. Illi aũ
q̄ in sp̄m scm. blasphemauerit n̄ remittetur.

Cũ aũ inducent uos in synagogas. & ad magistratus & po

restantes. Nolite solliciti esse qualiter aut quid respondeatis
aut quid dicatis. Spiritus enim sanctus docebit uos in ipsa hora que oportet
dicere.

Ait autem quidam de turba. Magister dic fratri meo ut diuidat
mecum hereditatem. At ille dixit ei. Homo quis me constituit in
iudicem aut diuisorem super uos? Dixitque ad illos. Videte & caue-
te ab omni auaritia quia non in abundantia cuiusquam uita eius est.
ex his que possidet. Dixit autem similitudinem ad illos dicens. Homi-
nis cuiusdam diuitis uberes fructus ager attulit. & cogita-
bat intra se dicens. Quid faciam quod non habeo quo egregie frue-
tus meos? Et dixit. Hoc faciam. Destruam horrea mea &
maiora faciam. Et illuc egregiabo omnia que nata sunt mihi
& ponam ea. Et dicitur anime mee. Anima habes multa bo-
na posita in annos plurimos. Requiesce. comede bibe
epulare. Dixit autem illi deus. Stulte. anima tua hac nocte
reperit te. Que autem parasti cui eris? Sic est qui sibi
thesaurizat non est & in domino diues.

Dixitque ad discipulos suos. Ideo dico uobis. nolite solliciti esse
anime quod manducetis. neque corpori quod uestiamini. Ani-
ma plus est quam esca & corpus quam uestimentum. Conside-

rate coruos quia n̄ seminant neq; metunt quib; n̄ cellariū neq;
horreū & d̄s pascit illos. Quanto magis uos plures estis illis.
Quis aut̄ ur̄m cogitando pot̄ adicere ad staturā suā cubitū
unū. Si ergo neq; qd̄ minimū ē potestis qd̄ de ceteris sollici
ti estis. Considerate lilia agri quomodo crescunt n̄ laborant
neq; nocent. Dico aut̄ uob; nec salomon in om̄i gl̄a sua uestie
bat sic unū existis. Si aut̄ fœnū agri qd̄ hodie ē in agro. &
eras in elikunū mittit̄. d̄s sic uestit̄. Quanto magis uos pu
sille fidei. Et uos nolite querere qd̄ manducetis aut qd̄ bi
batis. Et nolite in sublime tolli. hęc enī om̄a gentes mundi
querunt. Pater aut̄ ur̄ scit. quō his indigeatis. Verumtamen
querite regnū dī. & hęc om̄a adicient̄ uob;.

Nolite timere pusillus grex. q̄a cōplacuit patri ur̄o dare
uobis regnum.

Vendite que possidetis & date elemosinā.

Facite uob; saculos q̄ n̄ uetrescant. thesaurū n̄ deficientē in
celo. quo fur n̄. ad pp̄iat. neq; tinea corrūpt. Ubi enī the
saurus ur̄ ē ibi & cor ur̄m erit.

Sunt lūbi ur̄i p̄cincti & lucernę ardentes. Et uos similes
hominib; expectantib; dominū suū quando r̄tūx̄ arrip

ius. Uenit uenerit & pulsauerit. c. festi aperiant ei.

Oecum serui illi quos cum uenerit dominus in uenerit uigilantes. Am dico uob. qd ptinget se. & faciet illos discubere & transiens ministrabit illis. Et si uenerit in secunda uigilia & in tertia uigilia uenerit. & ita in uenerit. beati s. serui illi.

Hoc autem scitote. quomodo sitis et patfamilias. qua hora fur ueniret uigilaret utique & non sineret prodire domum suam. Et uos estote parati. quia qua hora non putatis filius hominis ueniret.

Autem ei petrus. Domine. ad nos diebus hanc parabolam an & ad omnes. Dixit autem dominus. Quis putas est fidelis & prudens dispensator quem constituit dominus super familiam suam ut det illis ut tempore tritici mensuram. Beatus ille seruus quem cum uenerit dominus in uenerit ita faciente. Verum dico uob. quia super omnia que possidet constituet illum.

Quod si dixerit seruus ille in corde suo mora fac ille dominus meus uenire & coeperit percutere pueros & ancillas. & edere & bibere & inebriari. Veniet dominus serui illi in die qua non sperat. & hora qua nescit. & diuidet eum partemque omni eum infidelibus ponet.

Ille autem seruus qui cognouit uoluntatem domini sui & non preparauit & non fecit secundum uoluntatem eius. uapulabit multis. Qui autem non cognouit & fecit uigna. plagis uapulabit paucis. Omni autem cui multum datum est

multū queretur ab eo. Et cum commendauerunt multū,
plus petent ab eo.

Ignem ueni mittere in terrā. & qđ uolo nisi ut ac
cendatur. Baptisma autē habeo baptizari. & quo
modo coartor usq; dū pficiatur. Putatis quia pacē
ueni dare in terrā. Non dico uobis. sed separationē.

Erunt enim ex hoc quinq; in domo una diuisi. tres
in dno. & duo in tres diuidentur. Pater in filiū. &
filius in patrē suū. Mater in filiā. & filia in ma
trem. Socrus in nurū suā. & nurus in soerū suū.

Dicebat autē & ad turbas. Cum uideretis nubē ori
entē ab occasu. statim dicitis nimbis uenit. & ita
fit. Et cū austrū flantē. dicitis quia aestus erit.
& fit. Hypocrite. faciē celi & terre nostis p̄bare.
hoc autē tempus quomodo n̄ p̄batis. Quid autē & a uo
bis ipsis. n̄ iudicatis qđ iustū est.

Cum autē uadis cū aduersario tuo ad principē in
uia. da operā liberari ab illo. ne forte trahat te
apud iudicē. & iudex tradat te exactori. & ex
actor mittat te in carcerē. Dico tibi. n̄ exies

136 271
inde. donec etiam nouissimū minutū reddas.

APERANT AUTEM

quidā ipso in tempore nuntiantes illi de galileis.
quorū sanguinē pilatus miscuit cū sacrificiis eorum.
Et respondens dixit illis. Putatis qđ in galilea p̄ omibz
galileis fuer̄ peccatores. qui talia passi sunt. Non
dico uobis. sed nisi penitentiā habueritis. om̄s simili
ter peribitis. sicut illi decē & octo. sup̄ quos cecidit
turris in syloam. & occidit eos. Putatis quia & ipsi
debitores fuer̄. p̄ter om̄s homines habitantes in ihe-
rusale. Non dico uobis. sed si n̄ penitentiā egeritis.
omnes similiter peribitis.

Dicebat autē hanc similitudinē. Arborē fici habe-
bat quidā plantatā in uinea sua. & uenit querens
fructū in illa. & n̄ inuenit. Dixit autē ad culta-
rem uinee. Ecce anni tres sunt ex quo uenio. que-
rens fructū in ficulnea hac & n̄ inuenio. Succide
ergo illā. ut qđ etiam terrā occupas. At ille
respondens. dixit illi. Domine. dimitte illā et
hoc anno. usq; dū fodiā circa illā. & mittā ster-

272
cora. Et siquidem fecerit fructū. sin aut. in futurū succides
eā. Erat aut docens in synagoga corū sabbatis. Et ecce
mulier quę habebat spiritū infirmitatis annis decē &
octo. & erat inclinata. nec omnino poterat sursum respi
cere. Quā cū uideret ihs. uocauit ad se. & ait illi. Mu
lier. dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi
manus. & confestim erecta est. & glorificabat dñm.

Respondens aut archisynagogus indignans quia sabbato
curasset ihs. dicebat turbę. Sex dies sunt in quibus
oportet operari. in his ergo uenite & curamini. & n̄
in die sabbati. Respondit aut ad illū dñs & dixit.

Hypocrite. unusquisq; ur̄m sabbato n̄ soluet bouem
suū aut asinū a praesepio. & ducit ad aquare. Hanc
aut filiā abrahe quā alligauerat satanas ecce decē
& octo annis. non oportuit solui a uinculo isto die
sabbati.

Et cū hæc diceret. erubescerant om̄s aduersarii eius.

Et om̄s populus gaudibat in uniuersis. quę glori
ose fiebant ab eo.

Dicebat ergo. Cui simile ē regnū di. & cui simile

137 273
esse existimabo illud. Simile ē grano synapis. quod
acceptū homo misit in hortū suū & creuit. Et factū
est in arbore magnā & uolucres celi requieuerunt
in ramis eius.

Et iterū dixit. Qui simile estimabo regnū di. Simi-
le ē fermento. qđ acceptū mulier abscondit in fari-
ne. sata trita. donec fermentaretur totum.

Et ibat p̄ ciuitates & castella docens. & iter faciens in
hierusalem.

At aut̄ illi quidā. Dñe. si pauci sunt qui saluantur.
Ipse aut̄ dixit ad illos. Contendite intrare p̄ angustam
portā. quia multi dico uobis querent intrare & n̄ po-
terunt.

Cum aut̄ intiauerit pater familias & clauserit ostium.
& incipietis foris stare. & pulsare ostiū dicentes.

Dñe. aperi nobis. Et respondens dicet uobis. Nescio uos
unde sitis. Tunc incipietis dicere. manducauim⁹ corā
te & bibim⁹. & in plateis nr̄is docuisti. & dicet uobis.
Nescio uos unde sitis. Discedite. ame. om̄s operarii ini-
quitas. ubi erit fletus & stridor dentium.

Cum uideritis abraham & isaac & iacob. & omnes pro-
phetas in regno dei. uos autem expelli foras. Et ueni-
ent ab oriente & occidente & aquilone & austro.
& accumbent in regno dei.

Et ecce sunt nouissimi qui erant primi. & sunt pri-
mi qui erant nouissimi.

In ipsa die accesserunt quidam phariseorum. dicentes illi.
Exi & uade hinc. quia herodes uult te occidere.
Et ait illis. Ite & dicitis uulpi illi. ecce eicio demo-
nia. & sanitates perficio. hodie & cras. & tertia die
consumor. Verumtamen oportet me hodie & cras
& sequenti ambulare. quia non capio prophetam perire
extra iherusalem.

Iherusalem iherusalem. que occidis prophetas & lapidas
eos qui mittantur ad te. Quotiens uolui congregare
filios tuos quemadmodum auis nidum suum sub pennis &
noluisti. Ecce relinquet uobis domus uestra. Dico autem
uobis. quia non uidebitis me. donec ueniet cum dicetis.
Benedictus qui uenit. in nomine domini.

E T F A C T U M E S T

cū intraret in domū cuiusdā principis phariseorū
sabbato manducare panē. & ipsi observabant eum.

Et ecce homo quidā hydropicus. erat ante illū.

Et respondens illis. dixit ad legis peritos. & phariseos
dicens. Si licet sabbato curare. At illi tacuerunt.

Ipsē uero apprehensū sanauit eū. ac dimisit. Et
respondens ad illos dixit. Cuius uīm asinus aut
bos in puteū cide. & nō continuo extrahet illum
die sabbati. Et nō poterant ad hec. respondere.

illi. Dicebat autē & ad multatos parabolā in
tendens quomodo primos accubitus eligerent. dicens
ad illos. Cum mutatus fueris ad nuptias nō discum
bas in primo loco. ne forte honoratior te sit inui
tatus ab illo. & ueniens is qui te & illū uocauit di
cat tibi. Da huic locū. Et tunc incipias cū rubore.
nouissimū locū tenere. Sed cū uocatus fueris
uade & recumbe in nouissimo loco. ut cū uenerit
qui te inuitauit dicat tibi. Amice. ascende supe
rius. Tunc erit tibi glā. corā simul discubentibus.
uia omīs qui se exaltat humiliabit. & qui se

humiliat. exaltabitur.

Dicebat autē & ei. qui se mutauerat. Cum facis prandiu aut cenā. noli uocare amicos tuos. neq; fr̄s tuos. neq; cognatos. neq; uenios. neq; diuites. Ne forte & ipsi te reintrent. & fiat tibi retributio. Sed cū facis euiuiū. uoca pauperes. debiles. claudos. cecos. & beatus eris. quia n̄ habent retribuere tibi. Retribuetur enim tibi in resurrectione iustorū. Haec cū audisset quidā de simul discumbentibz. dixit illi. Beatus qui manducabit panē in regno dī.

Et ipse dixit ei. Homo quidā fecit cenā magnā. & uocauit multos. Et misit seruū suū hora cenę dicere invitatis ut uenirent. quia iam parata sunt om̄a. Et ceper̄ simul om̄s excusare. Primus dixit illi. Uillam emi. & necesse habeo exire. & uidere illā. Rogo te. habe me excusatū. Et alter dixit. Iuga boum emi quinq; & eo p̄bare illa. Rogo te. habe me excusatū. Et alius dixit. Vxorē duxi. & ideo n̄ possū uenire. Et reuersus seruus. nuntiavit haec domino suo. Tunc iratus pat̄ familias. dixit seruo suo. Exi cito in plateas & uicos ciuitatis. & pauperes ac debiles. & cecos. & claudos introduce huc. Et ait seruus.

Domine: factū est ut imperasti. & adhuc locus ē. Et ait domi-
nus seruo. Exi in uias & sepes & conpelle intrare: ut imple-
atur domus mea. Dico autē uobis: qđ nemo uirorū illorū
qui uocati sunt: gustabit cenā meam.

Ibant autē turbe multe cū eo. & conuersus dixit ad illos.
Siquis uenit ad me & nō odit patrē suū & matrē: & uxore:
& filios: & fr̄s: & sorores: adhuc autē & animā suā. nō potest m̄s
ēē discipulus. Et qui nō baiolat cruce suā & uenit post me:
nō potest m̄s ēē discipulus.

Quis enim ex uobis uolens turrim edificare: nō prius sedens
computat sumptus qui necessarij sunt: si habet ad p̄ficiendū.
Ne postea quā posuerit fundamentū & nō potuerit p̄ficere:
om̄s qui uident incipiant inludere ei dicentes. Quia hic
homo cepit edificare: & nō potuit cōsummare. Aut quis rex
iturus committere bellū aduersus aliū regē: non sedens pri-
us cogitat si possit eū decē milibz occurrere ei: qui eū ui-
ginti milibus uenit ad se. Alioquin. adhuc longe illo agen-
te: legationē mittens rogat ea quę pacis sunt.

Sic ergo om̄s ex uobis qui nō renuntiat om̄ibus quę possidet:
non potest m̄s esse discipulus.

BONUM EST SAL SI

aut sal quoque euauerit. in quo condictur. Neque in terra. neque in sterquilinum utile est. sed foras mittatur. Qui habet aures audiendi. audiat.

Erant autem appropinquantes ei publicani & peccatores. ut audirent eum. Et murmurabant pharisei. & scribes dicentes.

Quia hic peccatores recipit. & manducat cum illis.

Et ait ad illos parabolam istam dicens. Quis ex uobis homo qui habet centum onas. Et si perdidit unam ex illis. nonne dimittet nonaginta nouem in deserto. & uadit ad illam que perierat donec inueniat illam. Et cum inuenierit eam. inponet in humeros suos gaudens. Et ueniens domum. conuocat amicos & uicinos. dicens illis. Congratulamini mihi. quia inueni ouem meam que perierat. Dico uobis. quod ita gaudium erit in celo super uno peccatore penitentiam agente. quam super nonaginta nouem iustis. qui non indigent penitentia.

Aut que mulier habens dragmas decem. Si perdidit dragmam unam. nonne accendit lucernam & euertit domum. & querit diligenter donec inueniat. Et cum inuenierit. conuocat amicas & uicinas dicens. Congratulamini mihi.

190 279
quia uiuent dragmā quā pdiderā.

Ita dico uobis. gaudiū erit corā angelis dī sup uno pec-
catore. penitentiam agente.

At autē. Homo quidā habuit duos filios. & dixit adoles-
centior ex illis patri. Pater. da mihi portionē substan-
tię. quę me contingit. Et diuisit illis substantiam.
Et non post multos dies. congregatis omnib; adolescenti-
orū filius peregre pfectus ē in regionē longinquā. Et
ibi dissipauit substantiā suā. uiuendo luxuriose. Et
postquā omnia consumasset. facta ē fames ualida in re-
gione illa. & ipse cepit egere. Et abiit & adhefit uni
cuium regionis illius. & misit illū in uillā suā. ut pasceret
porcos. Et cupiebat implere uentrē suū de siliquis
quas porci manducabant. & nemo illi dabat. In se autē
reuerfus dixit. Quanti mercenarii in domo patris
mei abundant panibus. ego autē hic fame perco. Surgā
& ibo ad patrē meū. & dicā illi. Pater. peccavi in celū
& corā te. et iam n̄ sum dignus uocari filius tuus. fac
me sicut unū de mercenariis tuis. Et surgens. uenit
ad patrē suū. Cum autē adhuc longe eēt. uidit illum

28
pater ipsius. & misericordia motus ē. Et accurrens
ecceidit sup collū eius. & osculatus ē eū. Dixitq; ei filius.
Pater. peccavi in celū & corā te. iam nō sum dignus voca-
ri filius tuus. Dixit autē pater ad seruos suos. Cito pfer-
te stolā primā & induite illū. & date anulū in ma-
num eius. & calciamenta in pedes. Et adducite utulū
saginatū. & occidite. & manducemus. & epulemur: quia
hic filius nŕs mortuus erat & reuixit. perierat. & in-
uentus est. Et ceperunt epulari. Erat autē filius et
senior in agro. Et cū ueniret & appropinquaret do-
mui. audiuit symphoniam & chorū. & uocauit unū de
seruis. & interrogauit quē nam hec eēnt. Qui dixit
illi. Frat̄ tuus uenit. & occidit pat̄ tuus utulū sagi-
natū. quia saluū illū recepit. Indignatus ē autē. & no-
lebat introire. Pater ergo illis egressus. cepit rogare
illū. At ille respondens. dixit patri suo. Ecce tot
annus seruo tibi. & nunquā mandatū tuū p̄terui.
& nunquā dedisti mihi hedū. ut cū annis meis epula-
rer. Sed postquā filius tuus hic qui deuorauit sub-
stantiā suā cū meretricib; uenit. occidisti illi utulū

saginati. At ipse dixit illi. Fili. tu semp mecum es. &
omnia mea tua sunt. Epulari autem & gaudere oportebat.
quia frater tuus hic mortuus erat & reuixit. perierat. & in

Dicebat autem & ad discipulos suos. Luentus est.

Homo quidam erat diues. qui habebat uileum. Et hic
diffamatus est apud illum. quasi dissipasset bona ipsius.

Et uocauit illum. & ait illi. Quid hoc audio decem. Redde
rationem uileicationis tue. iam enim non poteris uilicare.

Ait autem uileus intra se. Quid faciam quia dominus meus
aufert a me uileicationem. Fodere non ualeo. mendicare
erubescio. scio quid faciam. Ut cum amotus fuero a uileica
tione. recipiant me in domos suas. Conuocatis itaque sin
gulis debitoribus domini sui. dicebat primo. Quantum de
bes domino meo. At ille dixit. Centum cados olei. Dixit
que illi. Accipe cautionem tuam. & sede cito. scribe quinqu
aginta. Deinde alio dixit. Tu uero quantum debes. Qui ait.
Centum choros tritici.

Ait illi. Accipe litteras tuas. & scri
be octoginta. Et laudauit dominus uileum iniquitatis. quia
prudenter fecisset. quia filii huius seculi prudentiores fi
lius lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico.

282
Facite uobis amicos de mammona iniquitatis. ut cū defeceritis recipiant uos. in eterna tabernacula. Qui fidelis ē in minimo. & in maiori fidelis ē. Et qui in modico iniquus ē. & in maiori iniquus ē. Si ergo in uiuquo mammona fideles n̄ fuistis. qđ ur̄m ē quis credet uobis. Et si in alieno fideles n̄ fuistis. qđ ur̄m ē quis dabit uobis.

Nemo seruus potest. duobus dominis seruire. Aut enim unū odiet. & alterū diligit. Aut uni adhaerebit. & alterū contemnet. Non potestis dō seruire. & mammonē.

Audiebant autē om̄ia hęc pharisei qui erant auari. & deridebant illū. Et ait illis. Uos estis qui iustificatis uos coram hominibus. d̄s autē nouit corda ur̄a. Quia qđ hominibꝫ altū ē. abominatio ē ante d̄m.

Lex & p̄phete usq; ad iohannē ex eo regnū dī euangelizatur. & om̄is in illud uim facit.

Facilius ē autē celū & terrā preterire. quā de lege unū apicem cadere. n̄ms qui dimittit uxore suam & ducit alterā. mechatur.

HOMO QUIDAM ERAT

diues. & induebat purpura & bysso. & epulabatur cotidie

283

splendide: Et erat quidā mendicus nomine lazarus.
 qui iacebat ad ianuā ei² ulcerib; plenus. cupiens satura-
 ri de muis. que cadebant de mensa diuitis. Sed & ca-
 nes ueniebant. & lungebant ulcera ei². Factū ē autē
 ut moreretur mendicus. & portaretur ab angelis insinum
 abrahe. Mortuus ē autē & diues. & sepultus ē in infer-
 no. Eleuans autē oculos suos cū esset intormis uidit abrahā
 alonge & lazaru insinu ei. Et ipse clamans dixit Pat. abrahā
 miserere mei. & mitte lazaru ut intingat extremū digiti
 sui in aquā. ut refrigeret linguā meā quia crucior in hac
 flāma. Et dixit illi abrahā. Fili. recordare quia rece-
 pisti bona in uita tua. & lazarus similiter mala. Nunc
 autē hic consolatur: tu uero cruciaris. Et in his omib; in-
 ter nos & uos chaos magnū firmatū ē. ut hi qui uolunt
 hinc transire ad uos nō possint. neq; inde huc transire.
 Et ait. Rogo ergo te pat. ut mittas eū in domū patris
 mei. habeo enim quinque frs. ut testetur illis ne & ipsi
 ueniant in locū hunc tormentorū. Et ait illi abrahā.
 Habent moysen & pphetas. audiant illos. At ille dixit.
 Non pater abrahā. sed si quis ex mortuis uertit ad eos. peni-

134
tentia agent. At aut illi. Si moysen & prophetas non audi-
unt. neque si quis ex mortuis resurrexerit. credent.

Et addiscipulos suos ait. Impossibile est. ut non ueniant scan-
dala. Uae aut illi. propter quem ueniunt. Utilius est illi. si lapis
molaris imponatur circa collum eius. & proieciatur in mare. quam
ut scandalizet unum de pusillis istis.

Atrendite uobis. Si peccauerit frater tuus. increpa illum. Et
si penitentiam egerit. dimitte illi.

Et si septies in die peccauerit tui. & septies in die conuer-
sus fuerit ad te dicens penitet me. dimitte illi.

Et dixerunt apostoli domino. Adauge nobis fide. Dixit autem
dominus. Si habueritis fidem sicut granum synapis. diceretis huic
arbori moro eradicare. & transplantare in mare. &
obaudiret uobis.

Quis autem uestrum habet seruum arantem aut pascentem. qui re-
gresso de agro. dicit illi statim. Transi recube. & non dicit ei para
quid cenem. & percinge te. & ministra mihi. donec manducem
& bibam. Et post hec tu manducabis. & bibes. Numquid
gratum habet seruo illi. quia fecit que sibi imperauerat ei.
Non puto. sic & uos cum feceritis omnia que precepta sunt uobis.

dicite serui inutiles sumus. quia debuimus facere. fecimus.
 Et factum est dum iret in hierusalem. transiebat per mediam sa-
 maria & galilee. Et cum ingrederetur quoddam castellum.
 occurrerunt ei decem uiri leprosi. Qui steterunt a longe. &
 leuauerunt uocem dicentes. Iesu preceptor. miserere nostri.
 Quos ut uidit dixit. Ite. ostendite uos sacerdotibus.
 Et factum est dum irent. mundati sunt. Unus autem ex illis
 ut uidit quia mundatus est. regressus est cum magna uo-
 ce magnificans dominum. Et cecidit in faciem ante pedes eius.
 gratias agens. Et hic erat samaritanus. Respondens autem ihesus
 dixit. Nonne decem mundati sunt. & nouem ubi sunt. Non
 est inuentus qui rediret & daret gloriam deo. nisi hic alie-
 nigena. Et ait illi. Surge uade. quia fides tua. te
 saluum fecit.

Interrogatus autem a pharisaeis. quando uenit regnum dei.
 Respondit eis & dixit. Non uenit regnum dei cum obser-
 uatione. neque dicent ecce hic. aut ecce illuc. Ecce enim
 regnum dei. intra uos est.

Et ait ad discipulos suos. Uenient dies quando deside-
 retis uidere unum diem filii hominis. & non uidebitis.

Et dicent uobis. ecce hic. ecce illic. Nolite ire. neque sec-
temini. **N**am sicut fulgur coruscans de sub celo
in ea que sub celo sunt fulget. ita erit filius hominis in
die sua. **P**rimū autem oportet illū multa pati.
& reprobari a generatione hac.

Et sicut factū ē in diebus noe. ita erit & in diebus filii
hominis. Edebant & bibebant. uxores ducebant
& dabantur ad nuptias usque in diē qua intrauit noe
in arcā. Et uenit diluuiū. & perdidit omnes.

Similiter sicut factū ē in diebus loth. edebant &
bibebant. emebant & uendebant. plantabant &
edificabant. Qua die autem exiit loth a sodomis. pluit
ignē & sulphur de celo & omnes perdidit. Secundū hec
erit. qua die filius hominis reuelabitur.

In illa hora qui fuerit in lecto. & uasa ei in domo. ne
descendet tollere illa. Et qui in agro. similiter non rediet
retrō. **M**emores estote uxoris loth.

Qui cumque quesierit animā suā saluā facere. perdet illā.
Et qui cumque perdidit illā. uiuificabit eam.

Dico uobis. In illa nocte erunt duo in lecto uno. unus

287/87

assumeretur & alius relinqueretur. Duae erunt molentes in unum.
una assumeretur & altera relinqueretur. Duo in agro. unus assu-
metur & alter relinquetur:

Respondentes dicunt illi. Ubi dñe? Qui dñe eis. Ubicūq;
fuerit corpus. illuc congregabuntur aquile:

Dicebat autē & parabolā ad illos. Quō oportet semp orare
& nō deficere dicens. Iudex quidā erat in quadā ciuitate
qui dñm nō timebat. & hominē nō reuerēbat. Vidua
autē quēdā erat in ciuitate illa & ueniebat ad eū dicens.

Vindica me de aduersario meo. Et nolebat p̄ multū tem-
pus. Posthaec autē dixit intra se. Et si dñm nō timeo. nec ho-
minē reuerēor. tūc quia molesta ē mihi hec uidua.
iudicabo illā. ne in nouissimo ueniens sugillet me.

Ait autē dñs. Audite qđ iudex iniquitatis dicit. dñs autē
nō faciet uindictā electorū suorū. clamantiū ad se die ac
nocte. & patientiā habebit illis. Dico uobis. quia cito fa-
ciet uindictā illorū. Uerumtamē filius hominis ueniens.
putas inueniē fide in terra? Dixit autē & ad quosdā qui
in se cōfidebant tamquā iusti. & aspernabant ceteros pa-
rabolā istā Duo homines ascenderunt in templū. ut

orarent. Unus phariseus. & alter publicanus. Phariseus
stans. hec apud se orabat. Ds. grās ago tibi. quia n̄ sum sic
ceteri hominū. Raptores. iniusti. adulteri. uelut etiam
hic publicanus. Ieiuno bis in sabbato. decimas do omniū que
possideo. Et publicanus a longe stans. nolebat nec oculos
ad celū leuare. sed percutiebat pectus suū dicens. Ds. ppi
tius esto mihi peccatori. Dico uobis. descendit hic iustifi
catus in domū suā ab illo.

Quia om̄s qui se exaltat humiliabitur. & qui se humiliat.
exaltabitur.

Afferebant aut̄ ad illū & infantes. ut eos tangeret.
Qd̄ cū uiderent discipuli. increpabant illos. Ihs aut̄ conuo
cans illos. dixit. Sinite paruulos uenire ad me. & nolite eos
uerare. talium ē enim regnū di.

Amendico uobis. quicūq; non acceperit regnū di. sicut puer.
n̄ intrabit in illud.

Et interrogauit quidā princeps dicens. Magister bone.
qd̄ faciens uitā eternā possidebo. Dixit aut̄ ei m̄s. Quid me
dicis bonū. Nemo bonus. nisi solus ds. Mandata nosti. n̄
occides. n̄ mechaaberis. n̄ furtū facies. n̄ falsū testimonium

dices. honora patrē tuū & matrē. Qui ait. Hæc om̃a eis
 todum. adiuuentate mea.

Quo audito ihs. ait ei. Adhuc unū tibi deest. Om̃a quę
 cumq; habes uende. & da pauperib; Et habebis thesau-
 rū in celo. & ueni sequere me.

His ille auditis. contristatus ē. quia diues erat ualde. Uideas
 aut̃ ihs illū tristē factū dixit. Quā difficile qui pecuni-
 as habent. in regnū dī intrabunt. Facilius ē enim ca-
 melū p̃ foram acus transire. quā diuitē intrare in regnū
 dī. Et dixer̃ qui audiebant. Et quis potest salus fieri.

Ait illis. Quę impossibilia s̃ apud homines. possibilia sunt
 apud dñm. Ait aut̃ petrus. Ecce nos dimisim⁹ om̃a.
 & secuti sumus te.

Qui dixit eis. Amen dico uobis. nemo ē qui reliquit domū.
 aut̃ parentes. aut̃ fr̃s. aut̃ uxore. aut̃ filios p̃p̃t regnū dī.
 & n̄ recipiat multo plura in hoc tempore. Et in selo uen-
 turo. uitam æternam.

Assumpsit aut̃ ihs duodecim. & ait illis. Ecce ascendim⁹ hiero-
 solimā. & consumabunt̃ om̃a quę scripta s̃ p̃ p̃phetas. de
 filio hominis. Tradetur enim gentib; & inludet̃. & fla-

gellabitur: & conspuet. Et postquā flagellauerunt occi-
dent eū. & die tertia resurget.

Et ipsi nihil horū intellexerunt. Et erat uerbū istud
absconditū ab eis. & nō intellegebant quē dicebantur:

Factū est autē cū appropinquaret hiericho. cecus quidam
sedebat secus uiaē mendicans. Et cū audiret turbā preter-
euntē. interrogabat qd hoc eēt. Dixerunt autē ei. qd
ih̄s nazareus transiret. & clamauit dicens. Ihu fili da-
uid. miserere mei. Et qui p̄ibant. increpabant eum
ut taceret. Ipse uero. multo magis clamabat. Fili da-
uid. miserere mei. Stans autē ih̄s. iussit illū adduci ad se.
Et cū appropinquasset. interrogauit illū dicens. Quid tibi
uis faciā. At ille dixit. Dñe. ut uideā. Et ih̄s dixit illi.
Respice. fides tua. te saluū fecit. Et confestim uidit.
& sequebat̄ illū magnificans dñm. Et om̄s plebs ut uidit.
dedit laudem dō.

Et ingressus p̄ambulabat hiericho. Et ecce uir nomine
zacheus. & hic erat princeps publicanorū. & ipse diues.
Et querebat uidere n̄m quis eēt. & nō poterat p̄turba.
quia statura pusillus erat. Et p̄currens ascendit in

291
arborē sicomorū ut uideret illū. quia inde erat tran-
siturus. Et cū uenisset ad locū. suspiciens ihs uidit illū &
dixit ad eū. Zachee festinans descende: quia hodie in
domo tua oportet me manere. Et festinans descendit.
& excepit illū gaudens. Et cū uiderent omēs murmura-
bant dicentes. qđ ad hominē peccatorē diuertisset. Stans
autē zachaeus. dixit ad ihm. Ecce dimidiū bonorū meorū
dñe do pauperibz. & siquid aliquē defraudaui. reddo
quadruplū. At ihs ad eū. Quia hodie salus domui huic
facta ē. eo qđ ipse ēēt filius abrahe. Uenit enim filius
hominis querere & saluū facere: qđ perierat.

Haec illis audientibus. adiciens dixit parabolā. eo qđ esset
ppe hierlm. & quia existimarent qđ cēfestum regnū dī
manifestaretur.

Dixit ergo. Homo quidā nobilis abiit in regionē lon-
ginquā. accipere sibi regnū & reuerti.

Uocatis autē decē seruis suis. dedit illis decē minas. Et ait
ad illos. Negotiamini dū uenio. Quies autē ei⁹ oderunt
illū. & miserū legationē post illū dicentes. Nolum⁹ hunc
regnare sup nos. Et factū ē ut rediret accepto regno.

iussit uocari seruos quib; dedit pecuniā. ut sciret quantū
 quisq; negotiatus eēt. Uenit aut̃ primus dicens. Domine.
 mna tua. decē minas adquisiuit. Et ait illi. Euge serue
 bone. quia in modico fidelis fuisti. eris potestate habens
 sup decē ciuitates. Et al̃ uenit dicens. Domine. mna
 tua. fecit quinque minas. Et huic ait. Et tu esto sup quin
 que ciuitates. Et al̃ uenit dicens. Domine. ecce mna
 tua. quā habui repositā in sudario. Timui enim te quia
 homo austeris es. tollis qđ non posuisti. & mecis qđ n̄ semi
 nasti. Dicit ei. De ore tuo te iudico. serue nequā. Scie
 bas quia ego homo austerissū. tollens qđ n̄ posui. & me
 tens qđ n̄ seminaui. Et quare n̄ dedisti pecuniā meam
 ad mensā & ego ueniens eū usuris utiq; exegissē illud.
 Et adstantib; dix. Auferte ab illo minam. & date illi
 qui decē minas habet. Et dixer̃ illi. Domine. habet
 decē minas.

Dico aut̃ uobis. quia om̄i habenti dabit̃. ab eo aut̃ qui n̄
 habet. & qđ habet auferet̃ ab eo.

Ueruntam̄ inimicos meos illos qui noluer̃ me regnare
 sup se. adducite huc & interficite ante me.

Et his dictis. p̄cedebat ascendens hierosolimā. Et factū est
 cū appropinquasset ad bethfage & bethaniam ad montē qui uo-
 catur oliueti. misit duos discipulos suos dicens. Ire in castellū
 qđ contra uos ē. in qđ introeuntes inuenietis pullū asinē al-
 ligatū. cui nemo umquā hominū sedit. Soluite illū. & ad-
 ducite. Et si quis uos interrogauerit. quare soluitis. Sic dice-
 tis ei. quia dñs operā ei⁹ desiderat.

Abierunt autē qui missi erant. & inuenerūt sicut dixit illis stantē
 pullū. Soluentibus autē illis pullū. dixerūt domini ei⁹ ad illos.
 Quid soluitis pullū. At illi dixerūt. Quia dñs eū necessariū
 habet. Et duxerūt illū ad iūm. Et iacentes uestimēta sua sup
 pullū. imposuerūt ibi. Eunte autē illo. substernebant uestimē-
 ta sua in uia.

Et cū appropinquaret iā ad descensū montis oliueti. ceperunt
 om̄s turbę descendentiū. gaudentes laudare dñm uoce mag-
 na. sup om̄ibus quas uiderant uirtutib; dicentes. Benedictus
 qui uenit rex. in nomine dñi. pax in celo & gl̄a in excelsis.

Et quidā phariseorū de turbis. dixerūt ad illū. Magister. in-
 crepa discipulos tuos. Quib; ipse ait. Dico uobis. quia si hi
 tacuerint. lapides clamabunt.

294
Et ut appropinquauit. uidens ciuitatē fleuit sup illā dicens.
Quia si cognouisses & tu. & quidem in hac die tua. quē ad
pacē tibi. nunc autē abscondita s̄ ab oculis tuis. Quia uenient
dies uite. & circūdabunt te inimici tui uallo. & circumda
bunt te. & coangustabunt te undiq. Et ad terrā pster
nent te. & filios tuos qui uite sunt.

Et non relinquent uite lapidē sup lapidē. eo qd n̄ cogno
ueris tempus uisitationis tue.

Et ingressus in templū. cepit cicere uendentes in illo & emen
tes. dicens illis. Scriptū ē. quia dom⁹ mea dom⁹ orationis ē.
Uos autē. fecistis illā speluncā latronū.

Et erat docens. cotidie in templo. Principes autē sacerdotū
& scribe. & principes plebis. querebant illū pdere. Et n̄
inueniebant. qd facerent illi. Om̄s enim ppl̄s suspensus
erat. audiens illum.

Et factū ē in una die. u docente illo pplm in templo &
euangelizante. cū uener̄ principes sacerdotū & scribe cū
seniorib; & uener̄ dicentes ad illū. Dic nobis. in qua potes
tate hoc facis. aut quis ē qui dedit tibi hanc potestatē. Re
spondens autē. dixit ad illos. Interrogabo uos & ego unum

295

uerbū. respondere mihi. Bap̄tismū iohannis. de celo erat
an ex hominibus. At illi cogitabant int̄ se dicentes. Qua
si dixerim⁹ de celo. dicet. quare ergo n̄ creditis illi. Si
aut̄ dixerim⁹ ex hominibus. plerūq; uniuersa lapidabit nos.
Certe sunt enim. iohannē. p̄phetā eē. Et responderunt
se nescire. unde eēt. Et ait illis. Neq; ego dico uobis. in qua
potestate haec facio.

Coeptit aut̄ dicere ad plebē. parabolā hanc. Homo quidā
plantauit uineā. & locauit eā colonis. Et ipse peregre fuit.
multis temporib; . Et in tempore misit ad cultores seruū.
ut de fructu uineę darent illi. Qui cecidit dimiserunt eum
manē. Et addidit alterū seruū mittere. Illi aut̄ hunc
quoq; cedentes. & afficientes contumelia dimiserunt manem.
Et addidit terciū mittere. qui & illū uulnerantes eiecit.
Dixit aut̄ dñs uineę. Quid faciā. mittā filiū meū dilectū.
forsitan eū hunc uiderint uerebuntur. Quē cū uidissent
coloni. cogitauerunt int̄ se dicentes. Hic ē heres. occidam⁹ illū.
ut n̄rā fiat hereditas. Et eiecērunt illū extra uineā occiderunt.
Quid ergo faciet illis dominus uineę. Veniet & p̄det colonos
istos. & dabit uineā aliis. Quo audito dixerunt illi. Absit. Ille

208
aut aspiciens eos ait. Quid ē ergo hoc qđ scriptū est. lapidem
quē repbauēr edificantes. hic factus ē in caput anguli. Om
nis qui ceciderit sup illū lapidē. conquassabitur. Sup quē
aut ceciderit. comminuet illū.

Et querabant principes sacerdotū & scribe materē illum
manus illa hora. & timuerūt pplm. Cognouerūt enim. qđ ad
ipsos dixerit similitudinē istam.

E T O B S E R U A N T E S

miserrunt insidiatores qui se iustos simularent. ut cape
rent eū in sermone. & traderent illū principatui. & potes
tati presidis. Et interrogauerūt illū dicentes. Magister. scimus
quia recte dicis & doces. & nō accipis psonā. sed in ueritate
uā dī doces. Licet nobis dare tributū cesari an non. Consi
derans aut doliū illorū. dixit ad eos. Quid me temptatis. Osten
dite mihi denariū. Cuius habet imaginē & inscriptionē. Re
spondentes dixerūt. Caesaris. Et ait illis. Reddite ergo quē
caesaris ē cesari. & quē s dī dō. Et nō potuerūt uerbū ei reprē
hendere corā plebe. & mirati in responso ei tacuerūt. Necess
serunt aut sadduceorū quidā. qui negant ēē resurrectionē.
Et interrogauerūt eū dicentes. Magister. moyses scripsit no

bus. si fr̃s alicuius mortuus fuerit. habens uxore. & hic sine filio fu-
erit. ut accipiat eā fr̃s ei⁹ uxore. & suscitetur sem̃ fr̃i suo. Septē
ergo fr̃es erant. & prim⁹ accepit uxore. & mortuus ē sine
filio. Et sequens accepit illā. & ipse mortuus ē sine filio. Et
tertius accepit illā. simul & om̃s septē. & n̄ reliquer̃ sem̃
& mortui sunt. Nouissima om̃ium. mortua ē & mulier.
In resurrectione ergo. cui⁹ eorū erit uxor. Siquidem
septē habuer̃ eā uxore. Et ait illis ihs. Filii hui⁹ seculi
nubunt. & tradunt̃ ad nuptias. Illi uero qui digni habebun-
tur. selo illo & resurrectione ex mortuis. neq; nubunt. neq;
ducunt uxores. neq; enim ultra mori poter̃. Aequales
enim angelis sunt. & filii s̃ dī. eā sunt filii resurrectionis.
quia uero resurgant mortui. & moyses ostendit secus rubū.
sicut dicit. Om̃i dñi abrahā. & dñi isaac. & dñi iacob. Dñs
aut̃. non ē mortuorū sed uiuorū. om̃s enim uiuunt ei.
Respondentes aut̃ quidā scribarū. dixer̃. Magister bene
dixisti. Et amplius n̄ audebant eū quicquā interrogare.
uit aut̃ ad illos. Quomodo dicunt ap̃m filiū dauid eē. &
ipse dauid dicit in libro psalmorū. Dix̃ dñs dñō meo. sede
adextris meis. donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū.

David ergo dñm illū uocat. & quomodo filius ei? est.

Audiente autē omni pplo. dixit discipulis suis. Attendite a scribis qui uolunt ambulare in stolis. & amant salutationes in foro. & primas cathedras in synagogis. & primos discubitus in conuiuiis.

Qui deuorant domos uiduarū. simulantes longā orationem. In accipient damnationē maiore. Respiciebat autē uidit eos qui mittebant munera sua in gazophilatiū diuites. Uidit autē & quindā uiduā pauperculā. mittentē aera minuta duo & dixit. Uere dico uobis. quia uidua haec paup. plusquā omīs misit. Nam omīs in ex abundantia sibi. miserunt in munera dī. Haec autē ex eo qđ deest illi. omnē uictū suū. quē habuit misit.

Et quibusdā dicentib; de templo. qđ lapidib; bonis. & donis ornātū cēt dixit. Haec quē uidetis. uenient dies in quib; nō relinquet lapis sup lapidē qui nō destruatur.

Interrogauerūt autē illū dicentes. Praeceptor. quando haec erunt. & quod signū cū fieri incipient. Qui dixit. Videte. T ne seducamini. Multi enim ueniunt in nomine meo dicentes. quia ego sū. & tempus appropinquabit. Nolite ergo

150 209 259
ire post illos. Cum autē audieritis plia & seditiones. nolite
terreri. Oportet primum hec fieri. sed nō dū statim finis.

Tunc dicebat illis. Surget gens cōtra gentē. & regnū ad
uersus regnū. & terre motus magni erūt p̄ loca. & pestilen
tie & fames. terroresq; de celo & signa magna erunt.

Sed ante haec omnia mittent uobis manus suas & p̄sequent.
tradentes in synagogas & custodias. trahentes ad reges &
p̄sides p̄pter nomē meū. Continget autē uobis in testimonium.

Ponite ergo in cordib; ur̄is nō p̄meditari. quēadmodum
respondeatis. Ego enim dabo uobis os & sapientiā. cui nō
poteb; resistere & contradicere om̄s aduersari ur̄i. Tra
demini autē a parentib; & fr̄ib; & cognatis & amicis. & mor
te afficient ex uobis. Et eritis odio om̄ib; p̄pter nomē meū.
Et capillus de capite ur̄o nō peribit. In patientia ur̄a.
possidebitis animas ur̄as.

Cum autē uideritis circumdari hierusalē ab exercitu.
tunc scitote quia appropinquabit desolatio ei.

Tunc qui in iudea sūt fugient in montes. & qui in medio eius
discedant. & qui in regionib; nō intrent in eā. Quia dies
ultionis hi sunt. ut impleant̄ om̄ia quę scripta sunt.

30
Uac autē pregnantib; & nutriendib; in illis diebus.

Erit enim pressura magna sup̄ t̄rā. & ira populo huic.

Et cadent in ore gladii. & captiui ducentur in om̄s gentes. & iherusalē calcabitur a gentib; donec impleantur tempora n̄tionis.

Et erunt signa in sole & luna & stellis. & in t̄ris pressura gentium. p̄ effusione sonitus maris & fluctuum. Arescentib; hominib; p̄ timore & expectatione. quę sup̄uenient uniuerso orbi. Nam uirtutes celorum mouebuntur.

Et tunc uidebunt filiū hominis uenientē in nube. cū potestate magna & maiestate. His autē fieri incipientib; respicite & leuate capita ūra. qm̄ app̄pinquat redemptio ūra. Et dñs illis similitudinē. Videte ficulneā & om̄s arbores cum p̄ducunt iā ex se fructū. scitis quō p̄p̄t ē aestas. Ita & uos cū uideritis hęc fieri. scitote quō p̄p̄t ē regnū dī. Amen dico uobis. quia n̄ p̄teribit generatio hęc. donec om̄a fiant. Caelū & t̄ra transibunt. uerba autē mea. n̄ transibunt.

Attendite autē uobis. ne forte grauentur corda ūra in crapula & ebrietate. & curis huius uite. & sup̄ueniat in uos repentina dies illa. Tamquā laqueus enim sup̄uenit in om̄s. qui sedent sup̄ facie om̄is terre. Vigilate itaq; om̄i tempore

33 301

orantes. ut digni habeamini fugere ista omnia que futura
sunt. & stare ante filium hominis. Erat autem diebus docens in
templo. noctibus uero exiens morabatur in monte. qui uocatur
olueti. Et omnis populus manebat ad eum in templo. audire eum.

Appropinquabat autem dies festus azimorum. qui dicitur pascha.

ET QUEREBANT

principes sacerdotum & scribe. quomodo eum interficerent.

timebant uero plebem.

Interuit autem satanas in iuda. qui cognominabatur scarioth.
unum de duodecim.

Et abiit & locutus est eum principibus sacerdotum & magistra-
tibus. quomodo illum traderet eis. Et gausi sunt & pacti sunt
pecuniam illi dare. Et spondit. Et querebat oportu-
nitatem ut traderet illum sine turbis. Venit autem dies
azimorum in qua necesse erat occidi pascha. & misit pe-
trum & iohannem dicens. Euntis parate nobis pascha. ut
manducemus. At illi dixerunt. Ubi uis parare. Et dixit
ad eos. Ecce introeuntibus uobis in ciuitatem. occurrerit
uobis homo amphoram aque portans. sequimini eum in
domum in quam intrat. & dicetis patri familias domus.

342
Dicit tibi magister. ubi ē diuersorium. ubi pascha cum
discipulis meis manducet. Et ipse uobis ostendet cenacu-
lum magnū stratū. & ibi parate. Quittes autē inuenerūt
sicut dixit illis. & parauerūt pascha. Et cū facta eēt hora
discubuit. & duodecim apłi cū eo.

Et ait illis. Desiderio desideravi hoc pascha manducare
uobiscū. ante quā patiar.

Dico enim uobis. quia ex hoc nō manducabo
illud. donec impleat in regno dī. Et accepto calice
grās egit & dixit. Accipite & diuidite int̄ uos. Dico
enim uobis. qđ nō bibā de generatione uitis. donec
regnū dī ueniat.

Et accepto calice grās egit & fregit. & dedit eis dicens.
Hoc ē corpus meū. qđ p̄ uobis dat̄. hoc facite in meam
commemorationē.

Similit̄ & calicē postquā cenauit dicens. Hic ē calix no-
uum testamētum in sanguine meo. qui p̄ uobis fundetur.

Ueruntam̄. ecce manus tradentis me. mecū ē in mensa.
Et quidem filius hominis. scđm qđ definitū ē uadit. Ue-
runtam̄. nō illi homini p̄ quem tradetur.

Et ipsi ceperunt querere int̃ se quis eēt ex eis q̃ hoc facturū eēt.

Facta ē aut̃ & contentio int̃ eos. quis eorū uideret̃ eē mior?

Dix̃ aut̃ eis. Reges gentiū dominant̃ eorū. & qui potesta-
tē habent sup̃ eos beneficia uocant̃. Vos aut̃ n̄ sic. Sed qui
maior ē in uobis. fiat sicut iunior. Et qui p̃cessor est.
sicut ministrator.

Nam quis maior ē qui recumbit. an qui ministrat. Non
ne qui recumbit. Ego aut̃ in medio ur̃m sū. sicut qui
ministrat. Uos aut̃ estis. qui p̃mansistis mecum in tēpta-
tionib; meis. Et ego dispono uobis sicut disposuit mihi
pater m̃s regnū. ut edatis & bibatis sup̃ m̃sam meā in regno meo.
& sedetis sup̃ thronos. iudicantes duodecim. tribus israel.

Aut̃ aut̃ dñs. Symon symon. ecce satanas expetuit uos ut
eribraret sicut triticū. Ego aut̃ rogavi p̃tē. ut n̄ deficiat
fides tua.

Et tu aliquando cūuersus. confirma fratres tuos.

Qui dix̃ ei. Dñe. tecum paratū sū. & in carcerē & in mortē
ire. Et ille dix̃. Dico tibi petre. n̄ cantabit hodie gallus.
donec ter abneges nosse me.

Et dix̃ eis. Quando misi uos sine sacculo & pera & calcia

mentis. numquid aliquid defuit uobis. At illi dixerunt. Nihil.

Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum. tollat simul et peram. Et qui non habet. uendat tunicam suam. & emat gladium.

Dico enim uobis. quod adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. & quod cum iniquis deputatus est. Et enim ea quae sunt de me. finem habent.

At illi dixerunt. Domine. ecce gladium duo hic. At ille dixit eis.

Sat est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliuarum. Secuti sunt autem illum & discipuli.

Et cum peruenisset ad locum dixit illis. Orate ne intretis in temptationem.

Et ipse amissus est ab eis. quantum iactus est lapidis. Et positus genibus. orabat dicens.

Pater. si uis transfer calicem istum a me. Verumtamen. non mea uoluntas sed tua fiat.

Apparuit autem illi angelus de celo confortans eum. Et factus in agonia. plixius orabat. Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram.

Et cum surrexisset ab oratione & uenisset ad discipulos suos. inuenit eos dormientes pro tristitia. Et ait illis. Quid dormitis. Surgite. orate. ne intretis in temptationem.

AD HUC EO LOQUENTE.

ecce turba & qui uocabat^r iudas unus de duodecim antecederat
eos. & appropinquauit ihū ut oscularer^r eum.

Ih̄s autē dixit illi. Iuda. osculo filiū hominis tradis.

Uidentes autē hi qui circa ipsū erant quā futurū erat. dixer^r ei.
Dñe. si peccatim[?] in gladio. Et percussit unus ex illis serauū princi-
pis sacerdotū. & amputauit auriculā ei[?] dextrā. Respondens
autē ihs ait. Sinite usque huc.

Et cū tetigisset auriculā eius. sanauit eum.

Dixit autē ihs ad eos qui uenerant ad se principes sacerdotū &
magistratus templi & seniores. Quasi ad latrone^m existis cū
gladiis & fastibus. cū cottidie uobiscū fuerim in templo. nō
extendistis manus in me. Sed hec ē hora ur̄a. & potestas
tenebrarum.

Comprehendentes autē eū duxer^r ad domū principis sacerdotū.
ceterus uero sequebat^r a longe. Accenso autē igni in medio atrio.
& circūsedentib[;] illis. erat petrus in medio eorū. Quē cū in-
disset ancilla quēdā sedentē ad lam^m. & eū fuisset intus dixit.
Et hic eū illo erat. At ille negauit eū dicens. Mulier. non
nouit illū. **E**t post pusillū alius uidens eū dixit. Et tu

306
do illis es. Petrus uero ait. O homo n̄ sum. Et in illo fa-
to quasi horē unius. alius quidā affirmabat dicens. Vere.
& hic cū illo erat. nā & galileus ē. Et ait petrus. Homo. nes-
cio quid dicas. Et continuo adhuc illo loquente cantauit
gallus. **E**t conuersus dñs respexit petrū. Et recordat⁹
ē petrus uerbi dñi sicut dixerat. quia priusquā gallus
cantet. ter me negabis. Et egressus petrus fleuit amare.

Et uiri qui tenebant illū illudebant ei cedentes. Et uelauer⁹
eū & percutiebant faciē ei⁹. & interrogabant eū dicentes. Pro-
phetiza. quis ē qui te percussit. Et alia multa blasphemantes.
dicebant in eum.

Et ut factus ē dies. cū uener⁹ seniores plebis. & principes
sacerdotū & scribē. & duxer⁹ illū in conciliū suū dicentes.
Si tu es xp̄s. dic nobis.

Et ait illis. Si uobis duxero. n̄ creditis mihi. Si autē & int̄-
rogauero. n̄ respondebitis mihi. neq; dimittetis.

Ex hoc autē. erit filius hominis sedens ad dextris uirginitis dī.

Dixer⁹ autē om̄s. Tu ergo es filius dī. Qui ait. Uos dicetis.
quia ego sū. **A**t illi dixer⁹. Quid adhuc desideram⁹
testimoniū. Ipsi enim audiuimus de ore eius.

154
307
et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum.

Ceperunt autem illum accusare dicentes. Hunc inuenimus
subuertentem gentem nostram. & prohibentem tributa dari
cesari. & dicentem. se christum regem esse.

Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum.

At ille respondens ait. Tu dicis.

Ait autem pilatus ad principes sacerdotum & turbas.

Nihil inuenio cause in hoc homine.

At illi inualescebant dicentes. Commouit populum docens
per uniuersam iudeam. & incipiens a galilea usque huc. Pilatus
autem audiens galileam. interrogauit si homo galileus esset.

Et ut cognouit quod de herodis potestate esset. remisit
eum ad herodem. Qui & ipse hierosolymis erat illis diebus.

Herodes autem uiso iherum gausus est ualde. Erat enim
ex multo tempore cupiens uidere eum. eo quod audi-
ret multa de illo. & sperabat signum aliquod uidere ab
eo fieri. Interrogabat autem illum multis sermonibus. At
ipse nihil illi respondebat.

Stabant autem principes sacerdotum & scribe. constanter
accusantes eum.

Spernit aut illū herodes cū exercitu suo. & inlustrat indutū
ueste alba. & remittit ad pilatū. Et facti sunt amici herodes
& pilatus in ipsa die. nā antea inimici erant adinimicē.

Pilatus aut conuocatis principibus sacerdotū & magistra
tibus & plebe. dixit ad illos. Oblulistis mihi hunc hominē
quasi auertentē populū. & ecce ego corā uobis interrogans.
nullā causā inueni in homine isto. ex his in quib; eum
accusatis. **S**ed neq; herodes. nā remisi uos ad illū. &
ecce nihil dignū morte actū ē ei.

Emondatū ergo illū dimittā. Necessē aut habebat dimit
tere eis p diem festum unum.

Exclamauit aut simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc.
& dimitte nobis barabbā. Qui erat ppter seditionē quandā
factā in ciuitate. & homicidū missus in carcerē.

Iterū aut pilatus locutus ē ad illos. uolens dimittere ihm.

At illi succlamabant dicentes. Crucifige crucifige illū.

Ille aut tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste.

Nullā causā mortis inuenio in eo. Corripiā ergo illū

& dimittā. **A**t illi instabant uocib; magnis postulā
tes. ut crucifigeretur. & inualescebant uoces eorum.

155 309 159
Et pilatus ad iudicant fieri petitionē eorū. Dimisit
aut illis eū. qui ppter homicidiū & seditionē missus fuerat
in carcerē quē petebant. Ihesū uero tradidit uolunta-
ti eorū. Et cū ducerent eū apprehenderūt symonem
quondā cyrenensē uenientē de uilla. & imposuerūt illi
crucē portare post ihesū.

Sequebat̃ aut̃ illū multa turba ppli. & mulierū quae
plangebant & lamentabant̃ eū. Conuersus aut̃ ad illas ih̃s
dix̃. Filiae hierlm. nolite flere sup me. sed sup uos ipsas
 flere. & sup filios ur̃os. Quō ecce ueniunt dies. in quibus
 dicent. Beate steriles & uentres qui n̄ genuerūt. &
 ubera quae n̄ lactauerūt. Tunc incipient dicere montib;
 cadite sup nos. & collib; operite nos. Quia si in uiridi
 ligno hoc faciunt. in arido qd fiet.

Ducebantur aut̃ & alii duo nequā cū eo. ut interficerentur.

Et postquā uenerūt in locū qui uocat̃ caluarie. ibi eructo-
 runt eū. Et latrones unū ad dextris & alterū a sinistris.

Ih̃s aut̃ dicebat. Pater. dimitte illis. n̄ enī sciunt qd faciunt.
 uidentes uero uestimenta ei⁹ miserū sortēs. Et stabat ppl̃s
 exspectans. Et deridebant illū principes cū eis di

centes. Alios saluos fecit. se saluū faciat. si hic ē xp̄s dī elect⁹.

Illudebant autē ei & milites accedentes & acetū offerentes illi dicebant. Si tu es rex iudeorū. saluū te fac.

Erat autē & superscriptio scripta sup illū. litteris grecis. & latinis. & hebraicis. hic est rex iudeorū.

Unus autē de his qui pendebant latronib; blasphemabat eū dicens. Si tu es xp̄s. saluū fac te met ipsū & nos.

Respondens autē alt̄ increpabat illū dicens. Neq; tu ti mes dñm. qđ in eadē damnatione es. & nos quidem iuste nā digna factis recipim⁹. hic uero nihil mali gessit. Et dicebat ad iūm. Dñe. memento mei cū ueneris in regnū tuū. Et dix̄ illi ihs. Amen dico tibi. hodie mecū eris in paradys⁹.

Erat autē fere hora sexta. & tenebrę factę s̄ in uniuersa terra. usq; in horā nonā. Et obscuratus est sol.

Et uelum templi scissum est medium.

Et clamans uoce magna ihs ait. Pater. in manus tuas commendo sp̄m meū. Et hec dicens exspirauit.

Videns autē centurio qđ factū erat glorificauit dñm dicens. Vere. hic homo iustus erat.

Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud
& uidebant que fiebant. percutientes pectora sua reuer-
bantur: **S**tabant autem omnes nota ei a longe. & mulieres
que secute erant eum a galilea. hec uidentes.

Et ecce uir nomine ioseph. qui erat decurio uir bonus &
iustus. hic non consenserat consilio & actibus eorum. ab arima-
thia ciuitate iudee. qui expectabat & ipse regnum dei.
Hic accessit ad pilatum. & petiit corpus ihu.

Et depositum inuoluit in sindone. & posuit eum in monumento
exciso. In quo non dum quisquam positus fuerat.

Et dies erat parasceue. & sabbatum inlucescerebat. Subse-
cute autem mulieres que cum ipso uenerant de galilea.
uiderunt monumentum. & quemadmodum positum erat corpus eius.

Et reuertentes parauerunt aromata & unguenta. &
sabbato siluerunt secundum mandatum.

Vna autem sabbati ualde diluculo. uenerunt ad monumentum
portantes que parauerant aromata. & inuenerunt
lapidem reuolutum a monumento. Et ingressę non inuenerunt
corpus domini nostri. Et factum est dum mente obstinate-
rent de isto. ecce duo uiri steterunt secus illas in ueste

fulgenti. **C**um timerent autē & declinarent oculū in terrā. dixerūt ad illas. Quid queritis uiuentē cū mortuus. Non est hic. sed surrexit. Recordamini qualiter locutus ē uobis. cū adhuc in galilea eēt dicens. Quia oportet filiū hominis tradi in manus hominū peccatorū. & ueligi. & die tertia resurgere.

ET RECORDATÆ SUNT

uerborū eius. & regressæ a monumento. nuntiauerūt hæc omnia illis undocum. & ceteris omnibus.

Erat autē maria magdalena & iohanna. & maria iacobi. & ceteræ. quæ cū eserant quæ dicebant ad apostolos hæc. Et uisa sūt ante illos sicut deliquita uerba ista. & nō credebant illis. Petrus autē surgens cucurrit ad monumentū. & procumbens uidit lintamina sola posita. Et abiit secum mirans. qđ factū fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellū qđ erat in spatio stadiorū sexaginta ab hierusalē nomine emmaus. Et ipsi loquebantur adinuicē. de his omnibus quæ acciderant. Et factū ē dū fabularentur & secū quærerent. & ipse ih̄s appropinquans ibat cū illis. Oculi autē illorū tenebantur. ne cū agnoscerent. Et ait

ad illos. Qui sunt hi sermones quos cōfertis ad invicē. ambulantes & estis tristes. Et respondens unus. cui nomen cleopas. dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierusalē. & nō cognovisti quē facta sūt in illa his diebus. Quib; ille dixit. Quē. Et dixerunt. De ihu nazareno. qui fuit vir. ppheta potens in opere & sermone. corā dō & omī populo. Et quomodo eū tradiderūt summi sacerdotes & principes nrī in damnationē mortis. & crucifixerūt eū. Nos autē sperabam; quia ipse cēt redempturus isrl. Et nunc sup hēc omīa tertia dies ē hodie. qd hēc facta sūt. Sed & mulieres quēdā ex nrīs terruerūt nos. quē ante luce fuerūt ad monumentū. & nō inuento corpore ei; uenerūt dicentes se etiā uisionē angelorū uidisse. qui dicant eū uiuere. Et abierunt quidā ex nrīs ad monumentū. & ita inuenerūt sicut mulieres dixerūt. ipsū uero nō inuenerūt. Et ipse dixit ad eos. Ostulti & tardi corde ad credendū. in omib; quē locuti sūt pphete. Nonne hēc oportuit pati xp̄m. & ita intrare in gloriā suā. Et incipiens a moyse & omībus pphetis. interpretabatur illis in omībus scripturis quē de ipso erant. Et appropinquauerūt castello quo ibant. &

ipse se finxit longius ire. Et coegerunt illū dicentes. Nā
ne nobiscū quō aduersperasset. & inclinata ē iā dies.
Et intrauit eū illis. Et factū ē dū recumberet cū illis.
accepit panē. & benedixit. ac fregit. & porrigebat illis.
Et aperti s̄ oculi eorū. & cognouerunt eū. Et ipse euinuit ex
oculis eorū. Et dixerunt ad inuicē. Nonne cor n̄r̄m ar
dens erat in nobis dū loqueretur in uia. & aperiret nobis
scripturas. Et surgentes eadē hora. regressi s̄ in hierlm̄
& inuenerunt congregatos undecim. & eos qui cū ipsis erant
dicentes. Quod surrexit dñs uere. & apparuit symoni.
Et ipsi narrabant quę gesta erant in uia. & quomo
do cognouerunt eū. in fractione panis.

Cum hęc autē loquuntur. ih̄s stetit in medio eorū. & dixit
eis. Pax uobis. Ego sū. nolite timere. Conturbati uero
& contriti. existimabant se sp̄m uidere. Et dixit
eis. Quid turbati estis. & cogitationes ascendunt in cor
da ur̄a. Videte manus meas & pedes. quia ipse ego sum.
Palpate & uidete. quia sp̄s carnē & ossa n̄ habet. sicut
me uidetis habere. Et cū hoc dixisset. ostendit eis
manus & pedes. **A**d huc autē illis n̄ credentib; &

158
315
mirantibus p̄ gaudio dixit. Habetis hic aliqd qd man-
ducetur. At illi obtuler̄ ei partē piscis assi. & fauū
mellis. Et cū manducasset corā eis. sumens reliquias
dedit eis. **E**t dixit ad eos. Haec s̄ uerba quē locutus
sū ad uos. cū adhuc eēm uobiscū. Quō necesse ē imple-
ri om̄ia quē scripta s̄ in lege moysi & pphetis. & psalmis
de me. Tunc aperuit illis sensū. ut intellegerent scrip-
turas. Et dixit eis. Quō sic scriptū ē. & sic oportebat
xp̄m pati. & resurgere a mortuis die tertia. Et p̄-
dicari in nomine ei. penitentiā & remissionē peccato-
rū. in om̄s gentes. Incipiens ab hierosolima. uos aut̄ es-
tis testes horū. Et ego mittā p̄missū patris mei in uos.
uos aut̄ sedete in ciuitate. quoadusq; induamini uirtute
ex alto. Eduxit aut̄ eos foras in bethaniā. & eleuatis
manib; suis benedixit eis. Et factū est dū benediceret
illis. recessit ab eis. & ferebatur in celū. Et ipsi adoran-
tes. regressi sunt in hierlm cū gaudio magno. Et
erant semp in templo laudantes. & benedicentes dñm.

HIC EST iohannes euangelista: un⁹ ex discipulis
ihū. qui uirgo elect⁹ a dō ē. quē de nuptiis nolentē
nubere uocauit dñs. cui uirginitatis in hoc duplex testimoniu
in euangelio dat⁹. qđ & p̄ ceteris dilectus a dō dī. Et hunc ma-
trē suā de cruce emendauit dñs. ut uirgo uirginē seruaret.
Denuq; manifestans in euangelio qđ erat ipse incorruptibi-
lis uerbi opus inchoans solus. uerbū carnē factū ēē. nec lum
a tenebris cōphensū fuisse testat⁹. Primū signū ponens qđ
in nuptiis fecit dñs. ut ostendens qđ erat legentib; demon-
straret. Quod ubi dñs inuitatus deficere nuptiarū amū
debeat. ut & ueterib; immutatis noua om̄a quē a xpō in-
stituunt⁹ appareant. Hoc aut euangeluū scripsit in asia.
postquā in pathmos insula apocalypsin scripserat. Ut cui
in principio canonis incorruptibile principū in genesi.
etiam incorruptibilis finis p̄ uirginē in apocalypsi redde-
ret⁹. dicente xpō. Ego sū. A. & ω. Et hic ē iohannes
qui sciens supuēnisse diē recessus sui. conuocatis discipulis
suis in epheso p̄ multa signorū experim̄ta p̄mens xpm.
Descendens in defossū sepulture suę locū. facta oratione po-
situs ē ad patres suos. tam extraneus a dolore mortis quā

a corruptione carnis inuenitur alienus. Tam post
om̄s euangelii scripsit. & hoc uirgini debebat. Quoru
tam̄ t̄ scriptoru tempore dispositio t̄ libroru ordinatio.
Ideo p̄ singula anobis n̄ exponit̄ ut scienti desiderio c̄loca
to. & querentib; fructus laboris. & di magisterio doctri
na seruetur. A M E N.

Phariseos & leuitas interrogant iohanne. Ioh̄ ihm uidens agnū
-ōi diē. Et andreas petro diē inuenimus messiam.

Ihs ad cenā de aqua uinū fecit. de tēplo nūmularios eiecit.
Soluit tēplū hoc dicens. nichodemo loq̄t̄ de baptismo.

Ihs in iudea baptizat & ioh̄s in enon quiq; diē xp̄m crescere.

Ihs cū muliere samaritana loq̄t̄. p̄phetā Ise aut̄ n̄gnari.
in patria sua sine honore ēē diē. & reguli filiū amorē suscitāt.

Apud natatoria bethsaida. xxxv & octo annos infirmitatē ho
m̄is sanat. ac diē scrutanti scripturas. & si crederetis m̄

Sed & m̄. Iudeis unū ex xii. diabolu dicit.

De. v. panib; & ii. piscib; & qd̄ eū regē facere uoluer̄. Ihs
sup̄ mare ambulat. & de manna loq̄t̄. ac recedentib; ab eo
conophegia. Ihs medio diē festo ascendens in tēplū docet

Multis etiā de turba credentib; idē clamt. Siq̄s scit ueniat

Ihs interrogat. principū se eē respondit. / & bibat.

qđ om̄s peccator serus sit. & qđ ihs ante abrahā sit.

De ianua & om̄i p̄ dedicationē deambulans intēplo. se & pa-
trē unū eē dic. De lazari resurrectione.

Maria pedes ihu unguit. & capillis suis t̄xit. Ius sup asinū
sedit. Et uolentib; grecis uidere ihm loq̄t de grano frum̄
ti qđ interrā mittit. Et uox de celo ad ihm.

Pedes discipulor̄ lauat. De iude traditōne. & petri negatio-
ne p̄dict. & de dilectione fr̄m. & qđ ipse in patre & p̄t̄ in

De uinea & palmitib; & de dilectione & de / ipso ē.
p̄missione paracleti. & om̄a patris sui eē.

Ihs discipulos patri commendat. Ius a iuda tradit. Allo-
cutio pilati ad iudeos. De ihu & de barabba.

Passio ihu & sepultura & resurrectio eius. AMEN.

160

31

PRINCIPIO
ERAT VERBVM

ET VERBUM ERAT APUD

dm. & ds erat uerbu. Hoc erat in principio apud
dm. omnia p ipsum facta sunt. & sine ipso factu est
nihil. Qd factu e in ipso uita erat. & uita erat lux
hominu. Et lux in tenebris lucet. & tenebre ca non
conprehenderunt.

d u.
d vu
l vi

Fuit homo missus ad d. cui nom iohannes erat. hic uenit
ut testimoniu ut testimoniu phiberet de lumi
ne. ut omis crederent p illu. Non erat ille lux. sed ut
testimoniu phiberet de lumine.

d iii.
d i.
l xiii.

Erat lux uera. que uiluminat omne homine ueniente
in mundu. In mundo erat. & mundus p ipso factus
e. & mundus cu non cognouit.

d iii.
sot

Inppria uenit. & sui cu non receperunt. Quotquot
au receperunt cu dedit eis potestate filios di fieri
his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sangui
ni neq: ex uoluntate carnis neq: ex uoluntate uiri.
sed ex do nati sunt

d vi.
d i.
l iiii.

Et uerbu caro factu est. & habitauit in nobis. Et ui
dimus glam eius. glam quasi unigeniti a patre.

Plenū gratiæ & ueritatis.

Iohannes testimoniū p̄hibet de ipso. & clamabat dicens. Hic ē quē dixi. qui post me uenturus est ante me factus ē. quia prior me erat.

Et de plenitudine ei nos om̄s accepimus grām p̄ grā. Quia lex p̄ moysen data ē grā & ueritas p̄ ihm xp̄m facta ē. in nemo uidit unquā. Unigenitus filius qui est in sinu patris ipse enarrauit.

ET HOC EST TESTI

moniū iohannis quando miser̄ iudei ab hierosolimis sacerdotes & leuitas. ad eū int̄rogarent eum.

Tu quis es? Et c̄fessus ē & n̄ negauit. Et c̄fessus ē.

quia n̄ sū ego xp̄c. Et int̄rogauer̄ eū. Quid ergo

belias estu? Et dixit. Non sum. Propheta estu?

Et respondit. Non. Dixer̄ ergo ei. Quis es ut re-

sponsū demus his qui miser̄ nos? Quid dicis det̄ ipso?

Att. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uia dñi sic dixit esaias p̄pheta.

Et qui missi fuerant erant ex phariseis. & int̄rogauerunt eū. & dixer̄ ei. Quid ergo baptizas situ

non es xpc neq; helias neq; ppheta. Respondit eis
iohannes dicens.

Ego baptizo in aqua. medius autem vestrum stetit. quem uos
non scitis. Ipse est qui post me uenturus est qui an-
te me factus est. Cuius ego non sum dignus. ut solvam
eius corrigiam calciamenti.

Hec in bethania facta sunt trans iordanem ubi erat io-
hannes baptizans. Altera die uidit iohannes ihm
uenientem ad se & ait. Ecce agnus dei ecce qui tollit
peccata mundi.

Hic est de quo dixi. Post me uenit uir qui ante me
factus est. quia prior me erat & ego nesciebam eum
sed ut manifestetur in isrl. Propterea ueni ego
in aqua baptizans.

Et testimonium perhibuit iohannes dicens. Quia uidi
spem descendentem quasi colubam de celo. & mansit
super eum. & ego nesciebam eum. Sed qui misit me bap-
tizare in aqua ille mihi dixit. Super quem uideris spem
descendentem & manentem super eum. hic est qui baptizat
in spiritu sancto. Et ego uidi & testimonium perhibui quia

163
325
hic ē filius dī

Altra die iterū. stabat iohannes & ex discipulis ei duo.

Et respiciens ihm ambulante dicit. Ecce agnus
dī. Et audierū eū duo discipuli loquente & secuti
s ihm. Conuersus autē ihe. & uidens eos sequentes
se dicit eis. Quid queritis. qui dixerū ei. Rabbi. qđ
dicit interpretatū magister ubi habitas. Dicit eis.

Venite & uidete. Uenerū & uiderū ubi maneret. Et
apud eū manserū die illo. Hora autē erat quasi deci
ma. Erat autē andreas fr̄ symonis petri unus ex duob;
qui audierant ab iohanne. & secuti fuerant eum.

Inuenit hic primū fr̄m suū symonē & dicit ei. Inue
nimus messia qđ ē interpretatū xp̄c. Et adduxit
eū ad ihm. Intuitus autē eū ihe dicit. Tu es symon filius
iohanna tu uocaberis ceph̄as qđ interpretat̄ petrus.

In crastinū autē uoluit exire in galileā & inuenit phi
lippū. & dicit ei ihe. Sequere me. Erat autē philippus
ab ethsaida ciuitate andree & petri. Inuenit philip
pus nathanahel & dicit ei. Quē scripsit moyses in le
ge & p̄phete. Inuenimus ihm filiū ioseph anazareth

Et dixit ei nathanahel. Anazarth potest aliquid boni esse.
Dixit ei philippus. Veni & uide. Vidit ihc nathana-
hel uenientem ad se & ait. Ecce uere israelita in quo
dolus non est. Dixit ei nathanahel. Unde me nosti.
Respondit ihc & dixit ei. Priusquam te philippus uoca-
ret cum es sub ficu uidi te. Respondit ei nathanahel
& ait. Rabbi tu es filius dei tu es rex isrl. Respondit
ihc & dixit ei. Quia dixi tibi uidi te sub ficu. credis
maius his uidebis & dicit ei. Amen amen dico uob.
Uidebitis celum apertum & angelos dei ascendentes. et
descendentes super filium hominis.

ET DIE TERTIO NUP

tie facte in chana galilee. & erat mater ihu ibi. Uo-
catus est autem ihc & discipuli eius ad nuptias. Et deficien-
te uino. dixit mater ihu ad eum. Vinum non habent. Et dixit
ei ihc. Quid mihi & tibi est mulier. nondum uenit hora
mea. Dixit mater eius ministris. Quodcumque dixerit uobis
facite. Erant autem ibi lapidee ydrie sex posite secundum
purificationem iudeorum capientes singule metretas
binas uel ternas. Dicit eis ihc. Implete hydrias

aqua & impleuerunt eas usque ad summum. Et dicit eis Ihesus. Haurite nunc & ferte architriclino. Et tulerunt. Ut autem gustauit architriclinus aquam uinum factam & nesciebat unde esset. Ministri autem sciebant qui haurierant aquam. Vocat sponsum architriclinus & dicit ei. Omnis homo primum bonum uinum ponit. Et tu inebriati fuerunt. Tu id quod deterius est. Tu autem seruasti uinum bonum usque adhuc. Hoc fecit initium signorum Ihesus in chana galilee & manifestauit gloriam suam. Et crediderunt in eum discipuli eius.

Post hoc descendit in capharnaum ipse & mater eius & fratres eius & discipuli eius & ibi manserunt non multis diebus.

Et tunc erat pascha iudeorum & ascendit hierosolymam Ihesus.

Et inuenit in templo Ihesus uendentes boues & oues & columbas & nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis. omnes eiecit de templo. Oues quoque & boues & nummulariorum effudit & mensas subuertit. Et tunc qui columbas uendebant dixit. Auferre ista hinc. nolite facere domum patris mei domum negotiationis.

Recordati s̄ uero discipuli ei quia scriptū ē. Zelus domus
tuę comedit me.

Responder̄ ergo iudei & dixer̄ ei. Quid signū ostendis no
bis quia hec facis?

Respondit ih̄c & dixit eis. Soluit̄ tēplū hoc. & uiribz
tribz excitabo illud. Dixer̄ ergo iudei. Quadraginta
& sex annis edificatū ē tēplū hoc. & tu tribz diebz ex
citabis illud? Ille autē dicebat de tēplo corporis sui.
Cū ergo surrexisset a mortuis. recordati s̄ discipuli
ei. quia hoc dicebat & credider̄ scripture & sermo
ni quē dix̄ ih̄c. Cū autē ēēt hierosolimis in pascha
indie festo multi credider̄ in nomine ei. uidentes
signa quę faciebat. Ipse autē ih̄c n̄ credebat semetip
sū eis. eo qđ ipse nosset om̄s. Et quia opus ei n̄ erat.
ut quis testimoniu phiberet de homine. Ipse enī
sciebat qđ ēēt in homine.

Erat autē homo ex phariseis nicodemus nomine prin
ceps iudeorū. Hic uenit ad ih̄m nocte. & dix̄ ei. Rab
bi scimus quia ad dō uenisti magister. Nemo enī pot̄
hec signa facere quę tu facis. nisi fuerit d̄s cū eo.

165 329
Respondit ihc. & dixit ei. Amen amen dico tibi. nisi quis
natus fuerit denuo. non poterit uidere regnum dei. Dicit ad
eum nichodemus. Quomodo poterit homo nasci cum sit senex.
Nugd poterit in uentre matris sue iterato introire &
nasci. Respondit ihc. Amen amen dico tibi. nisi quis
renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto. non poterit introire in reg
num dei. Quod natum est de carne: caro est. & quod natum est ex spiritu
spiritus est. Non mireris quia dixi tibi oportet uos nasci
denuo. Spiritus ubi uult spirat. & uocem eius audis. sed non scis
unde ueniat. & quo uadat. Sic est omnis qui natus est ex spiritu.
Respondit nichodemus & dixit ei. Quomodo possunt
hec fieri. Respondit ihc & dixit ei. Tu es magister in
israel. & hec ignoras. Amen amen dico tibi. quia quod sci
mus loquimur. & quod uidimus testamur. & testimonium nostrum
non accipitis. Si terrena dixi uobis & non creditis. quomodo
fiduciam habebitis uobis celestia credetis. Dico enim uobis. nemo
ascendit in celum nisi qui de celo descendit filius homi
nis qui est in celo. Et sic moyses exaltauit serpentem in
deserto. ita exaltari oportet filium hominis. Ut omnis
qui credit in ipsum non pereat sed habeat uitam eternam.

Sic enī dilexit dñs mundū. ut filiū suū unigenitū daret. ut
omnis qui credit in ipsū n̄ periret sed habeat uitā cōnam
Non enī misit dñs filiū suū in mundū. ut iudicet mundū
sed ut saluet mundus p̄ ipsū. Qui credit in eū n̄ iudicet.
Qui aut̄ n̄ credit iā iudicatus ē. quia n̄ credidit in no
mine unigeniti filii dī. Hoc ē aut̄ iudiciū. quia lux ue
nit in mundū. & dilexer̄ homines magis tenebras quā
lucē. Erant enī eorū mala opera. Om̄s enī qui male
agit odit lucē. Et n̄ uenit ad lucē. ut n̄ arguant̄ ope
ra ei. Qui aut̄ facit ueritatē. uenit ad lucē. ut manifesten
tur ei opera. quia in dō s̄ facta.

P O S T H E C U E N I T

ih̄c & discipuli ei in iudeā terrā & illuc demorabant̄
cū eis & baptizabant.

Erat aut̄ iohannes baptizans in enon iuxta salī quia
aque multę erant illuc. & ueniebant & baptizabant ab eo.

Nondū enī missus fuerat in carcerē iohannes.

Facta ē questio ex discipulis iohannis cū iudeis de
purificatione. Et uener̄ ad iohannē. & dixerunt ei.

Rabbi. qui erat tecū trans iordanen. cui cū testi

331 734

monuū phibuiſti. Ecce hic baptizat. & om̃s ueniunt ad
eū. Respondit iohannes & dixit. Non potē homo accipe
re quicquā. niſi fuerit ei datū de celo.

Ipsi uos mihi testimoniū phibetis qđ dixerim ego n̄ sū
xp̄c. ſed quia miſſus ſū ante illū

Qui habet ſponſā ſponſus ē. Amicus autē ſponſi qui ſtat
& audit eū. gaudio gaudet p̄pt̄ uocē ſponſi. Hoc ergo
gaudiū meū impletū ē. Illū oportet crescere me autē
minui. Qui de ſurſū uenit ſup om̃s ē. Qui ē de terra
de terra ē. & de terra loquit̄. Qui de celo uenit ſup
om̃s ē. & qđ uidit & audiuit. hoc teſtat̄. & testimoniū
ei nemo accipit. Qui ei accipit testimoniū ſignauit
quia d̄s uerax ē. Quē enī miſit d̄s uerba dī loquitur.
Non enī ad menſurā dat d̄s ſp̄m.

Pat̄ diligit filiū & om̃a dedit in manu eius.
ui credit in filiū dī habet uitā aetnā. Qui autē incre
dulus ē filio. n̄ uidebit uitā. ſed ira dī manet ſup eū.

Ut ergo cognouit ihe quia audierunt phariſei qđ
ihe plures diſcipulos facit & baptizat quā iohan
nes. Quāquā ihe n̄ baptizaret ſed diſcipuli eius.

Reliquid iudeā & abiit iterū in galileam.

Oportebat autē eū transire p̄ samariā. uenit ergo in ciuitatē samarię quę dicit̄ sichar iuxta p̄diū qđ dedit iacob ioseph filio suo. Erat autē ibi fons iacob. Ih̄c ergo fatigatus extimere. sedebat sic sup̄ fontē. Hora erat quasi sexta. Uenit mulier de samaria haurire aquā. Dicit ei ih̄c. Damihī bibere. Discipuli enī eī abierant in ciuitatē ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier illa samaritana. Quomodo tu iudeus cū sis bibere a me poseis quę sū mulier samaritana. Non enī couertunt̄ iudei samaritani. Respondit ih̄c & dixit ei. Si scires donū dī. & quis ē qui dicit tibi damihī bibere tu fortis tan petisses ab eo. & dedisset tibi aquā uiuā. Dicit ei mulier. Dñe. neq; in quo hauries habes & puteus altus ē. Unde ergo habes aquā uiuā. Nūqd tu maior es patre nr̄o iacob qui dedit nob̄ puteū & ipse ex eo bibit & filii eī & peccora eī. Respondit ih̄c & dixit ei. Om̄s qui bibit ex aqua hac sitiet iterū. Quiaū biberit ex aqua quā ego dabo ei n̄ sitiet in eternū. Sed aqua quā dabo ego ei fiet in eo fons aque salientis

167 333
in uitā aeternā. Dicit ad eū mulier: Dñe. da mihi hanc
aqua uitā facia. neq; uenia huc haurire. Dicit ei ihc.
Uade uoca uirū tuū & ueni huc. Respondit mulier
& dixit. Non habeo uirū. Dicit ei ihc. Benedixisti. quia
nō habeo uirū. Quinq; enī uiros habuisti. & nō quē ha
bes nō ē tuus uir: Hoc uere dixisti. Dicit ei mulier: Dñe.
ut uideo ppheta estu p. tres nri in monte hoc ado
rauerunt. Et uos dicitis. quia hierosolimis ē locus
ubi adorare oportet. Dicit ei ihc. Mulier. crede mihi.
quia ueniet hora. quando neq; in monte hoc. neq; in
hierosolimis adorabitis patrē. Uos adoratis qđ nesci
tis. nos adoramus qđ scimus. quia salus ex iudeis est.
Sed uenit hora. & nō ē quando ueri adoratores ado
rabunt patrē in spū & ueritate: Nā & p. tales que
rit qui adorent eū. sps ē dñs. & eos qui adorent eū.
in spū & ueritate oportet adorare. Dicit ei mulier.
Scio quia messias uenit. qui dicit xp̄c. Cū ergo ue
nerit ille. nob̄ adnuntiabit om̄a. Dicit ei ihc. Ego sū
qui loquor tecū. Et tñ uenerūt discipuli ei. & mi
rabant̄ quia cū muliere loquebat̄. Nemo tam diu

qd queris aut qd loqueris cū ea. Reliquit ergo hy-
oria suā mulier: & abiit incūitate & diē illis homi-
nibus. Venite & uidete hominē qui dixit mihi omnia
quęcuq; feci. Nūqd ipse ē xp̄c. Exierunt decūitate
& ueniebant ad eū. Intēta rogabant eū discipuli ei.
Rabbi manduca. Ille autē dixit eis. Ego cibū habeo
manducare: quē uos nescitis. Dicebant ergo dis-
cipuli ad inuicē. Nūqd aliquis attulit ei manduca-
re. Diē eis ih̄c. Meus cibus ē ut faciā uoluntatē
ei qui misit me: ut perficiā opus ei. Nonne uos dicitis
qd adhuc quatuor menses sūt & messis uenit. Ecce
dico uob. Leuate oculos ur̄os & uidete regiones
quia albe sūt ad messē. Et qui metit mercedē ac-
cipit: & cōgregat fructū uitę eternę. Ut & qui
seminat simul gaudet & qui metit. In hoc enī ē
uerbū uerū: quia alius ē qui seminat: & alius ē qui
metit. Ego misi uos metere qd uos nō laborastis.
Alii laborauerūt: & uos in labores eorū introistis. Ex-
cūitate autē illa multi crediderūt in eū samaritanorū
p̄pter uerbū mulieris testimoniuū p̄hibentis: quia

168
335
dixit mihi omnia quaecumque feci. Cum uenissent ergo ad
illum samaritanum. rogauerunt eum ut ibi maneret. Et
mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt
propter sermonem eius. Et mulieres dicebant. Quia iam
propter tuam loquelam credimus. Ipsi enim audiuiimus
& scimus quia hic est uere saluator mundi.

Post duos autem dies exiit inde & abiit in galileam.

Ipse enim ihesus testimonium perhibuit quia propheta in patria
sua honorem non habet.

Cum ergo uenisset in galileam excoeperunt eum galilei. Cum omnia
uidissent quae fecerat hierosolymis in die festo. & ipsi
uenerant ad diem festum. Venit ergo iterum in chanan
galileam ibi fecit aquam & uinum.

Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur
capharnaum. Hic cum audisset quia ihesus adueniret
a iudea in galileam. abiit ad eum & rogabat ut descen
deret & sanaret filium eius. Incipiebat enim mori.

Dixit ergo ihesus ad eum. Nisi signa & prodigia uideris
non credis. Dicit ad eum regulus. Domine. descende prius
quam moriatur filius meus. Dicit ei ihesus. Uade: fili

336
us tuus uiu. credidit homo sermoni quē dixit ihe.
& ibat. Lā autē eo descendente serui occurrerunt ei
& nuntiauerūt dicentes quia filius ei uiueret. Intro
gabat ergo horā in qua melius habuerat. Et dixerūt
ei. Quia heri septima hora reliquid cū febris. Cog
nouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ihe
filius tuus uiuit. Et credidit ipse & domi ei tota.

HOC ITERUM SECUNDUM

signū fecit ihe cū uenisset a iudea in galileā.

Post hanc. Erat dies festus iudeorū & ascendit ihe
hierosolimā. Est autē hierosolimis sup̄ p̄baticā pis
cina quē cognominat̄ hebraice bethsaida quinq;
porticus habens. In his iacebat multitudo magna
languentiū cecorū claudorū aridorū expectantiū
aque motū. Angelus autē dñi descendeat scdm
temp̄s in piscinā & mouebat̄ aqua. Et qui prior
descendisset in piscinā post motionē aque sanus
fiebāt aqua cuiq; tenebat̄ infirmitatē. Erat autē
quidā homo ibi xxx & viii annos habens in infir
mitate sua. Hunc cū uidisset ihe iacentē & cog

novisset quia iam multum tempus haberet. Dicit ei Ihesus.

Uis sanus fieri? Respondit ei languidus. Domine ho-

minem non habeo. ut cum turbata fuerit aqua mittat

me in piscinam. Dum venio enim ego. ante me alius des-

cendit. Dicit ei Ihesus. Surge tolle grabatum tuum & am-

bula. Et statim sanus factus est homo. & sustulit grabat-

um suum & ambulabat. Erat autem sabbatum in illa die.

Dicebant ergo iudei illi qui sanus fuerat. Sabbatum
est non licet tibi tollere grabatum tuum.

Respondit eis. Qui me sanum fecit ille mihi dixit. tolle
grabatum tuum & ambula. Interrogaverunt ergo cum quis
est ille homo qui dixit tibi. Tolle grabatum tuum & am-
bula? Is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis
esset. Ihesus autem declinavit verba constituta in loco. Postea
invenit eum Ihesus in templo & dixit illi. Ecce sanus factus
es. iam noli peccare. ne deterius tibi aliquid contingat.
Abiit ille homo & nuntiavit iudeis. quia Ihesus esset qui
fecit eum sanum. Propterea persequerantur eum iudei. quia
faciebat haec in sabbato. Ihesus autem respondit eis. Patris
mei usque in nunc operatur & ego operor. Propterea ergo ma-

gis querebant eū iudei interficere quia nō solū
soluebat sabbatū. sed & patrē suū dicebat dñm
equale se faciens dō. Respondit itaq; ihc & dixit eis.
Am̃ am̃ dico uob̃. n̄ potē filius a se facere quicquā
nisi qđ uiderit patrē facientē. Quicquāq; enī ille
fecerit. hæc similiter & filius fac. Pat̃ enī diligit
filiū & om̃a demonstrat ei quæ ipse facit. Et ma
iora demonstrabit ei opera ut uos miremini.
Sic enī pat̃ suscitāt mortuos & uiuificat. sic et
filius quos uult uiuificat. Neq; enī pat̃ iudicat
quēquā. sed iudiciū om̃e dedit filio ut om̃s
honorificent filiū sic honorificant patrē

Quī nō honorificat filiū nō honorificat patrē qui
misit illum.

Am̃ am̃ dico uob̃. quia qui uerbū meū audit &
credit ei qui misit me habet uitā eternā. Et
in iudiciū nō uenit sed transit a morte in uitā.
Am̃ am̃ dico uob̃. quia uenit hora & nūc ē quan
do mortui audient uocē filii dī & qui audierint
uiuent. Sic enī pat̃ habet uitā in semetipso sic

170 339 159
dedit & filio uitā habere in semetipso. Et potesta-
tē dedit ei iudiciū facere quia filius hominis ē.
Nolite mirari quia uenit hora in qua omēs qui in
monimēto s' audient uocē ei & pcedent quibona
fecerūt in resurrectionē uitę. Qui uero mala egerūt
in resurrectionē iudicii. Non possū ego amē ipso
facere quicquā. Sic audio iudico & iudiciū meū
iustū est.

Quia nō quero uoluntatē meā s' uoluntatē ei qui
misit me.

Sic ergo testimoniū phibeo de me. testimoniū meū
nō ē uerū. Alius ē q' testimoniū phibet de me. &
scio q' uerū ē testimoniū qd phibet de me. Uos
misistis ad iohannē & testimoniū phibuit ueri-
tati. Ego autē nō ab homine testimoniū accipio.
Sed hec dico ut uos salui sitis. Ille erat lucerna
ardens & lucens. Vos autē uoluistis exultare ad
horā in luce ei. Ego autē habeo testimoniū maius
iohannē. Opera enī quę dedit mihi pater ut p-
ficiā ea. ipsa opera quę ego facio testimoniū

phibent deme quia pater meus misit. Et qui misit
me pater ipse testimonium phibet deme.

Neq: uocem eius unquam audistis neq: speciem eius ui-
distis.

Et uerbum eius non habetis in uobis manens quia quem misit
ille huic uos non creditis. Scrutamini scripturas
quia uos putatis in ipsis uitam eternam habere. Et ille
est quem testimonium phibent deme. Et tamen uultis ueni-
re ad me ut uitam habeatis. Claritatem ab hominibus
non accipio. sed cognoui uos quia dilectionem dei non ha-
betis in uobis. Ego ueni in nomine patris mei et non
accepistis me. Saluus uenerit in nomine suo illum
accipietis. Quomodo potestis uos credere qui
gloriam ab inuicem accipitis. & gloriam quam a solo deo est
non queritis. Nolite putare quia ego accusaturus
sum uos apud patrem. Est qui accusat uos moyses
in quo uos speratis. Sic enim crederetis moysi cre-
deretis forsitan & mihi. Deme enim ille scripsit.
Si autem illius litteris non creditis. quomodo uerbis
meis credetis.

POST HEC ABIIT IHC

trans mare galilee qd ē tyberiadis. Et sequebatur eū
multitudo magna quia uidebant signa que facie
bat sup his qui infirmabantur. r suis.

Subit ergo in monte ihe & ibi sedebat cū discipulis
erat autē proximū pascha dies festus iudeorū.

Cū subleuasset ergo oculos ihe & uidisset quia multi
tudo maxima uenit ad eū diē ad philippū. Unde
enemus panes ut manducent hi. Hoc autē dicebat
teptans eū. Ipse enī sciebat qd eēt facturū. Re
spondit ei philippus. Ducentorū denariorū panes nō
sufficiunt eis. ut unus quisq; modicū qd accipiat.
Diē ei unus ex discipulis ei andreas fr̄ symonis pe
tri. Est puer unus hic qui habet .v. panes ordeaci
os & duos pisces. Sed hec qd s̄ uirtutis. Dixit er
go ihe. Facite homines discūbere. Erat autē fœnū
multū in loco. Discubuerunt ergo uiri numero quasi
.v. milia. Accipit ergo ihe panes. & cū grās egisset
distribuit discubentib; . Similit̄ & ex piscib; quan
tū uolebant. Vt autē impleti s̄ diē discipulis suis. Col

ligite que superauerunt fragmenta ne perierunt. Collegere
ergo & impleuerunt xii cophinos fragmentorum ex v. panibus or-
deacis que super fuerunt his qui manducauerant.

Illi ergo homines cum uidissent quod fecerat signum dice-
bant. Quia hic est uere propheta qui uenturus est in mundum.
Ihesus ergo cum cognouisset quia uenturi essent utrape-
rent eum & facerent eum regem.

Fugit iterum in montem ipse solus. Ut autem sero factum est
descenderunt discipuli eius ad mare. Et cum ascendissent
naue uenerunt trans mare in capharnaum. Et tenebre
iuxta facte erant. & non uenerat ad eos ihesus. Mare autem uen-
to magno flante exsurgebat. Cum remigassent ergo
quasi stadia xx quinque aut xxx uident ihesumambu-
lantem super mare & proximum nauis fieri & timuerunt. Ille
autem dicit eis. Ego sum nolite timere. Voluerunt ergo acci-
pere eum in naue. & statim fuit nauis ad terram quam ibat.

Altera autem die triba que stabat trans mare uidit quia
nauicula alia non erat ibi nisi una. Et quia non introis-
set cum discipulis suis ihesus in naue sed soli discipuli
eius abissent. Alię uero super uenerunt naues. tribetriadem.

172 343 373
Iuxta locū ubi manducauerunt panē grāsagen-
tes dño. Cū ergo uidisset tba quia ihc n̄ ēet ibi neq;
discipuli ei ascender̄ in nauiculas & uener̄ capharnaū
querentes ihm. Et cū inuenissent eū transmare
dixer̄ ei. Rabbi quando huc uenisti. Respondit
eis ihc & dix̄. Am̄ am̄ dico uob. Queritis me n̄ quia
uidistis signa s; quia manducastis ex panib; & satu-
rati estis. Operamini n̄ cibū qui perit s; qui p̄manet
in uitā aeternā. Quē filius hominis uob; dabit
hunc enī pat̄ signauit d̄s. Dixer̄ ergo ad eū. Quid
faciemus ut operemur opera dñi. Respondit ihc
& dix̄ eis. Hoc ē opus dī ut credatis in eū quē misit ille.

Dixer̄ ergo ei. Qd̄ ergo tu facis signū ut uideamus
& credamus tibi qd̄ operaris.

Patres nr̄i manducauerunt manna in deserto. sic
scriptū ē. Panem de celo dedit eis manducare.

Dix̄ ergo eis ihc. Am̄ am̄ dico uob. n̄ moyses dedit
uob; panē de celo. s; pat̄ m̄s d̄t uob; panē de celo
uerū. Pānis enī dī ē q̄ descendit de caelo & d̄t
uitā mundo. Dixer̄ ergo ad eū. Dñe. semp; dano

bis panē hunc

Dixit autē eis ih̄c. Ego sū panis uitę. Qui uenit ad me
n̄ esuriet. & qui credit in me n̄ sitiet umquā. Sed dixi
uob̄ quia & uidistis me & n̄ credidistis.

Omne qđ dat mihi pater ad me ueniet. & cū qui uenit
ad me n̄ eiciā foras.

Quia descendi de celo n̄ ut faciā uoluntatē meā s; uo
luntatē ei qui misit me.

Hęc ē autē uoluntas ei qui misit me patris. ut omē qđ
pedit m̄ n̄ p̄ dā exeo. sed resuscitē illud in nouissi
mo die. Hęc ē enī uoluntas patris mei qđ misit me
ut om̄s qđ uidit filiū & credit in eū habeat uitā
et̄nā. Et resuscitabo ego cū in nouissimo die.

Murmurabant ergo iudei de illo quia dixisset. Ego
sū panis uiuus qui de celo descendi. Et dicebant.
Nonne hic ē filius ioseph qđ dicit ih̄c cui nos noui
mus patrē & matrē? Quomodo ergo dic̄ hic quia
de celo descendi.

Respondit ergo ih̄c & dixit eis. Nolite murmurare
in inuicē. Nemo potē uenire ad me. nisi pater qđ mi

174
345
sit me traxerit eū. Et ego resuscitabo eū in nouis
simo die. Est scriptū in prophetis. et om̄s docibiles dī.
Om̄s q̄ audiuit a patre & didicit uenit ad me.

Non quia patre uidit quisquā nisi is q̄ ē adō hic
uidit patre.

Am̄ am̄ dico uob̄. q̄ credit in me habet uitā et̄nā.

Ego sū panis uitę

Patres ur̄i manducauer̄ manna in deserto & mor-
tui s̄. Hic ē panis de celo descendens. ut si quis ex
ipso manducauerit n̄ morietur.

Ego sū panis uiuus q̄ de celo descendi. Si quis ex hoc
manducauerit. uiuet in et̄nū. Et panis quē ego
dabo caro mea ē p̄ mundi uitā.

Litigabant ergo iudei ad inuicē dicentes. Quo
modo potē hic nob̄ carnē suā dare ad mandu-
candū? Dixit ergo eis ih̄c. Am̄ am̄ dico uob̄. ni-
si manducaueritis carnē filii hominis & bibe-
ritis ei sanguinē. n̄ habebitis uitā in uob̄. Qui
manducat meā carnē & bibit meū sanguinē
habet uitā et̄nā & ego resuscitabo eū in nouis

sumo die.

Caro enī mea uere ē cibus & sanguis mē uere ē potus.

Qui manducat meā carnē & bibit meū sanguinē in me
manet & ego in illo. Sic misit me pater uiuens & ego
uiuo ppter patrem. Et qui manducat me & ipse uiuet
ppr me. Hic ē panis uiuus q̄ de celo descendit. Non
sic manducauerūt patres ur̄i manna & mortui sūt. Qui
manducat hunc panē uiuet in eternū. Hacc diē in
synagoga docens in capharnaū. Multi ergo audien
tes ex discipulis ei dixerūt. Durus ē hic sermo quis po
tē eū audire. Sciens autē ihc apud semetipsum q̄a mur
murarent de hoc discipuli ei. Dixit eis. Hoc uos
scandalizat.

Si ergo uideritis filiū hominis ascendentē ubi p̄uiderat.

Sp̄s ē q̄ uiuificat. caro n̄ p̄de quicquā.

Verba quē ego locutus sū uob̄ sp̄s & uitas. Sed s̄ quidā
ex uob̄ qui non credunt.

Sciebat enī ab initio ihc quis eēt n̄ credentes. & quis
traditurus eēt eū.

Et dicebat. Propterea dixi uob̄. quia nemo potē

uenire ad me: nisi fuerit ei datū a patre meo. Ex hoc
multi discipulorū ei abierunt retro: & iā n̄ cū illo
ambulabant. Dixit ergo ih̄c ad xū. Nūquid & uos multis abire:
respondit ergo ei symon petrus. Dñe. ad quē ibimus?
Verba uitę æternę habes & nos credidimus & cog
nouimus quia tu es xp̄e filius dī.
respondit eis ih̄c. Nonne ego uos xū elegi? & ex uob
unus diabolus ē. Dicebat autē iudā simonis scariothen.
hic erat cū traditurus eū ēēt cæru.

POST HOC AMBULABAT

ih̄c in galileā n̄ enī uolebat in iudeā ambulare: quia
queriebant eū iudei interficere. Erat autē in proximo
dies festus iudeorū scenophegia. Dixerunt ergo ad eū
fr̄s ei. Transi hinc & uade in iudeā: ut & discipuli
tui uideant opera que tu facis. Nemo quippe in
occulto qd facit: & querit ipse in palā ēē. Si hec
facis manifesta te ipsū mundo. Neque enī fr̄s ei cre
debant in eū. Dixit ergo eis ih̄c. Tempus meū n̄ dū
ad uenit: tēpus autē ur̄m sēp ē paratū. Non potest
mundus odisse uos: me autē odit. Quia ego testi

monuū phibeo de illo quia opera ei mala sūt. Vos ascen
ditis ad diē festū hunc. ego autē nō ascendā ad diē fes
tū istū. quia tēpus meū nōdū impletū ē. Hęc cū dix
isset ipse mansit in galilea. Vt autē ascenderēt fr̄s ei
tē & ipse ascendit ad diē festū nō manifeste s; qua
si in occulto. Iudei ergo querebant cū in diē festo
& dicebant. Ubi ē ille. & murmur multus de eo
erat in turba. Quia enī quidā dicebant quia bonus
ē. alii autē dicebant nō. s; seducē turbas. Nemo tam pa
lā loquebat de illo ppter metū iudeorū. In autē diē fes
to mediante. ascendit ih̄c in templū & docebat. Et
mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic litteras
scit cū nō didicerit. Respondit eis ih̄c & dixit. Mea
doctrina nō ē mea s; ei qui misit me. Siquis uolue
rit uoluntatē ei facere. cognoscat de doctrina utrū
ex dō sit. an ego ane ipso loquar. Qui a semetipso
loq̄t gl̄iam p̄pria querit. Qui autē querit gl̄iam ei
qui misit illū. hic uerax ē. & iniusticia in illo nō ē.
Nonne moyses dedit uob̄ legē. & nemo ex uob̄ fac
legē. Quid me queritis iustificare. Respondit tur

ba & dix. Doemoniū habes quiste querit iustificare. Respondit ihe & dix eis. Unū opus fecit omīs miramini. Propterea moyses dedit uob circūcisionē. n̄ quia ex moysē ē s; ex patrib; & in sab bato circūciditis hominē. Si circūcisionē acci pit homo in sab bato. ut n̄ soluat lex moysi mihi indignamini quia totū hominē sanū feci in sa bato. Nolite iudicare scdm facie. s; iustū iudi ciū iudicate. Dicebant ergo quidā ex hieroso lunis. Nonne hic ē quē querit iustificare. ecce palā loq̄t. & nihil ei dicunt. nūq̄d uere cogno uerit principes quia hic ē xp̄e. Sed hunc scim; unde sit. Xp̄e autē cū uenerit. nemo scit unde sit. Lamentabat ergo ihe in tēplo docens & dice. Et me scitis & unde s; scitis. & ame ipso n̄ ueni. s; ē ue rus q̄ misit me quē uos n̄ scitis. Ego scio cū q̄a ab ipso sū & ipse me misit. Et si dixero quia nescio cū. ero similis uob mendax.

Queriebant ergo eū adprehendere. & nemo misit unllū manus quia n̄ dū uenerat hora ei

Deturba autē multi crediderunt in eum. & dicebant.

Christe cum uenerit. nunquid plura signa faciet quam
quae hic facit. Audierunt pharisei etiam murmu-
rantē de illo haec.

Et miserunt principes & pharisei ministros ut ad-
prehenderent eum.

Dixit ergo eis Ihesus. Adhuc modicum tempus uobiscum
sum. & uado ad eum qui misit me.

Queritis me & non inuenietis. Et ubi sum ego uos non
potestis uenire. Dixerunt ergo iudei ad semet-
ipsos. Quo hic iturus est quia non inueniemus eum.
Nunquid in dispersionem gentium iturus est & doctu-
rus gentes. quis est hic sermo quem dixit. queri-
tis me & non inuenietis. Et ubi sum ego. uos non po-
testis uenire. In nouissimo autē die magno
festiuitatis. stabat Ihesus & clamabat dicens. Si
quis sitit ueniat & bibat. Qui credit in me
sic dicit scriptura. flumina de uentre eius
fluunt aquae uivae. Hoc autē dixit desuper quem
accepturi erant credentes in eum. Nondum

enī erat sēs datus. quia ihs n̄ dū fuerat clarificatus.

Ex illa ergo turba cū audissent hos sermones ei dicebant. Hic ē uere ppheta. Alii dicebant hic ē xp̄c. Quidā autē dicebant. Nūqd. a galilea xp̄c uenit. nonne scriptura dicit. quia ex semine dauid & de bethleē castello ubi erat dauid uenit xp̄c.

Dissensio itaq; facta ē in turba ppter eū.

Quidā autē ex ipsis uolebant apprehendere eū sine mo misit sup illū manus.

Uenerunt ergo ministri ad pontifices & phariseos. & dixerunt eis illi. Quare n̄ adduxistis eū. Responderunt ministri. Nūquā sic locutus ē homo sic hic homo. Responderunt ergo eis pharisei. Nūqd. & uos seducti estis. Nūqd. aliquis ex phariseis aut ex principibus credidit in eū. si t̄ba hęc que n̄ nouit legē maledicti sūt. Dicit nichodemus ad eos. ille qui uenit ad eū nocte. qui unus erat ex ipsis. Nūqd. lex nr̄a iudicat hominē nisi audierit ab ipso prius & cognouerit qd faciat. Responderunt & dixerunt ei. Nūqd. & tu galileus es. Scrutare

scripturas & uide quia ppha agalilea n̄ surgit.
Et reuſi ſunt unus quiſq; in domū ſuā. Ihe autē p̄texit
in montē oliueti. & diluculo petrū uenit in templū
& om̄s p̄p̄t̄s uenit ad eū. Et ſedens docebat eos.
Adducunt autē ſcribe & phariſei mulierē in adul
terio dephēſā & ſtatuer̄ eā in medio & dixer̄ ei.
Magiſter: hec mulier modo dephēſa ē in ad
ulterio. In lege autē moyses mandauit nob̄ huiusmo
di lapidare. Tu ergo qd̄ dicis? Hec autē dicebat
tēptantes eū ut poſſint accuſare eū. Ihe autē in
clinans ſe deorſū digito ſcribebat in terra. Cū
autē p̄ſeuerarent in̄rogantes eū crex̄ ſe & dixit
ad eos. Qui ſine peccato ē ur̄m. primus illā
lapidē mittat. Et iterū ſe inclinans ſcribebat
in terra. Audientes autē unus poſt unū exiebant
incipientes a ſeniorib; . Et remaniſit ſolus. & mu
lier in medio ſtanſ. Erigens autē ſe ihe dixit ei.
Mulier ubi ſunt q̄ te accuſabant? nemo te ē dep̄na
uit. Quē dixit. Nemo dñe. Dixit autē ei ihe. Nec ego
te ē dep̄nabo. Uade & amplius iā noli peccare.

Iterū ergo locutus ē eis ihc dies. Ego sū lux
mundi. Qui sequit̃ me n̄ ambulabit in tenebris.
s; habebit lucē uite. Dixer̃ ergo pharisei. Tude
te ipso testimoniū phibes. testimoniū tuū nē
uerū. Respondit ihc & dix̃ eis. Et si ego testimo
nium phibeo de me ipso. uerū ē testimoniū meū.
Quia scio unde uenio & quonado. Uos aut̃ nescitis
unde uenio aut quonado. Vos scdm carnē
iudicatis. ego n̄ iudico quēquā. Et si iudico ego
iudiciū meū uerū ē. quia solus n̄ sū. s; ego &
qui misit me. pater. Et in lege ur̃a scriptū ē. quia
duorū hominū testimoniū uerū ē. Ego sū
q̃ testimoniū phibeo. & testimoniū phibet de me
qui misit me pater. Dicebant ergo ei. Ubi ē pa
ter tuus?

Respondit ihc. Neq; me scitis neq; patrē meū. Si
me sciretis. forsitan & patrē meū sciretis.

Hec uerba locutus ē ihc in galathopolatio docens in
tēplo. Et nemo xophendit eū quia necdū uene
rat hora eius.

351
DIXIT ERGO ITERUM

eis ihe. Ego uado & queritis me. & in peccato ur̃o
moriemini. Quo ego uado uos n̄ potestis uenire.
Dicebant ergo iudei. Nūquid interficiet semetipsū
quia dicit quo ego uado uos n̄ potestis uenire. Et
dicebat eis. Uos de deo sū estis ego de supernis sū.
Uos de mundo hoc estis. ego n̄ sū de hoc mundo.
Dixi ergo uob̄ quia moriemini in peccatis ur̃is.
Si enī n̄ credideritis quia ego sū moriemini in
peccato ur̃o. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dixit
eis ihe. Principiū. qui et loquor uob̄. Multa ha
beo de uobis dicere & iudicare. Sed qui misit me
uerax ē. Et ego quę audim ab eo. hęc loquor in
mundo. Et tūc cognouer̄ quia patrē eis dicebat.
Dixit ergo eis ihe. Cū exaltaueritis filiū hominis
tūc cognoscetis quia ego sū. Et tamen ipso facio ni
hil. Sed sic docuit me patr̄ hęc loquor. Et qui me
misit mecum ē. n̄ reliquit me solū. Quia quę placi
ta s̄ ei ego facio semp. Hæc illo loquente multi
credider̄ in eū. Dicebat ergo ihe ad eos qui cre

178 355 455
diderunt ei iudeos. Si uos manseritis in sermone meo
ueri discipuli mei eritis. & cognoscetis ueritatem
& ueritas liberauit uos. Responderunt ei. Semen
abrahe sumus & nemini seruiumus unquam.
Quomodo tu dicis liberi eritis. Respondit eis
ihc. Amen amen dico uobis. quia omnis qui facit peccatum
seruus est peccati. Seruus autem non manet in eternum
in domo. filius manet in eternum. Si ergo filius
uos liberauerit ueri liberi eritis. Scio quia
filii abrahe estis. si queritis me iustificare. Quia
sermo meus non capit in uobis. Ego quod audi apud pa-
trem loquor. & uos que uidistis apud patrem uerum
facitis. Responderunt & dixerunt ei. Pater noster abra-
ha est. Dicit eis ihc. Si filii abrahe estis. opera abra-
brahe facite. Non autem queritis me iustificare ho-
minem qui ueritatem uobis locutus sum quam audiui
a patre. Hoc abraham non fecit. Uos facitis opera pa-
tris uiri. Dixerunt ergo ei. Nos ex fornicatione
non sumus nati. unum patrem habemus deum. Dicit
ergo eis ihc. Si deus pater uerum esset diligere uis uos

me. Ego enim ex deo processi & ueni. Neque enim a me ipso
ueni sed ille me misit. Quare loquelam meam non cognos
citis quia non potestis audire sermonem meum. Vos
ex patre diabolo estis & desideria patris uiri
uultis facere. Ille homicida erat ab initio & in
ueritate non stetit quia ueritas non est in eo. Cum loquitur
mandatum expressus loquitur quia mandatum est & pater eius. Ego
autem quia ueritatem dico non creditis mihi.

Quis ex uobis arguit me de peccato? Si ueritatem
dico uobis quare uos non creditis mihi? Qui ex
deo uerba dei audit. Propterea uos non auditis quia
ex deo non estis. Responderunt igitur iudei & dixerunt
ei. Nonne benedicimus nos quia samaritanus
estu & demonium habes? Respondit ihesus. Ego
demonium non habeo sed honorifico patrem & uos
inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam
est qui querat & iudicet. Amen amen dico uobis si
quis sermonem meum seruauerit mortem non uide
bit in eternum. Dixerunt ergo iudei. Nec cogno
uimus quia demonium habes. Abraham mor

tuus ē & pphē. & iudicis. Siquis sermonē meū serua
 uerit. n̄ gustab̄ mortē inēt̄nū. Nūqd̄ tu maior es pa
 tre nr̄o abrahā & pphē mortui s̄. Quē te ipsū
 facis. Respondit ih̄c. Si ego glorifico me ipsū.
 gl̄a mea nihil ē. Est pater m̄s qui glorificat me.
 quē uos dicitis quia d̄s nr̄ ē. & n̄ cognouistis eū.
 Ego aut̄ noui eū. Et si dixerō quia n̄ scio eū ero si
 milis uob̄ m̄dax. Sed scio eū & sermonē cī seruo.
 Abrahā pater nr̄ exultauit ut uideret diē meū &
 uidit & gaudius ē. Dixer̄ ergo iudei ad eū. Quin
 quaginta annos n̄ dū habes. & abrahā uidisti.
 Dixit eis ih̄c. Am̄ am̄ dico uob̄ ante quā abrahā
 fieret ego sū. Tuler̄ ergo lapides. ut iacerent
 in eū. Ih̄c aut̄ abscondit se & exiit de tēplo. Et
 p̄teriens ih̄c uidit hominē cecū a natiuitate sua.
 Et interrogauer̄ eū discipuli sui. Rabbi quis pecca
 uit hic aut̄ parentes ei ut cecus nasceret̄. Re
 spondit ih̄c. Neq; hic peccauit neq; parentes ei
 s̄. ut manifestent̄ opera dī in illo. Me oportet
 operari opera ei q̄ misit me. donec dies ē. Venit

358
nox quando nemo potē operari. Quā dū in mun-
do sū lux sū mundi. Hæc cū dixisset. expuit in
terrā & fecit lutū exputo & linuit oculos ei & dixit ei.
Vade & laua in natatoria siloe qđ in p̄tā missus.
Abiit ergo & lauit. & uenit uidens. Itaq; uicini
& q̄uidebant eū quia m̄dicus erat dicebant. Non
ne hic ē q̄ sedebat & m̄dicabat. Alii dicebant quia
hic ē. alii dicebant n̄ s; similis ei ē. Ille ū dicebat
quia ego sū. Dicebant ergo ei. Quomodo ap̄ti s̄
tibi oculi. Respondit. Ille homo q̄ dicit ihs lutū
fecit & unxit oculos meos & dixit mihi. Uade ad na-
tatoria siloe & laua. Et abiit & lauit. & uidi. Et
dixit ei. Ubi ē ille. At. Nescio. Ad ducunt eū
ad phariseos. q̄ cecus fuerat. Erat autē sabbatū
quando lutū fecit ihs & aperuit oculos ei. Iterū
ergo interrogabant eū pharisei. quomodo uidis-
set. Ille autē dixit eis. Lutū posuit mihi sup̄ oculos
& laui & uideo. Dicebant ergo ex phariseis q̄dā.
Non ē hic homo adō q̄ sabbatū n̄ custodit. Alii
dicebant. Quomodo potē homo peccator hæc

signa facere. Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo
cetero iterum. Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos.
Ille autem dixit. Quia propheta est. Non crediderunt ergo
iudei de illo quia cecus fuisset & uidisset. donec
uocauerunt parentes eius qui uiderat. Et interrogauerunt
eos dicentes. Hic est filius noster quem uos dicitis quia
cecus natus est. quomodo ergo nunc uidet. Respon-
derunt eis parentes eius & dixerunt. Scimus quia est filius
noster. & quia cecus natus est. Quomodo autem nunc uide-
at nescimus. Aut quis aperuit oculos eius nesci-
mus. Ipsum interrogate. et scire habet de se ipso lo-
quat. Hanc dixerunt parentes eius. quia timebant iu-
deos. Iam enim conspirauerant iudei. ut si quis christum
confiteretur extra synagogam fieret. Propterea pa-
rentes eius dixerunt. quia etatem habet ipsum interro-
gate. Uocauerunt ergo rursum hominem qui fuerat
cecus & dixerunt ei. Da gloriam deo. Nos scimus quia
hic homo peccator est. Dixit ergo ille. Si pecca-
tor es nescio. unum scio quia cecus cum etate mo-
do uideo. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi. quo

modo aperuit tibi oculos. Respondit eis. O uti
uobis iam & audistis. Quid iterum uultis audire. Num
quod & uos uultis discipuli eius fieri. Maledixerunt ei &
dixerunt. Tu discipulus illius sis. nos autem moysi disci-
puli sumus. Nos scimus quia moysi locutus est deus.
Hunc autem nescimus unde sit. Respondit ille homo
& dixit eis. In hoc enim mirabile est quod uos nescitis
unde sit & aperuit oculos meos. Scimus autem quia
peccatores deus non audit. Sed si quis dei cultor est
& uoluntatem eius facit hunc exaudit. A seculo non est audi-
tum quia aperuit quis oculos cecis nati. Nisi esset
hic ad deum non poterat facere quicquam. Responderunt
& dixerunt ei. In peccatis natus es totus & tu doces
nos. Et ceciderunt cum foras. Audiuit ihesus quod ceciderunt
cum foras. Et cum inuenisset eum dixit ei. Tu credis in
filium dei. Respondit ille & dixit. Quis est domine ut
credam in eum. Et dixit ei ihesus. Et uidisti eum & qui
loquitur tibi ipse est. At ille ait. Credo domine. Et pro-
cubans adorauit eum. Et dixit ei ihesus. In iudicium ego
in hunc mundum ueni. ut qui non uident uideant

& q̄ uident nō cēci fiant. Et audier̄ ex phariseis
 q̄ cū ipso erant. & dixer̄ ei. Nūqd̄ & nos cēci sumus?
 Dix̄ eis ih̄c. Si cēci essetis. nō haberetis peccatū. Nō
 ū dicatis. quia uidemus peccatū ur̄m manet. in cēnū.

A M E N A M E N D I C O U O

bis. qui nō intrat postū in ouile ouū. si ascendit
 aliunde. ille fur ē & latro. Qui intrat aut̄ postū
 pastor ē ouū. Huic ostiarius aperit. & oues uocē
 ei audiunt. Et pp̄rias oues uocat nominatī & e
 ouē eas. Et cū pp̄rias oues emisert̄ ante eas ua
 dit. & oues illū secunt̄ q̄a sciunt uocē ei. Alie
 nū aut̄ nō secunt̄ s; fugiunt ab eo q̄a nō nouer̄ uo
 cē ei. Hoc p̄uerbiū dix̄ eis ih̄c. Illi aut̄ nō cogno
 uer̄ qd loqueret̄ eis. Dix̄ ergo eis iterū ih̄c. Am̄
 am̄ dico uob̄. quia ego sū ostiū ouū. Om̄s quot
 quot uener̄ fures s; & latrones. s; nō audieritis
 oues. Ego sū ostiū. P̄ me si quis introierit sal
 uabit̄ & pascua inueniet. Fur nō uenit nisi ut
 fur̄t̄. & mactet & p̄dat. Ego ueni ut uitā ha
 beat̄ & abundantius habeant.

Ego sum pastor bonus. bonus pastor animam suam dedit
 pro ouibus suis. Mercennarius & qui non est pastor: cum non
 sunt oues proprias uidet lupum uenientem. & dimittit
 oues & fugit. & lupus rapit & dispergit oues.
 Mercennarius autem fugit. quia mercennarius sum
 et non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus.
 & cognosco meas & cognoscunt me mee.

Sic noui me patrem & ego agnosco patrem.

Et animam meam pono pro ouibus meis.

Et alias oues habeo quae non sunt ex hoc ouili. & illas
 oportet me adducere. & uocem meam audient.
 Et fiet unum ouile & unus pastor. Propterea
 me pater diligit. quia ego pono animam meam &
 iterum sumo eam. Nemo tollit eam a me. si ego po
 no eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi
 eam. & potestatem habeo sumendi eam. Hoc manda
 tum accepi a patre meo. Dissensio iterum facta
 est inter iudeos. propter sermones hos. Dicebant
 autem multi ex ipsis. Daemonium habet & insanit.
 quod cum auditis. Alii dicebant. haec uerba non sunt.

182 363 362
demoniū habentis. Nūqd demoniū potē
cecorū oculos aperire?

Facta s̄ autē encenia in hierosolymis. & hiemps erat.
Et ambulabat ihc in tēplo in porticu salemonis.
Circūdeder̄ ergo cū iudei & dicebāt. Quo usq;
animā nrām tollis? Si tu es xp̄e. dic nob̄ palam.
Respondit eis ihc. Loquor uob̄ & n̄ creditis.
Opera quę ego facio in nomine patris mei. hęc
testimoniū phibent de me. Sed n̄ uos creditis
quia n̄ estis ex trib̄ meis. Oues mee uocē meā
audiunt. & ego agnosco eas. & sequunt̄ me. Et
ego uitā aeternā do eis. & n̄ p̄ibunt in eternū. Et n̄
rapiet eas quisquā de manu mea. Pat̄ m̄s qđ
dedit mihi manus om̄ib̄ ē. Et nemo potē rape
re de manu patris mei. Ego & pat̄ unū sumus.
Sustuler̄ lapides iudei. ut lapidarent eū. Re
spondit eis ihc. Multa opera bona ostendi
uob̄ ex patre meo. p̄pt̄ qđ corū opus me lap
datis? Responder̄ ei iudei. De bono opere
n̄ lapidam̄ te s; de blasphemā. Et quia tu ho

369
mo cū sis facis te ipsū dñm. Respondit eis ih̄s. Non
ne scriptū ē in lege ur̄a quia ego dixi di estis.
Sullos dix̄ deos. ad quos sermo di factus ē. Et n̄ pot̄
solui scriptura quē p̄t̄r sc̄ificauit & misit in mun
dū. uos dicitis q̄a blasphemās. q̄a filius di sū. Si
n̄ facio opera patris mei. nolite credere m̄. Si aut̄
facio & simuli n̄ uultis credere operib̄ credite.
Ut cognoscatis & credatis quia in me ē p̄t̄r
& ego in patre.

Queriebant ergo cū adprehendere. & exiit de mani
b̄ eorū. Et abiit iterū trans iordanē in eū locū
ubi erat iohannes baptizans primū & mansit illic.

Et multi uener̄ ad eū & dicebant. Quia iohannes
quidē signū fec̄ nullū. Om̄a aut̄ quęcūq; dixit
iohannes de hoc uera erant. & multi credider̄ in eū.

Erat aut̄ q̄da languens lazarus ab ethana decas
tello marie & marthe sororis ei. Maria aut̄
erat quę unxit dñm unguento. & ceteris
pedes ei capillis suis. cui fr̄ lazarus infirmab̄.
Miser̄ ergo sorores ei ad eū dicentes. Dñe ecce

quē amas infirmat. Audiens autē ihe dixit eis. Infirmitas hec nō ē ad mortē. s; p̄ glā dī ut glorificet fili dī p̄ eū. Diligebat autē ihe marthā & sororē eī mariā & lazari. Utergo audiuit quia infirmabatur tē qui dē mansit in eodē loco duob; dieb;. Deinde post hec diē discipulis suis. Eamus in iudeā p̄trū. Dicunt ei discipuli. Rabbi. nō querebant te iudei lapidare & p̄trū uadis illuc. Respondit ihe. Nonne xii. hore s; dieb;. Siquis ambulauerit in die. nō offendit. quia lucē hui; mundi uidet. Si autē ambulauerit nocte offendit. quia lux non ē in eo. Hec ait & post hoc diē eis. Lazarus amicus nr̄ dormit. s; uado ut a sōno exsuscitem eū. Dixerunt ergo discipuli eī. Dñe. si dormit saluus erit. Dixerat autē ihe de morte eī. Illi autē putauerunt. quia de dormitione sōni diceret. Tē ergo dixit eis ihe manifeste. Lazarus mortuus ē. Et gaudeo p̄pter uos. ut credatis quō nō crā ibi. s; eamus ad eū. Dixit ergo thomas qui dicitur didim; ad discipulos. Eamus & nos ut moriamur cū eo. Venit itaq; ihe. & inuenit eū qui

tuor dies iā in monumento habentē. Erat autē betha-
nia iuxta hierosolimā quasi stadiis quindeti. Mul-
ti autē ex iudeis uenerant ad marthā & mariā intē-
soluentē eas de frē suo. Martha ergo ut audiuit
quia ihc uenit. occurrit illi. Maria ergo domi
sedebat. Dixit autē martha ad ihm. Dñe. si fuisses
hic. fr̄m̄ n̄ fuisset mortuus. Sed & nū scio quia
quicūq; petieris. adō dāb tibi d̄s. Dicit illi ihc.
Resurget fr̄ tuus. Dicit ei martha. Scio quia
resurget in resurrectione in nouissimo die. Di-
cit ei ihc. Ego sū resurrectio & uita. qui credit
in me. etiā si mortuus fuerit uiuet. Et om̄s qui
uiuit & credit in me. n̄ moriet̄ in et̄nū. Credis
hoc? At illi. Utiq; dñe. Ego credidi quia tu es
xp̄e fili d̄i q̄ in hunc uenisti. Et cū hęc dixisset.
abiit & uocauit mariā sororē suā silentio dicens.
Magister ad ē & uocat te. Illa ut audiuit. surgit
cito & uenit ad eū. Nondū enī uenerat ihc in cas-
tellū. s. erat adhuc in illo loco. ubi occurrerat ei
martha. Iudei igit̄ q̄ erant in domo cū ea. etē

solabant^r eā. cū uidisset mariā quia cito surrexit &
exiit. secuti s^u eā dicentes. Quia uadit ad monumentum.
ut ploret ibi. Maria ergo cū uenisset ubi erat ihs.
uidens eū cecidit ad pedes ei⁹ & dix^{it} ei. Dñe. si fuisses hic.
n̄ esset mortuus fr̄ m̄s. Ihs ergo ut uidit eā plorantem.
& iudeos qui uenerant eū ea plorantes. fremuit spū. &
turbauit se ipsū & dix^{it}. Ubi posuistis eū. Dicunt ei.
Dñe. ueni & uide. Et lacrimatus ē ihs. Dixer^{unt} ergo
iudei. Ecce quomodo amabat eū. Quidā autē dixer^{unt}
ex ipsis. Non poterat hic qui aperuit oculos cēci face
re. ut & hic n̄ moreretur. Ihs ergo rursum fremens
in semet ipso. uenit ad monumentū. Erat autē spelun
ca. & lapis sup positus erat ei. At ihs. Tollite lapidē.
Dicit ei martha soror ei⁹ qui mortuus fuerat. Dñe.
iā fecit. quadriduanus enim ē. Dicit ei ihs. Nonne
dixi tibi. quō si credideris uidebis glām dī. Tulerunt
ergo lapidē. Ihs autē eleuatis sursum oculis. dix^{it}. Pater.
grās ago tibi. quō audisti me. Ego autē sciebā quia
semp me audis. Sed ppter pplm qui circūstat dixi. ut
credant quia tu me misisti. Haec cū dixisset. uoce

magna clamauit. Lazare. ueni foras. Et statim, p[er]dixit
qui fuerat mortuus. ligatus pedes & manus instras. &
facies illius sudario erat ligata. Dicit eis ihs. Soluite eū.
& sinite abire. Multa ergo ex iudeis qui uenerant ad
maria & uiderant quę fecit. crediderunt in eū.

Quidā autē ex ipsis abierūt ad phariseos. & dixerūt eis quę
fecit ihs. Colleguerunt ergo pontifices & pharisei cōcilium.
& dicebant. Quid facimus quia hic homo multa signa
facit. Si dimittim⁹ eū sic. omēs credent in eū. Et ueni
ent romani. & tollent nr̄m & locū & gentē. Unus autē
ex ipsis caphas. cū eēt pontifex anni illius. dixit eis. Uos
nescitis quicquā nec cogitatis. quia expedit nobis. ut unus
moriat⁹ homo p[ro] pplo. & nō tota gens pereat. Hoc autem
a semet ipso nō dixit. sed cū eēt pontifex anni illius p[ro]phe
tauit. quia ihs mortuus erat p[ro] gente. & nō tantū pro
gente. sed ut filios dī qui erant dispersi cōgregarē in unū.
Ab illo ergo die. cogitauerūt ut interficerent eū. Ihs ergo
iā non in palā ambulabat apud iudeos. sed abiit in
regionē iuxta desertū. in ciuitatē quę dicit⁹ effrem.
Et ibi morabatur. cū discipulis suis.

185 369 186
P R O X I M U M A V T E

erat pascha iudeorum.

Et ascenderunt multi hierosolimam de regione ante pascha. ut sanctificarent se ipsos. Querebant ergo ihm. & conloquebantur ad invicem in templo stantes. Quid putatis quia non venit addicere festum? Dederunt autem pontifices & pharisei mandatum. ut si quis cognoverit ubi sit. indicet ut apprehendant eum.

Ante sex dies pasche. venit bethaniam. ubi erat lazarus mortuus. quem suscitavit ihu.

Fecerunt autem cenam ibi. & martha ministrabat.

Lazarus vero. unus erat ex discumbentibus cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici preciosi. & unxit pedes ihu. & exersit capillis suis pedes eius. & domus impleta est ex odore unguenti. Dicit ergo unus ex discipulis eius iudas scarioth. qui erat cum tra-
diturus. Quare hoc unguentum non venit trecentis denarius. & datum est egenis? Dixit autem hoc. non quia de egenis praebebat ad eum. sed quia fur erat & oculos habens. ea quae mittebantur exportabat. Dixit ergo

370
ihs. Sine illā. ut in diē sepulture mee seruet illud. Pau-
peres enim semp habetis uobiscū. me autē n̄ semp habetis.
cognouit ergo turba multa ex iudeis quia illic ē. & ue-
nerunt n̄ pp̄t ihm tantū sed ut lazariū uiderent quē
suscitauit a mortuis. Cogitauerunt autē principes sacerdotū
ut & lazariū interficerent. quia multi pp̄t illū abi-
bant ex iudeis & credebant in ihm.

In crastinū autē turba multa quę uenerat ad diē festū.
cū audissent quia uenit ihs hierosolimā acceperunt ramos
palmarū. & processerunt obuiā ei. & clamabant. Osanna.
benedictus qui uenit in nomine dñi rex isrl̄.

Et inuenit ihs asellū. & sedit sup eū sicut scriptum est.
Noli timere filia syon. ecce rex tuus uenit sedens sup
pullū asine.

Hec n̄ cognouerunt discipuli ei primū. sed quando clarifi-
catus ē ihs. Tunc recordati sunt quia hec erant scrip-
ta de eo. & hec fecerunt ei. Testimoniū ergo phibebat
turba quę erat cū eo. quando lazariū uocauit de mo-
numento. & suscitauit eū a mortuis. Propterea & obuiā
uenit ei turba. quia audierunt eū fecisse hoc signum.

186

371

Pharisei ergo. dixerunt ad semet ipsos. Uidetis quia nihil
 proficimus. ecce mundus totus post eum abiit. Erant autem
 gentiles quidam ex his qui ascenderant. ut adorarent
 in die festo. Hi ergo accesserunt ad philippum. qui erat
 a bethsaida galilee. & rogabant eum dicentes. Domine. uo-
 lumus ibi uideri. Uenit philippus. & dicit andree.
 Andreas rursus & philippus. dixerunt ihesu.

Ihesus autem respondit eis dicens. Uenit hora ut clarificetur
 filius hominis.

Amen amen dico uobis. nisi granum frumenti cadens in
 terram mortuum fuerit. ipsum solum manet. Si autem mor-
 tuum fuerit. multum fructum affert.

Qui amat animam suam. perdet eam. Et qui odit animam suam
 in hoc mundo. in uitam eternam custodit eam.

Siquis mihi ministrat. me sequatur. Et ubi sum ego. illic &
 minister meus erit. Siquis mihi ministrauerit. honorifica-
 bit eum pater meus. **N**unc anima mea turbata est. & quid
 dicam. Pater. saluifica me ex hora hac.

Sed propterea ueni in horam hanc. Pater. clarifica nomen tuum.
 Uenit ergo uox de celo. Et clarificauit. & iterum cla-

372
rificabo. Turba ergo quę stabat & audierat. dicebat
tonitruū factū ēē. Alii dicebant. angelus ei locutus
est. Respondit ihs & dixit. Non ppter me uox hęc uenit.
sed ppter uos. Nunc iudiciū ē mundi. nunc princeps huius
mundi eiectur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra.
om̃a trahā ad me ipsū. Hoc autē dicebat. significans quā
morte ēē moriturus. Respondit ei turba. Nos audiu
mus ex lege. quia xps manet in eternū. Et quomodo tu
dicis oportet exaltari filiū hominis. quis ē iste filius ho
minis. Dixit ergo eis ihs. Adhuc modicū lūm in uo
bis ē. ambulate dū lucē habetis. ut n̄ tenebre uos cōpre
hendant. Et qui ambulat in tenebris. nescit quo uadat.
Dū lucē habetis credite in lucē. ut filii lucis sitis. Haec
locutus ē ihs & abiit. & abscondit se ab eis. Cū autem
tanta signa fecisset corā eis. n̄ credebant in eū. ut ser
mo. aesaie pphete impleret̃ quē dixit. Dñe. quis credi
dit auditui nr̃o. Et brachiū dñi cū reuelatū est.

Propterea n̄ poterant credere. quia iterū dixit esaias.
Excecauit oculos eorū. & indurauit eorū cor: ut n̄ uide
ant oculis. & intellegant corde. & conuertant̃ & sanem.

eos. **H**acce dixit esaias. quando uidit gloriam eius. & locutus
 est de eo. Ueruntamen & ex principibus. multi crediderunt
 in eum. Sed propter phariseos non constiterunt. ut de synago-
 ga non eicerentur. Dilexerunt enim gloriam hominum. magis quam
 gloriam dei. **I**hesus autem clamauit & dixit. Qui credit in
 me. non credit in me. sed in eum qui misit me.

Ego lux in mundum ueni. ut omnes qui credit in me. in te-
 nebris non maneat. Et si quis audierit uerba mea. & non
 custodierit ea. ego non iudico eum. Non enim ueni ut iu-
 dicem mundum. sed ut saluificem mundum. Qui spernit me.
 non accipit uerba mea. habet qui iudicet eum. Sermo quem
 locutus sum. ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia
 ego ex me ipso non sum locutus. sed qui misit me pater.
 Ipse mihi mandatum dedit. quod dicam. & quod loquar. Et
 scio quia mandatum eius. uita eterna est. Que ergo
 ego loquor. sicut dixit mihi pater. sic loquor.

ANTE ERGO DIEM

festum pasche. sciens illis quia uenit eis hora ut transiret
 ex hoc mundo ad patrem. Cum dilexisset suos qui erant
 in mundo. in finem dilexit eos.

Et cena facta cū diabolus iam misisset in cor ut trade-
ret eū iudas. simonis scariothis.

Sciens quia omnia dedit ei pat̄ in manus. & quia ad dō ex-
iit & addm̄ nadiit.

Surgit a cena. & ponit uestimenta sua. Et cū accepis-
set lintē p̄inexit se. Deinde mittit aquā in bolum.
& cepit lauare pedes discipulorū. & extergere linteo
quo erat p̄inctus. Uenit ergo ad symonē petrū. &
dicit ei petrus. Dñe. tu mihi lauas pedes. Respon-
dit ihs. & dicit ei. Quod ego facio tu nescis modo.
scies aut̄ postea. Dicit ei petrus. Non lauabis mihi
pedes in eternū. Respondet ei ihs. Si n̄ lauerō te. n̄
habebis partē meū. Dicit ei symon petrus. Dñe. n̄
tantū pedes meos. sed & manus & caput. Dicit ei ihs.
Qui locus ē n̄ indiget nisi ut pedes lauet. sed est
mundus totus. Et uos mundi estis. sed n̄ om̄s. Scie-
bat enim quisnā eēt qui traderet eū. p̄pt̄ea dixit
n̄ estis mundi om̄s. Postquā ergo lauit pedes eorū.
& accepit uestimenta sua. Cum recubuisset. iterū dix-
it. Scitis quid fecerim uobis.

Uos uocatis me magister & dñe. & benedicitis sū & enī.

Si ergo ego laui pedes vros dñs & magister: & uos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplū enim dedi uobis. ut quēadmodū ego feci uobis. ita & uos faciatis.

Amen amen dico uobis. non est seruus maior domino suo. neq; apostolus maior eo qui misit illū. Si hęc feceritis. beati eritis. si feceritis ea.

Non de omnibus uobis dico. ego scio quos elegerim. Sed ut adimpleat scriptū qui manducat mecum panē. leuauit contra me calcaneū suū. A modo dico uobis priusquā fiat. ut credatis cū factū fuerit quia ego sum.

Amen amen dico uobis. qui accipit siquē misero me accipit. Qui autē me accipit. accipit cū qui me misit.

Cum hęc dixisset ihs. turbatus ē spū. & prestatus ē & dixit. Amen amen dico uobis. quia unus ex uobis tradet me.

Aspiciebant ergo adinucē discipuli. hesitantes de quo diceret. **E**rat ergo recumbens unus ex discipulis ei in sinu ihu. quē diligebat ihs. Innuit ergo huic simon petrus. & dicit ei. Quis est de quo dicit. Itaq; cū recubasset ille sup pectus ihu. dicit ei. Dñe. quis est.

Respondit ihs. Ille est. cui ego intinctū panē porreaxero.
 et cū intinxisset panē. dedit iude. symoni scariothi.
 Et post buccellā. tunc introiit in illū satanas.

Et dicit ei ihs. Quod facis fac etiam. Hoc autē nemo sci-
 uit disambertū. ad quid dixerit ei. Quidā enim
 putabant. quia loculos habebat iudas. qđ dixisset
 ei ihs. Eme ca. que opus sunt nobis ad diē festū. aut
 egenus ut aliquid daret. Cū ergo accepisset ille. buc-
 cellā exiit continuo. Erat autē nox. Cū ergo exisset.
 dicit ihs. Nunc clarificatus ē filius hominis. & d's
 clarificatus ē in eo. Si d's clarificatus est in eo. & d's
 clarificauit eū in semet ipso. Et continuo clarifica-
 bit eū. Filioli. adhuc modicū uobiscū sū. Queritis
 me & sicut dixi iudeis. quo ego uado. uos n̄ potestis
 uenire. Et uobis dico modo. Mandatū nouū do
 uobis. ut diligatis inuicē. sicut dilexi uos. ut & uos di-
 ligatis inuicē. In hoc cognoscent om̄s quia mei disci-
 puli estis. si dilectionē habueritis ad inuicem.

Dicit ei symon petrus. Dñe quo uadis. Respondit
 ihs. Quo ego uado. n̄ potes me modo sequi. Sequeris

189 377
aut postea. Dicit ei petrus. Quare non possū te sequi
modo. Animā meā pte ponā. Respondit ihs. Ani
mā tuā p me ponis. Amen amen dico tibi. n̄ cam
bit gallus donec ter me neges. Et ait discipulis suis.

Non turbetur cor ur̄m. creditis in dñm. & in me cre
dite. In domo patris mei. mansiones multe s̄. Si quo
minus dixisse uobis. quia uado parare uobis locum.
Et si abiero & preparauero uobis locū. iterū uenio
& accipia uos ad me ipsū. ut ubi sū ego. & uos sitis.
Et quo ego uado scitis. & uia scitis. Dicit ei thomas.
Dñe. nescimus quo uadis. & quomodo possum uiam
scire. Dicit ei ihs. Ego sū uia. & ueritas & uita.
Nemo uenit ad patrē. nisi p me. Si cognouissetis
me. & patrē meū utiq; cognouissetis. Et amodo
cognoscetis eū. & uidistis eū. Dicit ei philippus. Dñe.
ostende nobis patrē. & sufficit nobis. Dicit ei ihs.
Tanto tempore uobiscū sū & n̄ cognouistis me.
Philippe. qui uidet me. uidet & patrē. Quomodo
tu dicis ostende nobis patrē. Non credis quia ego
in patrē & pater in me est. Uerba que ego loquor.

388
uobis. amen ipso non loquor. Pater autem in me manens
ipse facit opera. Non creditis quia ego in patre &
pater in me est. Alioquin, propter opera ipsa credite.
Amen amen dico uobis. qui credit in me opera quae
ego facio & ipse faciet. & maiora horum faciet. quia
ego ad patrem uado.

Et quaecumque petieritis patrem in nomine meo. hoc faciam.
ut glorificet patrem in filio. si quid petieritis in nomine
meo. hoc faciam.

Si diligitis me. mandata mea seruare. Et ego rogabo
patrem. & alium paraclitum dabit uobis. ut maneat uo-
biscum in eternum. spiritum ueritatis. Quae mundus non potest
accipere. quia non uidet eum nec sentit eum. Uos autem cognos-
cetis eum. quia apud uos manebit. & in uobis erit.
Non relinquam uos orfanos. ueniam ad uos. Adhuc mo-
dicum. & mundus me iam non uidet. Uos autem uidetis
me. quia ego uiuo & uos uiuetis. In illo die. uos cognos-
cetis. quia ego sum in patre meo. & uos in me. & ego
in uobis. Qui habet mandata mea & seruat ea. ille
est qui diligit me.

190 379 279
191
Qui autē diligit me: diligetur a patre meo. Et ego
diligā eū & manifestabo ei me ipsū.

Dixit ei iudas nō ille scariothus. Dñe. quid factū est.
quia nobis manifestaturus es te ipsū. & nō mundo.
Respondit ihs. & dixit ei. Siquis diligit me: sermo
nē meū seruabit. Et pat̄ m̄s diliget eū & ad eum
ueniemus. & mansione apud eū faciemus. Qui nō diligit
me: sermones meos nō seruat.

Et sermonē quē audistis nō est m̄s. sed ei⁹ qui misit me
patris. haec locutus sū uobis. apud uos manens.

Paracletus autē sp̄s sc̄s quē mittet pat̄ in nomine meo.
ille uos docebit om̄a. & suggeret uobis om̄a quaecūq;
dixero uobis. Pace relinquo uobis. pacē meā do uobis.
Non quomodo mundus dat. ego do uobis. Non tur-
bet cor ur̄m. neq; formidet. Audistis quia ego
dixi uobis. Uado. & nemo ad uos. Si diligeretis me: gau-
deretis utiq; quia uado ad patrē. quia pat̄ maior
me ē. Et nunc dixi uobis priusquā fiat. ut cū factū
fuerit credatis. Jam nō multa loquar uobiscū. uenit
enim princeps mundi huius. & in me nō habet quicquā.

380
Sed ut cognoscant mundus quia diligo patrem. & sicut
mandatum dedit mihi pater. sic facio.

EGO SUM VITIS VERA

& pater meus agricola est. Omne palmitem in me non feren-
tem fructum. tollet eum. Et omne qui fert fructum pur-
gabit eum. ut fructum plus afferat. Jam uos mundi estis.
propter sermonem quem locutus sum uobis. Manete in me.
& ego in uobis. Sicut palmes non potest ferre fructum
a semet ipso nisi manserit in uita. sic nec uos nisi in
me manseritis. Ego sum uitis. uos palmites. Qui manet
in me & ego in eo hic fert fructum multum. quia sine
me nihil potestis facere. Siquis in me non manserit.
mittetur foras sicut palmes & arescet. & colligent
eum & in ignem mittent & ardet.

Si manseritis in me & uerba mea in uobis manserint.
quodcumque uolueritis petetis. & fiet uobis.

In hoc clarificatus est pater meus. ut fructum plurimum
afferatis. & efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit
me pater. & ego dilexi uos. Manete in dilectione
mea. Si precepta mea seruaueritis. manebitis in di-

191 381 381
lectione mea. Sicut & ego patris mei p̄cepta seruaui.
& maneo in ei⁹ dilectione. Haec locutus sū uobis. ut
gaudiū meū in uobis sit. Et gaudiū ur̄m impleatur.
Hoc est p̄ceptū meū ut diligatis inuicē. sic dilexi uos.

Maiore hac dilectione nemo habet. ut animā suā po
nat quis pro amicis suis.

Vos amici mei estis. si feceritis quae ego p̄cipio uobis.
Jam n̄ dico uos seruos. quia seruus nescit quid faciat
dominus eius. Uos autē dixi amicos. quia om̄a quaecūq;
audiui a patre meo nota feci uobis. Non uos me ele
gistis. sed ego elegi uos. Et posui uos ut eatis & fructū
afferatis. & fructus ur̄i maneat.

Et quodeūq; petieritis patre in nomine meo. det uobis.

Haec mando uobis. ut diligatis inuicē. Si mundus uos
odit. scitote quia me priorē uobis odio habuit. Si de
mundo fuissetis. mundus qd suū erat diligeret. Quia
uero de mundo n̄ estis. sed ego elegi uos de mundo.
propterea odit uos mundus.

Mementote sermonis mei quē ego dixi uobis. n̄ est
seruus maior domino suo.

352
Si me persecuti sunt. & uos persequentur. Si sermonem meum
seruauerunt. & uerbum seruabunt.

Sed haec omnia facient uobis propter nomen meum.

Quia nesciunt eum qui misit me.

Si non uenisset & locutus fuisset eis. peccatum non haberent.

Nunc autem. excusationem non habent de peccato suo.

Qui me odit. & patrem meum odit.

Si opera non fecisset in eis quae nemo alius fecit. peccatum
non haberent. Nunc autem. & uident & odierunt & me &
patrem meum. Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum
scriptus est. quia odio me habuerunt gratis.

Cum autem uenerit paracletus quem ego mitto uobis a pa-
tre spiritum ueritatis qui a patre procedit. ille testimonium
perhibebit de me. Et uos testimonium perhibebitis. quia
ab initio mecum estis. Haec locutus sum uobis ut non scanda-
lizemini. absque synagogis facient uos.

Sed uenit hora. ut omnes qui interfecerint uos. arbitrentur
obsequium se prestare deo. Et haec facient uobis. quia
non nouerunt patrem neque me. Sed haec locutus sum uobis.
ut cum uenerit hora eorum remittamini. quia ego
dixi uobis.

Haec autē uobis ab initio nō dixi. quia uobiscū erā. At nunc
uado ad eū qui me misit. & nemo ex uobis interrogat me
quo uadis. Sed quia hęc locutus sū uobis. tristitia im
pleuit cor ur̄m. Sed ego ueritatē dico uobis. expedit
uobis ut ego uadā. Si enim nō abiero. paracletus nō ueniā
ad uos. Si autē abiero. mittā eū ad uos. Et cū uenerit.
ille arguet mundū de peccato. & de iustitia. & de iu
dicio. De peccato quidem. quia nō credunt in me. De
iustitia uero. quia ad patrē uado. & iam nō uidebitis
me. De iudicio autē. quia princeps mundi huius iudicatus
est. Adhuc multa habeo uobis dicere. sed nō potestis
portare modo. Cum autē uenerit ille sp̄s ueritatis. do
cebit uos omniē ueritatē. Non enim loquet̄r a semetipso.
sed quęcumq; audiet loquet̄r. & quę uentura s̄ adnunti
abit uob̄. Ille me clarificabit. q̄a de meo accipiet. & adnunti
abit uobis. **O**mnia quęcūq; habet patr̄. mea sunt.

Propterea dixi. quia de meo accipiet. & adnuntiabit uobis.
Modicū et iā nō uidebitis me. & iterū modicū & uidebitis
me. quia uado ad patrē. Dixer̄ ergo ex discipulis ei' ad in
uicē. Quid est qđ dicit nobis modicū & nō uidebitis me. &
iterū modicū & uidebitis me. & quia

384
uado ad patrem. Dicebant ergo. Quid est hoc qd dicit
modicu. Nescimus quid loquitur. Cognouit autem ih̄s quia
uolebant eū interrogare. & dixit eis. De hoc queritis
inter uos. quia dextera modicu & n̄ uidebitis me. & iterū
modicu & uidebitis me. Amen amen dico uobis. quia
plorabitis & flebitis uos. mundus autē gaudebit. Uos autē
contristabimini. sed tristitia ur̄a uertetur in gaudiū.
Mulier cū parit tristitiā habet. quia uenit hora ei.
Cum autē peperit puerū. iā n̄ meminit p̄ssure. ppter
gaudiū. quia natus ē homo in mundū. Et uos igit̄. nunc
quidem tristitiā habetis. Iterū autē uidebo uos. & gau
debit cor ur̄m. Et gaudiū ur̄m. nemo tollet a uobis.
Et in illo die. me n̄ interrogabitis quicquam.

Amen amen dico uobis. siquid petieritis patre in nomine
meo. dabit uobis. Usq; modo. n̄ petistis quicquā in no
mine meo. Petite & accipietis. ut gaudiū ur̄m sit ple
num. **H**aec in uerbis locutus sū uobis. uenit hora
cū iā n̄ in uerbis loquar uobis. sed palā de patre ad
nuntiabo uobis. Illo die. in nomine meo petetis. Et n̄
dico uobis. quia ego rogabo patre de uobis. Ipse enim

pater. amat uos. quia uos me amatis & credidistis. quia
ego ad dō exiui. Exiui a patre. & ueni in mundū. Iterū
relinquo mundū. & uado ad patre. Dicunt ei discipu
li eius. Ecce nunc palam loqueris. & puerbiū nullū di
cis. Nunc scimus quia scis omnia. & nō opus ē tibi ut quis
te interroget. In hoc credimus. quia ad dō existi.

Respondit iūs. Modo creditis. ecce uenit hora & iam
uenit ut dispergami unusquisq; in propria. & me solum
relinquatis. Et nō sum solus. quia pater mecum est.

Haec locutus sū uobis. ut in me pacem habeatis. In mun
do pssurā habetis. sed confidite ego uici mundum.

HEC LOCUTVS EST

ih̄s. & subleuatis oculis in celū dixit. Pater. uenit hora.

clarifica filiū tuū. ut filius tuus clarificet te. Sicut
dedisti ei potestatem om̄is carnis. ut om̄e qd̄ dedisti ei
det eis uitā eternā. Hæc est autē uitā eterna. ut cog
noscant te solū uerū dñm. & quē misisti ihm xp̄m.
Ego te clarificauī sup̄ terrā. opus consummavi qd̄
dedisti mihi ut faciā. Et nunc clarifica me tu pater.
apud te met ipsū. claritate quā habui priusquam

mundus est apud te. Manifestavi nomen tuum hominibus. quos dedisti mihi de mundo. Tui erant. & mihi eos dedisti. & sermonem tuum seruanerunt. Nunc cognouerunt quia omnia que dedisti mihi ab te sunt. quia uerba que dedisti mihi dedi eis. Et ipsi acceperunt. & cognouerunt uere quia a te exiui. & crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo. non pro mundo rogo. sed pro his quos dedisti mihi quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt. & tua mea sunt. & clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo. & in mundo sum. & ego ad te uenio.

Pater sancte: serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi. ut sint unum sicut & nos unum sumus. Cum enim cum eis ego seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi custodiui. & nemo ex his perit. nisi filius perditionis ut scriptura impleatur. Nunc autem ad te uenio. & hec loquor in mundo. ut habeant gaudium meum impletum in semet ipsis. Et ego dedi eis sermonem tuum. & mundus odio eos habuit. quia non sunt de mundo. sicut & ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de

mundo. sed ut serues eos ex malo. De mundo non sunt.
 sicut & ego non sum de mundo. Sanctifica eos in ueritate:
 sermo tuus ueritas est. Sicut tu me misisti in mundum.
 & ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctifico me ipsum.
 ut sint & ipsi sanctificati in ueritate. Non pro his autem tantum
 rogo. sed & pro eis qui credituri sunt per uerbum eorum in me.
 ut omnes unum sint sicut tu pater in me & ego in te. ut &
 ipsi in nobis unum sint. ut mundus credat quia tu me mi-
 sisti. Et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis. ut
 sint unum sicut & nos unum sumus. Ego in eis & tu in me.
 ut sint consummati in unum. & cognoscat mundus quia
 tu me misisti. & dilexisti eos sicut & me dilexisti.
 Pater. quos dedisti mihi. nolo ut ubi ego sum & illi
 sint meum. ut uideant claritatem meam quam dedisti
 mihi qua dilexisti me ante constitutionem mundi.

Pater iuste. mundus te non cognouit. ego autem te
 cognoui. **E**t hi cognouerunt quia tu me misisti.
 Et notum feci eis nomen tuum & notum faciam. ut dilectio
 qua dilexisti me in ipsis sit. & ego in ipsis.

Haec cum dixisset iesus. egressus est cum discipulis suis

trans torrentē cedron. ubi erat hortus. In quē intro
iit ipse & discipuli ei.

Sciebat autē & iudas qui tradebat eū locū quia frequen
ter ih̄s conuenerat illuc cū discipulis suis.

Iudas ergo cū accepisset cohortē. & a pontificib; & phari
seis ministros. uenit illuc cū lanternis & facib; & armis.

Ih̄s itaq; sciens om̄a quę uentura erant sup eū. p̄cessit &
dicit eis. Quē queritis. Responderē ei. Ih̄m nazarenum.

Dicit eis ih̄s. Ego sū. Stabat autē & iudas qui tradebat eū
cū ipsis. Ut ergo dixit eis ego sū. abiit retrorsū & ceci
derit in terrā. Iterū ergo eos interrogauit. Quē queri
tis. Illi autē dixerūt. Ih̄m nazarenū. Respondit ih̄s.

Dixi uobis. quia ego sū. Si ergo me queritis. sinite
hos abire. Ut impletur sermo quē dixit. quia quos de
disti mihi. n̄ p̄didi ex eis quēquā.

Simon ergo petrus habens gladiū eduxit eū. & percussit
pontificis seruū. & abscidit ei auriculā dextrā. Erat
autem nomen seruo malchus.

Dixit ergo ih̄s petro. Mitte gladiū in uaginā. Calicē
quē dedit mihi pater. non bibam illum.

Cohors ergo & tribunus & ministri iudeorum. comprehen-
derunt ihm & ligauerunt eum.

Et adduxerunt eum ad annam primum. Erat enim socer
caiphe. qui erat pontifex anni illius. Erat autem caiphas
qui cōsilium dederat iudeis. quia expedit unum hominem
mori pro populo.

Sequēbatur autem ihm simon petrus. & alius discipulus.
Discipulus autem ille erat notus pontifici. & introiit cum
ihū in atrium pontificis. **P**etrus autem stabat ad ostium
foris. **E**xiit ergo discipulus alius qui erat notus pon-
tifici. & dixit ostiarię. & introduxit petrum.

Dicit ergo petro ancilla ostiaria. Numquid & tu ex disci-
pulis es hominis istius. **D**icit ille. Non sum.

Stabant autem serui & ministri ad prunas. quia frigus erat
& calefaciebant se. Erat autem cum eis & petrus stans. & ca-
lefaciens se. Pontifex ergo interrogauit ihm de discipu-
lis suis & de doctrina eius. **R**espondit ihs. Ego
palam locutus sum mundo. ego semper docui in synagoga.
& in templo. quo omnes iudei cōueniunt. & in occulto
locutus sum nihil. **Q**uid me interrogas. Interroga eos

qui audierunt. qd locutus sū ipsis. Ecce in scunt.

que dixerim ego. **H**aec aut cū dixisset. unus ad
sistens ministrorū dedit alapā ihu dicens. Sic respon-

des pontifici. **R**espondit ei ihs. Si male locutus sū.
testimoniū phibe de malo. Si aut bene. qd me cedis.

Et misit annas ligatū ad cuphan pontificem.

Erat aut symon petrus stans. & calefaciens se. Dixerū
ergo ei. Numqd & tu ex discipulis eius es. Negavit
ille & dix. Non sū. Dicit unus ex servis pontificis cog-
natus eius. cuius abscidit petrus auriculā. Nonne ego
te vidi in horto cū illo. Iterū ergo negavit petrus
& statim gallus cantavit.

AD D U C V N T A U I H S

ad cuphan in p̄torū. **E**rat autem mane.

Et ipsi n̄ introierū in p̄torū. ut n̄ contaminarent. sed
manducarent pascha. Exiit ergo pilatus ad eos fo-
ras & dix. Quā accusationē adfertis aduersus homi-
nem hunc. Responderū & dixerū ei. Si n̄ eēt hic male-
factor. n̄ tibi tradidissem⁹ eū. Dix ergo eis pilatus.
Accipite eū uos. & scdm legē urām iudicate eum.

196 30/397
Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet interficere quemquam.
Ut sermo ihesu impleretur quem dixit significans quia mor-
te esset mortuus.

Istorum ergo iterum in pretorium pilatus. & uocauit ihesum
& dixit ei. Tu es rex iudeorum. Et respondit ihesus. Atte-
met ipso hoc dicis. an alii tibi dixerunt de me. Respon-
dit pilatus. Numquid ego sum iudeus. Gens tua & ponti-
fices tui tradiderunt te mihi. quid fecisti. Respondit iesus.
Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo
esset regnum meum. ministri mei utique decertarent. ut
non traderer iudeis. Nunc autem regnum meum non est hinc.
Igitur itaque ei pilatus. Ergo rex es tu. Respondit iesus.
Tu dicis. quia rex sum ego.

Ego in hoc natus sum & ad hoc ueni in mundum. ut testi-
monium perhibeam ueritati. Omnis qui est ex ueritate.
audit meam uocem. Dicit ei pilatus. Quid est ueritas.
Et cum hoc dixisset. iterum exiit ad iudeos.

Et dicit eis. Ego nullam inuenio in eo causam.

Est autem consuetudo uobis. ut unum dimittam uobis in pas-
cha. Vultis ergo dimittam uobis regem iudeorum.

392
Clamauerunt rursū omēs dicentes. Non hunc sed barabbā.
Erat autē barabbas latro.

Tunc ergo adprehendit pilatus ih̄m. & flagellauit. Et
milites plectentes coronā de spinis. imposuerunt capiti ei.
Et ueste purpurea circūdederunt eū. Et ueniebant ad
eū. & dicebant. Aue rex iudeorū. Et dabant ei alapas.

Exit iterū pilatus foras. & dicit eis. Ecce adduco uobis
eū foras. ut cognoscatis quia in eo nullā causā inuenio.

Exit ergo ih̄s portans spineā coronā. & purpureum
uestimentū. & dicit eis. Ecce homo.

Cum ergo uidissent eū pontifices & ministri clamabant
dicentes. Crucifige. crucifige eū. Dicit eis pilatus.
Accipite eū uos & crucifigite.

Ego enim non inuenio in eo causam.

Responderunt ei iudei. Nos legem habemus. & scdm legem de-
bet mori quia filiū dī se fecit.

Cum ergo audisset pilatus hunc sermonē. magis timuit.
Et ingressus ē p̄torū iterū. & dicit ad ih̄m. Unde
estu. Ih̄s autē responsū n̄ dedit ei.

Dicit ergo ei pilatus. Mihi n̄ loqueris. nescis quia po

197 393 393
testatē habeo crucifigere te: & potestātē habeo di-
mittere te. Respondit ihs. Non haberes potestātē
aduorsū me ullā. nisi tibi eēt datū desup. Propterea
qui me tradidit tibi. maioris peccatū habet. Exinde
querēbat pilatus dimittere eū. Iudei autē clamabant
dicentes. Si hunc dimittis. nō es amicus cesaris. Omnis
qui se regē facit. cōtradicit cesari. Pilatus ergo cū au-
disset hos sermones. adduxit foras ihs. & sedit p̄ tribu-
nali in loco qui dicit̄ lithostrotos. hebraice autē gabatha.
Erat autē parasceue pasche. hora quasi sexta. Et dicit
iudeis. Ecce rex uester.

Illi autē clamabant. Tolle tolle. crucifige eū.

Dicit eis pilatus. Regē ur̄m crucifigā. Responder̄
pontifices. Non habemus regē. nisi cesarem.

Tunc ergo tradidit eis illum. ut crucifigeretur.

Susceper̄ autē ihs. & eduxer̄. & baiolans sibi crucem.
exiuit in eū qui dicit̄ caluarie locū. hebraice golgotha.
ubi eū crucifixerunt. & cū eo alios duos.

Hinc & hinc. medium autem ihs.

Scripsit autē & titulū pilatus. & posuit sup crucem.

Erat aut scriptum. ih̄s nazarenus rex iudeorum.
Hunc ergo titulum multi legērunt iudeorum. quia p̄pe ci-
 uitate erat locus. ubi crucifixus ē ih̄s. Et erat scriptum
 hebraice. grece. & latine. Dicebant ergo pilato pon-
 tifices iudeorum. Noli scribere rex iudeorum. sed quia
 ipse dixit rex sū iudeorum.

Milites ergo cū crucifixissent eū. acceperunt uestimenta
 ei. & fecerunt quattuor partes. unicuique militi partē &
 tunicā. Erat aut tunica inconsutilis. desup̄ cōtexta p̄ to-
 tum. Dixerunt ergo ad inuicē. Non scindam⁹ eā. sed sor-
 tiamur de illa cuius sit. Ut scriptura impleret⁹ dicens.
 Partita s̄ uestimenta mea sibi. & in uestē meā miser-
 sorte. Et milites quidem hec fecerunt.

Stabant aut iuxta crucē ih̄u mat̄ ei⁹. & soror matris
 ei⁹ maria cleophe. & maria magdalene. Cū uidisset
 ergo ih̄s matrē & discipulū stantē quē diligebat dicit
 matri suę. Mulier. ecce filius tuus. Deinde dicit dis-
 cipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eā dis-
 cipulus in sua. **P**ostea sciens ih̄s quia iā om̄a con-
 sumata s̄. ut consumaret⁹ scriptura dicit. Sitio.

198 395 198
Uas ergo positū erat aceto plenū. Illi autē spongiā ple-
nam aceto. hyssopo circumponentes obtulerūt ori eius.

Cum ergo accepisset ih̄s acetū dixit. Consummatum est.
Et inclinato capite tradidit sp̄m.

Iudei ergo quō parasceue erat ut n̄ remanerent in
cruce corpora sabbato. erat enim magnus dies ille sab-
bati. rogauerūt pilatū ut frangerent eorū crura. &
tollerent. Venerūt ergo milites. & primi quidem fregerūt
crura. & alterius qui crucifixus ē cū eo. Ad ih̄m autē
cū uenissent. ut uiderēt cū iā mortuū. n̄ fregerūt eius
crura. Sed unus militū lancea litus ei aperuit. & con-
tinuo exiit sanguis & aqua. Et qui uidit testimoniū
phibuit. & uerū ē eius testimoniū. Et ille scit quia
uera dicit. ut & uos credatis. Facta sunt enim hec. ut
scriptura impleret. Os n̄ comminuetis ex eo. Et iterū
alia scriptura dicit. Uiderunt in quē transfixerunt.
ost hęc autē rogauit pilatū ioseph abarimathia eo quod
eēt discipulus ih̄u. occultus autē p̄p̄t metū iudeorum.
ut tolleret corpus ih̄u. Et permisit pilatus.

Venit ergo & tulit corpus ih̄u. Venit autē & nichodemus

qui uenerat ad iūm nocte primū. ferens maxumam
myrrē & aloes. quasi libras centum.

Acceperūt corpus ihū. & ligauerūt eū linteis cū aromatis;
sicut mos iudeis ē sepelire. Erat autē in loco ubi cruci
fixus ē hortus. & in horto monumētum nouū. in quo
n̄dum quisquā positus fuerat. Ibi ergo p̄pt̄ pasce
ueni iudeorū. quia iuxta erat monumētū. posuerūt ih̄m.

Una autē sabbati maria magdalene uenit mane cum
adhuc tenebrę erāt ad monumētum. & uidit lapi
dem sublatum a monumento.

Cucurrit ergo & uenit ad symonē petrū. & ad alium
discipulū quē amabat ih̄s. & dicit eis. Tulerūt dñm
meū de monumento. & nescim⁹ ubi posuerūt eū. Exiit
ergo petrus & ille alius discipulus. & uenerūt ad mo
numētū. Currebant autē duo simul & ille alius
discipulus p̄cucurrit citius petro. & uenit prim⁹ ad
monumētū. Et cū se inclinasset. uidit posita linte
mina. n̄ tam̄ introiuit. Uenit ergo symon petrus
sequens eū. & introiuit in monumētū. & uidit
linteamina posita. & sudariū qđ fuerat sup caput

199
397/99397
eius. Non cū lintheaminib; positū. sed separatim inuo-
lutū in unū locū. Tunc ergo introiit & ille discipu-
lus qui uenerat prim⁹ ad monumentū. & uidit & cre-
didit. Nondum enim sciebant scripturā. quia oport-
eret eū. a mortuis resurgere.

Abierunt ergo iterum ad semet ipsos discipuli.

Maria stabat ad monumentū foris plorāns. Dū
ergo fleret. inclinauit se & p̄spexit in monumen-
tū. Et uidit duos angelos in albis sedentes. unum

ad caput. & unū ad pedes. ubi positū fuerat corpus

ihū. **D**icunt illi. Mulier: quid ploras. Dicit
eis. Quia tuler̃ dñm meū. & nescio ubi posuer̃ eū.

Haec cū dixisset. conuersa ē retrorsū. & uidit ih̃m
stantē. & n̄ sciebat quia ih̃s ē. Dicit ei ih̃s. Multi-
er qđ ploras. quē queris. Illa existimans quia hor-
tulanus eēt. dicit ei. Dñe. si tu sustulisti eū. dicte
mihi ubi posuisti eū. & ego eū tollā. Dicit ei ih̃s.

Maria. Conuersa illa. dicit ei. Rabboni. qđ dicitur
magister. Dicit ei ih̃s. Noli me tangere. n̄dū enim
ascendi ad patrē meū. Uade aut̃ ad fr̃s meos. & dic

28
eis. Ascendo ad patrem meum & patrem vestrum. ad deum
meum & ad deum vestrum. Venit ergo maria magdale-
nae ad iuanis discipulis. quia uidi dominum. & haec
dixit mihi.

Cum esset ergo sero die illo una sabbatorum & fores
essent clausae ubi erant discipuli congregati propter metum
iudeorum. uenit ihesus & stetit in medio & dicit eis.

Pax uobis. Et cum hoc dixisset. ostendit eis manus
& latus. **G**ausi sunt ergo discipuli. uiso domino.

Dixit ergo eis iterum. Pax uobis. Sicut misit me pater.
& ego mitto uos. Hoc cum dixisset. insufflauit & dicit
eis. Accipite spiritum sanctum.

Quorum remiseritis peccata. remittuntur eis. Et quorum
retinueritis. retenta sunt.

Thomas unus ex duodecim qui dicitur didimus. non erat cum
eis quando uenit ihesus. Dixerunt ergo ei alii discipuli. Uidi-
mus dominum. Ille autem dixit eis. Nisi uidero in manibus eius fixu-
ram clauorum. & mittam digitum meum in locum clauorum.
& mittam manum meam in latus eius non credam.

Et post dies octo. iterum erant discipuli eius intus. & thomas

cū eis. Uenit ih̄s ianuis clausis. & stetit in medio & dixit.

Pax uobis. Deinde dicit thome. Infer digrū tuū huc.
& uide manus meas. & affer manū tuā. & mitte in latus
meū. & noli ēē incredulus sed fidelis.

Respondit thomas. & dixit ei. Dñs m̄s. & dñs m̄s. Dicit
ei ih̄s. Quia uidisti me credidisti. beati qui n̄ uiderunt
& crediderūt. Multa quidem & alia signa fecit ih̄s
in conspectu discipulorū suorū. quę n̄ sunt scripta
in libro hoc. Haec autē scripta sunt ut credatis. quia
ih̄s est xp̄s filius dī. Et ut credentes uitā habeatis.
in nomine eius.

Postea manifestauit se iterū ih̄s ad mare tyberia-
dis. manifestauit autē sic. Erant simul symon petrus
& thomas qui dicitur didimus. & nathanabel q̄ erat
achana galilee. & filii zebedei. & alii ex discipulis
eius duo. Dicit eis symon petrus. Uado piscari. Di-
cunt ei. Uenimus & nos tecū. Et exierūt & ascende-
runt & ascenderūt nauim. & illa nocte nihil pren-
diderunt. Mane autē iā facto. stetit ih̄s in litore.
n̄ tamen cognouerūt discipuli. quia ih̄s ē. Dicit

407
ergo eis ihs. Pueri. numqd pulmentariū habetis. Respon-
derunt ei. Non. Dicit eis. Mittite in dexterā nauigu-
rete. & inuenietis. Miserunt ergo. et iā n̄ ualebant
illud trahere. a multitudine pisciū.

Dicit ergo discipulus ille. quē diligebat ihs petro. Dñs ē.
Symon petrus cū audisset quia dñs ē. tunica succinxit
se. erat enim nudus. & misit se in mare. Alii autē dis-
cipuli. nauigio uenerūt. Non enim longe erant a t̄ra.
sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium.

Et ergo descenderūt in terrā. uiderūt prunas positas. &
piscē sup positū & panē. Dicit eis ihs. Afferte de piscibz.
quos prendidistis nunc.

Ascendit symon petrus. & traxit rete in terrā plenum
magnis piscibus. centū quinquaginta tribus. Et cū tanti
eēt. n̄ est scissū rete.

Dicit ei ihs. Venite prandete. **E**t nemo audebat dis-
cumbentiū interrogare eū. Tu quis es. Scientes. quia
dñs ē. **E**t uenit ihs. & accepit panē. & dat eis. & piscē
similiter. **H**oc iā tertio manifestatus est ihs discipu-
lis suis. cum resurrexisset a mortuis.

201 40 401
Cum ergo prandissent. dicit symoni petro ih̄s. Symon
iohannis diligis me plus his. Dicit ei. Etiam dñe. tu
scis quia amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos.

Dicit ei iterū. Symon iohannis diligis me. Ait illi. Etia
dñe. tu scis quia amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos.

Dicit ei tertio. Symon iohannis amas me. Contristatus
est petrus quia dixit ei tertio amas me. & dicit ei.

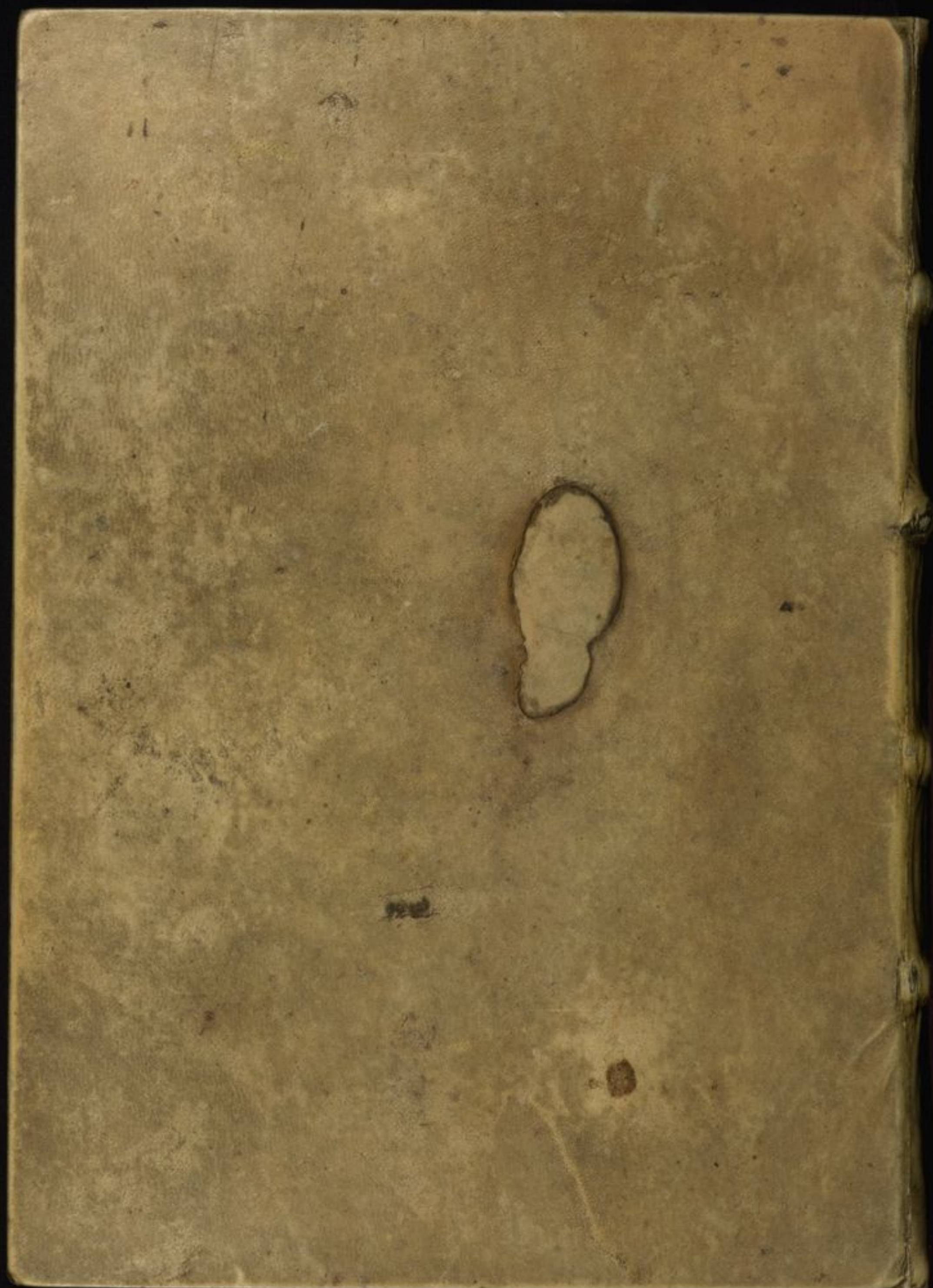
Dñe. tu om̄a scis. tu scis quia amo te.

Dicit ei. Pasce oues meas. Amen amen dico tibi. cū esses
iunior. cingebas te. & ambulabas ubi uolebas. Cum
aut̄ senueris extendes manus tuas. & alius te cinget.
& ducet quo non uis. Hoc aut̄ dix̄. significans qua mor
te clarificaturus eet dñm. Et cū hoc dixisset. dicit ei.
Sequere me. Conuersus petrus. uidit illū discipulum
quē diligebat ih̄s sequentē. qui & recubuit in cena
sup pectus ei & dixit. Dñe. quis ē qui tradet te.

Hunc ergo cū uidisset petrus. dicit ih̄u. Dñe. hic autē
quid. Dicit ei ih̄s. Sic cū uolo manere. donec ueniam
quid ad te. Tu me sequere. Exiuit ergo sermo iste
int̄ fr̄es. quia discipulus ille n̄ morit̄. Et n̄ dixit ei

102
Ihs quia non moritur: sed sic cum uolo manere donec
ueniam. quid ad te. Hic est discipulus ille qui testi-
monium perhibet de his. & scripsit haec. Et scimus
quia uerum est. testimonium eius. Sunt autem
& alia multa quae fecit Ihs. quae si scribantur per
singula. nec ipsum arbitror mundum capere eos
qui scribendi sunt libros.

N° 203.

EVANGELIAIRE

Xe SIECLE

ATHENS

ex iudea sicut in or-
dine primus ponitur
ita euangelium in iudea primus scripsit. Cui
us itaque uocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit.
Duorum quippe in generatione christi presumens
principia unius cuius prima circumcisio in car-
ne alterius cuius secundum cor electio fuit. Et
ex utrisque in patribus christi sic quater denario
numero transformiter posito principium acce-
dendi fide in electionis tempus porrigens
et ex electione usque in transmigrationis diem
dirigens atque in transmigrationis diem usque in
christum deficiens decursu aduentus domini ostendit
generationem ut & numero satisfaciens et tem-
pori. Et se quod esset ostenderet & diuinitatem opus
monstrans etiam in his quorum genus posuit christi

INITIŪ EUANGĒ

MAR CUS ŮDICIT

CCĒ

MITTO

ANGELVM MEVM